

Naročnina mesečna
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — no-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Čez to črto
Gremo na velebitni jutri
Bodo vstopnice zrebane za
lepe dobitke.

SLOVENECE

A tpravo: 00-01, 00-02, 00-03, 00-04, 00-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. računi: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate.
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva ulica št. 6.

Narod svojemu voditelju

Noben slovenski politik ni doživel časti, ki je bo danes deležen dr. Anton Korošec, ko mu bo odposlanstvo 322 slovenskih občin izročilo diplomu častnega občanstva. To je največje odlikovanje, ki ga more komu dati naše ljudstvo v priznanje za njegovo delo zanj, in gotovo najvišja čast od vseh, ki morejo doleteti javnega delavca, kateremu je blagor ljudstva vrhovni namen in smisel občestvenega življenja in prizadevanja. Zakaj, medtem, ko se vse družabne oblike in tvorbe menjajo, ljudstvo ostane, in njegovo priznanje je najbolj pravično in častno ter največ vredno. Kdor si ga je zaslužil, si more mirno reči, da je poleg pričevanja lastne vesti dosegel vse, za kar je politiku vredno živeti in se truditi. Mar je kaj večjega, lepšega in trajnejšega pomena na javnem poprisku, skozi katero je tudi ob najplemenitejšem hotenju in prizadevanju pot postlana s tolikimi razočaranji, krivičnimi sodbami in sovražnimi nasprotji, kakor priznanje in hvaležnost ljudstva?

Tem več je vredna tolika čast, čim manj jo je kdo iskal, in naš Korošec je v svojih štiridesetih letih neprekinjenega in neutrudnega dela za slovenski narod mislil na vse kaj drugega, kakor na priznanja, časti in odlikovanja. Dr. Korošec je bil s svojim narodom vedno eno, nikoli se ni postavil nadenj, če je zanj delal, je tudi z njim trpel in usoda slovenstva je vseskozi bila tudi njegova usoda. Ni bil prvak, ampak prvi pri delu, enako ko vsi deležni tudi vsake nesreče, vedno v prvem okupu v borbi ter je v zmagi ostal vsem prvi in najpristranejši tovariš, kakor ni svojih nikoli zapustil v nezgodi in trpljenju: nikoli mu ni bilo mar ničesar drugega razen dviga, sreče, napredka svojega ljudstva. Zanj se je pehal, trudil in vztrajal do zadnjega, zase ni hotel nikoli ničesar in vsako priznanje, vsaka zahvala, vsaka čast, vse je prišlo nehoteno samo od sebe, kakor zraste sad iz neumornega dela in sil kot vidni znak bogate narave, ki daje vsem vse v neprestanem darovanju in žrtvovanju sebe same.

Na tak način je postal dr. Anton Korošec tudi voditelj svojega naroda: ni se pozval sam, ni ga postavila kakšna skupina, ni se vsilil s kakšno zunanjo, narodu nasprotno močjo, ampak ga je proglasilo ljudsko srce, narodova volja in zavest, da mu stoji na čelu najboljši od njegovih sinov, neustrašen v borbi za njegove pravice, razumen in plemenit v zmagi, neuklonljiv v nesreči. Korošec je voditelj po neomejenem zaupanju vsega slovenstva, katerega ni nikoli prevaral, nikoli zapeljal, nikoli pustil samega, ampak mu je vedno zvest ter stoji vedno na straži zanj in misli tudi na tiste, ki niso po sklepu usode v enem kolu z nami. V takem globokem smislu more biti svojemu narodu voditelj, ki ga je povzdignila na prvo mesto ljubezen vseh, samo tisti, ki je vedno ves živ in z njim in zanj in v čigar srečo ni bilo mesta za nikogar in ničesar, kakor samo za narod, v katerem počiva sreča, prospeh in bodočnost vsakega od nas. In to je naš Korošec, v katerem je posebjena politika, to je, skrb za obči blagor, v svojem najvišjem in najčistejšem pomenu, to je, kot najvišjemu Zakonodavcu odgovorna pravstvena služba — in baš zaradi te, žal, dandanašnji tako redke odlike in miselnosti je naš Korošec globoko spoštovan tudi izven kroga našega naroda, v mejah naše države in po vsem omikanem svetu, kjer ne poznajo samo njegovega političnega dela, ampak tudi njegovo nad vse malenkosti visoko osebo in plemenito mišljenje.

Danes ni prilika, da bi naštevati, kaj je naš voditelj vse storil za slovenski narod — pa saj je to že neizbrisno vtisnjeno v vsako slovensko srce — danes je dan, ko se zopet vse naše ljudstvo raduje, da more vnovič pokazati dr. Korošču in vsemu svetu, kako ga ljubi, kako nerazdružno trdno je z njim povezano in kako neomajno mu zaupa tudi svojo bodočo usodo v dneh, ko so merodajni državni voditelji na delu, na postavijo temelje naše države globlje: na sodelovanje enakopravnih bratskih narodov v tisti medsebojni slogi, ki je le sad priznanja in spoštovanja pravic svobodnega naroda. To je, na tisti temelj, na tisto idejo in na tisti program, s katerim je dr. Korošec na čelu slovenskega naroda stopil na politično torišče Jugoslavije, se za ta program boril in na njem vztrajal v najhujših viharjih ter zanj pretrpel izgnanstvo iz rodne zemlje, dokler ni našel poti, da zopet zanj zastavi vse svoje zmožnosti z novimi ljudmi, ki so izprevideli, da stara pota in načini vodijo v pogubo. Da v tej dolgi in nikomur ne prizanašajoči borbi naš voditelj ni izgubil dobre volje, da se ni dal zapeljati v nobeno nepremišljeno besedo ali dejanje, da je vztrajal kot junak in obenem kot moder politik in da je neomajno zaupal v dobre vsvarjajoče sile v državi — to je v toliki meri bilo dano samo njemu. Ko bo dozorelo, kar je sejal, bo naše veselje, naše priznanje in naša zahvala obenem zahvala vse države za to, kar je bila življenjska po-

Kdo koga obkoljuje

Nove Chamberlainove izjave

„Upreti se moramo vsakemu poskusu, da kdo s silo izvojuje nadoblast nad svetom“

Italijanski in nemški tisk ostro odgovarjata

London, 10. junija. 6. Londonski tisk naglašaja, da so predsednik vlade Chamberlain, zunanji minister lord Halifax in finančni minister sir John Simon v svojih govorih (ki jih je »Slovenec« v kratkih izvlečkih prinesel — op. ur.) hoteli pobiti naziranje, ki se širi zlasti po nemškem in italijanskem tisku, češ, da se je Anglija sedaj vrgla na delo, da Nemčijo okrog in okrog obkolji. Angleški ministri so hoteli dokazati, da je to naziranje neresnično in da je angleška vlada daleč od tega, da bi hotela Nemčijo obkoljevati, marveč da je še zmerom pripravljena poravnati vse spore, ki morda obstojajo, na miren način in z mirnimi sredstvi. Angleški ministri so v svojih govorih napravili poziv na nemški narodni socializem, naj nikar krivo ne tolmači angleške politike, ter so jih v dokaz svoje dobre volje vsi trije zaporedno pozvali, naj se vsedejo okrog mize, kjer se bodo sporna vprašanja mogla rešiti v vsestransko zadovoljnost.

Chamberlain:

»Doživel sem gotova razočaranja«

Predsednik vlade Chamberlain je imel govor v svojem volivnem okraju Birminghamu. Glede zunanje politike je Chamberlain izjavil med drugim:

Kakor je že lord Halifax dejal včeraj v svojem govoru v domu lordov, smo mi še vedno pripravljene, da za okroglo mizo razpravljamo o nemških zahtevah ali katerekoli druge države pod pogojem, da se lahko doseže stvarna ureditev obstoječih vprašanj. Toda mi moramo biti prepričani, da se dajo ta vprašanja urediti potem pogajanjem in ne potem sile.

Moje delovanje je usmerjeno v dve smeri, ki nista druga z drugo v nasprotju. Moj trud gre prvič za tem, da ugotovim možne pogoje za vojno ter jih po možnosti odstranim, drugič pa za tem, da se dvigne moč države, da nas v primeru, ako bi prišlo do razprave o teh vprašanjih, nobena država ne more prisiliti, da bi morali zaradi naše slabosti popustiti ter sprejeti sklepe, ki bi bili porazni za naše življenjske interese. Kar se tiče prvega dela te naše politike, moram priznati, da sem doživel gotova razočaranja in da sem dobil zelo nezadovoljno podporo s strani držav, s katerimi sem upal skleniti sporazume. Na drugi strani pa je dosežen velik napredek glede naše narodne obrambe, tako da sem prepričan, da je ni države na svetu, ki bi se hotela z nami spoprijeti. Ves svet ve, da mi nikoli ne bomo uporabili te svoje ogromne sile, da bi začeli neizvzvano vojno, da se s propagandnimi nameni objavljajo nasprotna trditve. Mislim, da ni naroda, ki bi mogel verovati takemu obračanju resnice. Toda obstoja ena stvar, ki se ji moramo upreti, to je, upreti se moramo vsakemu poskusu, da se s silo izvojuje nadmoč na svetu, kajti v primeru takega poskusa ne more biti stalnega miru v Evropi. Dokler se take težnje ne bi začele uresničevati, se nikomur ni treba bati oborožene sile Velike Britanije.

Enako se je izrazil minister sir John Simon, ki je v nedvoumnih besedah izpovedal voljo in željo Anglije in njene vlade, da pride do mirnega sporazuma. Anglija noče nikogar obkoljevati, ona ponuja vsem prijateljsko roko za mirne pogovore in mirne kompromise. Anglija to lahko

Dr. Korošec, častni občan slovenskih občin

Spored proslave v »Unionu«

Spored proslave ob slavnostni izročitvi diplome častnega občanstva g. dr. Antonu Korošču, predsedniku senata itd., v nedeljo, dne 11. junija 1939 ob 10.45 v veliki dvorani hotela Union v Ljubljani je sledeči:

1. Venček slovenskih narodnih pesmi.
2. Državna himna.
3. Fleišman J.: Triglav.
4. Anton Medved: Nazaj v planine! raj.
5. Pozdravni govor načelnika županske zveze g. Nande Novaka.
6. Izročitev diplome.
7. Govor dr. Antona Korošča.
8. Hej Slovenci, s spremljevanjem »Sloge«.

litična naloga narodnega voditelja Slovencev, našega dr. Antona Korošča.

S temi mislimi in čustvi mu bodo danes naši župani, najpogostejši zastopniki našega ljudstva po slovenskih trgih in vaseh, potem ko so ga počastila že vsa naša mesta, izročili najlepše in najčastnejše odlikovanje, kar ga je kdaj dosegel slovenski javni delavec: priznanje vsega naroda, da je delal dobro, pošteno in zvesto in da bomo vsi ostali z njim, kakor je on bil vedno z nami, v tovarstvu do konca.

stori, ker se opira na miroljubnost svojega naroda, a tudi na njegovo odločnost, da bo storil svojo dolžnost, ako bi okoliščine zahtevale druga sredstva, da se zavarujejo pravice narodov.«

Halifax:

»... da vsak spoštuje dane besede«

Podobno je govoril lord Halifax v lordski zbornici, kjer je dejal: »Še vedno smo v polni resnosti pripravljene z Nemčijo skleniti sporazum, ki naj bi rešil ne samo nekaj vprašanj, marveč

vsa vprašanja, ki motijo medsebojne odnose. Toda za takšno delo je potrebno medsebojno zupanje. Ni pa je večje in bolj katastrofalne zmote, kakor če bi kdo mislil, da sta Anglija in Francija manj odločni za to, ker ste pripravljene za vsak kompromis. Vsako sporno vprašanje se lahko reši na miren način. Toda predpogoj za to je, da na obeh straneh obstoja dobra volja, da na obeh straneh vlada prepričanje, da vsak spoštuje dane besede. Strašno bi bilo, če bi morali opustiti vsako nado, da se obnovi mirno sodelovanje narodov. Toda čas, ko je bilo mogoče neodvisne države uničevati, je mimo, in vsak nadaljnji poskus bo zadel na odpor.«

Odgovor Italije in Nemčije

Nemčija:

»Anglija ne drži dane besede«

Berlin, 10. jun. AA. DNB. »Nemška diplomatska korespondenca« zavzema stališče v zvezi z govorom, ki ga je imel angleški zunanji minister lord Halifax v zgornjem domu. Korespondenca piše med drugim, da se je angleška politika v toku zadnjih tednov razvila od svojega prejšnjega namena, ohraniti mir, do pripravljenosti, da vložijo vsa sredstva za zaščito življenjskih interesov držav, s katerimi je sklenila zveze, pa če bi ti življenjski interesi bili še tako fantastični. To je povzročilo zaskrbljenost celo onih, ki se do zdaj niso vmešavali, ki bi pa lahko bili poegnjeni v vrtnice usodnih dogodkov zaradi take brezbrizne politike. Zaradi tega so merodajni voditelji angleške politike sklenili, da pokažejo napram Nemčiji, ki je osrednja točka angleške politike obkoljevanja, gotovo dobro voljo. Dokazi, ki jih je lord Halifax navajal, da bi opravičil angleško obkoljevanje, naperjeno proti Nemčiji, niso novi. Besede »sila in kršitev dane besede« se vedno ponavljajo ter se zlohotno vedno naslavlja na nemški naslov. Zaradi tega se je treba toliko bolj spomniti na ono kršitev obljube in dane besede, ko je navzlic Lansingovi noti Nemčiji z dne 5. novembra 1918 in navzlic zagotavljanjem zaveznikov ustvarjen sistem sile, ki ni bil ničesar drugega kot nasilje. To nasilje je dokazano tudi z dejstvom, da se je mogel ta sistem ohraniti. Zaradi tega se besede »kršitev dane besede« in »nasilje« nanaša do današnjega dneva še vedno na one, ki se z vsemi sredstvi, torej zopet s silo, upirajo temu, da bi se popravile gotove napake.

Italija:

»Zapadne države iščejo hrane za topove«

Milan, 10. junija. AA. DNB. »Relazioni Internazionali« se bavi s težavami, na katere je naletela politika obkoljevanja. Plutodemokratske sile iščejo plačance in hrano za topove. Toda v interese malih držav je, da ohranijo nevtralnost. One ne morejo zeliti, da bi njihovo ozemlje postalo bojišče tujih armad. Estonija je pokazala, da je pravilno razumela izgrozo. To, kar Anglija in Francija nudita Estoniki, ni nič drugega kakor vojna in komunističen vpad. Darila, ki sta jih ponudili Poljski in Rumuniji, niso našla ugodnega odmeva in tudi na Balkanskem polotoku nevarna politika obkoljevanja ni naletela na soglasno odobravanje. Na izredno velike težave je naletela politika obkoljevanja tudi z ozirom na stališče Sovjetske Rusije. Vsaj za sedaj predstavljajo težave, na katere sta naleteli Anglija in Francija v baltičskih državah, gotovo jamstvo za mir. Druge težave obkoljevanja in s tem druga stvarna jamstva za mir so v tem, da plutodemokracije ne razpolagajo z dovoljtimi oboroženimi silami, da bi se mogle zoperstaviti močnemu nemško-italijanskemu bloku. Ako Anglija vsak mesec organizira novo divizijo, ven-

Matura Nj. Vel. kralja Petra

Belgrad, 10. junija. AA. Danes ob 12 je bila v kraljevem dvorcu na Dedinju svečanost, ko je končal šolsko leto Nj. Vel. kralj Peter II. Svečanosti so prisostvovali Nj. Vel. kralj, Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in knežinja Olga, nato kr. namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, guverner Nj. Vel. kralja s profesorji, dvorne dame ter člani civilne in vojaške hiše Nj. Vel. kralja.

Po svečanem cerkvenem obredu je guverner Nj. Vel. kralja prebral zapisnik komisije višjega tečajnega izpita, ki ga je Nj. Vel. kraljstvo polagalo od 5. do 7. junija letos. Z ozirom na ocene pismenih nalog je izpitni odbor oprostil Nj. Vel. kralja ustnena izpita. Na podlagi pismenega izpita in po prejšnjih letnih ocenah, je izpitni odbor priznal Nj. Vel. kralju zrelost in sposobnost za študij na visokih šolah in univerzah. Po splošnem uspehu in izročitvi spricevala je guverner Nj. Vel. kralja s kratkim in toplim govorom poudaril vrline in neutrudljivo delo visokega učenca ter posebno poudaril pomen višjega tečajnega izpita. Po končani svečanosti so kr. rodbina, kr. namestniki, guverner s profesorji kakor tudi ostali navzoči čestitali Nj. Vel. kralju na doseženem uspehu.

Delež Italije v Španiji

100 tisoč vojakov, 40 tisoč ton vojnega blaga

Rim, 10. junija. V uradni vojaški reviji »Forze armate« je izšel članek, ki podčrtava napor italijanskega vojnega in civilnega brodograjskega časa državljanske vojne v Španiji v prilog generalu Francu. Članek navaja podrobne podatke, da so Italijanske vojne in trgovske ladje v štirih mesecih od konca 1936 do marca 1937 prepešale v Španijo 100.000 mož, 4370 velikih tovornih avtomobilov, 1200 tankov, 750 topov raznih kalibrov in 40.000 ton raznega orožja, kot strojni pušk, pušk ter streliva za pehoto, topništvo in letala. Pri prevozu je sodelovalo 52 trgovskih ladij in 30 vojnihi ladij. Članek tudi podčrtava veliko vlogo, ki jo je imela vojna mornarica v Sredozemskem morju, posebno »prostoletjske podmornice«, katerih naloga je bila, da zaustavijo vsak dovoz iz Rusije v rdečo Špa-

nijo. Članek našteva velike težave, s katerimi se je bilo treba boriti in pravi, da se je kljub temu posrečilo potopiti nekaj rdečih prevoznih ladij ter poškodovati rdečo križarko »Cervantes« in rdečo torpedovko »Cherueac«. Poleg »prostoletjskih podmornic« je bilo stalno v službi tudi nekaj manjših vojnihi enot, ki so nadzorovale špansko obalo.

Rim, 10. junija. b. Danes so spiskali v Cadix italijanski letalci, ki so včeraj izročili v Seville svoje letalske aparate španskim letalcem kot dar Italije vladni nacionalistične Španije. Iz Cadixa so se italijanski letalci odpeljali z ladjo »Duiglo« na Palmo de Majorca, kjer so vzeli s seboj še italijanske letalce z Balenzskih otokov ter se vrnili v Italijo. Skupno se vrača z italijansko ladjo 330 letalskih častnikov, 410 podčastnikov in 410 letalcev.

Politični zapiski

Preosnova JRZ

Belgrad, 10. junija. m. Zadnje tedne je bil v Belgradu skoraj vsak večer izpolnjen s sestanki, ki jih je sklical novi mestni odbor JRZ za Belgrad, Zemun in Pančevo. Na vseh teh sestankih so najprej strankini funkcionarji poročali o političnem položaju ter predvsem o naporih, ki jih je vlada s strani predsednika Dragiša Cvetkovića polagala v rešitev hrvaškega vprašanja. Strankini pristasi so povod odobrili delo predsednika vlade ter o strobo odobrili rovarjenje skupine bivšega predsednika vlade dr. Stojadinovića in njegove najzobje okolice proti sporazumu. Povsod so bili izvoljeni tudi novi krajevni odbori. Tako je reorganizacija stranke povsod v polnem teku.

Po preosnovi banovinskega odbora za donavsko banovino, kjer je bil namesto prejšnjega predsednika, bivšega kmetijskega ministra Stankovića, ki pripada Stojadinovićeve skupini, izvoljen za predsednika minister Bešlić, je bil izvoljen tudi nov banovinski odbor za varadarsko banovino, kjer je Stojadinovićevega somišljenika Ugrina Jokimovića zamenjal predsednik vlade Cvetković, reorganiziran je bil tudi mestni odbor Belgrada ter je bil namesto bivšega predsednika vlade dr. Stojadinovića izvoljen za predsednika narodni poslanec Mihajlo Stojadinović.

Jutri se bo izvršila preosnova banovinskega odbora za zetsko banovino in bo namesto sedanjega predsednika dr. Stojadinovića izvoljen po poročilih, ki prihajajo eemkaj iz Cetinja, minister za telesno vzgojo Djuro Ceqavić. Za to banovino pridejo na vrsto še vse ostale banovine. Reorganizacija stranke je bila nujno potrebna ne samo, ker ee nekateri banovinski odbori niso brigali za strankin razvoj, temveč so v zadnjem času ponekod pričeli razvijati delavnost v smislu navodil najzobje Stojadinovićeve okolice ter nastopali proti sedanji vladi in sporazumu s Hrvati. Poslanci so dobivali za takšno delo navodila na sestankih, ki so bili v stanovanju dr. Stojadinovića, kjer so tudi sklenili, da je nastopil trenutek, ko je treba atopiti v akcijo. Tako se je porodila ideja interpelacije proti predsedniku vlade Cvetkoviću. V tem oziru so se naenkrat znašli na skupnem polju vse nasprotniki sporazuma iz vseh srbijanskih političnih skupin, ker bi sporazum vsem prekrizal račune, ki so jih imeli, da pridejo namreč čimprej do oblasti, odnoeno da se zopet povrnejo na svoja stara mesta.

Toda srbsko ljudstvo je v tem oziru pokazalo izredno politično zrelost in ni nasledilo fantastičnim vestem, kot za časa protikonkordatske gonje, čeprav je bilo jasno, da vsi ti elementi hočejo ravno s sporazumom s Hrvati izzvati enako razpoloženje.

V svojem delovanju se je dr. Stojadinović naslonil predvsem na one elemente, ki so bili vedno proti sporazumu in so vedno zagovarjali vse akcije, ki so sedanjim sporazum s Hrvati onemogočile. Poleg znane trojke Djuro Janković - Dobrović Stojković - dr. Mehmed, ki je bilo vedno najmeninejšje društvo bivšega predsednika vlade dr. Stojadinovića ter poleg njegovih somišljenikov, so se znašli takoj pri roki poslanci iz Hrvatske ter so bili najboljši agitatorji za zbiranje podpisov proti predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviću. Posamezni poslanci so se pogovarjali na Stojadinovićeve stanovanju, ker so bili od dr. Stojadinovića posebej obdelani in so dobili posebna navodila. Ti poslanci so se opredelili za Stojadinovića, to je proti sporazumu, vendar pa so njihovi izgledi v kak uspeh zelo malenkostni. Odpadlo je le to, kar v stranko ni spadalo in kar je v stranko spravil dr. Stojadinović samo za to, da bi okrepil svoj osebni vpliv. Vodstvo stranke je krepko reagiralo ter je predsedstvo kluba očistilo klub od vseh poslancev, ki so se vanj zatekli kot člani, čeprav niso bili pristasi stranke. Na ta način so odstranjeni vsi poslanci, s katerimi je dr. Stojadinović napravil znani volilni sporazum. Proti vsem ostalim pa bo klub za slučaj, če bodo nadaljevali delovanje proti sporazumu, uporabil vsa sredstva, ki jih ima na razpolago.

Zaradi neuspeha dr. Stojadinovićevega delovanja je navdušenje za nabitiranje podpisov zadnje dni precej ponehalo in so prenehali tudi sestanki v stanovanju dr. Stojadinovića. Nekateri poslanci, ki so delali za Stojadinovića, se že vračajo ter izjavljajo, da ne marajo ničesar več skupnega imeti s to gonjo proti Cvetkoviću, ker uvidevajo, da je akcija naperjena samo proti sporazumu s Hrvati. Istočasno s zbiranjem podpisov proti Cvetkoviću so isti nepomirljivi krogi pričeli tudi akcijo za združitve vseh Jugoslovancev in unitaristično usmerjenih političnih skupin.

Za ustvaritev tako imenovanega nacionalnega bloka je bilo že več sestankov v belgradskem hotelu »Bristol«. Udeleženci teh sestankov se kot svetočisti pristasi Petra Živkovića imenujejo Bristolci. Sestankov se predvsem udeležujejo jeenesarji, ki so napravili volilni sporazum z dr. Stojadinovičem.

Na sinočnjem sestanku so bili na pr.: bivši minister dr. Vasa Jovanović, dr. Svetislav Popović, dr. Tomić, inž. Kabašin, Milan Popović, dr. Županski iz Petrovgrada, Milenko Marković in še nekaj drugih, vsega skupaj je bilo 15 oseb. Med njimi je bil tudi Danilo Gregorić, ki je pripadal isto tako zadnje čase med najzobje krog dr. Stojadinovića. Za akcijo te skupine empatizirajo tudi hodžerovci, ki so na svojem zadnjem sestanku prav tako nastopili proti sporazumu, ki eta ga pripravila Cvetković in dr. Maček. Nazivali so ga celo za veleizdajo. Smotatično spremljajo ustanovitve takega bloka tudi ljotičevci, pa tudi precej pristavev JNS se ho po zatrevanju udeležencev teh sestankov priključilo tej skupini.

Trenutno ta skupina pripravlja »proglase« ter bo imela prihodnji sestanek 17. t. m. v Zagrebu. Kljub vsem intrigam posameznih političnih skupin bo gonja proti sporazumu, v čemur so si edine skoraj vse politične skupine, propadla, ker vidijo, da jih sporazum ne bo dvignil na oblast, najboljši dokaz za vse to je dejstvo, da vse te skupine srbeskega ljudstva navzile vsem fantastičnim novicam niso moge omajati v svojem zupanju do vlade Dragiša Cvetkovića in so vse te novice ostale brez efekta. To so uvidele tudi posamezne srbijanske politične skupine ter sedaj sramežljivo spet iščejo stika z dr. Mačkom. Zastopnik zemljedecev dr. Gavrilović je že odpotoval v Zagreb.

Jutri bodo o sporazumu razpravljali tudi še bivši demokrati, ki so sklicali sestanek svojega glavnega odbora. Tudi skupina starih radikalov je poslala v Belgrad starega Aco Stanojevića.

Pravilnik o dopolnilnih izpitih na srednjih šolah

Belgrad, 10. junija. m. Prosvetni minister je sprejel pravilnik o polaganju privatnih in dopolnilnih izpitih na srednjih šolah. Odlej bodo morali kandidati pri privatnih ali dopolnilnih izpitih plačevati poleg državnih takse še poseben honorar ravnatelju, profesorjem in tajniku po naslednji tabeli: ravnatelju 50 din, članom izpitne komisije po 80 din pri predmetu, kjer se ne dela pismenih izpit, po 100 din za predmet s pismenim izpitom, predsedniku komisije in stalnemu članu po 80 din, šolskemu tajniku pa 20 din.

Navodila finančnega ministra za sestavo novih preračunov

Belgrad, 10. junija. m. Finančni minister Vojin Djuričić je izdal navodila za sestavo novega državnega preračuna za preračunsko leto 1940-41 ter navodila za sestavo banovinskih, mestnih in občinskih preračunov.

V splošnih navodilih za sestavo finančni minister navaja, da se je naš gospodarski in narodni razvoj v začetku 1939. leta razvijal v znaku nerazvoja, ki so jo povzročili mednarodni politični zapletljaj. Popučenje konjunktura se zrcali po obsegu in po bilanci naše zunanje trgovine, v borznem prometu, kakor tudi v stanju denarnega in diviznega trga. Devizne težave so indirektno vplivale na slabljenje aktivnosti v raznih panogah gospodarstva. Trgovinska bilanca je za prve mesece tekočega preračunskega leta pasivna za nad 160 milijonov dinarjev. Čeprav je ta deficit nekaj manjši kot deficit v odgovarjajoči dobi lanskega leta, zunanja trgovina kljub temu kaže neugoden razvoj. Po količini je padel izvoz za 18%, po vrednosti pa za 3,5%. Uvoz se je zmanjšal po količini za 2,5%, po vrednosti pa za 3,9%. Vzporodno z oslavitvijo zunanje trgovine padajo tudi dohodki od carine, kakor tudi priliv deviz.

Čeprav so se preračunski dohodki v marcu l. 1938-39 uresničili za 107,34% od postavke, ki je bila predvidena, obstajajo vendar znaki, ki kažejo na to, da tendenca dotoka državnih dohodkov popuša, kar se javlja posebno pri posrednih davkih, ki najbolj občutno reagirajo na stanje konjunktura. Tako so n. pr. dohodki od carin v mesecu aprilu t. l. znašali 84,6 milijona dinarjev ali 98,1%. Istega meseca lanskega leta so bili dohodki od carin 90,9 milijona ali 108,1% od zneska, ki je bil predviden v preračunu.

Državni dohodki v letošnjem marcu kažejo znatno nazadovanje, in sicer za 59 milijonov dinarjev nasproti mesecu marcu 1939. leta.

Znižanje znaša 5,14%. Leto 1938. je nasproti letu 1937. pokazalo povečanje za 20,9%. Število natovorjenih vagonov kaže padanje ne samo v zunanji, ampak tudi v notranji trgovini. To so največ povzročili zunanje politični dogodki.

Finančni minister nadalje navaja, da tudi ni mogoče računati na posebno dober prihod žitaric. Najprej je bila suša, nato zelo hladno in potem deževno vreme. Četudi bi imela naša država dobro žitno letino, bodo kljub temu nastopile težave, ker bodo letošnje žitne zaloge po ostalih državah dvakrat večje kakor lansko leto.

Iz češko-Moravske

Kladno plača 700.000 din kazni

Praga, 10. junija. AA. DNB: Med drugimi odredbami v zvezi z umorom poveljnika nemške policije v Kladnu je bilo okrožje Kladno kaznovano s kaznijo 50.000 mark (700.000 din). Komisar je dobil naročilo, naj pri izterjanju te kazni čim milejšje postopa napram delavcem. Češka vlada je s svoje strani razpisala nagrado 40.000 kron za onega, ki najde storilec. Pri obdukciji trupla pokojnega Knies je bilo ugotovljeno, da sta umor izvršili najmanj dve osebi. Knies je bil ubit z revolverjem 9 mm kalibra. Nad ustnico je imel okroglo rano, ki je povzročila takojšnjo smrt. Na roki pa so našli drugo rano, ki izvira od izstrelka 6 mm kalibra. Strelci so bili oddani iz precejšnje daljave ter se Knies sploh ni mogel braniti.

London, 10. junija. b. Vee bolj se množijo znaki o strožjih ukrepih v češko-moravskem protektoratu. Današnji »Times« poroča iz Prage, da so se večeraj prvič po zasedbi Češke in Moravske pojavili na ulicah močni oddelki nemške vojske, ki so jih spremljali tanki. V Kladno je prispel predsednik praške vlade general Elias, da osebo vodi preiskavo.

Propadanje češkega tiska

Dunaj, 10. junija. TG. V češko-moravskem protektoratu so glede časopisja nastopile podobne težave, kakor v Avstriji po priključitvi 13. marca 1937. Tako poročajo, da je dobilo do 1. junija več kakor 200 čeških urednikov odpoved službe. Številno brezposelnih stavev in časopisnih pomočnikov pa je zaradi krize, ki je zajela časopisno obrt, prekoračilo 3000. Veliko število časopisov in revij je prenehalo izhajati. To se je zgodilo zaradi tega, ker so razne organizacije, ki so imele svoja glasila, izgubile, bodisi, ker so se razšle ali ker so se stopile z drugimi organizacijami. Naklada časopisov, ki še izhajajo, je padla na polovico naklade ob istem času lanskega leta. Na ozemlju protektorata izhaja danes še 1400 raznih listov, med njimi 50 dnevnikov in 170 tednikov. Vsi znaki kažejo, da bo časopisna kriza trajala še dalje.

Pogajanja z Rusijo

Pariški »Temps« o najnovejših predlogih

Pariz, 10. junija. TG. V tukajšnjem »Temps« je izšel uvodnik o pogajanjih med Anglijo, Francijo in Rusijo za sklenitev medsebojne obrambne trozveze. Članek izvira iz meročajnih krogov in odraža stališče francoske vlade do teh pogajanj.

Člankar pravi, da je pogodba, ki jo hočejo skleniti z Rusijo, bolj podobna pogodbi o medsebojni pomoči, kot sta jo sklenili na primer Anglija in Poljska, kakor kakšni vojaški zvezi. Sedanja oblika predložene pogodbe je torej že mnogo več kakor prvotna oblika, ki jo je predlagala Anglija, kjer naj bi Rusija pomagala jamučiti poljske in romunske meje. Člankar nadaljuje:

»Gre za diplomatsko listino osnovne važnosti. Imela bo odločilne posledice za ves evropski položaj. Predložena pogodba z Rusijo izpolnjuje obrambno omrežje, ki ga gradita Anglija in Francija tako na vzhodu, kakor na zapadu Evrope. To obrambno omrežje obsega danes na zapadu Anglijo in Francijo, na vzhodu pa Rusijo, Poljsko in Turčijo, ki jim je treba dodati še Romunijo in Grčijo, ki sta takisto sprejeli angleško in francosko jamstvo za svoje meje. To omrežje predstavlja stavbo, pred katero bo moral imeti spoštovanje tudi najbolj drzen napadalec. Nenapadalne pogodbe, ki sta jih te dni sklenili Estonka in Letonska, položaj v nitemer ne spreminjajo. Ako namreč Nemčija drži v

Prebitek državnega obračuna konec leta 1939 izkazuje 939,3 milijona dinarjev, kar obstoja iz neizkoriščenih kreditov v znesku 888,2 milijona dinarjev in 105,1 milijona dinarjev viška dohodkov, ki so bili predvideni v preračunu. Računsko leto 1938-39 se konča na dan 31. julija. Gotovo je, da bodo do tedaj ta suficit absorbirali preračunski izdatki, ki so že angažirani, toda še ne likvidirani.

Kakor vse druge države, je morala tudi naša država posvečati največ skrbi pokritju stalno rastočih potreb narodne obrambe, da se pri tem ne bi spravile iz reda narodne finance, kupna moč ljudstva in ravnotežje plačilne bilance. Ustvaritev posebnega sklada za narodno obrambo predstavlja največje napore naše finančne uprave za zadovoljitev teh potreb.

Z invalidsko uredbo se je nadalje povečalo število invalidov ter znaša sedaj število zaščitnih invalidov okoli 80 tisoč. Potrebno je povečanje kreditov v že obstoječem preračunu za 50 milijonov dinarjev. V preračunskem letu 1940-41 bo prišlo do izraza tudi povečanje kreditov za anuitetno službo zaradi izdanih novih pooblastil za najetje posojila za nad pol milijarde dinarjev. Vse to poleg anuitet za 6% no štiri milijardo posojilo za izvajanje javnih del.

Zaradi teh nalog, ki jih ima država, in plačevanje anuitetskih obvez v zvezi z državno investicijsko delavnostjo je neizbežno povečanje davčne obremenitve. Zato je tem večja dolžnost, da se varčuje.

Nadalje finančni minister poudarja, da v preračunskem predlogu leta 1940-41 administrativni izdatki v nobenem primeru ne smejo presegati sedanjega nivoja. Priporoča, da se po možnosti še znižajo. Povečanje je dopuščeno samo v res najnujnejših primerih, kjer to zahtevajo državni interesi. Povečanja pri državnih in gospodarskih podjetjih za nove investicije so pa samo priporočljiva, če bi se na ta način državni dohodki res povečali.

Posamezna ministrstva morajo sestaviti izdelane preračunske predloge finančnemu ministru najkasneje do 15. septembra.

Končno finančni minister daje navodila za sestavo preračunskih predlogov ter poudarja, da morajo biti osebni krediti predvideni z ozirom na dan 1. julija. Vsak državni urad bo moral tudi predložiti seznam vseh uslužbencev, ki imajo pogoje za napredovanje. Finančni minister nadalje priporoča znižanje postavk, ki so v posameznih

Ljubljana dobi novo radio postajo

Belgrad, 10. junija. m. Na temelju pooblastila v finančnem ministrstvu za preračunsko l. 1939-40 se je sedanji poštni minister g. Jovan Altiparmaković z vsvo vnuemo lotil reševanja zanemarejenega vprašanja jugoslovanske radiofonije. Po obstoječih načrtih se bodo vse radio oddajne postaje pojačale, da bodo lahko uspešno vršile svojo nalogo. Vprašanje radio oddajnih postaj je bilo te dni ugodno rešeno. Ministrski svet je odobril rešenje, s katerim se odobri pogodba med Prosvečno zvezo v Ljubljani in poštним ministrstvom glede eksploatacije ljubljanske radio postaje.

Pogodba med Prosvečno zvezo in poštним ministrstvom velja za 15 let. Prosvečna zveza se je obvezala, da bo v 20 mesecih od dneva podpisa pogodbe, na svoje stroške zgradila v Ljubljani novo 20 kilovatno radio oddajno postajo ter istočasno v Mariboru 5 kilovatno relejno postajo. Sedaj obstoječo radio postajo bo prevzela država. Pri sklenitvi pogodbe za razširitev radio postaje v Ljubljani so sodelovali: poslanec g. Stare, predsednik Avsenek in prof. Osana. S tem se je izpolnila dolgoletna želja vseh Slovencev, ki so jo tako slovenski ministri, kakor tudi narodni poslanci in senatorji JRZ ves čas tolačili vsem merodajnim činiteljem.

preračunih določeni za podpore, štipendije, subvencije in slinilo. Pri sestavljanju pooblastil za finančni zakon pa finančni minister naroča, naj se v finančni zakon vnašajo samo odredbe, ki se nanašajo na točneše izvrševanje samega preračuna. Drugih odredb ne bo sprejel. Vse ostale odredbe naj bodo predmet rednega zakonodajnega postopanja. V nobenem primeru naj se pa po naročilu finančnega ministra ne vnašajo v finančni zakon odredbe, s katerimi bi se urejali osebni položaji posebno pa še uradniški status. Prav tako finančni minister ne bo sprejel v finančni zakon nobenega pooblastila za najetje investicijskega posojila, če predhodno ne bodo v smislu zakona o državnem računovodstvu izdelani potrebni načrti in dokumentirani preračunski stroški in če za vse to ne bo predhodno soglašal finančni minister.

V navodilih za sestavljanje banovinskih preračunov ter preračunov za mesta in podeželske občine finančni minister prav tako poudarja, da mora vse preračunske predloge prevevati duh skrajnega varčevanja, da se ljudstvo ne bo moralo obremenjevati z novimi davčnimi bremenii.

Premestitve poslanikov

Belgrad, 10. jun. Izredni poslanik in opolno-močni minister ter stalni delegat pri Zvezi narodov dr. Ilija Sumenković se postavi za izrednega poslanika in opolno-močnega ministra v Ankari. Izredni poslanik in opolno-močni minister v Varšavi dr. Aleksander Vukčević za izrednega poslanika in opolno-močnega ministra v Atene; izredni poslanik in opolno-močni minister v Londonu Dragomir Kasidolac za izrednega poslanika in opolno-močnega ministra v

Bernu; izredni poslanik in opolno-močni minister v Pragi dr. Vasilije Protić za izrednega poslanika in opolno-močnega ministra v Varšavo; izredni poslanik in opolno-močni minister v Ankari dr. Ivan Subotić za izrednega poslanika in opolno-močnega ministra v Londonu; izredni poslanik in opolno-močni minister v Atenah Miodrag Lazarević za izrednega poslanika in opolno-močnega ministra na kr. poslaništvu v Basel.

Osebnostne novice

Belgrad, 10. junija. m. Na predlog prometnega ministra so napredovali pri železniškem ravnateljstvu v Ljubljani v 4-I za višje svetnike: dr. Karel Vrabec, inž. Franc Hinterlegner, inž. Karol Leskoček, Julij Bučar, Franc Zmazek, Anton Petrović, Rudolf Fistar; v 4-II za svetnika: inž. Karol Planinšek, Matija Drogenik; v 5. skupino za svetnika: Ivan Kepec; za inšpektorje: Ivan Podboj, Josip Lušček, Karol Mircel, Rudolf Mejak, Marko Zupačič, France Miller, Martin Križan, Franc Prišek; v 6. skupino za poverjenike: Vladimir Borihov, inž. Tihomir Spasenović; za višje kontrolorje: Ignacij Tomšič, Martin Knez, Mihael Krulc, Martin Ranzinger, Martin Krivec, Janez Verleč, Albert Brumen, Ciril Grafenauer; v 7. skupino za kontrolorje: Valentin Benedičič, Vladimir Zupančič, Jože Dolenc, Vladimir Medvešek, Oton Sepič; za višje prometnike: Viljem Zupan, Josip Gerbec, Ivan Obračun, Leopold Pavlič, Franc Kumer, Janez Ramovč, Anton Razpotnik, za višjega nadzornega strojevodjo: Ivan Urh; za višjega strojevodjo: Jože Belihar; za višjega poslovdjo: Janez Pristav, Ivan Slabina; za višje progovne nadzornike: Leopold Juh, Alojzij Kompletar, Alojzij Lekan, Albin Mlakar, Ivan Napokol, Jožef Jereb, France Lukežič.

Z odlokom poštnega ministra so postavljeno poštno-brzojavni-telefonski uradniki v 8. skupino: na pošti Ljubljana I: Anton Mrlakovec, Avgust Jenko; na pošti Maribor II: Ervin Kolvezen, Edmund Aleš; na pošti Maribor III: Svetopolk Mi-

klavič; na pošti Novo mesto: Ljudmila Stil; za prometnike 8. skupine na poštнем ravnateljstvu v Ljubljani: Gabrijela Osipovič, Alojzij Urbančič; na Viču: Josip Pavlin; v Zalcu: Josip Vipotnik; v Mariboru I: Anton Sever; v Ljubljani II: Anton Švajger.

Tenis v Parizu

Pariz, 10. junija. b. V današnjem drugem kolu za mednarodno prvenstvo v tenisu je Mitij premagal Francoza Langenata s 7:5, 6:1, 6:3. Mitij je potreboval nekaj časa, dokler ni spoznal svojega nasprotnika, nakar ga je premagal v sigurnem stilu.

Irec Rogers je sigurno premagal Palado s 6:4, 6:3, 6:0.

Florjanova je izgubila proti ge. Labaili s 6:1, in 6:4.

Francija gradi 14 vojnih ladij

Pariz, 10. jun. Francoski mornariški minister Campinchi je oddal naročilo za gradnjo 14 lahkih vojnih ladij. Zgradili bodo 4 torpedne rušilce po 3000 ton, ki bodo opremljeni s topovi 13,5 cm, opremljeni pa bodo tudi z 10 pripravami za spuščanje torpedov, in pa 6 manjših torpednih rušilcev po 1000 ton, ki bodo opremljeni z 10 cm topovi, imeli pa bodo tudi več torpednih cev. Prav tako bo Francija zgradila 4 ladje za polaganje min po 600 ton.

V »Thetisu« je nastal požar

London, 10. jun. Šele sedaj, po enem tednu, kar se je ponesrečila podmornica »Thetis«, odkriva mornariško poveljstvo, da je v potopljeni ladji nastal požar. To je sporočil v petek tretji lord admiralitete kontra-admiral Fraser v Liverpoolu. Izjavil je, da je Bernard Shaw, ki se je zadnji rešil s pomočjo Davisovega aparata iz podmornice, videl ekzozi okno rešilnega prostora v ladji plamen in dim. Očitno je kratek stik povzročil v notranjosti ladje požar. Ni pa mogel ugotoviti, če se je ogenj razširil po vseh notranjih prostorih ladje. Gotovo pa je ogenj povzročil mnogo dima, ki je pospešil smrti v ladji zapretega moštva.

Bombe v poštnih nabiralnikih

London, 10. junija. b. Irski teroristi so postali v pretekli noči in danes zjutraj zelo agilni ne le v Londonu, temveč tudi v drugih londonskih mestih, predvsem v Manchesteru, Birminghamu, Lincolnu itd. Skoraj vso noč so se v Londonu in v omenjenih mestih slišale eksplozije peklenjskih strojev, ki so bili vloženi v poštne nabiralnike. Vsega je bilo položenih kakih 30 peklenjskih strojev ter so eksplozije uničile že ogromno število pisem in sicer napravile tudi velikansko materialno škodo. Trinajst oseb so prepeljali v bolnišnice, ker so jih eksplozije hudo poškodovale. V Londonu sta dva peklenjska stroja eksplodirala v dveh poštnih uradih, manjši peklenjski stroji pa so eksplodirali v 20 poštnih nabiralnikih.

Dunajska vremenska napoved: jasno in toplo, vendar nevarnost krajevnih neviht, hladnejše bo, vetrovi od zapada.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačno.

Zemunska vremenska napoved. Delno oblačno vreme v vsej državi s krajevnimi nevihtami.

Rojstni dan kneginje Olge

Danes praznuje svoj rojstni dan kneginja Olga, soproga kneza namestnika Pavla. Kneginja Olga je zadnja leta vedno bolj in bolj stopala v ospredje kot žena blagega srca, ki je osebnostno prevzela pod svojo zaščito ali celo pod svoje vodstvo različne človekoljubne ustanove, katerih namen je podpirati revne matere, brigati se za najbolj revne med otroci, za osirotele otroke, lajšati trpljenje bolnikov, pomagati in skrbeti za družine s številnimi otroci. Nešteto dobrot je že razdelila in nešteto tihih sreč povzročila. Danes je ni človekoljubne organizacije, ki bi ji kneginja Olga takoj ne odprla svojega usmiljenega srca in ji pomagala najti potrebnih virov, da izpolni svoj namen. Kneginja Olga si je s tem že zdavnaj osvojila srca vsega jugoslovanskega ljudstva, ki v njej gleda visoko gospo usmiljenega srca. Ob svojem soprogu, ki v viharnih dneh evropske zgodovine varno vodi usodo naše domovine, je kneginja Olga zvesta življenjska družica, skrbna mati svojih otrok in gospa, ki z velikim dostojanstvom predstavlja pred zunanjim svetom vzor jugoslovanske žene. Nedavno obiska kneza namestnika v Rimu in v Berlinu, kamor je svojo gačo spremljala tudi kneginja Olga, sta dobila mnogo svojega zunanega bleśa in notranje priskrbe toplino prav zaradi kneginje Olge, katere nastop je po priznanju inozemskih pričet ostal neizbrisen po svojem kraljevskem dostojanstvu in po svoji srčni milini.

Visoki gospej k njenemu 37. rojstnemu dnevu slovenski narod od srca čestita.

Od nedelje – do nedelje

Zunanji pregled

Od zadnje nedelje do danes na zunanjepolitičnem polju, izvenemški enega velikega dogodka, se ni pripetilo nič izrednega. Imamo vtis, kakor da je na diplomatskih frontah zavladalo zatišje in da nasprotujoča si tabora v zaledjih pripravljata nove ofenzive.

Najpomembnejši dogodek je zaključek obiska našega kneza namestnika Pavla v Nemčiji. Knez Pavle se je vrnil v petek zvečer. Vrnil se je z velikim uspehom, ker je z dostojanstvom, s katerim je zastopal jugoslovansko državo, visoko dvignil ugled Jugoslavije ter nedvoumno tolmačil ponos, svobodoljubnost in domoljubje jugoslovanskega ljudstva pri sosednem prijateljskem nemškem narodu, ki je knezu namestniku in po njem vsej Jugoslaviji izkazal najgloblje spoštovanje. Knez namestnik prinaša nazaj s pota tudi neprecenljiva jamstva za mir. Voditelj Nemčije mu je iz oči v oči v prisrčni napitnici v imenu svojega naroda dal slovesno zgovinsko zagotovilo, da se meje med obema državama potegnene za vedno, knez Pavle pa mu je z enako prisrčno iskrenostjo odgovoril, da je tega zagotovila vesel in da se bo v tem okviru, ki jamči za neodvisnost, neokrnjenost in svobodo Jugoslavije, razvijalo pristržno medsebojno sožitje, ki bo v korist obeh sosednih držav, a tudi v korist evropskemu miru. Knez namestnik je ob priliki svojega obiska v Berlinu pokazal, da je jugoslovanska zun. politika zares politika mira. Jugoslavija zvesto varje vsa svoja prijateljstva, ki si jih je nabrala do sedaj, in je vesela, če jim more pridružiti še nova prijateljstva. Našemu knezu-namestniku se od srca zahvaljujemo za uspeh, s katerim se vrača, kajti naše ljudstvo se bo moglo sedaj še bolj mirno posvetiti neovirnemu delu za svoj dobrobit in za dobrobit države. Vse napovedi gdihih klevečnikov, ki so govorili, da gre Jugoslavija v neke okove, so se razblinili v prazen nič. Vezi prijateljstva, ki slijo na medsebojno spoštovanje narodnih svetlinj, pa so vezi, ki ne bolijo, ampak vezi, ki krepijo mir in ga ustaljujejo.

Onstran Atlantskega morja v Zedinjenih državah Severne Amerike sta se sestala v četrtrek angleški kralj Jurij in ameriški predsednik Roosevelt. Sta to vladarja dveh — ako izzamemo Rusijo — največjih svetovnih držav. Ta dva moža sta se sestala kot dva stara prijatelja. Segla sta si v roke, medtem ko je po vsej Ameriki in po vsem angleškem imperiju odmevalo veselje nad tem zgodovinskim dogodkom. Segla sta si v roke in si povedala v imenu stotin milijonov človeških bitij, da hočeta ostati prijateljsko združena v napori za ohranitev miru in tudi za ohranitev vseh onih nesmrtnih vrednot, ki človeškemu bitju jamčijo za njegovo dostojanstvo. Zedinjene države Severne Amerike in angleški imperij sta, ne da bi podpisovala kakšno zvezno pogodbo, sklenila zvezo na življenje in smrt, da bosta ramo ob ramo, ako bi postalo potrebno, šla v borbo za svobodo in za pravico, ki je svobode varuhinja.

Medtem ko so se pogajanja s Sovjetsko Rusijo za vojaško zvezo z Anglijo in Francijo spet nekoliko zavlekla in bo odpotoval v Moskvo posebni angleški odposlanec William Strang, da uredi vse, kar je še sporno in kar še ovira sklenitev zveze, so pogajanja med Francijo in Turčijo dozorla tako daleč, da sta obe vladi besedilo medsebojne pogodbe že odobrili in je treba pričakovati vsak čas slovesnega podpisa. Ako bi uspela tudi pogajanja s Sovjetsko Rusijo, potem bi mogli v kratkem času že govoriti o veliki vojaški zvezi, v kateri bi se nahajale Anglija, Francija, Rusija, Turčija in Poljska. Nemčiji pa je medtem uspelo, da je na Baltiku odnesla manjšo zmago, ko je z baltiskimi državami sklenila nenapadalne pogodbe in s tem baltške države nekako iztrgala iz obroča, s katerim jo hoče Anglija na izhodu Evrope obkoliti.

Precejšnja pomena je tudi govor, ki ga je imel romunski zunanji minister Gafencu v novem romunskem parlamentu, kajti z jasnimi besedami je povabil Bolgarijo, naj vstopi v Balkansko zvezo. Že zadnjič smo povedali, pod kakšnimi pogoji je Bolgarija pripravljena vstopiti v to zvezo. Sam ministrski predsednik jih je navedel, ko je dejal, da mora Romunija Bolgariji vrniti južni del Dobrudže, potem bo vse v redu. Ako je romunski zunanji minister sedaj Bolgare povabil, naj vstopijo v Balkansko zvezo, je treba to tako razlagati, da so se verjetno na pritisk Anglije in Turčije že začela pogajanja med Romunijo in Bolgarijo za mirno ureditev vprašanja Dobrudže. Ako se to uresniči, potem se bo tudi Bolgarija priključila angleški mirovni fronti.

Na Češkem so nastopile težave v zvezi z umorom nekakega nemškega policista. Nemška vlada je odredila skrajno hude ukrepe in se zna zgoditi, da bo sedanja praška vlada odstavljena ter bo enostavno imenovana narodno-socialistična vlada, ki bo prevzela oblast v Pragi ter zaščitenozemlje Češke in Moravske prilagodila razmeram v Nemčiji.

Domači pregled

Odločilni dnevi na vidiku. Politično življenje je postalo nenačrtano zelo živahno, iz česar si dela javnost razne sklepe. Zdi se, da gre odmor, ki je nastal po zadnjem razgovoru med predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem in voditeljem Hrvatov dr. Mačkom, h kraju. Na hrvatski strani se opaža, da politiki Hrvatske seljačke stranke na svojih številih shodih gledajo z velikim zaupanjem v bodočnost in ne dvomijo, da se bo delo za sporazum v naši državi kmalu srečno dokončalo. Zelo zanimivo je, da danes v javnosti proti sporazumu niso ali se vsaj ne izjavljajo proti njemu ljudje iz skupine Petra Živkovića, ki je svojčas uvedel diktaturo, da s silo ustvari centralistično državo v smislu tako imenovanega integralnega jugoslovenstva, ampak da se je nenačrt postavil na čelo tako imenovanega unitarizma bivši predsednik vlade dr. Stojadinović. Ta zbira sedaj nekatere svoje ožje prijatelje, katerim je bil pomagal do mandata, nekaj ljudi iz savske banovine, enega razočaranega muslimanskega politika in desetino poslancev, ki so pri zadnjih volitvah prestopili iz JNS v JRZ, in je sestavil neko interpelacijo, s katero misli nastopiti v prihodnjem zasedanju skupščine. Ta interpelacija dolži sedanjo vlado, da sklepa s Hrvati sporazum, ki da ogroža narodno in državno edinstvo. Zaradi tega rovarjenja skupine, ki je hvala Bogu maloštevilna, se je zbral poslanski klub JRZ in sklenil, da se iz kluba izključi poslanec Djura Stanković, ker je pisмено vabil poslance, naj nastopijo proti vladi. Nadalje je klub v navzočnosti predsednika vlade sklenil, da se iz kluba poslancev JRZ črtajo vsi tisti, ki niso pripadniki političnega programa stranke. Če bi se pa zgodilo, da bi interpelacija, ki jo je sestavil dr. Stojadinović, prišla pred polno zasedeno narodno skupščino brez vednosti in odobritve kluba JRZ, bodo vsi, ki so jo podpisali, prav tako iz kluba izključeni. Obenem se vrši v vsej državi preuredba stranke, da se bodo izločili dr. Stojadinović in vsi njegovi pristaši. Na ta način dela ta mala in častihlepna skupina, ki

hoče držati dr. Stojadinoviču stremena, da bi zopet zlezel na konja, nehoti na to, da se rešitev hrvatskega vprašanja čimprej končno reši, in ima sedanja vlada na svoji strani ne samo vse hrvatske in slovenske politike in gotovo domala ves srbski narod, ki je sit našega notranjega razdora, in vidi v sporazumu s Hrvati in Slovenci rešitev in okrepitev države, ki mora v sedanjem tako važnem in razburkanem mednarodnem položaju igrati važno vlogo na Balkanu in v Evropi sploh. Predsednik vlade sam je zelo pogumen in prepiran o uspehu svojega dela in smeri. Časnikarjem je na poti iz Sušaka čez Zagreb v Belgrad izjavil: »Razmere se urejajo in prejšnje zaostrenosti ni več. Ljudstvo zahteva sporazum in misli, da je glavna naloga vlade, da od svoje strani stori vse, da bi prišlo do popolne ureditve naših notranjih razmer. V tej smeri delam z vsem srcem vestno in odkritosrčno.«

Enako važna je bila izjava našega voditelja

SCHICHTOVO

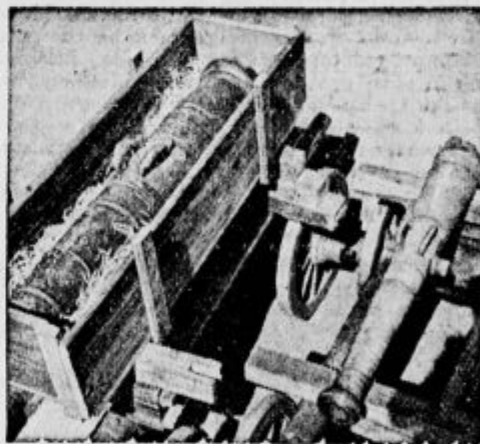
terpentinovo milo
varuje perilo

dr. Korošca na taboru Zveze katoliškega in slovenskega delavstva v nedeljo 4. t. m., ko je v svojem govoru rekel, da trdno veruje, da pride do sporazuma, čeprav so se ali bi se še pojavile večje ali manjše težave, ki niso take, da bi se ne mogle z dobro voljo in poštenim srcem premagati. To izjavo niso prinesli samo listi v naši državi, ampak tudi inozemski tisk.

Najbolj ključno vlogo igra tako imenovana združena srbska opozicija (UO). Njeni voditelji, Aca Stanojević za staroradikale, Jovanović za zemljoradnike in stari Davidović za tako imenovane demokrate, so sedaj zopet v škipih. Lani so sklenili z dr. Mačkom sporazum v Farkasiću, v katerem so obljubili, da bodo dr. Mačka podpirali do konca. Ko pa se je letos začel z njim razgovorjati predsednik vlade Cvetković in je z dr. Mačkom domala rešil vsa važnejša vprašanja, pa so združeni srbski opozicionarci Mačka nenačrt pustili na cedilu. Vzrok je bil v tem, ker dr. Maček ni hotel sprejeti njihove taktike, ki je šla za tem, da bi se vsilila državi nova vlada, v kateri bi imeli glavno besedo voditelji združene opozicije, ki jim sporazum ni bila glavna stvar, ampak samo sredstvo, da se priklopijo zopet do oblasti. Zato so se nekaj časa kujali, ko pa je zdaj zopet prišlo na dnevni red vprašanje, da se sporazum končno javno dogradi in sprejme, pa jim je zopet žal, da so ostali čisto pri strani, in sedaj voditelji združene opozicije zopet hodijo na obiske h dr. Mačku, čigar časopisi pa pravijo, da se dr. Maček ne bo spuščal v nobene dogovore več z ljudmi, ki ne mislijo odkrito in vsak čas izpreminjajo svoje stališče.

Knez-namestnik se je vrnil v Belgrad

Belgrad, 10. junija. AA. Danes dopoldne sta dopotovala iz Nemčije Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in kneginja Olga. Na topičerski postaji je Nj. kr. Vis. sprejel in pozdravil Nj. Vel. kralj Peter II. Sprejemu so priostvovali kr. namestnik Radenko Stanković in dr. Iva Perović, kr. vlada na čelu s predsednikom Dragišem Cvetkovićem, predsednik narodne skupščine Milan Simonović, nemški poslanik Viktor v. Heeren z osebjem nemškega poslanstva, dvorne dame, civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja, poveljnik Belgrada general Peter Kosić ter poveljnik kraljeve garde divizijski general Stanković. Vojaško čast je izkazala četa pehote kr. garde z zastavo in godbo.

Na predlog maršala Göringa je kancelar Hitler daroval knezu namestniku ob njegovem odhodu iz Nemčije in v znak najvišjega spoštovanja do jugoslovanske armade dva stara srbska topa, ki sta do sedaj bila v dunajskem vojaškem muzeju. Oba topa bosta dne 17. junija izročena kralju Petru II. v Belgradu, in sicer po nemškem vojaškem in letalskem ataseju.

Gafencu v Ankaro

Bukarešta, 10. junija. AA. Havas: Minister za zunanje zadeve Gafencu je odpotoval snoči iz Bukarešte v Konstantino, odkoder odpotuje z ladjo v Carigrad in odtod v Ankaro. Gafencu ostane do 14. junija v turski prestolnici, nakar odpotuje v Atene. V Bukarešto se vrne 19. ali 20. junija.

Ciano v Španijo

Rim, 10. junija. b. Grof Ciano namerava dne 21. junija odpotovati v Madrid.

Upor v Transjordaniji?

Berlin, 10. junija. AA. DNB.: Po nekem poročilu lista »12-Uhr-Blatt« je nastal v Transjordaniji upor proti Angležem. V mnogih krajih so zažgali angleške vojašnice. Uporniki so zavzeli važne strateške točke. Med angleškimi četami, ki so jih poklicali iz Palestine in uporniki se je vnel boj, v katerem so se Angleži morali umakniti.

Ves japonski tisk podržavljen

Tokio, 10. junija b. Vladni list »Nishi Nishie« napoveduje podržavljenje vsega japonskega tiska. V vsem Tokiju bi izhajala le dva lista.

Kralj Jurij v New-Yorku

Pozdravilo ga je 4 milijone ljudi

Washington, 10. junija. AA. Havas: Angleška kr. dvojica je priredila snoči slavnostno večerjo na čast predsednika Zedinjenih držav Roosevelta in njegove gospe v prostorih angleškega veleposlanstva. Posebno je bilo opaziti prisotnost vdove Woodrova Wilsona, zunanje ministra Cordella Hulla in njegove gospe, predsednika kanadske vlade Mackenzija Kinga in velikega števila drugih uglednih osebnosti.

Ko sta kralj Jurij VI. in kraljica Elizabeta odplula na rušilec »Wellington«, so ju pozdravili topovski strelji. Rušilec je spremljal 20 obrežnih patrolnih ladij in mnogo manjših ladij. Z ladij so s signali z zastavami sporočali dobrodošlico britanskemu vladarskemu paru.

Ko sta se angleški kralj in kraljica davi pripeljala v newyorško pristanišče, je nad Manhattanom ležala še megla. Nad ladjo je krožilo mnogo letal. V Newyor-ku bo angleško vladarsko dvojico pozdravila velikanska množica 4 milijonov Američanov, ki so napolnili ulice in čakajo na prihod visokih gostov. Sprejema se bo udeležilo tudi milijon šolarjev. Ko je rušilec plul mimo kipa svobode, so posebne ladje za gašenje ognja brigale velikanske curke vode več sto čevljev visoko, vse ladje v pristanišču so pa visoka gosta pozdravljale s sirenam. Topovi na »Governor's Islandu« so angleškemu kralju in kraljici na čast oddali 21 strelav.

Prihod v Newyork

Newyork, 10. junija. AA. Reuter: Ob 11 po krajevem času se je rušilec, s katerim polujeta angleški kralj in kraljica, ustavil v newyorškem pristanišču. Kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta stala na poveljniškem mostičku in mahala z robc. Množici ljudstva, ki je čakala na bregu. Kraljeva dvojica je stopila na obalo ob 11.20. V tem trenutku je bila zbrana stotisočgla množica ob kraju, kjer sta kralj in kraljica stopila na suho, in je vzklikala navdušeno visokima gostoma. Guverner zvezne države Newyork Lehmann je predstavljal Nj. Veličanstva članu odbora, ki je pripravljaj sprejem. Predsednik newyorške občine La Guardia se je prisrčno rokoval s kraljevo dvojico, godba newyorške policije pa je igrala angleško in ameriško himno. Iz daljave se je slišalo 21 topovskih strelav. Kralj Jurij in kraljica Elizabeta ate se nekaj časa veselo razgovarjala s člani prireditelne odbora, nato pa sta se vsedla v prvi svečani voz, medtem ko sta se guverner Lehmann in župan La Guardia vozila v prvem službenem vozu.

Nepregledne množice ljudstva

Newyork, 10. junija. AA. Reuter. Kakor je bilo pričakovati, je prebivalstvo Newyorka priredilo angleški kraljevski dvojici navdse navdušen sprejem. Veličastnejšega sprejema skoraj ne bi mogli prirediti. Ko je kralj, dvojica šla po newyorških ulicah, so jo množice ljudstva navdušeno pozdravljale. Tudi z nebotičnikov in ostalih poslopij so se slišali navdušeni vzkliki v pozdrav. Računajo, da je bilo na ulicah zbranih nad štiri mi-

lijone ljudi, ki so vztrajali na mestu, čeprav je termometer kazal 33 stopinj Celzija. 15.000 uniformiranih policistov brez policistov v civilu je vzdrževalo red in zadrževalo ljudi, ki so s takšnim navdušenjem vzklikali, kakor Newyork še ne pomin. Približno milijon šolskih otrok je mahalo z angleškimi in ameriški zastavicami. Kralj Jurij in kraljica Elizabeta sta vsa nasmejana odgovarjala na tople pozdrave.

Mladinski tabor

v MARIBORU

V DNEH OD 29. JUN. DO 2. JUL. 1939

Godbe.

Vse fantovske odseke opozarjamo na okrožnico, ki so jo prejeli od pripravljalnega odbora v Mariboru. Takoj naj sporočijo, ali so že stopili v stik z domačimi godbami, in kako so se z godbo dogovorili. V najkrajšem času naj sporočijo, ali so si že najeli godbo, ki jih bo spremljala v Mariboru.

Vse one godbe pa, s katerimi je stopil pripravljalni odbor neposredno v stik, naj pripravljalnemu odboru takoj pošljejo pisemne odgovore. Vse naše godbe morajo biti na taboru v Mariboru. Nobena ne sme ostati doma.

Ljudsko petje na taboru.

Vsi odseki in krožki so že davno prejeli partiture pesmi, ki jih bomo peli na taboru. Dosedanji nastopi kažejo, da so se jih nekateri odseki in krožki lepo naučili, drugi pa še ne. Zato ponovno prosimo, da se jih lotite z vso vneemo! Člani in članice, mladi, mladenke in ljudstvo, vsi pojte! Pesmi, zlasti obe novi: »Jezus naj živi« in »Zdaj bomo videli Boga resničnega«, so zelo lepe, a obenem pridejo in lahko pevne.

Dosedanji nastopi pa so pokazali tudi nekatere pomanjkljivosti pri izvajanju. Na pr. da pevci pojejo prehitro, da večjih notnih vrednosti (polovnik) ne izdržijo, pri malih (osminkah) pa prehitevajo; da pred koncem ne zadržujejo; da besedilo trgajo in premalo vežejo; da uvajajo nehaje, ki jih v pesmih ni; da zamenjajo besedni naglas itd. Prosimo vse, ki pesmi vezbajo, da te napake odstranijo, da bomo mogli peti enotno. Zlasti važen je ritem! Notne vrednosti je treba popolnoma izpeti in ne uvajati nehajev. Na ta način bi utegnili biti ljudsko petje veličastno!

Spred stanovskih zborovanj:

I. Dijaki in izobraženci: Dne 30. junija ob 10 dopoldne v Karlinovi dvorani (Dijaška semenišče): 1. Kristus naš voditelj — Dr. Karel Capuder; 2. Naša mladina — naš narod — dr. Jak. Aleksič; 3. Totalitarna družba in krščanstvo — dr. Ivan Ahčin.

II. Učitelji: Dne 30. junija ob 3 popoldne v Karlinavi dvorani:

1. Slomšek in sodobni učitelj — dr. Vinko Brunen; 2. Vzgojna naloga sodobne vaske in mestne šole — dr. Karel Ozvald; 3. Učitelj — posredovalec verekih vrednot — Fran Terseglav.

III. Kmeti: Dne 1. julija ob 10 dopoldne v Karlinavi dvorani:

1. Duševni temelji slovenskega kmečkega doma — dr. Josip Hohnjec; 2. Ali čuva današnji kmet nad svojo etanovsko samoniklostjo? — dr. Fr. Sušnik; 3. Izobražen kmečki fant — izobražen kmečki gospodar — M. Geratič; 5. Izseljenska vprašanje — Viktor Zakrajšek.

IV. Obrtniki: Dne 1. julija ob 10 dopoldne v dvorani Ljudske univerze, Slomškov trg 17:

1. Dobre obrtniske družine podlaga obrtniškega blagostanja — Fr. Zebot; 2. Kako obnoviti roko-delsko etanovsko omiko? — Fran Fink; 3. Življenjska skupnost mojstra, pomočnika in vajenca — P. Laura; 4. Bodočnost in pomen obrti v modernem gospodarstvu — dr. Andrej Gosar.

V. Delavci: Dne 1. julija ob 3 popoldne v dvorani Ljudske univerze:

1. Duševna stiska industrijske delavske družine — Drago Oberžan; 2. Delavci, pionirji bodoče industrijske stanovske omike — dr. Ivan Dornik; 3. Stanovska vzgoja delavske mladine — Fr. Preželj; 4. Socialni in gospodarski položaj slovenskega delavca — Rudolf Šmersu; 5. Pomen strokovne organizacije — Peter Rozman.

Po pogajanjih z Nemčijo

Ljubljana, 10. junija.

Včeraj smo poročali o prvih posledicah salkuška pogajanj z Nemčijo, ki so se javile v avišljanju tečaja marke od 13.80 na 14.30, kakor je bil to tečaj v praksi v zadnjih treh mesecih lanskega leta.

Sedaj žitamo v nemških listih naslednji komuniste:

Gospodarska pogajanja Nemško-jugoslovenskega vladnega odbora v Kölnu so bila zaključena s podpisom raznih pogodb in protokolov. Pogajanja so dala zadovoljiv uspeh za obe pogodbeni stranki.

Pogodbe urejajo gospodarske odnose med protektoratom Češke in Moravske in Jugoslavijo do časa, ko bo postal protektorat sestavni del nemškega carinskega ozemlja. Do tega časa se bo razvijal blagovni promet med Jugoslavijo in protektoratom na dosednji način. V tem okviru se bo lahko izogniti motnjam v plačilnem prometu tudi pri povečanju nakupov protektorata, ker je istočasno zagotovljen izvoz protektorata v Jugoslavijo v potrebni izmeri. V zvezi s tem je izjavila Jugoslovanska Narodna banka svojo pripravljenost odpraviti uvedbo zasebnega kliranga v prometu s protektoratom. Tako se bo plačilni promet med Jugoslavijo in protektoratom razvijal v bodoče zopet po paritetnem tečaju.

Poleg obravnavanja vprašanj, ki so nastala s vpostavitvijo protektorata, so odbori preiskovali nove možnosti za nadaljnje intenziviranje nemško-jugoslovenskega gospodarskega prometa. Pri tem je bilo v ospredju obravnav vprašanje tečaja nemških klirinskih čekov na marke. Uspelo je najti rešitev, ki predstavlja najboljše rešitev s stališča nemških in jugoslovanskih uvoznikov. Podrobnosti o tem bodo objavljene v prihodnjih dneh.

Poleg obravnavanja posameznih vprašanj je bilo dogovorjeno, da se naj pospeši delo, ki je bilo že pred davnim časom začeto in ki je slo za sklenitev pogodbe o dvojni obdavčitvi in o dajanju medsebojne pravne pomoči v davčnih predpisih in vterjevanju davkov. Končno je bilo sklenjeno, da se naj najkasneje do avgusta 1939 začne pogajanja za ureditev jugoslovanskih predvojnih pogajanj z Nemčijo.

Tako nemški komunik. Zal s naše strani ni bilo izdano nobeno obvestilo, pač pa je v prihodnjih dneh pričakovati razjasnitve.

Iz tega nemškega komunik. je razvidno troje: 1. je urejena naša trgovina s plačilnim prometom vred s protektoratom. Obveljal bo torej paritetni tečaj, torej okoli 1.50 din za 1 krono. 2. Urejeno je vprašanje tečaja nemške marke pri nas, ki je bil zvišan, kar se že vidi na naših borz. 3. Kakamo pa se ureditve vprašanja predvojnih jugoslovanskih dolgov z Nemčijo.

Glede slednjega je omeniti po nemških virih, da cenijo Nemci te dolgove na nad 100 milijonov mark. To so predvojna srbska posojila, ki so bila ob izbruhu svetovne vojne v rokah nemških državljanov in so bila po mirovnih pogodbah naravno te pravice nemških upnikov razveljavljene. Gre torej za važno vprašanje, ker se bo s tem načel ves kompleks mirovnih pogodb na gospodarskem področju. Pomeni pa ureditev obremenitev za naše gospodarstvo. Pri sedanjih razmerah ni mogoče pričakovati drugega kot to, da bomo za anuitete, v kolikor bo prišlo do sporazuma, dobavljali blago Nemčiji, ker danes nimamo drugega načina plačila.

Pripomniti je že, da smatrajo Nemci, da moramo urediti tudi vprašanje jugoslovanskih kvot avstrijskih predvojnih posejil ter predvojnih bosanskih posejil, tako da je visoka vsota 100 milijonov mark razumljiva.

Naše gospodarstvo v aprilu

Dosedaj je Narodna banka izdajala vsak mesec samo statistično poročilo s podatki o najvažnejših pojavih v teku dotičnega meseca. Poročali pa smo že, da so izboljšanja tudi četrtletna položaja poročila Narodne banke in sedaj smo dobili tudi aprilsko mesečno poročilo, ki predstavlja v primeri s prejšnjim načinom poročila izboljšanje. Na eni strani vsebuje pregleden kratek uvod, na drugi strani pa je številni material izboljšanje ter povečan in prilagojen strukturi četrtletnih poročil, kar je vsekakor hvalvredno in je zaslugi novega vodstva oddelka za gospodarske študije pri Narodni banki.

Iz aprilkega poročila posnemamo o položaju našega gospodarstva, da se opaja v prvih 4 mesecih letos v primeri s prvimi 4 meseci lani poslabšanje izvoza, ker so izvozni presežki postali manjši in je kupna moč širokih konzumentskih slojev padla.

Indeks cen je v aprilu malo narasel: od 76.9 na 77.1, v glavnem zaradi višjih cen živine in mineralnih proizvodov, docim so cene rastlinskih proizvodov padle. Indeks cen na drobno v 10 največjih mestih naše države je padel od 92.2 na 92.1.

Tempo industrijske proizvodnje je počasnejši. Zmanjšuje se tudi uvoz, zlasti uvoz produkcijskih sredstev, kar pomeni zmanjšanje investicijske delavnosti v državi.

Tečaj državnih papirjev so v marcu bili v primeri s februarjem večji, toda v aprilu so se tečajji zmanjšali, zopetno zvišanje pa je nastopilo v maju.

Hranilne vloge so znašale konec marca 1939 11.505 milj. din (konec februarja 11.809 milj. din). V aprilu so bile vloge tudi nekoliko manjše, znatno izboljšanje pa je nastopilo v maju in v prvih dneh junija. So pa vloge na približno isti višini kot v odgovarjajočih mesecih lani.

Število natovorjenih vagonov je znašalo aprila 132 tisoč, marca 146.000, aprila lani pa 136.000.

Razpisana senzalska mesta. V 44. kosu »Službenega lista« z dne 3. junija 1939. razpisuje Ljubljanska borza štiri senzalska mesta in sicer eno za žito ter deželne pridelke, dve za les, a eno za vrednote. Prošnje je vložiti do dne 21. junija t. l. pri tajništvu Ljubljanske borze, Gregorčičeva 27.

Poravnalno postopanje je uvedeno a imovini Tekstilne družbe z omeji. zavezo v Kosah pri Mariboru. Narok za sklepanje poravnave je 17. junija, oglašiti se je do 10. julija. Aktivna so prijavitelja s 4.667.325 din, pasiva pa s 1.988.356 din.

Likvidacija: Kmetijska električna strojna družba v Velikih Laščah, r. ž. z. o. o. z. a. z.

Nemška večina družbe Konstruktor, d. d. v Belgradu. Iz Belgrada poročajo, da je večina delnic družbe Konstruktor v Belgradu prešla v nemške roke in sicer v roke družbe Erzeugnisse der Erschließung von Nichterisenmetallen, v kateri ima večina dunajskih Länderbanka.

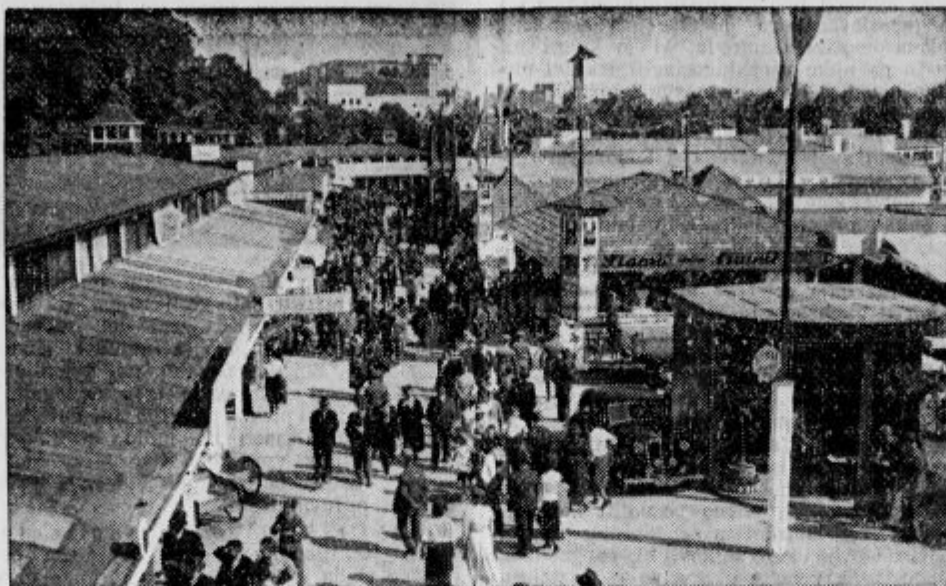
Gradnja internata pri šoli v Poljčah. Banska uprava razpisuje za odajo I. skupine gradbenih del pri gradnji internata banovinske kmetijske šole v Poljčah licitacijo za 27. junij. Preračun znaša za težakša, zidarska in železobetonska dela 1 milijon 137.593.91, tesarska dela 191.991.74, krovska dela 31.513.63 din, kleparska dela 26.900.06 din.

Toliko smeja, vrisča in aplavza še ni bilo v kinodvorani, kakor pri filmu Poleg Beograda in Zagreba je tudi v Ljubljani deležen film največjega navdušenja in priznanja. Nabavite vstopnice v predprodaji. Predstave 15., 17., 19., 21.

Ciganček
KINO MATICA, tel. 21-24

Gospodarstvo

še dva dni velesajma
Velik obisk. — Znatni poslovni zaključki

V nedeljo je predzadnji dan velesajma, tako da ostaneta za obisk samo še dva dneva, od katerih pa je ponedeljek delovni dan.

Zaradi tega je priporočljivo, da vsi izkoristijo priliko in si še enkrat ogledajo velesajem, ki nudi letos v resnici mnogo novega in lepega. Novosti in lepih razstavnih predmetov je toliko, da bi moral človek porabiti več dni, če bi si hotel vse natančno ogledati. Saj pri ogledovanju kar naenkrat mine dopoldan ali popoldan.

Moramo reči, da vsako leto zasledimo na velesajmu veliko novosti, ki drugače uidejo neekrbnemu opazovalcu, ki potem pravi, da ni videl nič novega. Vsako leto pokažejo razstavljalci nove tipe svojih predmetov, vsako leto pokažejo izboljšanje v izdelavi svojih proizvodov in trudijo se izpopolniti svoje izdelke. Industrija kaže vedno nove tehnične novosti, vedno bolj izpopolnjene svoje izdelke. Tako vidi lahko vsak zainteresirani, ki ima količnik časa in misla, vedno veliko novosti, pa tudi drugi opazovalci so si edini v tem, da prinese ve-

lesajem vsako leto nove stvari, ki jih je vredno pogledati.

Tudi obisk je letos hvalvreden. Zmankalo bi nam prostora, če bi našli vse šole, ki so porabile priliko za izlet v Ljubljano na velesajem, da bi našli vse vojaške enice, ki so prišle v velikem številu na velesajem. Zavedat se je treba, da je velesajem v veliki meri tudi vzgojno sredstvo, česar se zavedajo zainteresirani. Številni so obiskovalci iz izvenslovenskih krajev, pa tudi iz inozemstva javljajo skoro vse sosedne države obiske interesentov in kupcev. Za našo državo pa je Ljubljanski velesajem tudi važno kupčijsko središče, kamor prihaja iz vzhodnih in južnih predelov naše države veliko kupcev za slovenske industrijske in obrtne proizvode.

Kakor lani, tako je tudi letos razpisanih veliko nagrad za obiskovalce velesajma. V ponedeljek bo popoldne ob 5 zbiranje kuponov obiskovalcev pred pavilijonom »K«, ki je javno in vsakomur pristopno. Obiskovalci mečejo kupone v zapечатeno žaro pri vходу na sejmšče.

tista vina, ki trg najbolj morijo in najbolj tlačijo cene.

Zgoraj smo rekli, da hoče dobiti država od letine 1938/39 v celoti 240.000 hektanidrov alkohola. Če vzamemo za podlago vino s 10% alkohola, se to pravi, da se v to svrhu odvzame trgu 2.400.000 hl vina. Ker pa je znašala letina vina v lanskem jeseni okoli 35 milijonov hl vina z srednjim alkoholno močjo, ki presega 10 stopinj, je umljivo, da država ne bo sedaj vzela 10% vsega pridelka, temveč manj. Vinogradniki so dobili nedavno naznanilnice, da naj izročijo 6% javljenih količin. (Jeseni 1938 so morali namreč vinogradniki javiti županstvu, koliko vina so pridelali in kakšno alkoholno moč ima. Od celotne količine se odbije po 1 hl vina na vsakega družinskega člana in do ostale količine ima država pravico do 10%). Država plačuje različna vina različno, pač po moči. Čim močnejše je vino, tem manj je prevoznih in drugačnih manipulacijskih stroškov, zato je to bolj plačano, kot pa šibko vino. Razlike v ceni pa niso velike in cena znaša v splošnem 4 lire za stopinjo alkohola; torej plača država za hl 10% vina 40 lir.

Umljivo je, da je naletelo letos izvajanje dekreta na nekatere težkoče, ker se izvaja pač prvo leto in ni bilo v tem oziru nujno potrebnih priprav, a male težkoče bo praksa v kratkem odpravila. Gotovo pa je, da bo imela ta oddaja vina blagodejne posledice na celotni italijanski vinski trg, ki bo oproščen vseh slabih in pokvarjenih vin ter se bodo ostala lažje prodala.

Žitni trg

Ljubljana. Tendencia za pšenico se je v poslednjem času naglo uvrstila in cene so narasle od 10—12 par. Povpraševanje po blagu je bilo zaradi tega boljše, ni pa bilo zadosti ponudbe, tako da je bilo težko pokriti tudi najmanjše povpraševanje. K temu je veliko pripomoglo slabo vreme, zaradi katerega ocenjujejo poljedelci donos nove pšenice za 20—30% manjše od lanskega letnega. To svojo trditve opravčujejo z navodilom, da je trajno deževje izpralo hranilne snovi zaradi pomanjkanja katerih ne bo rastlina mogla prineti zaželjenega sadu.

Pšenica: stara bačka pšenica notira po kvaliteti 155—157, bačka potiska 158—162, gornje banatska 152—154 din. Cene so po največ nominalne, ker se nahaja blago v čvrstih rokah in ni tako rekoč nobene ponudbe. Dasiravno se ocenjujejo zaloge stare pšenice na 6—7 milijonov metrskih stotov, bi v novi seziji preostajalo za izvoz razmeroma malo blaga, če se računa z izpadkom 30% donosa od lanskega letnega, ki je znašala približno 30 milijonov metrskih stotov.

Koruzna: položaj je za koruzo čvrst. Iz razlogov kakor pri pšenici je tudi ponudba v koruzi majhna in je tudi po povišanem cenah težko dobiti blago. Kot najboljši kupec je Priv. izvozna družba, ki kupuje tako vagonsko, kakor tudi šle-

poskovo blago. Pariteta Indija notira koruzna 110 do 112, banatska nakladna postaja z uputnicami notira 105—107 din.

Moka: v razmerju s povišanjem cen pri pšenici, so mlinci povišali cene za moko, ponudba naglo izostaja, ker mlinci niso mogli pokriti zadostne količine pšenice, edino nišla se je nudila po povišanih cenah. Bačka in banatska pekavska moka notira 250—255, merkantilna 242.50—250 din.

Krmilna moka: ponudba je razmeroma majhna, povpraševanje je po največ dalmatinskega konsuma.

Otrobi: tendenca je neizpremenjena, ponudbe so male, interes je za otrobo na termin od izvoznikov. Banatski otrobi notirajo 102—104, sremsko-slavonski 106—108.

Prodaja. Dne 13. junija bo pri glavni carinarnici v Ljubljani javna prodaja raznih predmetov: reklamni material, deli za bicikle in strojni deli, patroni, saharin, igralne karte, dežniki itd.

Borze

Dne 10. junija 1939.

Devizni trg

Med svobodnimi devizami je tečaj funtsterlinga ostal tudi v preteklem tednu neizpremenjen ter je znašal 258 din.

Kot je bilo pričakovati že dalj časa, je Narodna banka zvišala tečaj nemških klirinskih čekov, ki so do tekočega tedna notirali 13.80, 8. ponedeljkom pa je bil tečaj zvišan na 13.90, v sredo na 14. ter v petek na 14.30. V teku tedna se je torej tečaj klirinske marke zvišal skupno za pol dinarja.

Tečaj češke krone, za katero se je že konec prejšnjega tedna pojavila Narodna banka kot kupec, je narasel za nekaj točk ter je znašal konec tedna 150 din za 100 Kč, po katerem tečaju je prevzemala blago Narodna banka. Kaže, da bo dalj časa ostalo pri tem tečaju ter bo Narodna banka skrbela za njegovo stalnost.

Pri grških bonih ni bilo bistvenih izprememb, sredi tedna so bili na zagrebški in belgrajski borzi zaključki po tečaju 31, odnosno 31.5, konec tedna pa je bil na obeh borzah le tečaj za blago, in sicer v Zagrebu 31, v Belgradu pa 31.5.

Ta teden je znašal devizni promet na Ljubljanski borzi 10.365 milj. din v primeri s 7318, 8.339, 6.525 in 9.752 milj. din v prejšnjih tednih.

Na zagrebški borzi je znašal promet v preteklem tednu nad 25 milj. din (v prejšnjem tednu 18 milj.), na belgrajski pa okrog 50 milj. din (28 milj.). Na zagrebški borzi je bilo polovico prometa v klirinskih markah, na belgrajski pa je bil glavni del prometa v funtsterlingih, zelo močan je bil tudi promet v čeških kronah.

Na Ljubljanski borzi je bilo v prostih devizah kritega dnevno le 10% povpraševanja, v klirinskih markah pa je Narodna banka krila dnevno največ 15%, najmanj pa 5% povpraševanja.

Ljubljanske banke so konec tekočega tedna plačevale za čke ter za valute približno sledeče cene:

	Cekli	Valute
Funtsterling	258.—	255.12
Ameriški dolar	54.66	54.47
Francoski frank	144.86	144.36
Holandski goldinar	29.11	29.01
Belga	9.31	9.27
Švicarski frank	12.33	12.38

Denar

Curf. Belgrad 10, Pariz 11.755, London 20.70.25, New York 443.625, Bruselj 75.50, Milan 23.325, Amsterdam 236.12, Berlin 177.80, Stockholm 107.—, Oslo 104.35, Kopenhagen 92.70, Praha 15.10, Varšava 83.62, Budimpešta 87.—, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukaresta 3.25, Helsingfors 9.16, Buenos-Aires 102.75, Sofia 540.

Živinski sejmi

Mariborski svinjski sejem 9. junija: Na sejem je bilo pripeljanih 210 svinj. Cene: Mladi prašiči 5—6 tednov stari kon. 90—115 din, 7—9 tednov 120—140 din, 3—4 mesece 200—280, 5—7 mesecev 310—400, 8—10 mesecev 470—515, 1 leto 710—920 din; 1 kg žive teže 6—8 din, 1 kg mrtve teže 8—11 din; prodanih je bilo 92 svinj.

V Ljutomeru, dne 6. junija 1939: Telice prve vrste 4.50—5 din, druge vrste 4 din, tretje vrste 3—3.50 din; krave prve vrste 4 din, druge vrste 3 din, tretje vrste 2.50 din; teleta prve vrste 7 din, druge vrste 6 din; prašiči pršutarji 7 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso prve vrste prednji del 10 din, zadnji del 12 din, druge vrste prednji del 8 din, zadnji del 10 din; svinjina 14 din, slanina 16 din, svinjska mast 18 din; čisti med 16 din; neoprana volna 9—10 din; surove kože, teleče 10 din, svinjske 9 din za kg. Pšenica 155 din, ječmen 120 din, rž 150 din, oves 155 din, koruza 120 din, fižol 250 din, krompir 80 din; seno 45 din, slama 30 din; pšenična moka 275—325 din, koruzna moka 150—250 din, ajdova moka 325 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—5 din, finejšje sortirano vino pri vinogradnikih 6—8 din za liter. — Mleko 1.50 liter, surovo maslo 18—24 din za kg; jajca 0.60 din za komad in drva 50—85 din za 1 m³.

V Murski Soboti, dne 5. junija 1939: Biki prve vrste 4.50—5 din, druge vrste 3.50—4 din; telice prve vrste 4.50—5 din, druge vrste 3.50—4 din; krave prve vrste 3 din, druge vrste 2.50 din, tretje vrste 2 din; teleta prve vrste 6 din, druge vrste 4.50—5 din; prašiči špeharji 10 din, pršutarji 8—8.50 din za 1 kg žive teže. Goveje meso prve vrste 12 din, druge vrste 10 din; svinjina 14 din, slanina 16 din, svinjska mast 19 din. Surove kože, goveje 8 din, teleče 9 din za 1 kg. Pšenica 150—180 din, rž 160—180 din, oves 150 do 180 din, koruza 140, fižol 200—250 din, krompir 75—100 din, seno 60 din, slama 35 din. — Pšenična moka 325 din, koruzna moka 220 din, ajdova moka 400 din za 100 kg. — Mleko 2 din za liter, surovo maslo 24 din za kg; jajca 0.50 din za komad in drva 110 din za 1 m³.

Cene živine in kmetijski pridelkov v Kamniku dne 3. junija t. l. Voli 1. vrste 5 din, 2. vrste 4.50, 3. vrste 3—4; telice 1. vrste 5.50, 2. vrste 5 din, 3. vrste 4; krave 1. vrste 4 din, 2. vrste 3.50, 3. vrste 2.50—3; teleta 1. vrste 6 din, 2. vrste 4.50; prašiči špeharji 8 din, pršutarji 9.50 za kilogram žive teže. — Goveje meso 1. vrste, prednji del 10 din, zadnji del 12, goveje meso 2. vrste, prednji del 8 din, zadnji del 10, goveje meso 3. vrste, prednji del 6 din, zadnji del 8; svinjina 12 din, slanina 14, svinjska mast 16.50, čisti med 18, neoprana volna 26, oprana volna 30, goveje surove kože 9 din, teleče 13, svinjske 7 din za kilogram. — Pšenica 200 din, ječmen 180, rž 180, oves 220, koruza 170, fižol 350, krompir 80, lucerna 100, seno 80, slama 30, jabolka 1. vrste 600, 2. vrste 500, 3. vrste 300, pšenična moka 290, koruzna moka 160, ajdova moka 350 din za 100 kilogramov. — Surovo maslo 30 din za kg, mleko 2.50 za liter, drva 80—90 din za kub. meter in jajca 0.65 din za komad.

KINO UNION, telefon 22-21

Predstave ob 15, 17, 19 in 21 (elektr. matineja odpade!)

FLORENTINA

GERALDINA KATT

simpatična mlada umetnica, nepozabna iz filma »IRENA« v sijajni veseloigr Paul Hörbiger, Dagny Servaes, Rudolf Carl, Hans Holt Zabava, humor, smeh

KINO SLOGA tel. 27-30

Dvojni program!!!

Ob 15., 17., 19. in 21. uri

BANDITI DIVJEGA ZAPADA in SMRTNI JEZDECI

DICK FORAN in njegov žudežni konj »Smoke« v filmu napetih pustolovščin, nežne romantike in požrtvovalne ljubezni!

Savinjska dolina se ovija v zelenje

Kakor svet zase, kakor kraljestvo zase, in ljudje v tej dolini so kakor Slovenci zase. Malo jih je, ki jim ne bi bila Savinjska dolina poznana vsaj po imenu, večina jih je pa v tej dolini že bila, domačinov in tujcev. Od Celja prek Petrovč, znanega romarskega kraja, in Zalca tja prek Polzele in Braslovč, gor do Letuša in v Vranski kot — zori nepregleden gozd, visoko, ponosno pokoncu stoječih hmeljev in ob njih kot čebele marljivi in poštteni Savinjan.

Najlepša je dolina sedaj spomladi, ko se trta vzpenja iz dneva v dan višje po drogu, ko so nekatere že dosegle vrh, ko rastlina že poganja panoge. Polje se ti zdi, kakor bi gospodarja ne bilo zraven, med lepo ravnimi vrstami pa ga najdeš s škropilnico. Konjiček počasi koraka in vozi, dva pa, vsak s svojo cevjo, spuščata silo megle galice od rastline do rastline. Nič počitka, naprej. In tako jima gre delo od roka, da ju kar opazuješ, dokler ti ne izgine v naslednjo vrsto. Deževni dnevi so rast in razvoj rastline sicer zažrali, a toplo sedanje sonce jih iz dneva v dan poganja višje in rastlina je prav lepa.

Cesto se čuje, da ni delo s hmeljem samo najdobitnejše, nego da tudi ni tako težavno kot ga ima kmet na ravnem polju ali v goricah. Kdor pa ve, kako je s postavljanjem hmeljev, s škropljenjem in drugim delom, tega ne bo trdil. Pa še to, hmelj zahteva res mnogo domačega in umetnega gnoj, mnogo škropiva, mnogo stane, preden je spravljen doma, a Savinjan nič ne ve, koliko bo dobil zanj. Kaj, če mu cena ne bo krila niti stroškov?

Res je, da se tujcu ti gosti, nepregledni hmeljski nasadi ne zde lepi, so pa vendar značilni in le oni so ustvarili lepoto doline. Lepo urejena gospodarska poslopja, kot jih drugod ni videti, ponosne marofe, zdrava stanovanja. Oni so pripomogli h kulturni izobrazbi Savinjanca, oni k lepim šolam doline, k bogatim cerkvam, v

katerih se Savinjan rad zbira, k mnogobrojnim kapelam po polju, ki kažejo njegovo dušo, in oni tudi k narodni zavesti Savinjanca, kateri se je zavedal svojega slovenstva in slovenstva v najtežjih dneh tujčeve soldateske. In ne dvomimo, da se bo svoje svobode zavedal vedno. Po Savinjski dolini ni bilo »Schulvereinovskih« šol in najsi so bila leta hmeljskim cenam ugodna ali ne, Savinjan je veroval v božjo roko nad sabo in v to, da mu bodo dnevi še lepši.

V teh dneh se pode po dolini domači in inozemski avtomobili z izletniki tja proti Logarski in na Okrešelj ali na Oljko, Menino ali Mrzlico. Zdi se mi, da bi se tujski promet moral v teh krajih bolj razviti, saj so za to dani vsi pogoji. Bistra Savinja, lepota reke, kot je drugod ne poznamo, izletne točke okrog in okrog, Logarska dolina s svojimi izletnimi točkami, lepe ceste, zanimive soteske. Sv. Pavel, Sv. Jurij ob Taboru, Vransko, Braslovč, Mozirje — dika Savinjske doline — kot poje Askerc, Ljubno in Solčava, sami kraji, kjer ti je življenje nekaj časa v odidih in zdravju.

In kadar se začno zbirati savinjski flosarji ter ori njih pesem z brega v breg, ko drče prek visokih jezov in jih voda igraje prenaša na svojem hrbtu tja proti jugu, spoznaš šele bistvo žitja gornjega Savinjanca, čigar dnevi tečejo tudi v delu in trudu, čeprav ne v pomanjkanju. Ko bo pa kinalu tu čas obiranja in sušenja in prodaje, takrat bo pri delu več, od ranega jutra do poznega večera in takrat se mi zdi tako kot prekipajočemu pesem zdravim in veselim fantov, ko radostnih oči zrejo v dneve nasproti. V Savinjski dolini je vedno lepo, bodisi pozimi, po ko opojnih poljanah bele odeje smučarji prek gričev in valovitega savinjskega sveta, bodisi poleti, ko daje narava Savinjanu vrh njegovega žitja. Kdor v Savinjski dolini ni bil dalj časa, ta življenja v njej ne ume, ta ne ume tudi Savinjanca. —

Le zidar zna sezidati hišo

Kakor more perilo čisto oprati s dobro milo, Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo; prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

Bela Krajina — naša druga Vipava

Vsakemu obiskovalcu Bele Krajine ostane nepozaben pogled na prostrano valovito ravan, na pestra, slikovita pobočja, ki jo obdajajo preko Semiča, Suhorja, tja do radoviških reber, do dragatških in viniških hribočkov.

Če te vodi v rani pomladi pot tja doli, te z vseh pobočij pozdravljajo rjavi vinogradi z breskvami in cvetoče drevje, kot beli sni te rdeče kamenite zemlje.

Trta, češnje, slive, marelice, breskve — — — Če je rekel botanik Zornig za vipavsko dolino, da je vrt Evrope, lahko rečemo da je Bela Krajina vrt Slovenije.

Vrt — žal, malo poznan, zapuščen vrt. In vendar nam zaenkrat izgubljen Vipavo lahko nadomesti Bela Krajina, zakaj vsakemu koščku zemlje je narava bogato poklonila nekatere darove, in Bela Krajini je dala vse prednosti, da se na njeni zemlji razvije pod večšo roko človekovo proizvodnjo ranega sadja.

Blago podnebje in ogromne množine sonca, ki se vjamejo na teh pobočjih, zelo pospešujejo zorenje. Sončne lege in z apnom bogata založena zemlja so zelo primerne za breskve in češnje. Po gričevju in obronkih nizkih hribočkov so izrazite češnjeve lege. Imena vasi — Češnjavec — zgovorno pričajo, da je narod že v davnih časih z eno besedo dobro označil poedine kraje.

Vipaveke češnje so uživale sloves po Evropi in so si našle pot skozi do Petrograda, belokranjske češnje, breskve in rano grozdje jim naj sledijo vsaj po Sloveniji. Zanimanje in drobno delo bo rodilo velike uspehe. V stoletnih krizanjih je nastalo veliko sort in oblik belokranjskih češenj, ki se razlikujejo med seboj po debelosti, obliki, barvi, mesu, okusu in dobi zorenja.

O priliki belokranjskega festivala 18. t. m. bo prirejen tudi češnjevi semenj v Črnomlju. Najboljše pozne češnje-hrustavke bodo prijetno okrepčilo obiskovalcem.

Težko in skrbno je življenje v Beli Krajini. Na ilovnatih poljih, med trtjem, stelniki in kamenitimi z brinjem poraslimi gmajami jemlje belokranjska ljudstvo od narave ono najpotrebnejše za ohranitev in čuva starodavne običaje, v katerih je dalo duška v trdo delo vkovanemu življenju.

Pridi in poslušaj sadove belokranjske zemlje, poslušaj njeno pesem, ki je šla iz roda v rod in prijetno ti bo v Beli Krajini. In ko boš spet sedel v uradu, ko boš vključen med mestnimi zidovi hrepenel po sveži zemlji in zelenju, boš vedel in hotel, da mora postati Bela Krajina naša druga Vipava.

Dragocen dar ljubljanskega župana

Za Mladinski tabor v Mariboru je župan ljubljanskega g. dr. Juro Adlešič podaril krasno kupo, ki so jo izdelali sami ljubljanski umetniki in obrtniki. Podstavek kupe je iz srebra, na njem je pa kupa iz popolnoma črnega barjanskega hrasta. Les ni prav nič pobarvan, ni lužen, temveč je zato tako črn, ker je hrastovina ležala tisočletja in tisočletja v močvirju ljubljanskega barja. Hrast je rasel še tedaj, ko so iz hrastovih debel tesali mostičarji kole za svoja mostišča, na katerih so si zgradili preproste kočice za svoja bivališča. Na vodi so si gradili mostičarji svoja selišča zaradi varnosti pred sovražnikom in zvermi. Široki rob kupe iz te ljubljanske ebenhovine je spet iz srebra in na njem je vrezan naslednji napis: »Dr. Juro Adlešič, župan mesta Ljubljane — Mladinski tabor v Mariboru — Tekme Zvezbe fantovskih odsekov — MCMXXXIX.« Notranjost kupe je pozlačena. Na srebrnem pokrovu kupe je pritrjen grb ljubljanskega mesta, ki ga je iz slonove kosti izrezala ga. Ajša Pengov, soproga akad. kiparja Božidarja Pengova. Vrh pokala krasi zelen oniks, ki s svojo barvo simbolizira pomlad človeškega življenja in mladost slovenskih fantov. Načrt za kupo je napravil mestni inženir arh. Boris Kobe, izdelala ga je pa tvrdka Bratov Žmuc, pasarjev in posrebrarjev na Tyrševi cesti v Ljubljani. Kupa je gotovo najlepša, kar smo jih doslej imeli v Sloveniji, zlasti ponosni pa moramo biti na to darilo župana mesta Ljubljane, ker je dokaz dobrega okusa ljubljanskih umetnikov in spretnih rok ljubljanskih obrtnikov. Kupa je razstavljena v izložbi trgovine Radio Ljubljana na Miklošičevi cesti 7 ter zbujajo splošno pozornost in pohvalo občinstva. Gledalci posebno hvalijo načelo sedanje mestne uprave, da vsa darila, diplome in podobne stvari naroča pri domačih umetnikih in obrtnikih ter tako ne razmetuje več denarja za manj vredno tuje tovarniško blago.

Potapljači sredi Ljubljane

Ljubljana, 10. junija.

Z obrežja sinjega Jadrana so prišli pred nedavnim trije mornarji, narednik Josip Komadina, doma iz Novega Vinodola in mornarja Milivoj Stevanovič, doma iz Obrenovca ter skoraj prava ljubljanska srajca Seliskar Tone iz Loga pri Brezovici, ki služi v naši mornarici že sedmi mesec. Še skoraj teden dni kaže ta trojica na povabilo Združenja bivših mornarjev potapljaške umetnosti na velesesmu v tri metre globokem betonskem bazenu. Ko se zadnje čase vrste nesreče s podmornicami tako hitro, da jih časopisi komaj sproti obdelajo, ni nič čudnega, da vsakdo rad plača dva dinarja zato, da vidi od blizu potapljaške spretnosti. Na levo od glavnega vhoda na velesesmu so na trati, kjer so navadno razstavljeni stroji, vse naprave, potrebne za potapljaške poizkuse. Dopoldne in popoldne se gnete množica okrog bazena in marsikdo se spomni in vrže dinar v vodo, katerega potapljač tudi ročno pobere in seveda spravi. Velja namreč staro pravilo, da smeš obdržati vse, kar v vodi najdeš.

Veselje mladine na velesesmu

Posebno mladina se zanima za potapljanje in potapljaško obleko. Škoda je le, da večina ne vidi najbolj zanimivega uvoda v potapljanje, namreč napravljene potapljača v potapljaško obleko. To je seveda le dvakrat na dan na sporedu, zgodaj zjutraj in kmalu po kosilu. Pokaže nam pa nazorno, koliko pripravi je potrebnih, da se more potapljač spustiti brez skrbi v morskno globino. Potapljačeva obleka je iz treh glavnih delov. Najvažnejša je nepremočljiva obleka iz dvojne platna, ki je prepojena z gumijem. Zanimivi so velikanski »gozderji«, ki jih potapljač obuje potem, ko je že navlekel nase obleko. Pravi komplirani stroj je za potapljaško čelada, opremljena z vsemi napravami, ki so potrebne za uspešno potapljačevo delo.

Kakor za Sibirijo

Začetek napravljane v potapljaško obleko je kaj svojevrsten in bi človek kmalu mislil, da se potapljač pripravlja, da bo potoval v Sibirijo. Na spodajo

Založili smo krasno sliko sv. očeta Pija XII., izdelano po originalni fotografiji v bakrotisku. Velikost je 35 x 45 cm, s robom 37 x 48 cm. Po osebnosti, ki jo predstavlja in po svoji umetniški izdelavi bo slika zelo lep okras v stanovanju in društvenih prostorih. — Priporočamo jo posebno kupnim društvom, verskim organizacijam in prostovolnim društvom; prav tako pa tudi posamezniku, ki čuti in živi s Cerkvijo. Cena slike je samo 15 din.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

obleko obleče najprej dva para debelih volnenih nogavic, nato pletene bele volnene hlače in pleten jopič. Če se mu zdi to premalo, navleče na sebe še en jopič, tako da kljub mršavosti napravlja vtis rejenega človeka. Debeli obleka je potrebna, da potapljača v večjih globinah, kjer je morje precej hladno, ne začne zebsti. Ko se je tako do dobra odela, volno, zleze potapljač v nepropustno težko platneno obleko. Hlačnice te obleke prehajajo v nepremočljiva stopala, kakor jih imajo nogavice. Rokavi pa se končujejo v ozke gumijaste manšete. Edina večja odprtina, ki jo ima obleka, je pri vratu. Skozi to odprtino zleze potapljač v obleko in počasi navleče hlačnice nase. Rok skozi ozke manšete že ne more več sam spraviti. Zato mu tovariš raztegne manšete z dvema »žlicama«. Ko je spravil roko skozi manšete in ko je tovariš izvlekel »žlice«, se manšeta potapljača tesno prileže okrog sklepa na roki, tako da pri rokavu voda ne more uhajati pod obleko. Del prsi in ramen je sedaj še prost. Pač pa se obleka končava v širok gumijast ovrtač. Pod ta ovrtač položi nato, tako imenovani prsi oklep, ki sega čez pleča, ramena in del prsi. Oklep ima v sredi precejšnjo odprtino, skozi katero mora potapljač vtakniti glavo. Na ta oklep se natančno prilaga gumijasti ovrtačnik, ki ga pritrdi na oklep z obroči, ki jih privijejo z močnimi maticami. Ovrtačnik je torej stisnjen ob oklep in ne propušta več vode.

Obleka je torej vsa neprodušna izvzemši odprtine, skozi katero gleda glava. Na to odprtino pa privijejo

mogočno čelado

ki ima tri okence. Srednje okence se da odpreti. Ko poveže potapljač čelado čez glavo, je že neprodušno zaprt, če ni srednje okence odprto. Tako napravljeno potapljač vedno čaka, da mu pripravijo vse potrebno za potapljanje. Na čelado mu privijejo gumijasto cev, po kateri mu dočrpavajo zrak. Nato

151.548 gasilcev je v naši državi

Belgrad, 8. junija.

Jugoslovanska gasilska zveza, katere predsednik je g. minister Snoj, je zbrala točne podatke o stanju gasilstva v državi na dan 31. marca t. l.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da je gasilstvo še vedno najmočnejše v Dravski, Savski in Dunavski banovini, t. j. v pokrajinah, kjer je že bilo prej zelo razvito in kjer ima gasilstvo že tudi svojo tradicijo. V ostalih banovinah so zadnje čase v razvoju gasilstva sicer opaža napredek, toda gasilstvo v teh pokrajinah še dolgo ne bo moglo tekmovali z gasilstvom v omenjenih treh banovinah.

Stanje gasilstva po posameznih banovinah je naslednje:

Banovina	Žup.	Cet.	Akt. čl.	Podp. čl.	Skup.
Dravska	26	966	30.949	16.542	47.491
Savska	51	980	32.678	28.744	61.422
Donavska	32	370	11.955	18.050	30.005
Drinska	—	64	1.593	757	2.350
Moravska	3	59	1.550	506	2.056
Vrbaska	—	43	1.069	1.961	3.030
Vardarska	—	51	1.439	815	2.254
Primorska	—	18	611	893	1.504
Zetska	3	15	461	363	824
Belgrad	—	10	576	36	612

115 2.576 82.881 68.667 151.548

Nekatere gasilske organizacije so zadnje čase razvile izredno delavnost, predvsem prostovoljska gasilska četa v Zemunu, ki si je pred kratkim preskrbela najmodernejše gasilsko orodje v državi. Pri blagoslovitvi tega orodja je bil za hotra predsednik senata g. dr. Korošec, ki je s tem naj-

Smrt rudniškega kočijaža pod vozom

Rajhenburg, 9. junija.

Danes popoldne se je zgodila v našem trgu huda nesreča, katere žrtev je postal Zani Kostevec, služben pri tuk. rudniku Trbov. Premogokopne družbe. Rajni je bil ves povojna leta za kočijaža in ga menda ni bilo dneva, da ga ne bi videli peljati se skozi Rajhenburg. Tako smo ga videli še danes, ko je peljal zadnjikrat s svojo kočijo k opoldanskemu vlakcu. Popoldne je bil poslan s težkim vozom na postajo po blago za rud. konsum. Precej blaga je naložil in medtem tudi nekaj težjih zabojev. Kmalu od postaje je padel zaboj na tla, konji so se ustrašili, nesrečnejši je

bolj pokazal, kako visoko ceni požrtvovalno in nesebično delo gasilcev.

Pri gasilski četi v Zemunu se nadvse živahno in pohvalno udeležujejo tudi žene, ki imajo svoj gasilski oddelček.

Kako važna je gasilska organizacija in kako neprecenljivi so napor, s katerimi nudijo gasilci pomoč svojim bližnjim in zajednici, najbolje pokazuje statistika požarov in drugih nesreč, ki je bila istokrat zaključena dne 31. marca t. l. Samo požarov je bilo lani 2.315, ki so napravili blizu 58 milijonov din škode.

Danes Prosvetni tabor pri Sv. Jakobu ob Savi

Avtobus z 32 popotniki se je prevrnil

Maribor, 10. junija.

Avtobusni podjetnik Viktor Faktor iz Črne je peljal s svojim avtobusom znamke MAN 32 izletnikov iz Guštanja in Črne v Ljubljano. Ko so se izletniki vračali iz Ljubljane domov, je prišlo med Velenjem in Mislinjem do hude nesreče. V bližini Pake, kjer ima cesta več nepreglednih ovinkov, se je pripeljal nasproti na motociklu 50 letni zasebni uradnik in banovinski svetnik Marko Novak iz Soštanja. Avtobus se je izognil motociklistu — da ne bi prišlo do karambola — čisto na rob ceste, pri tem pa se je ta rob pod težkim vozilom udal ter se je avtobus prevrnil na travnik pri cesti. Pri tem so se razbile na avtobusu vse šipe ter se je na

hotel voz ustaviti, pa je padel tako nesrečno pod voz, da mu je šlo kolo čez prsi in glavo, da so mu izstopili možgani in je takoj umrl. Prihitelec je takoj rudniški zdravnik g. dr. Benedičič, kakor tudi rajhenburški g. dr. Škof, toda pomoči ni bilo nobene.

Zani, kakor so ga vsi klicali, je bil vedno vesel in splošno priljubljen pri vseh; vsi so ga imeli radi. Dopolnil je 45 let. Danes leži na mrtvaškem odru na Senovem. Za njim joka žena in pet otrok. Pogreb rajnega bo v nedeljo ob 9 dopoldne. Naj njegovo truplo počiva v miru, svojem pa iskreno sožalje!

Toča v šmarskem okraju

Celje, dne 10. junija.

Komaj so se vinogradi v šmarskem okraju od lanske toče nekoliko opomogli, že je zadela vinograde ponovna šiba. V petek zvečer okrog 5 so pridivali z zahoda temni oblaki z viharjem in točo. Ponekod je padala sama toča in oklestila bogato obloženo sadno drevje, vinograde pa je skoro popolnoma opustošila. Iz vseh krajev šmarskega okraja, zlasti pa iz Podčetrka, Imske gorce, Imenega, Slaka, Buč in Virštanja poročajo o sto-procentni škodi v vinogradih in sadonosnikih. Mnogo škode so napravili tudi hudourniki, ki so napolnili potoke, da so se razlili čez bregove in poplavlili žitna polja. V mnogih krajih so hudourniki trgli velike plazove ter uničevali vinograde in njive. Ljudje, ki so letos upali na dobro letino, so popolnoma obupani. Vsem krajem je potrebna nujna pomoč.

Dr. Stanko Žvokelj

nevrolog
ne ordinira do 25. junija

Droline novice

Koledar

Nedelja, 11. junija: 2. pobinkoština nedelja. Barnaba, apostol; Jošt, opal.
Ponedeljek, 12. junija: Janez F., spoznavalec; Leon III., papež.
Torek, 13. junija: Anton Padovanski, spoznavalec, Akvilina, devica.

Novi grobovi

† V Braslovčah je nenadno odšel k Bogu posestnik g. Mihael Marovt. Pokojnik je bil podnačelnik posestnice, predsednik sadjarskega društva, občinski odbornik in cerkveni ključar. Bil je izrazito slovenski in kršćanski mož, ki je vsak prvi petek v mesecu pristopal k mizi Gospodovi. Gospod mu daje večni mir, njegovim svojcem za izrekamo svoje sožalje.

Osebnostne novice

== Poroka. Včeraj se je poročil v frančiškanski cerkvi g. Bogoz Šramel, ekonom Higienškega zavoda v Ljubljani, z gospodično Romano Legiša iz Sesslana. Za priči sta bila za ženina njegov brat inž. Vladimir Šramel, za nevesto pa njen svak g. dr. Lado Vavpetič, odvetnik iz Ljubljane. Cestitamo!

*Radar režis, rožis
ni pravijsi - misli
na Grouple!*

Sprejem v škofijski zavod sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano

V zavod sv. Stanislava se sprejemajo telečno zdravi in pravno nepokvarjeni sinovi dobrih kršćanskih družin, v prvi vrsti taki, o katerih je upati, da se bodo po končani gimnaziji posvetili duhovskemu stanu. Prvi in poglavitni namen zavoda je namreč vzgoja duhovskega naraščanja.

Kdor hoče biti sprejet v I. gimn. razred, mora napraviti prej sprejemni izpit ali na zavodski ali na kateri koli državni gimnaziji. Na zavodski gimnaziji se bodo vršili sprejemni izpiti dne 23. junija. Pripuste se samo oni, ki so se rodili v letih 1926 do 1929 in so torej letos dopolnili ali bodo do konca leta dopolnili najmanj 10 ali največ 13 let.

Za sprejemni izpit je treba do 20. junija poslati prijavo, kolkovano z 10 din na ravnateljstvo škofijske klasične gimnazije v št. Vidu nad Ljubljano. Prijavi se priloži: 1. spričevalo o dovršeni ljudski šoli, 2. rojstni in krstni list.

Oni, ki bodo izpit naredili, s tem se niso sprejeti v zavod, ampak se morajo po izpitu predstaviti vodji zavoda in mu oddati še posebno pismo (nekolkovano) prošnjo za sprejem v zavod.

Oni učenci, ki bodo prebili sprejemni izpit na kakšni državni gimnaziji, lahko prošnjo za sprejem v zavod meseca julija. Prošnji za sprejem prilože spričevalo o dovršeni ljudski šoli s potrdilom o opravljenem sprejemnem izpitu ter rojstni in krstni list. Najbolje je, da prinese te listine osebno v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov k vodstvu zavoda.

Istotako lahko prošnjo meseca julija za sprejem v II. ali višji razred dijakov z drugih klasičnih gimnazij. Prinesiti morajo osebno vodstvu zavoda pismo prošnjo s prilogi, zadnje šole izpričevalo in rojstni list.

Letno plačilo se določa po izpričevalu in premoženjskih razmerah. Plača se lahko tudi z živčev po tekočih tržnih cenah. Vsa druga pojasnila glede oblike, knjig, šolskih potrebščin itd. se dobe ob priliki zglasitve v zavodu.

Vodstvo zavoda sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano.

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrečno Rogaško mineralno vodo. Ona vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in vaš organizem vam bo zato hvaležen.

— Kdor koli bi prišel nabirat ali prodajat kar koli za kongres Kristusa Kralja, se mora izkazati s posebnim potrdilom pripravljalnega odbora za kongres Kristusa Kralja ali pa s potrdilom župnega urada. Zahtevajte vedno od vsakogar potrdilo. Ako ga nima, pokličite policijo ali žandarmerijo!

— Blagoslovitev Jakličevega doma v Dobropoljah bo 18. junija 1939 ob vsakem vremenu. Spored: Ob 2 pete litanije. Ob pol 3 govor dr. Lukmana in blagoslovitev Jakličevega doma. Nato akademija: telovadba, govor, nastopi mladine. Po akademiji veselica in prosta zabava. Za jedila in pijačo bo dobro preskrbljeno. Sodeluje domača godba.

— Naročnikom »Vrtač. Izšla je druga mladinska knjižica »Grivarjevi otroci«. Vljudo prosimo gg. poverjenike, naj jo blagovolijo po možnosti osebno dvigniti v trgovini H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2. Oddaljenim jo dostavimo. — Maturantje drž. ženskega učiteljskega v Ljubljani iz leta 1914 se sestanejo v Ljubljani v nedeljo 2. julija 1939. Skupna sv. maša v trnovski cerkvi. Nadaljni program in skupno kosilo po želji.

— Poslanec g. Iv. Theuerschuh se je ponesrečil. Ko se je poslanec g. Theuerschuh v sredo vračal s pogreba, je v Velenju izstopil iz vlaka. Tu ima vlak 15 minut postanka. Ta čas je porabil, da je svoji hčerki poskrbel pijačo. Na postaji se je potem pogovarjal s prijateljem, hčerka pa je sama stopila na vlak. Tedaj pa se je vlak nekoliko premaknil. G. poslanec je v skrbi za otroka skočil za njim, pri tem pa se je spotaknil ob tračnico in padel. Pri padcu si je presekao levo nogo pod kolenom do kosti. G. poslanec pa ni dosti čutil, dokler ni začela močno teči kri, nato kar mu je nudi postajnačelnik prvo pomoč in mu obvezal nogo. V Slovenj Gradcu je g. poslanec takoj odšel v bolnišnico. Za praznik je imel z. poslanec v bolnišnici gotovo okrog 50 obiskov.

Prijatelji iz vsega okraja so ga prišli obiskat ter se zanimali za njegovo zdravstveno stanje, želeč mu skorajšnje okrevanje. Tudi mi želimo g. poslancu, da skoraj okreva s čestitko, da se mu ni zgodila še večja nesreča.

— Odkritje spominske plošče zgodovinarju dr. Kosu v Seleh nad Škofjo Loko. Danes bo v Seleh nad Škofjo Loko odkrita spominska plošča na rojstni hiši znanega zgodovinarja dr. Franca Kosa. Selehani hočejo s tem počastiti spomin tega velikega učenjaka, ki je s tako ljubeznijo zbiral gradivo za zgodovino Slovencev od najstarejšega časa ter reševal dokumente, ki morejo kakorkoli osvetliti slovensko preteklost. Posebno Škofji Loku in njeni okolici, v katero spada tudi njegova rojstna vas, se je oddolžil s svojim delom »Doneski k zgodovini Škofje Loke in njene okolice«, to je z objavo arhivarij etare brižinske gospoščine, ki jih je rešil gotove izgube v Gorici iz rok ljudi, ki so jih uporabljali za zavajalni papir. Tudi sicer je urejeval razne zgodovinske publikacije in pisal svoje razprave, ki so mu prinesle sloves enega najboljših naših zgodovinarjev. Bil je tudi v odboru Leonove družbe, kjer je izdal tudi nekaj zvezkov svojega znamenitega dela »Gradiva za zgodovino Slovencev«, zbirko dokumentov, ki jo nadaljuje njegov sin, vseuč. profesor dr. Milko Kos. Ta je prevzel očetovo dediščino ter jo prenesel na slovensko univerzo. Njegov sin je tudi akad. slikar Gojmir Anton Kos, ki bo ovekovel našo zgodovino v sliki (Vojvodsko ustoličenje itd.). Vsa Selška dolina se bo udeležila slavnostnega odkritja plošče ter vabi tudi druge, da se poklonijo spomenu velikega njihovega rojaka in zaslužnega slovenskega učenjaka.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

*Virati pakete
z motorizom Grouple
= prihranek režije!*

— XVI. višarsko romanje pripravlja Prosvetna zveza za 12. in 13. avgust. Odhod iz Ljubljane 12. avgusta zjutraj 7.20. Prihod na Višarje okrog 4. ure popoldne. Zvečer ob pol osmih rimska procesija in cerkveni govor. 13. avgusta zjutraj se začne svele maše ob pol štirih in trajajo do devetih. Ob 5 cerkveni govor in skupno obhajilo. Odhod iz Zabnice ob 13.30, prihod v Ljubljano okrog petih. Kdor se želi udeležiti romanja, naj se prijavi pri Prosvetni zvezi, Ljubljana, Miklošičeva 7 do 15. julija. Pri prijavi naj poda dve slike, velikosti 4 x 5, na hrbet slike pa naj napiše rojstne podatke, imena staršev in pristojnost občine. Kdor pa se je udeležil letošnjega romanja v Rim ali lanskega na Višarje, temu ni treba poslati slik. Cena voznika Ljubljana—Zabnica in nazaj ter skupni polni list in vizum 80. din. Zeleničarji plačajo 50 din.

Kopalnice Ilirije vabi

Kristalno čista, na 22° C temperirana voda. Tople prhe in idealno ležala sončališča. Kopalna sezona je že v polnem razmahu.

— Materam. Kako naj ravnamo matere s svojimi novorojenčki in dojenčki. Priredil dr. Justin. Izdala Slovenska kršćanska ženska zveza. Cena 3 din. Plajljivo tudi v pisemskih znamkah. Naroča se pri Slovenski kršćanski ženski zvezi v Ljubljani, Pražakova 8.

— Maturanti z idrijske realke iz leta 1919 se naprošajo, da sporočijo svoje naslove zaradi sestanka ob priliki 20 letnice mature dr. Sava Katniku v Kranju.

— Sušenje sadja v gospodinjstvu. Kako pravilno pripraviti, pa praktično sušilnico za sušenje sadja na štedilniku, nam pove slika z navodili v knjižici »Kuhaj varno in dobro«. Cena 3 dinarje. Naroča se pri upravi »Vigredic, Ljubljana, Pražakova ul. 8.

— Razstava risb in ročnih del drž. meščanske šole v Novem mestu v risalni meščanske šole se odpre danes in bo odprta do srede vsak dan od 8 zjutraj do 7 zvečer. Oglejte si jo!

— Pri zaprtju. motnjava v prebavi vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef grenice«.

— Življenjepis pok. poročnika Franja Malgaja. Sestre našega narodnega borca na Korškem nameravajo izdati življenjepis svojega brata in se obračajo za najljubše prošnjo na vse pokojnikov prijatelje in znanke za podatke iz njegovega življenja, ki naj jih blagovolijo sporočiti na naslov: Malči Virant, Celje — Ostrožno.

— Med. univ. dr. Cavič M. Djordje, zdravnik, je otvoril privatno prakso v Škofji Loki, Nunska ulica 11.

— Otroško trupelce v greznici. Veliko ogorčenje je vzbudilo v Murski Soboti zverinsko dejanje mlade služkinje, ki je svojega otroka takoj po porodu umorila in vrgla v greznico. Domači, pri katerih je služila služkinja Tereza Magyar, so vedeli, da je v blagoslovljenem stanju, čeprav je sama to tajila. Te dni je služkinja odšla v svojo sobo, češ da ji je slabo. Čudno vedenje, ki ga je pokazala pri prihodu iz sobe, je bilo vsem sumljivo, posebno pa poveljniku soboške policije, ki stanuje v isti hiši. Ko so odprli pokrov greznice, so videli, da moli iz vode otroška ročica. Služkinja se je najprej branila, češ da je bil otrok mrtvo-rojen, pozneje pa se je izkazalo, da mu je z nožem končala življenje. Pri preiskavi so našli tudi nož. Nečloveško mater bodo izročili državnemu tožilstvu v Murski Soboti.

— Belokranjski festival in češnjeva razstava bosta v nedeljo, 18. t. m. v Črnomlju. Na festivalu se bodo prikazale razne narodne igre in plesi, kot: Zeleni Jurij, črnomljsko, metliško, poljansko in adlešičko kolo, most in drugo. »Putnik« pripravlja posebni vlak v Črnomelj in Metliko. Cena vožnje z vstopnino na prireditve in kosilom za Črnomelj 45 din, za Metliko 50 din. Prijave in informacije pri »Putniku« do 15. t. m.

— Denarni zavod malega človeka je hranilnica in posojilnica »MOJ DOM«, Ljubljana, Dvorkova ulica. Posojila, ugodni pogoji. Hranilne vloge. Visoke obresti.

— Rimski romarji, ki so naročili diplome s sliko Pija XII. in z besedilom za popolni odpustek ob smrti uri, se obveščajo tem potom, da so slike došle iz Rima in se dobe pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7.

— Požari pri Metliki. Iz Metlike poročajo: Rdeči petelin je začel razsajati po okolici. Pred 14 dnevi je pogorelo gospodarsko poslopje Jankota Pečariča iz Curil. Najbrž je zažgala zlobna roka. V soboto, 3. junija ob 10 zvečer je zgorela hiša z gospodarskim poslopjem posestnika Rozmana v Vinomeru, drugi dan pa je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Goršiča v Suhorju. Tu so najbrž zažgali otroci. Na praznik presv. Rešnjega Telesa ob pol ene ponoči pa je na Lokvici pogorel novi pod posestnika Martina Pluta. Tukaj je nekdo zažgal. Plut je pod komaj dobro postavil. V njem je zgorelo vse orodje, slamozelnica, čističnica, voz itd. Siromak je močno prizadet.

— Na novi cesti Drašiči—Repca se bodo dela nadaljevala, ker je gospod ban odobril že 150.000 dinarjev. Če ljudje iz tega kota Bele Krajine ne bodo zaslužili s črnomaljsko železnico, bodo pa vsaj pri tej cesti prišli do zaslužka.

— Veselica za jetične. Krajevna protituberkulozna liga na Vurbergu pri Ptuj priredi v nedeljo, dne 11. junija 1939 ob 3 popoldne veselico s srečolovom v prostorih gostilne g. Berlingerja na Vurbergu. Sodeluje pevsko društvo »Jadranci« iz Maribora in ptujski mestna godba.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Za romanje na grob sv. Eme v Krko na Korosko se še lahko prijaviš danes ali jutri ravnateljstvu Salezijskega zavoda na Rakovniku v Ljubljani. Na eni strani ceniš stroški, ki znašajo v peloti samo 145 din, na drugi pa obisk najlepših in najznamenitejših koroskih krajev in cerkvena slovesnost v zgodovinski stolnici na grobu naše svetnice na samo obletnico njene smrti: vse to so velike prednosti tega romanja, za katerega se še vedno lahko odločiš.

— Osemndnevni avtobusni izlet po Italiji združen z romanjem v Rim, organizira Prosvetno društvo Trnovo v Ljubljani v dneh od 13. do 20. avgusta 1939. Velike so prednosti vožnje z modernim avtobusom, ki nas pelje po lepih cestah skozi vsa mesta in vasi. Dočim so daljši postanki v vseh važnejših mestih. Postanek v Firenzi traja skoro en dan, v Rimu bomo dva in pol dneva, v Benetkah en dan itd. Iz Rima bomo šli preko Asizija, kjer se poklonimo sv. Frančišku, na drugo stran Apeninskega polotoka v Rimini in ob zahodni obali Jadranskega morja do Padove. Tudi povratek iz Benetk preko Vidma (Udine), Trente in Trbiža, skozi našo Gorenjsko bo zanimivost zase. To potovanje z vožnjo in prenočitvami ter kolektivnim potnim listom stane le 900 din. Prenočevali bomo povsod v hotelih. Prijave se sprejemajo v društvenem domu, Karanova ul. 14 vsak ponedeljek in petek od 7 do 9 zvečer. Če pa želite vam okrožnico z natančnim programom in navodili pošljemo, samo sporočite naslov. Prijave se sprejemajo do 15. junija t. l.

— Kopalnice v Višnji gori je odprto. — Blagoslovitev Prosvetnega doma in okrožni nastop v Loki pri Zidanem mostu pod pokroviteljstvom g. bana bo v nedeljo 18. junija. Vljudo vabljeno!

— Klub poštarjev JRZ je v počastitev spomina pokojnega g. Maleja Tomazina daroval namesto venca na grob 200 din za prosvetni dom v Naklem pri Kranju.

— Enoletni trgovski tečaj pri trgovskem učnem zavodu v Ljubljani, Kongresni trg 2 zaključil šolsko leto z završnimi izpiti vred dne 28. junija. Redno vpisovanje za šolsko leto 1939-40 bo 27., 28., 30. junija in 1. julija ter 9., 11., 12., 13. in 14. septembra od 9—12 in od 3—7 popoldne. Na tečaj se sprejemajo prvenstveno absolventi meščanskih šol z završnim izpitom ter učenci gimnazij, ki so uspešno dovršili nižjeteljni izpit. Vendar se sprejemajo tudi kandidati z nižjo predizobrazbo, ki morajo predhodno opraviti sprejemni izpit. Pričetek rednega pouka bo 15. septembra ob 8 zjutraj. Vsa pojasnila se dobe v pisarni zavoda ustno ali pismeno tudi med počitnicami.

— Josip Kenda: Slovenska maša. Ljubljana 1938. Samozaložba. Enajstoro delov ima ta maša na besedilo (razen treh) Gregorja Malija in msgr. Ks. Meška. Besedilo je lepo: manj jasno je v »Slavi« (neznana pesnika). Skladbe gotovo v ničemur niso revolucionarne, pač pa so prijetne, mehke, našim zborom in poslušalcem pa tudi božji službi primerna glasba. Včasih oko obstane ob taki mikavni ritmičn, zopet drugod ob petero in trodelni periodični tvorbi. Sicer pa povsod hodi po utrtih zanesljivih harmoničnih in melodičnih potih. Da skladatelj skladbo poživi, vpleta razne soliste — pa taka mesta seveda lahko pojo vsi pevi tistega glasu — implev deli med soprane in alte, ki jima dvoglasno odpevajo tenorji in basji; po enkrat nastopita tudi moški in ženski zbor. Kakšnih znatnih težav ni; poamezni deli niso širše razpredeni. Zborom, ki radi pojo vsakemu delu maše primerno skladbo, bo dobro služila.

— Prijavite se pravočasno za izlet v Benetke, ki bo v dneh 28. in 29. junija t. l. s posebnim vlakom in posebnim parobrodom. Cena izleta 160 din za osebo. Prijave sprejemajo vse biljetarice »Putnik«.

Po državi

• Velika avtomobilska nesreča se je v petek zgodila pri Zagrebu. Iz Zagreba se je v svojem avtu peljal na izlet v Krapinske Toplice znani zagrebški zdravnik dr. Vladimir Bazala. Seboj je vzel svojega 12letnega sina Aleksandra ter svojega prijatelja odvetnika dr. Čatiča s hčerko Olgico. Na sicer odprti cesti je avtomobilu zapiral pot kmečki voz, ki je vozil seno. Avto je toliko časa trobil, da se je voz umaknil. Ko je avto prišel mimo voza, so se na kmečkem vozu premile leste, ki so držale seno. Vse se je podrla tik pred avto, ki se je zaradi tega prevrnil in razbil. Vsi, razen Olgice so bili več ali manj poškodovani. Deklece pa je tako srečno padlo, da se ji ni nič zgodilo. Pač pa je imel smolo njen oče, ki je prav tega dne obhajal svoj 50. rojstni dan. Obvezanega so poslali iz bolnišnice domov.

• 30 letnica zagrebškega reševalnega društva obhajajo te dni v zagrebški javnosti. To društvo je od začetka svojega delovanja pa do začetka letošnjega aprila pomagalo v 104.063 nesrečah. Društvo ima 4 avtomobile ter 18 nameščenec. Ti avtomobili so lanskega leta prevozili 69.350 kilometrov. Zanimiva bi bila primerjava z ljubljansko reševalno postajo.

• Za rakom bolehalo bolj moški kot ženske — tako so ugotovili te dni na konferenci zagrebških zdravnikov, ki se pečajo s tem važnim vprašanjem.

Ljubljana, 11. junija

Gledališče

Drama. Začetek ob 20. Nedelja, 11. junija: »Utopljenec«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 12. jun.: »Neopravičena ura«. Red B. — Torek, 13. junija: Javna produkcija državne konservatorija. Izven. Cene od 10 din navzdol. — Sreda, 14. junija: »Velika skušnjava«. Red Sreda. — Četrtek, 15. junija: »Neopravičena ura«. Red A.

Opera. Začetek ob 20. Nedelja, 11. junija: Zaprtje. — Ponedeljek, 12. junija: Zaprtje. — Torek, 13. junija: Zaprtje. — Sreda, 14. junija: Plesni večer opernega baleta. Gostovanje Lidije Wisia-kove. Premiera. Premierski abonma.

Radio Ljubljana

Nedelja, 11. junija: 8 Vesel nedeljski pozdrav (Malenskov trio) — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz trnovske cerkve: Kenda, Slovenska maša — 9.45 Verski govor (g. prof. Filip Terčelj) — 10 Ljubljanski pev. jazz-kvartet in plošče — 11.15 Pevski zbori (plošče) — 12 Nedeljski koncert Radij. orkestra — 13 Napovedi, poročila — 13.20 Radijski šramel, vmes plošče — 17 Kmet. ura: Stajerska kokoš (inž. Greif Ant.) — 17.30 Oktet pevskega društva »Šmartno« pri Litiji, vmes duet elter (gg. Kosi-Skok) — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nac. ura: Kako sta pojmovala jugoslovansko Strossmayer in Rački (Vojislav Radovanović, publ. Zgb.) — Veseli zvoki Radijski orkester — 21.15 Rezervirano za prenos z velesajma — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za krajši čas (plošče).

Ponedeljek, 12. junija: 12 Godbe na pihala (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Opoldanski koncert Radij. orkestra — 14 Napovedi — 18 Zdravniška ura: Moderni način zdravljenja bolezni (dr. Iv. Kanoni) — 18.20 Plošče: Glazunov: Stenka Razin, simf. pesnitev (igra ork. konservat. v Bruslju) — 18.40 Kulturna zgodovina koroskih Slovencev okrog l. 1848 (dr. Lojze Poločnik) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Zanimivosti — 19.40 Nac. ura: Predavanje inspekcije drž. obrambe — 20 Plošče: Charlie Kunz igra svoje venčke na klavir — 20.30 Pevski in orkestralni koncert. Sodeluje: koncertna pevka ga. P. Lovšćlova in Rad. orkester, dirigira D. M. Šijanec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Prenos z velesajma.

Drugi programi

Nedelja, 11. junija: Belgrad: 20.30 Zabavni koncert. — Zagreb: 20. Komorni koncert — Bratislava: 21 Pisan večer — Praga: 20. Koncert RO in solistov — Sofija: 21.30 Lahka glasba — Varšava: 17.30 Prenos — Berlin: 20 Slavnostni koncert berlinske filharmonije — Budimpešta: 20.50 Ciganski orkester — Dunaj: 20.15 Pisan večerni koncert — Pariz: 20.15 E. Rostand: »Cyrano de Bergerac«.

Ponedeljek, 12. junija: Belgrad: 21.15 Zabavni koncert (plošče) — Zagreb: 21 Koncert skladb J. Vrhovskega — Bratislava: 19.40 »Mesec«, slušna igra — Praga: 21.10 Pisan koncert RO — Sofija: 19.30 Simfonični koncert — Varšava: 18 Koncert komorne glasbe — Berlin: 20.15 Opera in operetna glasba. — Dunaj: 18.50 Maks Regjerjeve pesmi — Pariz: 21 Koncert komorne glasbe.

Prireditve in zabave

Kršćansko žensko društvo priredi v četrtek 15. t. m. izlet v Stično. Odhod iz Ljubljane glavni kolodvor ob 13.35. Vrnemo se ob 20.30. Članice in somišljenice vljudo vabljene!

Sedejeva družina bo priredila v nedeljo 18. junija društveni popoldanski izlet na Dobeno in Rašico. Odpeljejo se s Kamničanom ob 13.40 z glavne kolodvora do Podboršta. V Ljubljano se vrnemo z vlakom, ki odhaja z Ježice ob 20.44. Vsi člani in prijatelji SD vabljeno.

Sestanki

Jugoslovanska kirurška družina — Sekcija Ljubljana ima 13. junija 1939 ob 18 strokovni sešestanek v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani. Spored: Prof. dr. Zalokar: Dva poroda po konservativni terapiji rupture uterusa. Dr. Bajc Oton: Operirana pseudartroza stegničnega vratu. Vabljeno vsi zdravniki.

Cerkveni vestnik

Slovesna tridnevna v čast presv. Sreca Jezusovega v cerkvi Sreca Jezusovega na Taboru bo letos od 16. do 18. t. m.: Pred praznikom, v četrtek, 15. t. m., bo ob pol 7 zvečer slovesni blagoslov, nato molitvena ura pred izpostavljenim Najsvetejšim. V petek, na praznik presv. Sreca Jezusovega, bo celodnevno češčenje. Zjutraj se bo Najsvetejši izpostavilo ob tri četrti na 5. Nato bo tiha maša z obhajilom vernikov. Ob pol 6 pridiga, potem spet obhajilo vernikov. Ob 6 slovesna maša. Tiha maša bodo še ob 7, 8, 9, 10 in 11. Zvečer ob 7 bo križev pot, ob pol 8 pridiga, nato slovesne pete litanije s spravno molitvijo in blagoslovom. V soboto bo ob 5 zjutraj tiha maša, ob pol 6 pridiga in nato sv. maša z blagoslovom. Zadnja sv. maša bo ob 8. Zvečer bo ob četrti na 8 rožni venec, ob pol 8 pridiga in litanije Sreca Jezusovega z blagoslovom. V nedeljo bo ob 8 zjutraj pridiga, nato slovesna sv. maša. Drugeče kot ob navadnih nedeljah. Popoldne bo ob 5 sklep tridnevnice: pridiga, darovanje za cerkev, slovesne litanije Sreca Jezusovega z blagoslovom.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sušnik, Marjin trg 5, mr. Kuralt, Gospodstevska c., mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31. — V ponedeljek: mr. Leustek, Resljeva c. 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Konotar, Vič-Tržaška cesta.

• Padla na električno žico. Na praznik presv. Rešnjega Telesa je 23letna služkinja Marta Domjančič brisala okna v prvem nadstropju. Nenadno je omahnila. Da ne bi padla na tla, je naglo pograbila za žico. Tisti hip pa jo je pretresla električna iskra. Sicer so jo takoj prepeljali v bolnišnico, vendar je bila mrtva.

• Galeb iz Finske v Slaviniji. Hrvatski listi poročajo, da je lovec Dragotin Babič na Mokrem polju pri Rajci ustreliš galeba, ki je tamkal zelo redka ptica. Ko ga je pobral, je zapazil, da ima obrokef, iz katerega je bilo razvidno, da je bil spuščen na Finskem pod številko C. 29.249. In sicer ga je spustil vseučiliški zoološki muzej. Ko so to sporočili temu muzeju, je odgovoril, da so tega galeba spustili tamkal že 5. junija l. 1937.

Pristopajte k 300 dinarski akciji za Vi. mednar. kongres Kristusa Kralja,

LJUBLJANA

Pevcem in pevovodjem vseh ljubljanskih zborov

Prihodno sredo, 14. t. m. bo ob 8 zvečer v Rokodelskem domu v Komenskega ulici skupna vaja za vse ljubljanske pevce. Pripravili se bodo za slovesno mašo, ki jo bodo pri kongresu Kristusa Kralja peli na Stadionu, kakor smo pred štirimi leti peli pri evh. kongresu. Ponovili bomo »Angelsko mašo« (misa de Angelis), ki jo večina pevcev že zna, drugi se je bodo pa naučili mnogogrede. Nov je gradual, za alelujo je pa porabljen živahna stara od evharističnega kongresa; torej tudi že znana. Cisto nov je introit. — Od glavnega odbora povabljeni in iskreno zaželeni ste prav vsi pevci vseh ljubljanskih zborov — ne le cerkvenih ampak tudi svetnih. — Gg. pevovodje posebej prosimo, naj danes v nedeljo, 11. t. m., pevce na to vajo opozore in udeležbo priporočijo, da bo naše petje na taji udeležence učinkovalo tako veličastno, kakor ob evharističnem kongresu. — Malo žrtve bo res treba in nekoliko truda — pa nas bo Kristus, naš Kralj vesel in nam bo vsak korak blagoslovil. In blagoslov tako potrebujemo. V sredo večer torej na sviglenje ob 8 v Rokodelskem domu. Pevovodja.

Dr. Jože Marjetič

zdravnik v Kustošiji pri Zagrebu

se je preselil v ZAGREB, Ilica 219

1 Praznovanje sv. Antona na Viču. V torek 13. t. m. je god velikega čudodelnika sv. Antona Padovanskega. Ker je sv. Anton patron viške župnijske cerkve, zato ga bomo počastili na dan njegovega godu in naslednjo nedeljo. Na dan godu, v torek, bodo sv. maše: ob pol 6 pred izpostavljenim Najsvetejšim, ob 6, pol 7, 7 in pol 8. Zvečer ob pol 8 pa bodo litanije z blagoslovom. — Slovesno praznovanje sv. Antona pa bo danes teden, v nedeljo 18. t. m. Sv. maše s pridigami bodo kakor druge nedelje ob 5, 6 in pol 9. Ob 10 pa bo pridiga in pontifikalna sv. maša; oboje bo opravil g. stolni dekan in kanonik dr. Franc Kimovec. Petje na koro bo spremljal vojaški orkester. Popoldne ob 5 bo pridiga šempeterskega g. župnika Alojzija Kšmrlja; po pridigi pa bodo slovesne pete litanije z blagoslovom. — Ker je cerkev na Viču edina cerkev v Ljubljani in okolici, ki je posvečena temu priljubljenemu svetniku, zato so vabljeni vsi Vičani, Ljubljanci in okoličani, da ga pridejo na dan njegovega godu v torek kakor tudi v nedeljo počastiti v njegovo lepo cerkev na Viču.

1 Procesija sv. Rešnjega Telesa na Kodeljevem. V novi cerkvi sv. Terezije na Kodeljevem bo procesija z Najsvetejšim v nedeljo, dne 11. t. m., zvečer. Ob pol 6 zvečer se začne govor o sv. Rešnjem Telesu, nato procesija. Procesija pojde: ob Ljubljani, po Zadružni, Povšetovi in Klunovi ulici nazaj v cerkev. Vabimo k obilni udeležbi posebno moške in fante, belo oblečene otroke in narodne noše.

1 Na uršulinski gimnaziji v Ljubljani bo vpisovanje za sprejemne izpite dne 20. in 21. junija v ravnateljstvu pisarni. Vpišejo se lahko učenci, rojeni v letih 1926, 1927, 1928, 1929. K vpisu prinese sledeče tiskovine: izpričevalo o dovršeni ljudski šoli, krstni list in prošnjo za pristupitev k izpitu, kolekovano z 10 din. Izpiti se bodo vršili 23. in 24. junija ob 8.

1 Maturantje humanistične gimnazije v Ljubljani iz leta 1924 proslavijo 15 letnico mature v soboto, 17. t. m. v gostilni Katrea v Ropni dolini. Udeležbo je prijavilo do 17. t. m. opoldne na naslov: Drago Kornhauser, odvetnik, Ljubljana, Dalmatinova 10. Telefon 32-77. Sestanek 17. ob osmih zvečer.

1 Trnovsko kresovanje, ki ga pripravlja Prosvetno društvo Trnovo s sodelovanjem Fantovskega odbora v dneh 23., 24. in 25. junija bo nad vse veličastno. Na programu bo svečana razsvetljava cerkve, koncert, umetni ogenj, kres, igra na prostem, telovadni nastop in velika žegnanjska veselica. Že danes opozarjamo vse prijatelje na to kresovanje.

MEDIJSKE TOPLICE

pri ZAGORJU, termalno kopališče 28 stopinj C. — Plavalni bazeni na prostem, posebne kadne kopeli, terase za sončenje. Idealno letovišče. Lep nedeljski izlet. Pensio Din 45—. Pojasnila pri upravi topli p. Medija - Izlake

1 Umetnostna razstava Franceta Kralja v Jakičevem paviljonu, ki je bila že ob otvoritvi deležna toliko moralnega uspeha, je odprta le še nekaj dni, v ponedeljek zvečer pa se nepreklicno zaključijo. Opozarjamo one, ki je še niso ogledali, naj ne zamude zadnje prilike in naj obiščejo to pomembno prireditel. Zrebanje za tri slike z razstave bo v ponedeljek zvečer.

1 Namesto venca na grob g. Aste dr. Basajeva je daroval tajnik g. Drago Sturm 100 din Elizabetni konferenci pri Sv. Petru. Hvala lepa!

— Po pogosti nosečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca naravnih »Franz-Josefov« grenke vode, zavžite na tešče, z lahkoto doseči izpraznenje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizkušena, najtopleje priporočana in se dobiva povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

1 Ustanovitev Akademskega kluba strojnikov na tehniški fakulteti univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Zgradba zavoda za strojništvo se bliža dovršitvi v skeletnem stanju in bo, kakor upamo, že letos izročena svojemu namenu. V zasilnih lopah že čakajo ogromni stroji, na katerih se bodo usposabljali naši bodoči inženjerji v praktičnem delu. Potrebno je le še, da se izpolni studij na štiri letnike in dana bo možnost za uspešni studij strojništva na domači univerzi. Jasno je, da zaradi teh izgledov raste število strojnikov. Da si olajšajo studij, so si strojniki ustanovili pred nekaj dnevi svoj strokovni klub, ki ima namen, da dviga izobrazbo članov s predavanji, ekskurzijami, z nabavo strokovne literature, iskanjem počitniških praks za svoje člane in podobnim delom. Častno predsedstvo je prevzel neumorni predstojnik strojnega inštituta, ki ima tudi največji zaslug za izpopolnitev zavoda, gosp. univ. prof. inž. Feliks Lobe. V posvečeni odbor pa so bili izvoljeni: za predsednika Verko Lovro, za podpredsednika Mencin Joško, za tajnika I. Čebulj Albert, za tajnika II. Maček Leopold, za blaginjaka Klemen Brane, za knjižničarja Battistin Joško, za referenta prakse Premšač Gerald, za gospodarja Willmann Rudi, za delegate v ZSKTF Čebulj Albert in Vičar Borivoj. Nadzorni odbor pa sestavljajo: gosp. univ. prof. inž. Strojnik Romeo, Scholz Leopold in Vičar Borivoj. — Akademski klub strojnikov prosi, da

ga javnost podpre v njegovih nalogah in stremljenjih.

1 Novi tramvajski škropilni voz je prišel danes prav izdatno škropiti ljubljanske ceste od St. Vida do Viča, od Rakovnika do Most in do Sv. Križa. Ker pa tramvajski škropilni voz škropi cesto na eno stran tudi 20 m široko, a kadar škropi na obe strani, pa poškopri celo 30 m širok pas, zato mestno cestno nadzorstvo že danes opozarja občinstvo, naj sama pazi, da ne bo premočeno. Po drugih mestih se mora občinstvo samo ogibati škropilnim vozovom in avtomobilom, edino v Ljubljani se morajo težki avtomobili umikati gibčnim pešcem in urnim kolesarjem. Mestno cestno nadzorstvo zato prosi vse pešce, kolesarje in drugo občinstvo po cestah in ulicah, naj se samo umakne tramvaj-skemu škropilnemu voz, ker zaradi njegove nagle vožnje in močnega curka ni mogoče paziti na pasante. Če bi se voznik tramvajskega škropilnega voza oziral na mimoidoče, bi moral voziti počasi ter bi zato zastajal ves tramvajski promet. Nastale bi torej nove pritožbe zaradi zamud in neradne vožnje električne cestne železnice, ki bi jo zakrivilo občinstvo samo, če bi se ne umikalo škropilnemu tramvaju. Seveda pa ta prošnja velja tudi glede škropilnih voz in avtomobilov, saj so Ljubljanci že tako razvajeni, da se čudi vsak tujec, kako se mora v Ljubljani vsakemu pešcu ogniti težki in neokretni škropilni avtomobil, česar pa še ni videl nikjer drugje na svetu.

1 Sedmošolci državne klasične gimnazije v Ljubljani obveščamo vse dijaštvo zavoda, da bo pogreb našega dragocene umrlega tovariša Beliča Cirila v nedeljo, 11. t. m., ob pol 6 popoldne.

1 V Šiški je gorelo. Včeraj zjutraj ob osmih je začelo goriti gospodarsko poslopje na Vodni-kovi cesti v Šiški. Požar je nastal na ostrežju in se je hitro razširil na lesene dele poslopja. V stavbi so bili shranjeni gospodarski stroji in precejšnje množine slame in sena. Gorelo je z velikim plamenom in črn steber dima je bil viden daleč naokrog. Hitro so prišli na pomoč tudi gasilci;

Občni zbor Slovenske Straže

Preteklo nedeljo je bil v prostorih KTD občni zbor Slovenske Straže v Ljubljani. Predsednik g. prof. Etbin Bojc je pozdravil navzoče, se zahvalil za udeležbo in prečital pozdrave ZFO ter kočevskih Slovencev, ki se osebno tokrat niso mogli udeležiti obnega zbora. Prešel je nato na dnevni red in podal svoje poročilo, v katerem je očitel vse dogodke in dejstva, ki smo jih v preteklem doživeli in ki so v tesni zvezi z narodno-obrambnim delom pri nas. Navedel je pa tudi nekaj konkretnih pojavov, ki v živo zadevajo naše narodnoobrambno delo med narodom, podčrtal zlasti nevarnost tude propagande, ki se v vseh mogočih oblikah širi zadnje čase kar občutno pospešeno pri nas. Našega človeka je treba narodno utrditi, mu oživiti do najvišje mere narodno zavest in mu pomagati tudi gospodarsko obenem, da ga tako zaščitimo pred to narodu in državi škodljivo propagando.

Mi Slovani, ki danes nikakor nismo v razkroju, ampak doživljamo le novo prerobjanje ob težkih žrtvah in skušnjah zadnjih mesecev, zlasti pa mi Slovenci, ki kot mali narod lahko s presodnostjo motimo našo veliko prihodnost, ki bo pač mnogo boljša od sedanjosti in toliko večja, čim višja in polnejša bo mera žalitev in podčenevanja, ki ga danes čutimo s strani nekaterih obolih izbrancev. Mi kot mali narod nočemo — in to poudarjamo že od Slovskega sem — ničesar drugega, kakor ohraniti svoje svobodno kulturno in politično življenje. Verujemo in smo prepričani v pravičnejšo rešitev narodnomanjšinskih in

prvi so prišli iz Spodnje Šiške, zatem iz Zgornje Šiške, Dravlj in Bežigrada. Tudi mestni pokleni gasilci so prihitali z novo motorno brzgalno pod vodstvom g. Rozmana. V skupnem nastopu so gasilci dvajseto ogenj hitro ugasili in preprečili, da ni zajel sosednjih poslopj. Leseno ostrežje se je pri tem seveda sesulo, ostal pa je obokani strop, pod katerim je bilo še več poljedelskih strojev in tudi precejšnja zaloga bencina. Gospodarsko poslopje je last posestnice Ivane Sitarjeve. Škoda, ki je pri požaru nastala, je ocenjena na okrog 30.000 din. Zavarovalnica je le malenkostna. Najbrže je bil ogenj podtaknjen in je tudi policija začela zaradi tega preiskavo.

1 Nesreča ne počiva. Progovni delavec Vrnutec Rudolf je včeraj popoldne v Notr. gorah prelagal pragove. Težak prag mu je padel pri tem na trebuh in ga hudo pritisnil. Reševalci so ga prepeklili v ljubljansko bolnišnico ter jo ugotovili, da ima težje notranje poškodbe. — V Dragomeru je padel s staveb zidar Japelj Jože iz Lukovice ter je pri tem dobil težke notranje poškodbe. Tudi njega so pripeljali v ljubljansko bolnišnico.

1 Prazno, čisto sobico s štedilnikom, v mestu išče za takoj samska oseba, ki je ves dan odsotna. Ponudbe pod 8880.

1 Za počitniške dneve priporočila Ljudska knjižnica svojo bogato zalogo najnovjših slovenskih, hrvaških in nemških knjig. Odprta je dnevno od 8—12 in od 3—7. Pošilja tudi za daljšo dobo na deželo.

1 Tablice za tombolo Prosvetnega društva Moste-Ljubljana, ki bo v nedeljo, dne 6. avgusta ob 15 na prostoru poleg cerkve Sv. Družine, so že naprodaj. Segajte prido po njih. Za 3 din spalnica, 9 koles, blago za moško obleko, vreča moke, voz drv, jedilni servis itd. Kaj hočete še več? Ne odklonite ugodne prilike, ki se vam nudi.

1 Denarnico z nekoliko denarja je izgubila na poti od Slamičeve trgovine po Vošnjakovih ulici revna oseba. Najditelj naj vse prinese uredništvu »Slovenec«. Doličnega, ki je denarnico pobral, so nekatere osebe videle in spoznale ter bo sledila prijava pri policiji, ako najdenih stvari ne vrne.

1 Pitlinge, krupene, vratoce. — Erjavce, Ljubljana, Stari trg.

narodnih vprašanj sploh, ki danes povzročajo največ nejednotje in trenj. Mi moramo vztrajati in neprestano delati v narodnovzgojnim smislu.

Društveno življenje v okviru SS v Ljubljani je od lani do letos pokazalo lepe uspehe. Z vztrajnim prizadevanjem odbornikov smo v tem času poskušali ustvariti tiste osnove za narodno-obrambno delo pri nas, na katerih bo odlej mogoče uspešno graditi. Zavedamo se dobro, da je bilo storjenega mnogo premalo glede na potrebe in nujnost, ki jo postavljajo pred nas čas. Tudi prizadevanje po sodelovanju vseh narodno-obrambnih društev pri nas je rodilo sadove. Na skupnih posvetovanjih se že od marca meseca pretresajo vsa naša pereča narodnoobrambna vprašanja ter se je tako že marsikaj potrebnega ukrenilo.

Pri volitvah, ki so sledile poročilom, je bil izvoljen sledeči odbor Slovenske Straže v Ljubljani: gg. E. Bojc, Kokalj Jože, Trešnje Anton, Tonki Anton, Zemljak Joško, Grafenauer Bogoz, Terčelj Filip, dr. Kamušič Josip, Klavž Leopold in »Kocmur Sebo« (zastopnika »AZ« ter Erjavce Franc. — V nadzorstvo: gg. dr. Česnik, dr. Gorjanec, dr. K. Capuder in Franc Bogataj. — Razsodišče: Kováč Franc, dr. Zitko Stanislav in prof. Silvo Kranjc. Namestnik: dr. J. Basaj in g. Fr. Levstik. — Nato so bili sprejeti važni predlogi.

Pisarna Slovenske Straže je zdaj na Aleksandrovi cesti 10 (dvorišče), skupno s Sedejevo družino.

Mogočen mladinski tabor v Mokronogu

Mokronog, 7. junija. V osrčju lepe Mirenske doline, v prijaznem trgu Mokronogu, je preteklo nedeljo bila prireditel ZFO in VDK trebanjsko-mirenskega okrožja, ki so svojim silaj in veličastnosti ni prav nič zaostajala za prireditvami, ki se nedeljo za nedeljo prirejajo po naši lepi slovenski zemlji.

Vse hiše na zgornjem trgu so bile okrašene z zastavami, na telovadišču pa so postavili mokronoški fantje gozd mlajev in slavlolokov.

Ob 9 zjutraj se je pri pokopališču, na križišču cest, formiral spreved. Na čelu 7 društevnih praporov, je korakalo nad 500 uniformirane slovenske mladine, ki je v sprevedu skozi trg na slavnostni prostor pred župno cerkev prepevala narodne in mladinske pesmi ter navdušeno vzklikala mlademu kralju, slovenskim voditeljem in Jugoslaviji. Ko je ves ta ogromni spreved prišel na glavni trg pred cerkev, ga je tam pričakovala velika množica civilistov, ki je manifestante burno pozdravljala in obisipala s cvetjem.

Pri sv. maši, ki jo je daroval g. dr. Srečko Zamjen iz Rakovnika, ki je imel tudi cerkveni govor, je ljudstvo lepo prepevalo znane kongresne pesmi, ki jih je spremljala godba. Po sv. maši je fant Joško Znidaršič začel tabor in predlagal udanostne pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju

Petru II., dr. Korošcu, banu dr. Natlačenu in škofu dr. Rožmanu, katere je ljudstvo z navdušenjem sprejelo. Slavnostni govornik, magistratni uradnik Franc Pengel iz Ljubljane, je s svojim ognjevitim govorom navdušil mladino in vse taborjane. Po njegovem govoru je vsa tisočera množica zapela »Hej Slovenci« in himno slovenskih fantov, nakar se je spet strnila v spreved in s petjem in godbo odkorakala na telovadišče na vrtu g. župana Majcena, kjer je bilo za taborjane pripravljeno kosilo.

Popoldne ob pol 4 je bil telovadni nastop nad 400-članske mladine, ki ji je poleg visokih odličnikov, ministra dr. Kreka, senatorja Smedoja, podpreds. Jugosara dr. Džordževića iz Beograda, ki so po končani telovadbi nagovorili mladino in taborjane, zakar so želi viharno odobravanje in navdušene ovacije, banskega tajnika sv. dr. Kovčiča z gospo, okr. načelnika dr. Tomšiča, ki je zastopal bana dr. Natlačena, poslanca Vebela, tajnika Delavske zbornice v Beogradu Mitča in Popoviča, večje število županov in duhovščine, prisostvovalo je do 3000 ljudi. Z državno himno, himno »Hej Slovenci« in himno slovenskih fantov, ki jo je pela vsa množica stoji in odkritih glav, je bila prireditel, ki bo vsem udeležencem ostala v najlepšem spominu, slovesno zaključena.

35 letnico obstoja obhaja Prosvetno društvo na Brezovici v nedeljo, dne 18. junija. — Pri tej priliki bo na Brezovici velik prosvetni in mladinski tabor

ni bilo. V tem času je udarila strela v kozolec ves založen z deteljo, ki je last posestnika Okorna Franceta v Dolenji vasi pri Podbrezju. Kozolec je pogorel do tal. Škoda znaša okrog 10.000 dinarjev.

Nad 800 kg mesa je v nekaj dneh zaplenila kranjska policija, ker je bilo vtihoapljeno v mesto. Nekemu mesarju je policija v kratkem času zaplenila že v tretje večjo množino mesa, ker vtihoaplja živino v mesto.

Jesenice

Pogoste so tatvine koles, katere lastniki po lastni nepravilnosti puste odklenjene pred gostilno ali trgovino. Tako je bilo ukraden kolo pred gostilno Lasan. Tatu se je posrežilo izslediti v Podmežakliji. Tudi kurje pečenke si je želel in ukradel kokoš. Pa je bil po naključju kmalu izsleden kurji tat.

Novo mesto

Gimnazija prireja običajno razstavo šolskih risb v risalnici od 23.—24. t. m.

Beg mikrobov.

Roparski roman? Roparski že, vendar ni romanu ni podobna ta zadeva, kajti mikrobi (bacili, bakterije) so povsod. Tudi v ustih med zobmi. Šaj kar prejšo na ugodno priliko, da bi uničili zobe. Redna nega zob s Chlorodontom prežene mikrobe iz ust. Toda le stalna nega varuje zobe pokvare. Chlorodont zjutraj — Chlorodont predvsem zvečer! Potem ostanejo zobje zdravi! Domači proizvod.

Otroške košare

Unija za zaščito otrok, sekcija za dravsko babinovo, je v letošnjih otroških dnevih, ki so se vršili od 21. do 29. maja, začela zbirati prispevke za otroške košare. K temu so jo privedle porazne ugotovitve, ki so pokazale, da letno okrog 8000 novorojenčkov v Sloveniji nima najnujnejših potrebščin, ko pridejo na svet. Boda in pomanjkanje, ki onemogočajo revnim kmečkim in delavskim materam, da bi si mogle nabaviti potrebnih plen in perila za svojega novorojenčka, so vzrok ogromne otroške umrljivosti pri nas.

Iz nabranih prispevkov bo Unija za zaščito otrok s strokovnim sodelovanjem Zavoda za zdravstveno zaščito mater in otrok nakupila potrebnega blaga in drugih reči, ki so novorojenčku in materi nujno potrebni, opremila z njimi košare in jih razposlala potrebnim kmečkim in delavskim materam sporazumno z občinskimi upravami in zdravstvenimi občinami. Košare bodo vsebovale plenice, flanele, jopice, srajce, povojke, morsko travo, rjuhe in gumirano platno ter knjižico s strokovnimi navodili o prehrani in negi dojenčka.

Kako zelo je bila ta akcija potrebna, pričajo številne prošnje, ki jih je do danes prejela Unija za zaščito otrok in ki pričajo o obupnem položaju revnih kmečkih in delavskih mater, ki pričakujejo novorojenca, pa ne vedo, kam ga bodo položile in v kaj zavile. Vse one, katerim so bile poslane nabiralne pole, najvdušneje prosimo, da darujejo in naberejo kar največ mogoče. — Unija za zaščito otrok, Ljubljana, Gosposvetska 2-11, tel. 40-31, ček. rač. 13.882.

Poselska zveza sporoča služkinjam

Poselska zveza opozarja vse služkinje na pravico in vse gospodinje na dolžnost, da gre služkinji letni dopust po dvetletnem službovanju brez presledka. Posel ima pravico vsako nadaljnje leto do nerazdeljenega dopusta enega tedna. Nastop dopusta naj se določi sporazumno z ozirom na potrebe gospodinjstva in na osebne razmere posla, in sicer praviloma v času velikih šolskih počitnic. Poleg mesečne plače gre poslu za čas dopusta doklada za hrano v višini polmesečne plače v gotovini, ki se mora v polnem znesku odšteti ob nastopu dopusta vnaprej.

Gospodinja mora dovoliti poslu za oddih in razvedrilo vsak teden po pet ur popoldne pratega časa. Če razmere ne dopuščajo vsako nedeljo in praznik za prosti čas, se mora nadomestiti med tednom s peturnim počitkom, ki ga določi gospodinja in posel sporazumno.

Znano je, da so med našimi služkinjami tudi dekleta, katere pridno hranijo denar, da na stara leta ne bodo drugim v nadlego. Tako je neka dekle imela prihranek 18.000 din. Hranila jih je 25 let. Sorodnica njene bivše gospodinje, pri kateri je služila, pa ji je pod pretvezo, češ da bo la potrebovala za hišo, ves znesek izvabila, tako da reva danes nima ničesar. Ta primer pa seveda ni osamljen. Jih je več, ki kažejo prilično enako sliko in skrajno težak položaj naših deklet.

Ze aka se premožnemu človeku naredi kaka škoda, je to težko, kaj šele, da je ob vse prihranke dekle, ki nima nikjer nikogar in bi se tem denarjem mogla kriti svoje življenjske potrebe na stara leta. Poleg tega tudi dekleta ne dobivajo svojih zaslužkov, ker jim jih gospodinje zadržujejo včasih po več let. Tako imamo primere, da so morale dekleta svoje zaslužke iztožiti in je neko dekle ravno te dni prejela 4200 din plače, katero ji je bila gospodinja dolžna za več let nazaj.

Z ozirom na to opozarjamo služkinje, naj denarja oziroma svojih prihrankov nikomur, niti svojim sorodnikom ne posojajo. Navadno se taka posojila dajejo brez prič in pogodb in je tako nevarnost, da tega denarja sploh iztožiti ne morejo. Zato dekleta, vlagajte denar v varne denarne zavode, kjer bo najbolj varno naloženo.

Glede zaostankov na plačah in vseh krivic, ki se vam gode, pa se zatekajte na svojo strokovno organizacijo Poselske zveze, ki vam bo drage volje dala vse potrebna navodila in informacije v takih zadevah. Svojo pisarno ima na Miklošičevi cesti 22-1 desno, to je v palači Delavske zbornice v Ljubljani.

Poselska zveza priredi izlet na Dobrovo zadnjo nedeljo v juniju, to je 25. t. m. Zbirališče na Kongresnem trgu pred nunsko cerkvijo. Ob 3 popoldne se odpeljejo z avtobusom. Pridite v obilnem številu.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3. in 1/9. ter jutri ob 1/9. uri

Noč pokolja

(Sudermann: MÄCJA BRV)

Kri prerije

Opozorilo: Predstava ob 1/6. uri se vrši samo v slučaju slabega vremena. Če bo lepo vreme odpade radi procesije sv. Rešnjega Telesa.

Litija

30 let Prosvetnega društva. Ponovno opozarjamo vsa naša društva in prijatelje na proslavo 30 letnice Prosvetnega društva v Litiji, ki bo v nedeljo 18. t. m. V okvirju proslave bo v soboto 17. t. m. slavnostni občni zbor in akademija vseh društvenih odsekov, v nedeljo pa velik tabor s telovadnim nastopom FO in DK šmartinskega okrožja na novem letnem telovadišču. Po taboru bo tudi velika tombola, za katero si pravočasno preskrbite erceže, dokler jih je še kaj!

Nesreča. V sredo 7. t. m. je padel s čežnje dijak Tonček Jeltnikar. Pri padcu si je poleg drugih poškodb nalomil hrbtnico in je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico.

Svinjska rdečica se je začela v Litiji v dvorcu ge. Ludviger, kateri je že poginila 1 svinja. Bojimo se, da se ta bolezen razširi, ker je Litija tako rekoč brez vsake živinozdravniške pomoči. Gospa Ludvigerjeva je že pred tedni zaprosila okr. načelstvo za zaščitno cepjenje svojih svinj, pa jo je prej obiskala nesreča kakor pa veterinar. Skrajni čas je, da se v tem pogledu nekaj ukrene in da Litija zopet dobi svojega živinozdravnika. Ljudi, katerih življenje je že itak težko, je treba zaščititi pred takimi nesrečami.

MARIBOR

Da se izpopolni protituberkulozni dispanzer

Maribor, 10. junija.

Letošnji protituberkulozni teden, ki se sedaj zaključuje, je prinesel v Mariboru celo vrsto pobud in sklepov za nadaljevanje borbe proti jetiki. Veliko zanimanje za to borbo se je pokazalo v lepih denarnih doprinosih, ki jih žrtvujejo tudi najrevnejši sloji, predvsem pa industrijsko delavstvo. Res je jetika predvsem delavska bolezen, vendar ni samo delavstvo tisto, ki bolega in umira od tuberkuloze. To nam nazorno kaže statistika državnega protituberkuloznega dispanzerja, ki ga v Mariboru vodi specializet za pljučne bolezni dr. Varl. Po tej statistiki je umrlo v Mariboru v času od 1927. do 1936. leta, torej v dobi 10 let na jetiki 837 ljudi. Med njimi je 305 delavcev, 144 obrtnikov, 141 železničarjev, 104 zasebniki, 96 uradnikov, 24 učiteljev in 23 dijakov.

Ta statistika pa tudi kaže, da dosega organizirana borba proti jetiki v Mariboru lepe uspehe. Leta 1927. je umrlo od jetike 119 ljudi, leta 1937. pa samo še 66 oseb. Lani leto je zahtevala jetika v Mariboru 75 smrtnih žrtev. Vse to kaže, da umrljivost zaradi jetike v Mariboru pada med pripadniki vseh poklicev, razen med delavstvom in med dijaki. Leta 1938, je bilo med smrtnimi žrtva-

mi jetike 47 delavcev, 3 obrtniki, 7 železničarjev, 5 zasebnikov, 9 uradnikov in 4 dijaki. Zato bo treba v bodoče posvečati posebno pažnjo predvsem borbi proti jetiki med delavstvom in med šolsko mladino. Prvo etapo v tej borbi predstavlja modernizacija in izpopolnitev drž. protituberkuloznega dispanzerja.

Ta dispanzer, ki vrši tako važno nalogo, je bil dosedaj vedno precej zapostavljen, ni imel lastnih prostorov in lastnih modernih naprav. Sedaj pa bo dobil dispanzer nove prostore v Zdravstvenem domu v Koroščevi ulici 3. Ti prostori se sedaj na novo adaptirajo. Dispanzer dobi tudi moderen rentgenski aparat za presvetlovanje in slikanje pljuč. S tem bo dobil dispanzer najvažnejše sredstvo za odkrivanje tuberkuloze v prvem stadiju. Za nabavo rentgena je sedaj v teku zbiralna akcija, ki naj čimprej omogoči nabavo aparata. Industriji in premožnejši posamezniki so dobili tozadevne prošnje ter je upati, da se bodo v polni meri odzvali. Šele potem, ko bo imel dispanzer svoj lastni rentgenski aparat, bo zamogel v polni meri vršiti svojo glavno nalogo: pregledati vso mladino in po možnosti v masah vse prebivalstvo ter tako odkrivati kali jetike pri tistih, ki se obolenja še ne zavedajo.

se je odklopil avtomat. Trajalo je pol ure, preden je bila napaka odstranjena ter je elektrika zopet zagorela.

m Umrl je v Aškerčevi ulici 23 sodni oficij g. Anton Hole, ki je bil uslužben pri državnem pravdniku v Mariboru. Dosegel je starost 55 let. — V bolnišnici je umrla v 66 letu starosti soproga drž. cestarja Marija Zmuderl. Naj počivata v miru!

m Državna klasična gimnazija v Mariboru. Sprejemni izpiti za I. razred bodo dne 24. junija in začnejo ob 8 uri. Z 10 din kolikavno prošnjo za priustitev k sprejemnemu izpitu je vložiti do 23. t. m. pri ravnateljstvu. Priložiti je krstni list in spravečo o dovršeni osnovni šoli. K izpiztom bodo pripušeni v letih 1926—1929 rojeni. Izpit se opravlja samo v juniju.

m Slomškova družba, podružnica Maribor, vabi vse svoje članice in člane na svoj III. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 18. t. m. ob pol 10 v mali dvorani Zadrudne gospodarske banke z običajnim dnevnim redom ter s predavanjem ravnatelja Finka: »Voe metodike v šolo!«. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

m Zdravniško nedeljsko službo za nujno zdravniško pomoč ima danes, v nedeljo, zdravnik OUZD dr. Stanko Pogruje, Tyrševa ulica 14/I.

m Opozorilo kolesarjem. Podružnica Jugoslovanskega Touring kluba v Mariboru prireja ob priliki Prekmurskega tedna velik kolesarski izlet v Mursko Soboto. Tega izleta se lahko udeležijo vsak kolesar, ker je spored izdelan tako, da ne bo nikogar izmučil. Na vsej progi 70 km je predvidenih več počivališč. Vožnja je predvidena v dveh skupinah: prva odide iz Maribora že v soboto 17. t. m. z odhodom iz Maribora ob 15 ter s prihodom v Mursko Soboto 20. Za prenočišča je preskrbljeno. Druga skupina se odpelje v nedeljo 18. junija ob 4 zjutraj ter pride v Mursko Soboto ob 9. Ob 11 bo v Murski Soboti sprejeto vseh kolesarjev. Informacije se dobe v trgovini Lepša, Aleksandrova cesta 49, in v tajništvu Touring kluba v prostorih Putnika v gradu. Prijave se sprejemajo do četrta 15. t. m.

m Mariborska drama bo gostovala v Ljutomeru v sredo, dne 14. t. m. z duhovito komedijo »Dva duata rdečih roč«.

m Z motorjem se je zaletel v drevo na cesti od Pesnice proti St. Ilju 13letni dijak Joško Kerenič, sin veleposelnika iz Pesnice. Zlomil si je levo roko ter močno poškodoval glavo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

m Pomladanska gradbena sezona je v Mariboru sedaj že zaključena — a precej negativno bilanco. V delu je samo nekaj večjih stavb, vse druge napovedane zidave pa so preložene na jesen. V teku poletja bo sezidanih le nekaj manjših vil na Rosenbergovem posestvu in v Novi vasi; pač pa je na stavbnem uradu predložena cela vrsta prošenj za zidanje garaž — znamenje, da si Mariborčani v čim večjem številu kupujejo avtomobile.

m Zadnja pot Joška Kosa. V petek popoldne se je vršil na pobrežnem pokopališču pogreb tragično umrlega Joška Kosa. Truplo je bilo prepeljano iz Belgrada ter je bilo na odru v kapeli mestnega pokopališča, odkoder so ga v petek prenesli v spremstvu ogromne množice ljudi v grob. Pogreb je vodil gvardian frančiškanskega samostana p. Gabrijel ob asistenci bivšega gvardiana p. Kostajnskega, ravnatelja Hrastelja, ravnatelja Gašpariča, kateheta Šparla ter drugih duhovnikov. V sprevedu so bili podžupan Zebot, mnogi profesorji, učitelji meščanskih in ljudskih šol, šolska mladina ter številni prijatelji in znanci. Pevsko društvo »Maribor« je zapelo pri kapelici ter na grobu pretresljivo žalostinke. Zalne govore pa je preprečil silovit naliiv. Bodi ohranjen plemenitu možu trajen spomin.

Ptuj

Društvo slov. obrtnikov v Ptuj priredi pod okriljem Zveze slovenskih obrtnikov v Ljubljani 18. junija ob pol 10 dopoldne obrtniško zborovanje v dvorani restavracije Slon v Ptuj.

Hoče pri Mariboru

Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 18. junija ob 3 popoldne in ob pol 8 zvečer v Slomškovem domu prekrasno igr »Roka božja«. V odmorih igra godba. Prijatelji, pridite!

Toča po raznih slovenskih krajih

Toča v Slovenskih goricah

Sv. Ana v Slov. goricah, 10. junija.

Popoldanska nevihta, ki je v petek oplazila vso Štajersko, tudi ni zgrešila vinorodnih Slovenskih goric, kjer je s posebno silo divjala v okolici Sv. Ane in Sv. Benedikta v Slov. goricah. Tu je toča uničila prav vse, tako da je že na prvi pogled videti strašno razdejano. Poljski nasadi, ki so vsi prav dobro kazali, so popolnoma razbiti. Rž je vsa pomandrana v zemljo, jetmen, ki je skoraj že dozorel, pa je ves zmlečen v zemljo. Silna je škoda, ki so jo utrpeli tudi sadovnjaki, čeprav letos niso obetali bogzna kako obilne letine. Jablane so okleščene in zelena jabolka leže ranjena med okleščenim listjem na tleh. Tudi češnje in slive so prav tako zdelane in je le redek sadež ostal na drevju. Najbolj obupen pogled pa je po vinogradih, ki pome-

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Slovenski župan piše

»Iskreno se Vam zahvaljujem v imenu vseh enako čutečih, da nam pripravljate kongres Kristusa Kralja. Vsi, preprosti in inteligenca, vsi, ki smo bili krščeni, bi morali tako nastopiti v borbi za Kristusa! Ne pa, da so mnogi tako brezbrizni in mlačni, zato ni čudno, če se pekel tako dviga!

Mislil, da je prvi korak v poganstvo in brezverstvo pri nas onečaščenje nedelj in praznikov s hlapčevskimi deli. Da je ta korak že velik, priča tole: Včeraj je vozil pri nas tovarni avto apno trikrat na postajo Stična. Lansko leto je vozil ob nedeljah in praznikih drva v Dobrepolje. Nekateri smo se zgražali in obsojali, drugi so pa molče gledali.

Prvi korak v poganstvo, sem rekel, je storjen. Prosim Vas, sprožite to stvar, pozovite vse, ki še kaj dajo na vero, na Boga, da se vsi temu z glasnim protestom zoperstavimo! To naj bi bil tudi eden odločnih ukrepov na kongresu Kristusa Kralja!

Kristus kraljuj, v Sloveniji naši nam gospoduj! I. Š., župan.

Dijakl za kongres Kristusa Kralja

Pretekli ponedeljek ob osmih zvečer je propagandni odsek za kongres Kristusa Kralja priredil dijaško zborovanje pod pokroviteljstvom škofa dr. Gregorija Rožmana. Med odličniki, ki so se zborovanja udeležili, naj omenimo zastopnika preč. prelata Ignacija Nadraha, zastopnika bana prosv. načelnika dr. Sušnika, zastopnika župana nadzornika Westra, direktorja Osano, priorja Utaka, gvardijana p. Krizostoma Sekovaniča in več profesorjev verouka.

Bilo je že konec šolskega leta in zato udeležba ni bila tolikšna, kot je bilo za namen, ki ga je zborovanje imelo, pričakovati. Toda navdušenje in borbenost, kakršno vidimo pri malokaterem zborovanju, je bila taka, da zasluži naša mladina, ki je brezkompromisna, ki je vsa Kristusova, vse spoštovanje, naklonjenost in podpora naše katoliške javnosti in vseh, ki mladini žele dobro.

Prvi je govoril zastopnik škofa gospod prošt in generalni vikar Ignacij Nadrah, ki je, sam poln mladniškega ognja, v daljšem govoru vzpodbujal krščansko mladino k neustrašenosti. Če bi ne bilo

med katoličani toliko strahopetnosti, koliko drugače bi bil Posebno v teh časih, ko je vse, kar se v svetu dogaja, za ali proti Kristusu. Mladina ga je nagradila z ogromnim aplavzom in je s tem dokazala, kako ljubi vsakega, ki ljubi in podpira mladino. Nato so nastopili zastopniki naših gimnazij: I., II., III. drž. realne in klasične.

Kaj je bila vsebina njihovih govorov? Odločno in brez strahu so nam odkrili stanje na naših srednjih šolah, kakršno je. Tako je edino pravil. Če hočemo kaj zboljšati, je nujno, da najprej spoznamo dejansko stanje, v katerem se nahajamo. Kdor je poslušal mlade govornike, mora priznati, da so razmere na naših srednjih šolah v verskem oziru vse prej kakor rožnate.

Čast vsem, ki se veliko trudijo za versko življenje med dijaštvom! To so naši katoliški učitelji in vzgojitelji, predvsem seveda gg. kateheti. Žal, da ne morejo vsega zla preprečiti. Težko je njihov stališče in delo. Navzočni šolniki so sami izjavljali, da niso vedeli, da je tako hudo, ker se pač pred njimi vse prikriva.

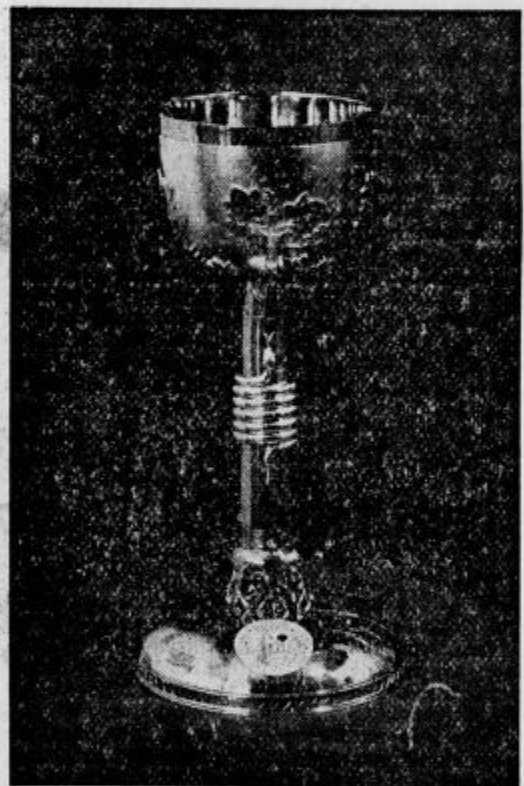
Sprejeta je bila resolucija, naslovljena na predstavnike naših oblasti. Katoliško dijaštvo zahteva, da se prepovedo za šolsko rabo francoske knjige, ki so na indeksu. Ne dopušča brezverskih razlag o postanku človeka in zemlje. Šola je namestnica etaršev. Naši starši so večinoma katoliški; katoliški starši pa morajo logično imeti katoliške namestnike. Dalje zahtevajo šolski praznik za škofa Slomška in popolno svobodo za sodelovanje v KA, kongregacijah in frančiškovi križarjih. Odločno so proti razširjanju dijaških časopisov, ki pišejo proti Bogu in napadajo papeža in Cerkve. Nasprotno pa zahteva naša mladina popolno svobodo in zaščito šolskih oblasti pri razširjanju katoliških dijaških časopisov.

Taka je naša mladina. Naj se vsi vzgledujejo po njej, kako je treba delati!

Zborovanje je povsem uspelo. Vsi udeleženci so bili zadovoljni. Neki udeleženci je dejal po zborovanju, da bi bil zadovoljen z uspehom kongresa Kristusa Kralja, če bo dosegel samo to, da se je naša srednješolska mladina tako zbudila, odločno nastopila in obsedla vse, ki razdirajo kraljestvo božje v sredi mladine.

Mladina nam je pokazala, kako treba razumeti res Kristusa Kralja in se resno pripravlja nanj. Da bi ga razumeli in se pripravljali nanj tudi drugi tako!

Tri verske umetnine za tri glavna mesta

Arh. Janko Omahen: Kelih za frančiškansko cerkev v Ljubljani.

Sv. Rešnjega Telesa procesije se vrste po našem mestu in začno — stolno mesto Ljubljana zopet odpira svoja vrata tisočerm obiskovalcem velesejma in jim kaže pridnih in umetelnih rok stotera dela in tako je prav, da opozorimo tudi na pasarsko umetelno delo, ki v našem mestu od nekdaj slovi.

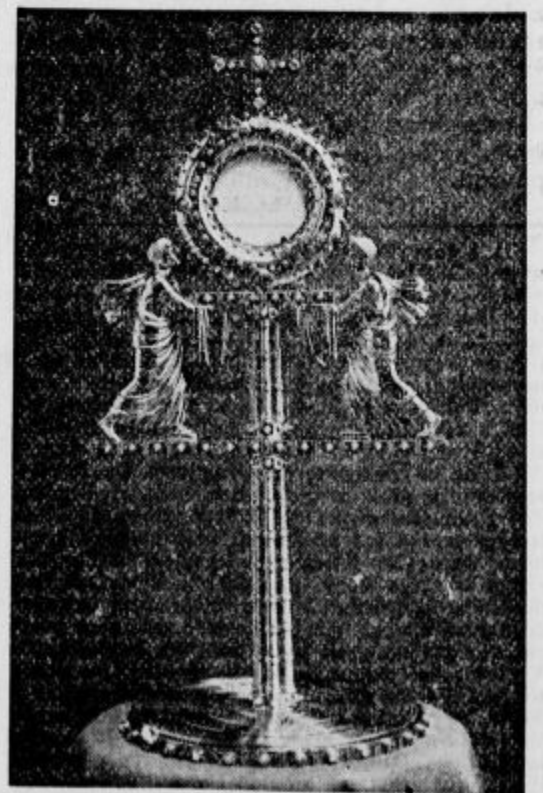
Časovno si sledi: za Ljubljano (Frančiškanski samostan — darilo dr. Gvidonu R.) je po dani zasnovi narisal načrte in ustvaril edinstven kelih inž. arh. Janko Omahen. Kelih predstavlja nebo in zemljo. Zemlja je podstavek, kjer je vrezana polobla, tako da pada rešnja kri iz križa — drevesa življenja prav na mesto Ljubljano, ki je označena z rubinčkom. Iz te uboge in mučne zemlje raste obiljubeno drevo odrešenja in za prijem služi kača, ovita okrog drevesa in obrnjena proti nebu. Tam se prikaže križ. — Nebo je kelihova čaša, ki cvete iz trte. Čaša je vsa posuta z vrezanimi zvezdami in grozdi iz rubinov. Misel odrešenja je na ta način simbolično lepo podana in ujeta v eno samo nedeljivo celoto. Prav nad koreninami drevesa življenja je vrezan napis: In cruce salus — v križu je rešenje.

Za stolno mesto Zagreb je mojster arh. Jože Plečnik ustvaril novi frančiškanski cerkvi Brezmadežne gospe — čudovito monstranco, ki je vsa svojska po svoji zasnovi, enostavna in liniji in vendar učinkuje nepopisno bogato.

Nad vihrami časov, ki so naznačeni duhovito v podstavku, kjer drobno izrezane krožne črte ponazarujejo morje, se dviga stebel, ki nosi dve prekladi. Na spodnji stojiča sv. Peter in Pavel — prvaka apostolov, ki v prekrasni drži spoštljivo nosita višjo preklado in na tej stoji v zlatem okroglo žarišče našega duhovnega življenja — sv. Rešnje Telo. Lunula se ne vidi — samo beli pajčolan posvečene hostije. Oba obraza apostolov izražata globoko skrb za to osrednjo skrivnost in živo vero. Kipa sta dovršeno delo akad. kiparja Božidarja Pengova. Nad okrogom se enako posut s kamni svetlika križ, ki tvori s spodnjo puhlado zaključeno piramido. Glavno je, da vse, kar pri običajni monštranci zastira in odvrača pogled od hostije, tu odpade in vendar je dragocena, nosi globoko zamisel in je razumljiva.

Za Belgrad — našo prestolnico — tam so sezidali Frančiškani iz Bosne cerkev sv. Antona Padovanskega. Načrte je ustvaril prof. arh. Plečnik in sedaj cerkev dopolnjuje od leta do leta — nobena podrobnost mu ne uide.

Večna luč — simbol življenja, ki se skriva tiho v tabernaklju. Mislil, da vsa umetnostna zgodovina komaj pozna kaj sličnega temu, kar nam je tu dal mojster Plečnik. Kača — Lucifer iz raja, ki je zavedla prve etarše v greh z besedo: »Kakor bogova bosta« — svobodna, od nikogar odvisna, nikomur pokorna. Tudi jaz sem že delal svoj: »non serviam« — ne bom služil... Greh je etorjen — posledice nedogledne. In tu se ustavi misel. Tisti, ki je greh začel — ki se je uprl Bogu — mu naj sedaj služi — z zobmi drži podatek večne luči in za z zelenimi očmi (zeleni kamni) polnimi obupa v plamen večne luči. Telo kaže je posuto s kamni, rep pa služi kot zanka. Že samo ravnotežje je umetnina. Zamisel pa je brez dvoma edinstvena. Kačo je plastično izdelal akad. kipar Božo Pengov. Vsa tri dela pa je izvršila skrbno in zares dovršeno pasarska delavnica: Brata Zmuc v Ljubljani. Dr. PRT.

Arh. prof. Plečnik: Monstranca za frančiškansko cerkev Naše ljube Gospe v Zagrebu.

Nedeljsko branje

Solze princese Mai-Li

(Kitajska pravljica)

Starl cesar Hoangvaj je sedel na vrtu svoje palače in je čakal. Bilo je nekaj najvažnejšega, kar je imel svojih vladarskih poslov, zakaj njegova najljubša žena je bila na porodniški postelji. Nad cesarjevo koničasto kučmo, ki je bil na njej velik demantov gumb, se je bočil baldahin prekrasnega češnjavega cvetja. Na ključastih strešnih stemenih pa je jutranje sonce sijalo na srebrne kapljice majhnih zvončkov, da so se iskri v mladi luči. Cesar Hoangvaj je pogledal navzgor k njim, zamišljeno si je pogladil črno brado, ki mu je segala do prsi, in je globoko zavzdihnil.

Tako tiho je bilo na vrtu, da se je kar prestrašil, ko se je vnel cvet tulipana. Potem je spet prišeluhnil, ali ne bodo zazveneli zvončki, slovesno in polno, da bi mu oznanili rojstvo sinčka. Takšna je bila navada že od davnih dni, in cesarju Hoangvaju so že dvakrat storili to svojo lepo dolžnost. Dva sinova je imel cesar. Prvi je bil že lep in krepak vojščak, ki je znal, kot nihče drugi v armadi, streljati z lokom. Drugi pa je bil silno darovit, znal je vse jezike cesarstva, in modrijani so občudovali njegovo duhovitost. Cesar je hrepenel po tretjem sinu, in z njim ga je pričakovalo ljudstvo zunaj pred palačo.

Tedaj so začeli srebrni zvončki nežno in sladko pozvnanjati, kakor bi se hihitale deklice, in cesar je pod svojo rumeno kožo pobledel. Princesa se je rodila... »Ničvredna punčara!« je kričnil cesar srdito. »Pri zmagi, ali ne boš umolknila!« Toda zvončki so radostno pozvnanjali dalje. Hoangvaj je odtrgal dragulj s svoje kučme in ga zagnal v najbližji zvon. »Bimbim, bimbim! Princesi Mai-Li živim!« je zvon nevljudno zavreščal nanj. Toda cesar je bil potrjen in se je splazil v najoddaljenejši kot svojih razkošnih dvoran. Tudi ljudstvo je z njim vred žalovalo, in cesarica sama je bila do smrti žalostna. Poljubila je nežno bitje, nasmehnila se je in umrla.

Na Kitajskem deklice nič ne štejejo, ker se ne morejo bojevati, ampak samo trpijo, čeprav je trpljenje najhujši boj.

Kakor je napovedal zvon, se je deklica imenovala Mai-Li. Prav za prav ji pa nihče ni rekel tako, razen stare komornice, ki jo je vzgajala. Med mnogimi ljudmi v palači, je Mai-Li sama samcata bivala ondi. »Kako si lepa, Mai-Li!« je je večkrat dejala starka. »Tvoje oči se svetijo ko črni biseri, tvoje obrvi so krotke kot arp mlade lune, in tvoje roke so riževske skodelice same dobrote!« Vsa začudena jo je poslušala Mai-Li, ker je ni razumela. Večkrat pa se je mlada princesa jokala, pa sama ni vedela, kakšno gorje jo mori.

Ko je Mai-Li postala prekrasno dekle, ki je imela zlate puščice v lasih, so ji naročili, da mora vsako jutro pripraviti čaj za cesarja. Sleherno jutro je odšla na vrt in je potrgala vrhnje lističe čajevega grma, čim je poslal nanj prvi sončni žarek. Ob določeni uri je Mai-Li nesla skodelico vroč, trpké pijače na pladnju iz najfinjšega porcelana pred vrata cesarjeve spalnice in ga je ondi položila na mizico. Čim je pozvonila z gongom, je morala Mai-Li že izginiti, zakaj cesarjevo oko ni smelo biti užajeno po pogledu na ničvredno deklico, čeprav je bila to princesa.

Neko jutro je komornica razpihala ogelje pod rešetko, kjer je Mai-Li pripravljala čaj za cesarja. »Zakaj ne smem nikoli videti obraza svojega očeta, zakaj se ne smem nikdar dotakniti njegove častiljive roke?« Tedaj se je stara služabnica razjokala, rekoč: »Ne smeš, Mai-Li! Zakaj — ne vem.« — »Pa je ni poti do njegovega srca?« — »Ni je!« je odvrnila starka. »Našla jo bom!« si je mislila Mai-Li. Vendar ji ni prišlo nič pametnega na mar. Zamišljena se je sklonila nad belo posodico, ki se bo smelo dotakniti očetovih ust, in svetla solza ji je zdrknila v čaj... Mai-Li se je čudno nasmehnila... Oddlej je vsako jutro primešala čaj kapljico svojega hrepenenja.

Cesar je poskusil čaj in zdelo se mu je, da ni še nikoli pil tako dobrega.

Tedaj se je zgodilo, da je čivji mongolski kan vdrl v cesarstvo in povsed požigal, ropal in moril. Hoangvaj, cesar, mu je poslal svojega najstarejšega sina, najhrabrejšega vojščaka tistih dni z vojsko nasproti. Sam pa je šel v templj in se je zahvalil bogovom, da so mu podarili takega sina.

Sonce je trikrat zašlo. Ko se je četrti nagnilo k zemlji, so se odprla vrata pomnega mesta, da so spustile skozi ostanke uničene armade. Toda lepega, krepkega princa ni bilo zraven, zakaj Mongolec ga je bil ujel in dodelil svojim sužnjem. Tedaj se je stari cesar zaprl v svojo sobano in se razjokal.

»Daj, da pojdem jaz med sovražnika!« je dejal drugi sin, ki je bil tako učen, da so ga modrijani občudovali. »Moj duh bo obvladal divjo oblast in jo bo premagal!« In stari cesar mu je položil roko na glavo in mu rekel, naj gre. Toda princ se je zaman blestel s sijajem svoje zgo-

vornosti, z izumetničenimi pripodobami svojega jezika. Mongolec ga je dal dodeliti svojim služabnikom in je divjal dalje s svojimi tolpami.

Cesar ni vedel več, ne kako bi, ne kaj bi. Poln tožbe je padel v templju na kolena in je pričakoval sovražnika.

Mai-Li ni od vsega tega prav ničesar zvedela. In ko je nekega dne pripravila dve skodelici čaja, ni slutila, da je bila ena za smrtnega sovražnika njenega očeta, ki je sedel pred njim na avilnih blazinah in sta se pogajala za življenje obeh bratov.

Hoangvaj je hvalil zlate dragotine svoje zakladnice. »Drugačnega nič« se je zarezala okrogla lobanja. »Kaj boljšega! Denarja imam več ko preveč!« — »Kaj boljšega?« je pomislil Hoangvaj, »boljšega pa nimam!«

Molče sta erkala čaj. Nenadoma je Mongolec tako hudo pogledal cesarja s svojimi poševnimi očmi, da se je ta kar stresel.

»Daj mi deset tovorov tega čaja za tvoja dva sinova! Najboljši je, kar ga je kdaj prišlo na moj jezik!«

Tedaj se je Hoangvaj pristrčno razveselil in je dal po vsej državi pobrati vrhnje lističe čaja, dokler se ni deset visoko natovorjenih kamel pribizbalo v taborišče pustinskega vladarja.

Kmalu zatem so videli, kako je Mongolec jezdi s svojim spremstvom v cesarsko palačo.

»Ti si slepar!« je nahrnil osuplega cesarja. »To ni tisti čaj, ki ga ti piješ!« — »Oprostite, prijatelj, prav isti je!« je vzdrhtel Hoangvaj in koj ukazal, naj prinese skodelico čaja.

Mai-Li jo je, kot navadno, postavila pred vrata in je udarila na gong. »Skrivnosti?« je zarjovel zlovoljni kan. Divje je planil k vratom in jih na stežaj odprl. Tedaj se je Mai-Li ponižno priklonila divjemu gostu. »Kdo si?« je osuplo vprašal in jo prijel za roko. »Mai-Li, ničvredna deklica, o gospod!« — »Pojdi z menoj, Mai-Li!«

Tedaj je princesa oklevaje prestopila prepovedani prag in je prvič zagledala cesarja, svojega očeta.

»Poslušaj, cesar Hoangvaj,« je dejal mongolski knez s krotkim prizvokom v aurovem glasu. »Tote dekle bo šlo z menoj in bo oddlej pripravljala čaj zame. Ničesar boljšega mi ne moreš dati ko njeno ljubkost, ki mi je segla v srce. Tvoja sinova se bosta še danes vrnila v tvoj objem. Zmeraj bom v prijateljstvu mislil nate.« In je vzel Mai-Li s seboj in je pustil staremu cesarju njegovo krono.

Ko sta se sinova vrnila v palačo in fakala očeta, ga nista našla. Ležal je na najbolj skriti dvorani na ležišču in se je jokal, ker je izgubil najljubše, kar je imel v cesarstvu, ničvredno deklico, malo princeso Mai-Li.

(Švedsko: Linström.)

V prostost in veselje počitnic!

Ob molži

Lahno, lahno je iz napetih silastih sescev teklo mleko v svoje bele kipeče pene. Teklo je iz obvojih prednjih sescev; bela curka sta brizgala navzkriž in narahlo žvrkljala valujoče pene, ko sta lila skoznje. Ni je mene glasov, ki bi tako pomirjala, kakor ta glas. Ni ga vonja tako čiste, kakor je ta gorki duh, duh po kravi, mleku in krvi, pomešan s tisoč blagimi dišavami poletnega večera.

Krava je stala vrh travnate grabvine. Zada za njo je bila reber z razmetanimi skalami, ki se je v zalivala z nebom v živo obzorje. Spradaj se je širila prostorna brežina, ki se je v ravnih pragih nagibala k daljnemu obzorju. Tesno zraven je bil svet od žarkov zahajajočega sonca zelenosvetel, v daljavi pa je bil zagrnjen z belo meglo in se je dozdevalo, da se vzdiguje prah vali k morju.

Krava je prežvekovala in z na pol priprtimi svetlimi očmi gledala doli v zamegljeno pokrajino. Rdeče lakotnice so ji drgetale od zadovoljstva in samopasne ugodja, da jo molze lepo dišajo, tiho popevačica ženaka, katere prsti ji iztisakajo sesca bolj voljno ko dlesni teleta.

Zenska je bila vsa srečna. Prvič je molzila kravo svojega moža in zdaj tudi svojo. Zdaj, v nedeljo zvečer sta skupaj prišla oem mlešt, kakor je bilo med ljudmi v navadi.

On je ležal v travi in opazoval njo pri molži; zamišljen je prisluškoval njenemu tihemu popevanju in čvrljenju pičev.

»Ali ni čudovito, da tvoji prstici tako urno molzejo?« je spregovoril.

Ona je okrenila glavo in ponosno strčila goste črne lase, gladko počesane, z valujočimi kodri, ki so se svetlikali v somraku. Rdeča usta so smehljaje se popevala. Gledala je vanj iz polnega belega grla so ji vrele nežne besede, brez-pomembne pojote besede veselja.

On jo je bistro gledal, se smehljal in gotal sapo.

»Katrica, ali ni bilo danes od maše gredé lepo?« je zamrmral.

Ona je sklonila glavo, sanjavo popevala.

»Vsi so naju gledali, ko sva prišla skupaj iz cerkve. Midva sva največji par v vsej fari. Več ljudi sem slišala šepetati o nama, ko sva šla po poti sredi moških, sedečih po kamnitih ogradah. Ali ti je bilo kaj nerodno?«

»Bilo. Potegnila sem si ruto na obraz, da me niso mogli videti. Zdelo se mi je, da ne bom nikoli prišla ljudem izpred oči.«

»Navsezadnje je le nekaj velikega,« je dejal.

»Kaj je nekaj velikega, Miha?«

Njegov pegavi obraz se je zresnil. Preko zamogle brežine je strmel v daljavo, kjer se je

motno obzorje neba izgubljalo v blede praznoto.

»Kako je velik,« je mislila ona, »in čeprav ima roke trde ko železo, je z menoj nežen.«

»Kaj je nekaj velikega, Miha?« je vprašala znova.

»Hm. Težko je povedati, kaj da je. Le — midva sva skupaj! Tu sva midva, drugega pa nič. Kaj ni res?«

»Kaj?«

»Prej se mi je ob nedeljah zvečer hotelo zmeraj le stran, le kam daleč oddol. Morda — upijamiti se. Zdaj pa bi kar samo tukaj ležal in

Bajtarska

Ves teden sem grabila, žela in plela. Nedelja je. Moji otroci so lačni — nikoli pač niso še bili drugačni — hm — pravijo vsi, da brez dela ni jela!

Ko žela sem bilke rumene pšenice, ko plela proso in obratala travo, na rokah pognalo je cvetje krvavo — zarezale brazde so v trudno se lice.

Raztrgala mi je obleko robida, ko butare delat sem v tujo šla hosto. Izgubil se pesek je v čevlje pogosto — in zanje ni voda in blato nič prida.

Otroci se v strganih krilih igrajo: gradijo iz kamnov visoke gradove. Res morda ustvarijo čase si nove — vsaj vero in upanje vanje imajo!

V kozolcu par travnatih čaka povsem na kravo, ki v hlevu mi žalostno muka. Skoz luknje na strehi pa revščina kuka — da, trpka je bajtarske matere pesem!

Marija Brenčič

gledal tebe pri molži. Za vse drugo mi ni prav nič.

Ni mu odgovorila. Rahlo je zardela in nagnila glavo k topli lakotnici krave. Mislija je na prejšnjo nedeljo, ko je z vaškimi dekletimi posedala na zelenem griču nad obalo, kjer so prepevale pesmi in pletle. Takrat je tudi ona plaho hrepenela po nečem. Prebujale so se ji bile brezimne želje po mirnem, krepkem glasu in nežnem objemu močnih rok.

»Ali so možki čudni,« je dejala in menjaje roki, ki jih je najprej ovlažila v penah, potegnila za odzadnja sesca. Počasi ju je nategovala, dokler nista iz njiju brizgnila dva nova bela curka. Krava je opetala z repom, leno pridvignila nogo in zatopotala. Miha se je zasmeljal.

»Nemara da res,« je rekel.

»Miha!«

»Kaj?«

»Ne res, da se ob nedeljah zvečer ne boš več šel napit, tudi ne potlej, ko se me boš naveličal?« Kagne, da ne?«

»Katrica, tebe se ne bom nikoli naveličal.«

»O — da, to lahko trdiš zdaj, ko sva šela nekaj dni poročena. Mogoče pa...«

»Ne, Katrica, z nama ne bo nobenega mogoče. Vse preveč bova morala delati, da bi se utegnili drug drugega naveličati. Samo ljudje, ki nimajo kaj početi, si postanejo odveč.«

»Skupaj delati — bo lepo, Miha. Jeseni me veeeli ruvati krompirjeva stebila in pobirati krompir po brazdah. Za južino si ga bova nekaj spekla na tleh, na ognju iz stebel.«

»Pa oba.«

»Sveda.«

»Toda dotlej je pred nama vse poletje! Poleti ni dosti dela razen ribarjenja. Jutri grem ribe loviti.«

»Da boš ves dan proč in jaz čisto sama z nikomer v hiši!«

»Še vedela ne boš za to, dokler se zvečer ne vrnem s celim kupom rib. Imenitno bi bilo vzeti te s seboj v čoln. Toda — vsi bi se nama smejali.«

»Kaj ne bo imenitno, da boš nalovil rib? Veselje jih je stresati iz cayne na škrlit in videti, da polze naokoli. Pa moje bodo te ribe! Zame jih boš ujel! Oj! Miha, to je imenitno!«

Utihihnila sta, ko je nehavala mleštiti in šla od sesca do sesca, da izmolze še mleka najbolj bogate zadnje kaplje. Ta njuna prva molža v dveh je bila kakor obred, ki jima je razodel skrivnostno brečo zakonske skupnosti. In oba sta se v erce preplašila zaradi novega čudnega spoznanja, ki je zatelo njuno preprosto naráv. Zatelo je duha obeh, da sta se zavedla svoje zdajšnje sreče, hkrati pa nedoločno dojala, kako hud bo boj, ko bosta zemlji in morju izvijala živež. Ta močni dojem je zagrenil njuno srečo s tisto rahlo žalostjo, ki brez nje ni nikdar prave sreče.

Nehala je mleštiti. Miha je vstal in zlij polovico mleka v vedro za teleta.

»Nesi mu ga ti, da se te privadi,« ji je velel.

Krava je z velikimi očmi strmela vanju in leno zamukala. Odtopotala je k stajci, kjer je njeno tele čakalo na mleko. Stegnila je glavo preko ograde in mu obilovala pridvignjeni gobček.

Mlada dva sta odeunila njeno glavo in postavila vedro pred teleta. Tele je planilo po mleku, vtaknilo gobček v pene in začelo pogoltno piti. Rdeči kodravi hrbet se mu je kar tresel od vneme.

Med tem ko je pilo, mu je Katrica čehljala čelo.

Potlej sta mlada dva z roko v roki molže šla domov po somraku.

(Angleško: Liam O'Flaherty.)

Anekdote

Pomanjkljivost

Slavni skladatelj Schubert je bil nekoč povabljen na slavnostno večerjo, kjer je neka pevka zapela nekaj njegovih pesmi prav njemu v čast.

Pevka je bila sicer lepa, a njen glas je bil takotako vreščoč, da je bil skladatelj ves iz sebe. Gospa, ki je med petim sedela pri skladatelju, mu je zašepetala: »Kako z občutkom poje.«

»Pa brez sočutja,« je Schubert zašepetal.

Grožnja

»Predvčeršnjim ponoči si prišel včeraj domov,« se joka žena v postelji, »in včeraj šele danes ponoči. Če boš prišel danes ponoči šele jutri domov, bom ušla domov k materi!«

»Kadar se bom poročila, bom vzela samo tistega, čigar premoženje bo imelo vsaj 5 ničel!«

»Izvršno! Moje premoženje ima pa same ničle!«

Po Jadranskem morju

Boka Kotorska

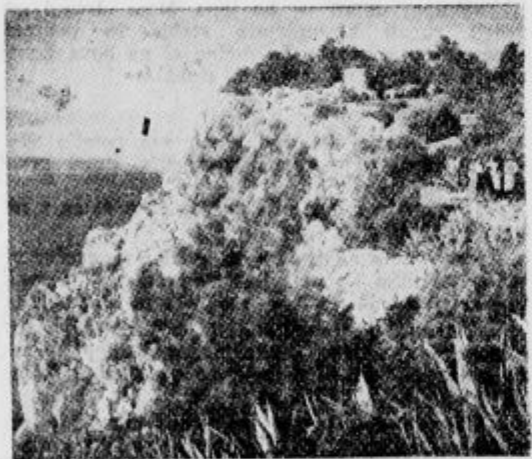
Bili smo 24 ur v Dubrovniku, to se pravi seveda, da smo bili vsidrani v Gružu. Dubrovnik je poln Angležev. Vse je prenapolnjeno. Zvečer smo vsi šli v Gradsko kavano, ki je brez dvoma ena najmodernejših in najlepših v Jugoslaviji. Velike dimenzije, vse v steklu, mali zamorec v livreji pri vходу. Na drugi strani velike loggie na morje, dva bazena z ribicami, vodnimi rožami

Obmorska pokrajina

in vodomotom. Loggia ima tri velike oblake in v okvirju teh obokov vidiš tako krasno scenarijo, da se ti ne zdi resnična: v morju se živo odraža in trepetaste lučk. V ozadju ostre silhuete hribov in nad njimi — kot bi hotel povečati efekt — mesec. Kavarna ima dva prostora za ples: enega v sami kavarni, drugega pa na terasi med divnim zelenjem. Ko tako vsa zamaknuta plesem med vso to lepoto, zagledam med plesočimi zanimiv obraz, za katerega si nisem bila na jasnem, če ga poznam, če me na koga spominja ali pa če ga poznam samo po sliki. Ko tako napeto premišljujem, se mi posveti v glavi: seveda, vojvoda Kentski! Spoznala sem ga po slikah. Da ga vidite kako je živahen preprost in pristnen! In seveda izvrstno pleše. Nehote sem se ozrla po Marini, njegovi ženi, sestri naše knežinje Olge. Ona je sedela pri veliki, svečano okrašeni mizi. Imela je v lasih na vsaki strani po eno čisto majhno belo pentljo in enako so bile počesane vse gospe iz njihove družbe. Ona je res lepa, prava princeza iz pravljice. Bila je čisto preprosto oblečena.

Včeraj popoldne smo pristali v Cavtatu. Romantičen zaliv. Sredi zaliva se mirno pozibava bela jaha, ki jo je neki velikaš iz Cavtata stavil na razpolaganje vojvodi. Na levi strani skoraj tik ob obali tiho leži lepa, popolnoma bela jaha iz

Makarska

Anglije, ki je priplula v Cavtat na obisk h Kentovim. Kentovi stanujejo v Cavtatu, v vilii onega gospoda, kateremu pripada tudi prvo omenjena jaha. Popoldne smo si ogledali na vrhu malega hriba Meštrovčev mavzolej obitelji Račičeve. Vse iz marmorja, plemenite, veličastne oblike in s prav posebno akustiko: če potegneš za vrh, zaprepeta zvon in njegov zvok se mehko razliva po kapelici in zveni nenavadno dolgo.

puđri, ke se je tist gitar u »Jugoslavenarskem narude« čezna tku gor držou in predlagu, de se morja use iblanske hiše, če nimaja saj ene tri štuke, preci puđri, ke tu je en skandal za cela Iblana, de take barake sploh še u Iblan kar zra-ven nebutičnu stujeja.

Prou za prou ma eitar čist prou, ke tu res na paše za en doželen stolon mest, koker je naša bela Iblana. Men se je tu hedu dober zdel, de se je vender enkat eden najdu, de se je nad Figabirtuva hiša spateknou. Tam na tistem voglu b se kakšen nebutičenk res lepu pudau. Tu b tujci zjal, keder b prši u Iblana na uddih, al pa zavle kašnga kšefta. Če b ble noter za videt tud kašne peva-

Danes opoldne smo pristali v mrtvem mestu Perastu. Lepe starodavne palače, cerkve in hiše — zaprte, zapuščene. Mesto a slavno zgodovino, a slavni junaki — danes samo mrtva priča nekdanjega bogastva in moči. To mesto napravi na človeka grozno-veličasten vtis.

Popoldne pa smo že prispeli v Boko Kotorsko. Kakor je zanimiva in divje romantična, vendar ta veriga strmih hribov vse nanokoli, ubinkuje nekoliko duše. Danes je tu razsvetljava zaradi kraljevskega rojstnega dne. Lučice se vzdolž cellega glavnega zaliva jasno odražajo v morju.

Med Korčulo in Makarsko

Sam Kotor je bil precej mrk, temno obdan od strmih sivih hribov. Zvečer je nastala nevihta in zibali smo se, da je bilo veselje. Vsi premični predmeti so se z velikanskim ropotom trkljali po krovu. Že smo mislili, da drugo jutro ne bo nič z nameranim izletom na Lovčen in v Črno goro. Toda zjutraj nam je sijalo najlepše sonce, to se pravi samo vrhovi so se blesteli v soncu, medtem ko je kotlina ležala še v mračni senci. Naša ožja družba se je v treh avtotaksijah odpeljala po serpentinah proti Črni gori. Avto se mi je resnično smilil, tako grda je pot in tako ostri in nešteti ovinki. Ob cesti v prepadih smo videli nekaj razbitih avtomobilov, res lepa perspektiva za naš izlet! In naš šofer je tako divje vozil in pri tem tako divje gledal, da nas je bilo kar strah. Kmalu smo bili v višini 1000 m in mraz nas je stresal, medtem ko nam je še pred eno uro v dolini bilo vroče. Bili smo v Črni gori. Sam goli kamen. Tam, kjer je bila kaka dolinica za silo pokrita z bomo travo in grmovjem, je že stala beraška vasica. Vozili smo se skozi Njegoše, rojstni kraj kralja Nikole. Na revni enonadstropni hiši iz kamna je bilo napisano: Grand Hotel. Najprej se ti zdi smešno, potem pa tragično. Zagledali smo vrh Lovčena z grobom pesnika Njegoša. Kmalu smo dosegli Cetinje. Primitivno, revno mesto, toda precej raztegnjeno. Najprej smo si

Korčula

ogledali najstarejše poslopje: začetek Cetinja — samostan, cerkev, trdnjava — vse obenem. Nato so nas vodili v konak, bivši dvorec kralja Nikole. No, to je bilo pa res zanimivo! Poslopje je od zunaj priprosto, skoraj revno, znotraj pa ima mnogo resničnega kneževskega sijaja. Delovna soba Nikite, z nešteti zastavami iz dobljenih bitk s Turki (tu mi je veter en list odnesel in moram napisati drugega. Čehi se mi pa smejejo, ko vsa presenečena in s kislim obrazom gledam za letčim listom. Torej — Jovo na novo!) Vse polno orožja in uniform in povsod ogromni portreti Nikite. Sploh so portreti glavna zanimivost v konaku. Diven portret italijanske kraljice Jelene, hčerke kralja Nikole, iz mozaika. Velikanski portreti najslavnejših slikarjev, ki predstavljajo italijanskega kralja, kraljice, vse otroke. Otroke kralja Nikite, zete in snah, ruskega carja in carice, kralja Petra, njegovo ženo Zorko (hčerko kralja Nikole), kralja Aleksandra kot otroka in mladeniča, Franca Jožefa, Elizabeto, Carmen Silvo (romunsko kraljico, staro mater naše kraljice Marije). Carmen Silva je bila nežna pesnica in na njeni eliki je posvetilo: »aimer — c'est un bonheur plus grand que d'être aimée« (večja sreča je ljubiti kot pa biti ljubljena). Res, portreti! so bili zanimivi. Moji sopotniki so me neprestano klicali in podili, ker sem preveč postajala pred slikami. Gledala sem portrete teh pomasnih, mogočnih ljudi in se spominjala njihove usode: Elizabeta, ruski car in carica, Nikola in sedaj še Aleksander: kakšne tragedije!

V Cetinju nas je iznenadil dež in v dežju smo se odpeljali po drugi strani proti morju. Zopet neštete serpentine... No kmalu se je prikazalo zopet sonce. Na nekem ovinku zagledam vodo in zakličem morje! Šofer pa reče, da to ni morje, ampak Skadersko jezero! Tako veliko je, da se je zdelo morje!

Budva

ima najlepšo obalo za kopanje kar sem jih v južni Dalmaciji sploh videla. Čeprav se nam je mudilo na parnik, ki nas je čakal v Kotoru, smo se vseeno veselo pogнали v valove krasnega budvanskega zaliva. Kmalu smo morali iz vode, hitro smo se oblekli in zdrevli z avtomobili proti Kotoru. Kapetan nas je še preštel če smo vsi (no, preštel nas ravno ni, saj nismo backi. Samo mene je vprašal: »Jesu li svi Česi gore?« Namreč za Čeha je čutil posebno odgovornost). Potem je dal signal za odhod in istočasno za obed. To je strasno imenitno, da naše kosilo ni nikdar odvisno od odhoda ali prihoda. Če se nam zdi obedujemo v luki, če pa nanese, pa tudi na širokem morju. Včeraj smo pristali v Trsteniku na Pelješcu samo zato, da se kopamo. S parnika smo kar v kopalnih oblekah odhiteli v vodo, odplavali vsi skupaj nekoliko ven in se vrnili na parnik in sedli k obedu. V tem trenutku je že parnik zatulil in se odbil. Namreč to je tako dogovorjeno: ko parnik prvič zatuli, moramo iz vode, ko drugič zatuli moramo biti že pri parniku oziroma na krovu, ko tretjič zatuli, se pa že odmikamo, zbogom diko!

Enkrat smo pluli tudi ponoči. Ampak nam jo je morje pošteno zagodilo! To noč smo si vsi dobro zapomnili. Iz Kotoru smo odpuli okrog desetih zvečer. Morje v Boki je bilo popolnoma mirno in lepa mesečina je bila. Sedeli smo na kljumu parnika in gledali nočno morje, ki se je tako razlikovalo od onega, ki smo ga bili vajeni videti po dnevi. Ko smo po eni uri vožnje dospeli na odprto morje (ki je pred Boko res odprto vse do Italije, ker ni tam nobenih otokov) smo se pa začeli čedalje bolj zibati. Vse na parniku se je začelo trkljati, nismo mogli več stati na nogah, še manje hoditi. Valovi so butali ob parnik z vso silo in voda je brizgala od vseh strani. Imeli smo občutek, da bodo valovi vsak čas preplavili krov ali pa da se bo parnik razklat. Se-

veda, ko boste to čitali, se vam bo zdelo to smešno: kaj pa je to, če malo valovi butajo! Ampak biti ponoči na majem parniku, ko so valovi višji od njega, ti je postane tesno pri srcu. Po-eadka nam je pojasnila, da je to »mrtvo morje«. Kapetan je pričakoval, da se bodo potniki, ki so še pred nastopom valov odšli v kabine spat, vsak čas prikazali na krovu. Toda gospoda se kljub strahu ni prikazala na krovu. In sicer enostavno zato, ker nihče ni mogel niti koraka prestopiti! In tako se lepo v kabinah polagali... izpite. Jaz sem se ulegla šele ob dveh, a zaspala šele ob petih, ko se je morje nekoliko pomirilo. Do tedaj pa sem — zajec — trepetala v največjem strahu.

Potovanje je postajalo čedalje lepše in ko je bilo najlepše, je nastopil začetek konca. In tako smo včeraj v lepi Makarski, pri dobri glasbi, na krasni terasi pod palmami, bili vsi žalostni. In jaz, ki sem bila ves čas kot živo srebro, sem sedela pri mizi kot polit kužek.

Moji sopotniki me neprestano drezajo v komolec, naj vendar neham pisati, saj je škoda teh zadnjih lepih trenutkov. In prav imajo.

Ne kupujte mačka v vreči!
Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!

Vaše zdravje je toliko vredno, da zahtevate

Radensko
tisto z rdečimi srci,

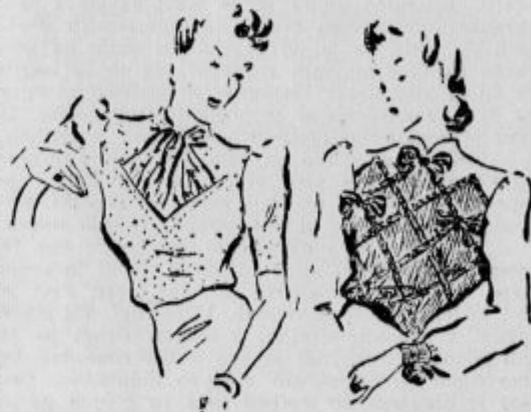
našo najboljšo mineralno vodo,

izrečno v originalnih steklenicah!

Stvarne in drugačne ženske

Glede na obleke se ne vedejo vse ženske enako. Imamo, na primer, stvarno žensko, ki nosi svojo obleko tako rekoč kot nekako potrebno orodje. Od obleke zahteva, da ji je prav, da je trpežna, da ima nekakšno nevtrarno barvo, ki pristoi sleherni priliki, in da se na njej ne poznajo kaj madeži, katerih pa skoraj ni moči dobiti, saj je ta ženska izredno snažna in redoljubna. Taka ženska ni prav nič glazdava, ker najbrž že ima moža in si misli, da ji ni treba biti ne njemu ne nikomur všeč, ali pa je prepričana, da je prikupljivost nekaj, kar je odveč na svetu. Njenim otrokom ni lepo pod njeno streho, prav tako tudi ne njenemu možu. Večidel pa živi sama zase, — in je prav, da tako živi.

Njeno nasprotje: to je ženska, ki ji je prva in poglavitna stvar na svetu — obleka. Več ali manj odriva svoje otroke od sebe, ki bi ji utegnili pomočniti ali pomagati obleko. Vse žrtvuje za drage obleke, vsa živi le za to, da izbira lepe blagove, ličen okras, da si ogleduje modne liste in da je sploh verna podanica kraljice mode.

Srečo pozna le v tem, da s svojimi oblekami prekosí vse druge ženske svoje okolice, a ta sreča traja le do druge eezije, ko se vnovič pripravlja na naskok in zmago v bitkah svoje muhaste kraljice mode. Po večini so take ženske vse omožene, a malokdaj so njih možje srečni, česar se pa te ženske niti ne spominjajo, še manj zavedajo.

Med tema dvema ekstremnima zastopnicama ženskega sveta pa je še mnogo drugih žensk. Tu je, na primer, ženska, ki se predvsem oblači za svojega moža, kateremu želi biti všeč. Če je na to plat darovita, tedaj ne postane sužnja niti svoje šivilje niti kraljice mode in doseže z razmeroma majhnimi izdatki kar veliko na tem področju.

Taka ženska nima dosti ženskih prijateljic. Z do-raščajočimi hčerami se glede oblek večkrat spriča, ker se hčeram dozdeva, da so take matere neprijetne.

Ganljive pa so take gospodinje, ki v svojem gospodinjstvu mislijo kot na poslednjo točko nase in na svoje obleke, pa si vendarle prizadevajo, da bi bile lično in kolikor toliko moderno oblečene. Ovrtniki, ki si ga same nakvačkajo, nekam nerodno spleten pas, ne prav ravno eseti šivi in nekam obdelano blago — to so znaki napak na njih oblekah. Toda avčnost in snažnost in prija-zen obraz dajejo takim ženskam neka posebno očarljivega.

Frtaučku Gusti ma beseda

Mende tud sami veste, kuku je hedu, če čluveka tkula kar uzuni na cest dež du-bi, pa marele nima nu-bene s saba. Če ma eden elučajen kej dru-biža pr seb, s že lohka pumaga. U kašna šta-rija hiter skoč, pa je na suhem. Vite, men ee je un dan enkat tku gudil.

Jeet lepu maširam tam od pošte gor pu Duniek cest, ke sem biu ferbčen, če sa že tista Figabirtuva hiša pudri, ke se je tist gitar u »Jugoslavenarskem narude« čezna tku gor držou in predlagu, de se morja use iblanske hiše, če nimaja saj ene tri štuke, preci pudri, ke tu je en skandal za cela Iblana, de take barake sploh še u Iblan kar zra-ven nebutičnu stujeja.

Prou za prou ma eitar čist prou, ke tu res na paše za en doželen stolon mest, koker je naša bela Iblana. Men se je tu hedu dober zdel, de se je vender enkat eden najdu, de se je nad Figabirtuva hiša spateknou. Tam na tistem voglu b se kakšen nebutičenk res lepu pudau. Tu b tujci zjal, keder b prši u Iblana na uddih, al pa zavle kašnga kšefta. Če b ble noter za videt tud kašne peva-

čice, al pa kašen drgačen kumedjontari, b ga pa Iblana še bi pihenla. Pol b nubeden več na mogu rečt, de je Iblana douga vas, koker ji nahter zdej prauja. Sej ni treba, de b nebutičenk glih Figabirt sam eezidu. Privatne nameščenci b mu prou gvišen iz srca rad prskučil na pumuč, koker sa Pukujnin-ekmu zavode. Gnarja maja ja tku tulk, de na vena-ke b z nim. Če b se dubu u Figabirtumu nebu-tičnu dober cviček in pa kašna teleča al pa svineka prata prou pucen, vem, de b use dri not. Tu b se delal tak kšefti, de b blu vesele.

Tkula sem premišlvou, ke sem šou gor skuz preke Figabirte. Nisem se pršou čist du ke, se pa kar naenkat tku ulije dež, koker de b iz škafa liu. Sevede, jeet pa nisem mou marele s saba, ke je biu tku lep dan, ke sem šou ud duma. Uremenk puručiu pa tudi ni nč ud deža guvuru, ke sm zu-tri u časupise gledu. Duniek vremensk puručiu je pač reku, de bo mal lepu, mal pa grdu. Belgrajsk in pa zemunk puručiu stka pa uba trdila, de se bo ureme nabulš ubrnou. Zaku b pa pol člouk ma-rela s saba ulaču, ket Pauliha? Sej b se mu lde ja smejal.

K sreč sem mou tekat glih enga kuvača še u varžet. Zatu sem kar hiter skoču u Figabirtuva štarija, de b na biu prec du kože premočen. Če ma člouk gnar pr seb, je tku velik bulš, koker pa ee ma marela. Kene, če u štari sediš, s lepu na suhem, če se tku uzuni dež lije. Če prideš ven iz štarije, s pa tku al tku ob usakem uremen suh. Jeet mam tu use tku lepu zrajtan, de m nekoj na

more falit. Tku se m je pa medil, de sem pršou pud etreha, de sem čist puzabu puvedat, kulk štu-ka sa že przdial Figabirte na žela »Jugoslave-narskega narudae«.

Ke am pršou u štarija, je že precej eneh ldi not vedril. Jest glih na vem, al sa se tud dežja zbal, de sa zbežal pud streha, al jih je žeja not prgnala. — Use sorte pride u čluveskem žeulejn naprej.

Koker stopem noter u tista pusebna soba, ke je namenjena bi za gospoda, pa že začneja ud ene mize upit nad mana: »Serbus Gustli! Kua je pa tebe h Figabirte prgnal, ke prauja lde, de s hedu euliden ratu, udkar s u penzije? Kar tlela h nam preed, de buš kej nouga puvedu. Mi mama zdejla glih železenčen derekcion u grič, ke je tku vožna pudražu. Sej s mende že brau u časupiseh? Al ni tu en skandal? Kuku se pa teb zdi ta pudražojne? Sma ferbčen, kua boš ti reku na tu?«

»Sam tulk se pučakte, de s bom ta peru mal goutanc puplahnu. Pol boma pa čez tu guvurel. Gespudična, kar hiter m ga prneste dva deci. Za ta prva putreba ga bo že zadost,« sem jim jest udguvuru in prsedu h miz.

»Asten! Kar se en glaš prneste, gespudična, pa ga boma skp pil. Ke nam ga bo zmankal, boš dau pa še ti za en liter. Kene, Gustli?«

Veste, de jest nisem umazan, ampak, koker sem slišu ud litra guvori, me je pa kar mraz atresu. Se čuden, de nisem u medleuca padu. Kene, jest em mou pr seb sam enga kuvača, te sa tli met pa kar en ceu liter, ke kušta ta nar-men dvanajet dinarčku. Al ni blu tu naroden zame? Jest s nisem vedu drgač pumaga, koker de em ublubu, de bom dau za pu litra, ke nimam več družija pr seb. »Če boma še žejen, bote dal

pa še vi usak za pu litra.« sem jest še duetavu. Ke sa bli usi s tem zaduolen, sem ga pa kar hiter en glaš eksu, de b na pršou prekrat. Pr pijač more bit člouk zmeri previden, če če, de na plača gor. U tem uzire mam jest že prou velike skušne.

»No, Gustli, zdej pa guvor. Al ni tu grdu ud železenskega derekciona, de je zdej še vožna pudražu, ke je že tku hedu za gnar?« se je epet eden uglasu in m glaš naliu, de sma lohka trkal.

»Grdu gor al dol. Železenšk derekcion s ni mogu drgač pumaga. Neki je mogu ukrent, če ni tou pridet u kunkurz. Družga mu res ni kazal, koker vožna pudražet, al pa še eneh par stu železenčarju na cesta pustaut. Ke sa se mu pa naš železenčari smilel, in ve, de ud lufta na more nu-beden žiut, je pa raj vožna pudražu. Tu je naredu sam iz usmlejnja. Sej kdur ni pr gnarje, nedej pa duma ustane. Kua se pa voz? Kdur se če pa na usaka viža pelat, nej s pa kup autumubil, al pa eroplan, pa bo še pred tam, kamer je namenen, koker z naša železenca. Seer pa pestima žele-zence kar pr gmah. Sej se tudi železence za nas nč na brigaja. Raj kakšna zapojma. Se bi pameten pa nardema, če sma tih, pa pijema.« Ta moj pred-log je biu enoglaen sprejet. No, pa sma lepu na-prej pil, dakler nam ni pršou pulcaj puvedat, de je zdej pulciska ura. Če sma mu še tku prpoudval, de je pulciska ura ta narvn za ene pu ure pre-hitra, nam ni tu verjet. Kar ven sma mogel jiti, pa je blu fertik. Ke sma vn pršli, je blu pa že tku tema, de nisem mogu več videt, če sa »Jugoslave-narskem narude« ustregel in iz Figabirta naredel nebutičenk. Keder bom mou spet kašnga kuvača bom pa še enkat etopu gor pu Duniek cest, de bom prešeu, če sa naredel že tulk štu-ku, kulker jeh je »Jugoslavenarsk narud« pučervu. F. G.

Maščevanje

Kdor je bil v preteklem stoletju kdaj v Moskvi, si je brez dvoma, mimo drugih znamenitosti, ogledal tudi slavno Hludovo kopališče, ki je bilo glede na razsežnost in krasno opremo tedaj pač edinstveno na svetu. Bratje Hludovi se niso zmenili za stroške, da so le zgradili nekaj veličastnega in sijajnega. Saj so si to izlaska privoščili, zakaj Hludovi so bili najbogatejši Moskovčani.

Temelj njih neizmernemu bogastvu je bil postavil njih ded iz dohodkov, ki mu jih je donosalo njegovo razsežno trgovanje s Perzijo in Turkestanom. Kupčija je bujno cvetela, saj ni bilo na tem trgu skoraj nobenih tekmecev.

Seveda je bila zveza s tema deželama v času, ko ni bilo še železnice, jako težavna, nerodna in nevarna.

Ce je bil tovar izredno dragocen, tedaj se je zgodilo, da so buharski ali perzijski trgovci osebno spremljali svoje karavane in so sami sklepali kupčije v Moskvi.

Seveda — pa se niso vsi zmeraj povrnili v svojo domovino. Marsikateri trgovec je brez sledu izginil — ko je sklenil kupčijo. Njegovi svojci

so pač mislili, da se je njemu in spremstvu na poti domov kaj pripetilo. Brez dvoma so postali žrtve roparjev, ki so jih pomorili.

»Alah je dal, Alah je vzel!« Tako so se prav po orientalsko potolazili, in sin in dedič je, kot bi se ne bilo nič zgodilo, trgoval dalje s starim Hludovim.

V Moskvi pa so si prišepetavali, da gostije mesta, ki so brez sledu izginili, sploh nikoli niso bili odšli iz Moskve. Pravili so, da so jih tisto noč, preden bi bili trgovci morali odpotovati, v spanju pobili in njih, s kamenjem obtežena trupla, skozi skrivno odprtino pometali v odvodni kanal, ki je vodil iz palače Hludovih naravnost v reko Moskvo.

Ali so bile te govorice resnične ali ne, ni bilo nikoli dognano. Sploh pa, kdo bi se bil upal očitati kaj Hludovu čigar vpliv je z naglim obogatitjem od dneva do dneva bolj naraščal! Njegovo trgovanje se je razvilo bolj in bolj, in ko je umrl, ni njegov sin samo ohranil milijonske dediščine, marveč jo je znal tudi povečati, tako da so vnuki prevzeli naravnost kraljevske bogastvo.

Zilavo se je pa v ljudstvu ohranilo ustno izročilo o nastanku bogastva, in ko so začeli bratje zidati veličastno kopališče, so si ljudje prišepetavali, da se je to zgodilo v zadoščanje za dedove zločine.

Trgovanje z orientom pa se je medtem že zdavnaj razvijalo po evropskih načinih. Karavane je nadomestila lokomotiva, za njuno naročila se stopil na površje brzojav. Trgovci iz orientu so se vozili v udobnih spalnih vagonih v Moskvo in so se po izvršenih kupčijah zdravi in točno po železniškem redu vračali v svojo domovino. Tudi od bratov Hludovih se je zdaj ta, zdaj oni odpeljal k svojim muslimanskim trgovskim prijateljem, in nikomur ni prišlo niti na mar, da bi se bil domislil na kako grozečo nevarnost krvnega maščevanja. Saj niso bile govorice o dedovih zločinih niti malo dokazane, in odleje je tudi že minila doba dveh človeških rodov.

Nekoč je sedel najstarejši od Hludovih bratov, Aleksej, daleč notri v Aziji, v mestu Buhari, pri svojem starem trgovskem prijatelju, Kadiru, in je kadil cigareto za cigareto, medtem ko je sivolasi Buharčan vlek iz svoje dolge pipe na vodo. Kupčijske zadeve sta bila že zjutraj sklenila v zadovoljstvo obeh. Zdaj so padale le redke besede, zakaj daljši pogovori se ne ujemajo z orientalskim počmovanjem olake in spoštovanja. Kadir je razmišljal pač o tistih davnih hudih časih, ko so on kot mladenič, in vsa njegova družina zaman čakali, kdaj se vrne njih oče in družinski poglavar iz Moskve; nikoli ga niso dočakali.

Mahoma je dvignil svojo, doslej sklonjeno glavo, in je dejal: »Slišal sem, da si dal ti in tvoji bratje v Moskvi sezidati prekrasno kopališče. Ves svet govori o njem in je poln hvale o vas. Storili ste Bogu všečno delo. Alah ima snago rad, zato so vse naše molitve združene z umivanjem. Pravijo, da ste dali kopališče sezidati v čast svojemu dedu. Ali je to res?«

Hludov ni opazil, da je bilo to vprašanje hkrati zvijačno, in ni videl, kako ga je starec

prežeče pogledal. Samo to je mislil, kako vprav mohamedanci častijo svoje prednike, in je odvrnil: »Ti sam najbolje veš, da mora vsak pošten človek častiti spomin prednikov!«

Zdelo se mu je, da je modro odgovoril, in zadovoljno je izpil čašico turške kave, ne da bi bil opazil, kakšen vtis so njegove besede napravile na Kadirja.

Pogreznil se je v globoko razmišljanje. Torej ga njegove slutnje le niso varale! In tu pred njim sedi najstarejši vnuk morilca njegovega očeta; dobro ve za zločin in se vendar upa uživati gostoljubnost umorjenčevega sina! Njegove besede vendar niso bile nič drugega kot potrjeno strahotno sumnje! Deda maščevanje ni moglo več doseči, tem bolj pa naj zadene vnuka! Pa ne tu v Buhari, zakaj gostoljubje je bilo sveto in ga je varovalo.

»Moja duša je vselej vesela, kadar te vidi. Dodeli mi srečo, da sprejmeš od mene darilo, ki je tebe vredno!«

Vstal je in izginil skozi vrata. Ko je čez nekaj časa stopil spet v sobo, sta šla za njim dva povsem dorasla, prekrasna tigra. Tudi Hludov je vstal. Dasi ni bil človek, ki bi ga moglo hitro kaj vznemiriti, se mu je za hip vendarle ustavilo srce.

Pa le za hip — in že je bil pri sebi.

»No, kako ti ugajata?« je vprašal Kadir.

»Čudovito! Krasno! Pa sta tudi ukročena?«

»Saj vidiš! Tale je Ančar, tale pa Šejtan. Oba so še kot mladiška ulovili na lovu ob Amu Dariju. Starko so ustrelili. Zdaj sta povsem ukročena in vzgojena. Mi, Buharčani, vemo, kako se taki stvari streže!«

»Torej praviš, da zares nista nič nevarna?«

»Ali bi si sicer pustil, da takole svobodno hodita po hiši? In ju ponoči trpel v spalnici?«

Le nekaj je starec zamolčal: da postanejo tudi ukročeni tigri v dobi pojanja muhasli in nevarni in da tedaj vsi, umetno zamorjeni nagoni roparske živali, nenadoma vzplamtijo.

»Torej vzemi moja dva ljubljena! Naj tebe prav tako razveseljujeta kot sta mene! In kadar ju boš pogledal, se spomni svojega sivobradatega gostitelja v daljni, s soncem prešinjeni Buhari!«

Tako je Hludov postal lastnik dveh mogočnih, buharskih tigrov-samec.

Po srečno prestali vožnji sta se Ančar in Šejtan čudovito naglo vživela v nove razmere. Zares sta bila izvršno ukročena in domača. Hludov ju je po dolgem preudarjanju izpustil iz prevodne kletke in ju vzel v hišo. Kmalu se ju niso prav nič bali niti uslužbenci niti gostje, dasi ta dva nova člana hiše nista bila kdovekako prilijena.

Preteklo je več mesecev in ničesar hudega se ni pripetilo. Pa je Hludovu uspelo nekoč, da je sklenil imenitno, jako dobičkanosno kupčijo, in to stvar je bilo treba zaliti. Stara Moskva ni

bila v zadregi glede na zabavišča in prostore, kjer se je mogel človek brez iznebiti denarja. Ze se je daniilo, ko se je Hludov peljal s tistega veseljačenja domov.

Ves je bil utrujen in glava mu je bila težka, kar ni bilo čudno glede na množino zaužite pijače. Sel je po širokem stopnišču navzgor v svojo delavnico in je vstopil. Pri tem je vrata vdrl in zaprl bolj hrupno kot sicer — in — ali zaradi polmraka, ki je bil v sobi — ali zaradi neprespane noči? — je še butnil v stol, ki je lopnil na tla z velikanskim truščem, kar je bilo zaradi tišine v hiši slišati še bolj glasno kot podnevi.

Tedaj je Hludov zaslišal divje puhanje in renčanje.

Pogledal je v ospredje, odkoder je prihajalo puhanje, in je zapazil Ančarja, ki ga ni veselo pozdravil kot navadno, marveč je čepel na trebuhu in bil pripravljen za skok. Razločno je videl lesket obeh oči, ki so bile z vso besnostjo uprte vanj.

Tu je bilo njegovo življenje na tehtnici, če se ne bo brž postavil v bran!

V hipu je bil trezen; ne utrujenosti ne pijanosti ni čutil več. Naglo je potegnil iz žepa svoj težki samokres, ki ga je imel zmeraj pri sebi, in je zverino ustrelil med oči, vprav takrat, ko ga je že naskočila. Da bi ga zverina ne potegnila za seboj, se je vrgel za svojo pisalno mizo. Od tu je še enkrat, dvakrat ustrelil v tigrja, ki je tulil, da je šlo skozi mozeg, in ki ga je bil že prvi strel podrl na tla.

Tedaj je v velikih skokih pridrevil Šejtan in sosednje spalnice. Tudi njega ni bilo moč več spoznati; kar besnel je in je bil pripravljen, da svojega gospodarja raztrga.

Le kaj je šinilo v te dve, doslej tako dobrohotni ukročeni živali?

Hludov ni utegnil razmišljati o tem, zakaj vpravkar se je tudi Šejtan pripravil za naskok. Brž je dvignil samokres, videč, kako je strahotni nasprotnik v velikem loku frčal proti njemu. Miza se je prevrnila, in zdajci sta se človek in zver valjala v divjem klobčiču po preprogi. Koliko časa je trajalo to besno valjanje, Hludov ni mogel pozneje nikoli povedati.

Ko je služinčad, ki sta jo prebudila rjovenje in strajanje, prišla v sobo, je našla Hludova nezavestnega in vsega krvavečega pod mogočnim trupom tigrja. Ki ga je bila krogla smrtno zadela.

Hludov se je dolgo boril s smrtjo; slednjic je emagalo njegovo krepko, zdravo telo.

Prav tako strašno noč pa je v daljni Buhari, na tisoče kilometrov daleč od prizorišča boja s tigroma, umrl star Kadir. Umrl je epokojno in vdano. Ko so ga drugo jutro dobili mrtvega na ležišču, mu je zadovoljen smehljaj obkrožal ustnice.

»Slučaj,« bo rekel marsikdo.

»Kizmet« — pravi mohamedanec ob tej priliki in se ponižno vdá v nerazrešljivo voljo Stvarnika.

(A. Frencl.)

Domáci vrt

Dela v juniju

Glavna dela tega meseca so: pletev, zalivanje in okopavanje gredic. Sejemo poletno endivijo; za jesensko uporabo pa fižol, grah, kolerabe in redkev. Čepimo vrtnice na živo oko in zaliramo z žveplanjem plesen na njih. Sejemo turške nageljne, rdeči naprste, vrtni slez itd. Spomladanske čebulice kot hijacinte, crocus, tulpe so odcvetele. Vzamemo jih iz zemlje in posušimo čebulice v senci. Preko leta jih hranimo na suhem prostoru. Na njih mesto sadimo poletne cvetice. Sobne cvetice razmnožujemo s polaknjenci, jih gnojimo in rahlujemo zemljo, da more zrak do korenin.

V sadovnjaku pinciramo prtilkavo sadno drevje in privezujemo voditeljice. Kakor kaže bo letos sadna letina precej obilna, za to moramo drevju pognojiti in po potrebi izrebiti pregest zarodek.

V juniju pa pinciramo tudi breskve. Brez škode lahko odstranimo sedaj tudi debelejšje veje, ako je to potrebno. S poletnim pinciranjem in krajanjem mladih vej oblikujemo krono.

TEHNIKA

Pokončni zračni kanal

V skrivnosti gradnje letal se človeku posreči le malokdaj pogledati. Dan za dnem sicer čitamo o novih dognanjih, o napredku, o vedno večji hitrosti itd., spremembe pa, ki so ta napredek omogočile, ostanejo skrivne, saj se celo za strokovnjaka zunanja oblika, ki je pri modernem hitrem letalu predvsem odločilna, le malo loči od starejših modelov.

Pri gradnji letal odločajo lastnosti, ki jih hočemo doseči. Z razvojem letalstva so se povečale tudi zahteve glede na aparat, ne samo kar se tiče brzine in zmoglosti, ampak tudi kar se tiče varnosti letala. Z množini raziskavanj in poskusi se vedno bolj odkrivajo nekdaj nepreračunljive napake, ki so bile za mnoge letalca usodne.

Eden izmed najbolj zahrbtnih pojavov je bil tako imenovani vijak. Letalo, ki je izgubilo hitrost in ki ga je pilot nagnil preveč navzgor, natenkrat omahne na levo ali na desno in začne v strmem vijaku padati proti zemlji. Konstrukterji dolgo niso mogli zaslediti, kje je nepravilnost v gradnji. Tako se je zgodilo, da se je vrednost mnogih, drugače zelo dobrih aparatov zelo zmanjšala, vprav zaradi zahrbtnega vijaka, posebno če se letalo, ki je zašlo v vijak, ni moglo več izravnati.

Zdaj je razvoj tehnike že toliko napredoval, da se da deloma že pri konstrukciji preprečiti take napake, na primer s tem, da vzamejo na zunanji strani krila profil, ki ima drugačno obliko, kot na notranji strani, da dobi krilo na zunanjem robu drugačen naklonski kot, kakor pri notranjem, dalje s primerno namestitvijo vlišinskega krnila itd.

Poleg vseh teh teoretičnih načinov pa uporabljajo pri gradnji letal z uspehom posebne pokončne zračne kanale, v katerih preizkušajo model v pokončni struji zraka. Zrak pihava s primerno hitrostjo v pokončni smeri od zdolaj navzgor. V zračni struji je obešen model pravega avijona, tako da mu posebno kolesje, ki je vdelano v model, uravnava krnilje. Kadar je model z ozirom na vijak popolnoma uravnan in se mu krnila, ki jih uravnava mehanizem poslavijo v pravi položaj, zdrzne letalec iz pokončnega zračnega toka in pristane ne posebni, za to pripravljeni mreži.

S posebnimi pripravami lahko merijo tudi sile, ki učinkujejo na model pri letenju v vijaku.

Gradnja takih znanstvenih naprav, kakor so zračni kanali, je zelo draga, ker so potrebni močni stroji za proizvajanje zračnega toka, pa tudi stavba, kjer so naprave nameščene, je zelo velika. Lani so tak pokončni kanal zgradili Francozi za univerzo v Lilleu. Dvorana, v kateri je pokončni zračni kanal, je visoka 16 m! Odprtina kanala, pri kateri se vršijo merjenja, je v 6,5 m visoki sobi, ki zavzema 7×5,5 m površine. Hitrost vetra ma ima na tem mestu 2 m premera. Motor za pogon porabi 40 kW.

Kako ravnati z linolejem

(Jedka čistilna sredstva so zmeraj škodljiva)

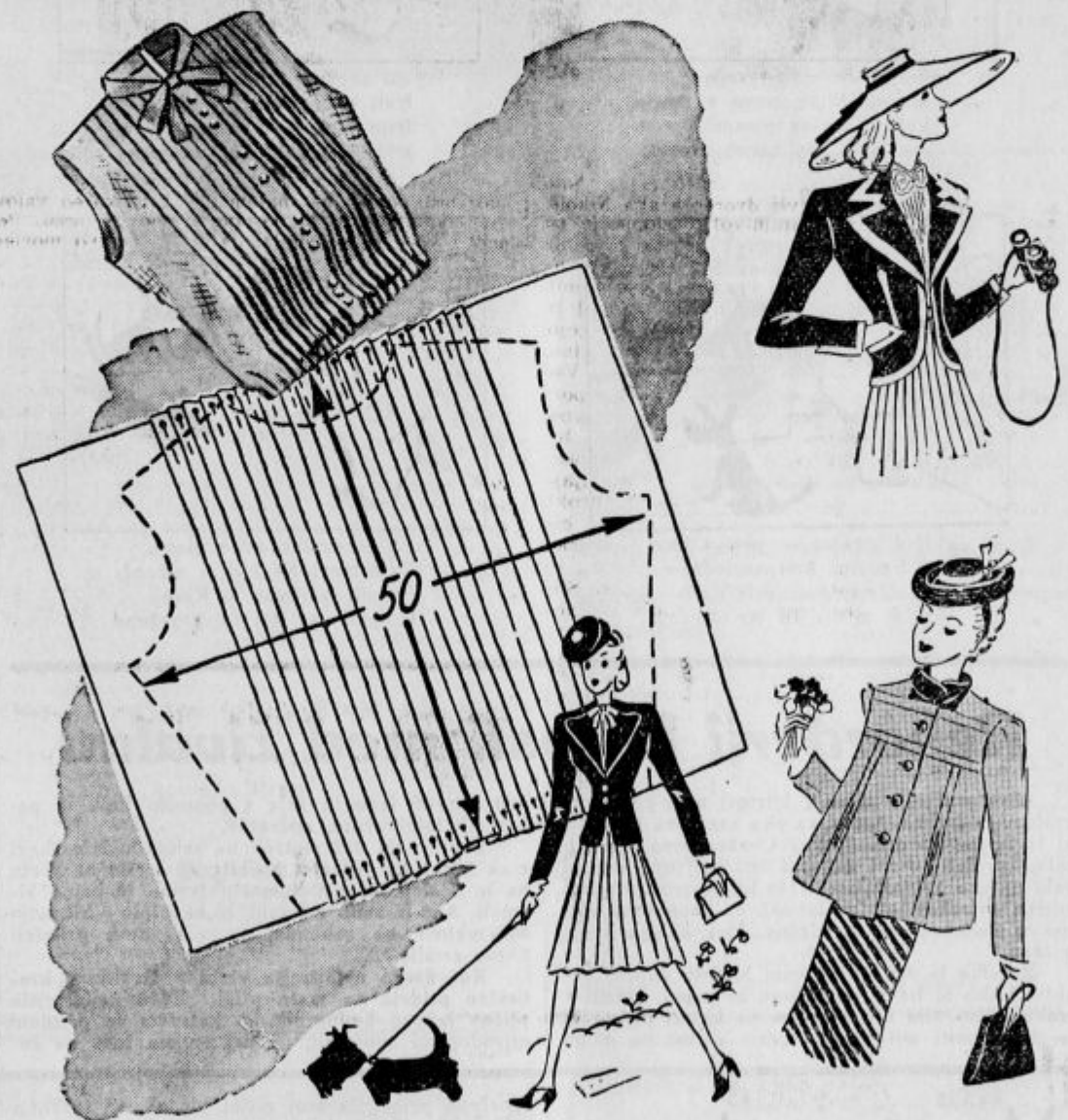
Linolej, preproga za v kuhinjo, kopalnico, veže, pisarne, banke itd., je preproga, ki je pač močno uporabljena. Linolej je narejen iz umetne mehke snovi, zato od linoleja ne smemo preveč zahtevati, prav zato, ker je ta snov ena izmed najmehkejših in najcenejših oblog za tla. Za čiščenje in ohranjanje linoleja predvsem ne smemo uporabljati nobenih takih snovi in kemikalij, ki bi mogle slabo vplivati na poedine sestavine linoleja. Linolej sestoji iz plutovine, barve, smole in lanenega olja. Čiščenje linoleja je čim najbolj preprosto; če ga vsak dan pometamo in pobrišemo s vlažno krpo, je že zadosti. Bencin, salmijak, špirit ali mazilno milo (ali druge vrste mila) so tudi, če so razredčeni, zmeraj škodljivi. Če je časih treba uporabljati milnico, pa ne sme biti ta voda dalj časa na linoleju in jo je treba koj izbrisati in s čisto vodo splakniti. Tinte in barve madeže odstranimo s posebnim kamnom, in sicer je treba madež prej zmoliti, ga obdrgniti s kamnom in nato natreti z lanenim oljem. Oljnat barve in oljnat madeže odpraviš z linoleja s terpentinom, ki ga malo kaneš na volneno krpo in potem drgneš po linoleju. Zlasi pa je treba paziti, če hočemo linolej tako čistiti kot parkete, kar pa za linolej ni baš dobro. Parketni vosk ima le ta učinek, da se površina linoleja zgosti, da ne zaide prah v kake špranjice. Sicer je pa bolje, da linolej z milnico vodo obrišemo in nato suhuga s kuhanim lanenim oljem natremo. Če linolej namazemo z voskom, ga je treba samo prav na tenko namazati, preveč je škodljivo, ker se nato linolej začne lomiti.

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnosti pri uporabi: nobenega kuhanja, čen, niti polivanja kroglic in ne granul sol. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z neprijetnimi preparati, temveč uredite svojo prebravo z dobrim odvajalnim sredstvom

DARMOL 30 LET

469-3540/237 604 604 v vsaki lekarni

Bluza brez rokavov

Narediš si jo iz pol metra blaga, pol metra tenčice, kosčka elastike, 13 gumbov in nekaj gumbov stiskačev.

Najprej si po risbi iz papirja urežeš prednji del, ki si ga primeriš. Potem položiš blago v sredi v jako široko gubo in na vsako stran te gube narediš 8 drugih gub, ki so po 1 cm široke. Ko je to urejeno, urežeš blago. Ob straneh dodaš tenčico (til). Proga, ki jo prišiješ krog vratu, naj bo počez urezana, 90 cm dolga in 5 cm široka. (Tudi hrbet je iz tenčice.) Progo krog vratu po-

Dve poletni jopici

I. To je jopica-smoking iz temnomodrega platna, obrobljena z belim pikejem. Prilega se belemu ali modremu krilu.

II. Ta jopica je jako ličnega kroja in je za na avto in za šport, vrh obleke ali h krilu. Je iz enobarvnega, mehkega, volnenega blaga.

Od hoje utrujene noge

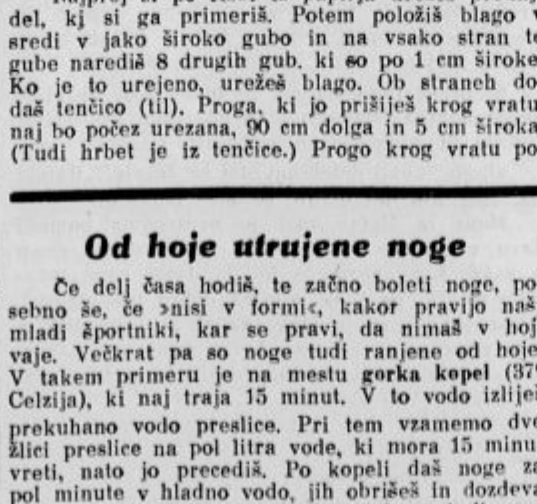
Če delj časa hodiš, te začno boleti noge, posebno špe, če nisi v formi, kakor pravijo naši mladi športniki, kar se pravi, da nimaš v hoji vaje. Večkrat pa so noge tudi ranjene od hoje. V takem primeru je na mestu gorka kopel (37° Celzija), ki naj traja 15 minut. V to vodo izliješ prekuhano vodo preslice. Pri tem vzamemo dve žlici preslice na pol litra vode, ki mora 15 minut vreti, nato jo precediš. Po kopeli daš noge za pol minute v hladno vodo, jih obrišeš in dozdeva se, ko da je minila vsa utrujenost in se tudi rane že zacelijo.

Madeži od polu na oblekah

Te grde madeže odpraviš, da jih najprej zmenečaš z milnico vodo in jih zdrgneš s krpo, ki je namočena v bencinu. — Ali pa madeže zdrgneš z mešanico, kjer je 5 delov žveplenega cveta, 5 delov špirta in 2 dela salmijaka.

Matura

Mature so sitne zadeve. Maturant brzojavi materi: »Sem padel! Pripravi očeta!« Mati odgovori brzojavno: »Oče pripravljen! Pripravi se tle!

Pri brivcu: »Nič ne dé, gospod, skleda je bila že itak počena!«

MCADI SLOVENEČ

O pisavi včeraj in danes

Dolgo, dolgo je trajalo, preden se je človek naučil pisati, to se pravi, svoje misli izražati s pisanimi znamenji. Najstarejša je pisava v slikah; takšna je na primer egiptovska pisava s hieroglifi ali pisava starih Aztekov v Srednji Ameriki. Egipčani in Azteki so pisali tako, da so predmet, katerega ime so hoteli napisati, v nekaj preprostih potezah narisali.

Naslednja stopnja v razvoju pisave je klinopis, ki so ga uporabljali zlasti Babilonci. Klinopis je že pisava, ki sestoji iz znamenj. Kitajska in podobno tudi japonska pisava je sestavljena iz neštevilnih znakov za vsako posamezno besedo ali vsaj zlog.

Evropski narodi pa so že skoraj od onih časov, ko poznamo njihovo zgodovino, pisali s pomočjo znamenj za posamezne glasove, soglasnike in samoglasnike, ali z drugimi besedami, s pomočjo črk. Pisemo od leve proti desni in vodoravno, dočim so si pri starejših pisavah (n. pr. pri klinopisu) sledili znaki v navpični vrsti. V hebrejščini (pisava, ki jo uporabljajo Judje) pa se piše od desne proti levi.

V starih časih je bil oni, ki je znal pisati, zelo ugleden človek. V srednjem veku so bili to duhovniki, menihi in učenjaki. Še večji ugled pa je užival oni, ki je znal lepo pisati. Šele v preteklem stoletju smo prišli tako daleč, da so uvedli splošno šolsko obveznost, to se pravi, da mora vsak otrok, ko dopolni določeno starost, obiskovati šolo, kjer se uči pisati, brati, računati in drugih koristnih stvari.

Dandanes pa, ko je treba vsepovsod tako hiteti, prodira na vsej črti pisalni stroj, s katerim moremo z lepimi in razločnimi tiskanimi črkami pisati mnogo, mnogo hitreje, kakor pišemo s peresom ali s svinčnikom.

Pamet je boljša kot žamet

(Basen)

Stara žolna je napol ohromela. Nič več ni mogla s takšno vnemo loviti pridne mravlje, ki so njena najljubša hrana.

S težavo je nekega dne prikobacala do velikega mravljišča. Z dolgim kljunom je začela brskati po mravljišču in blažno zobati zalogo, ki so jo mravlje s trudom skupaj znosile. Najprej je pozobala sočna jajčeca, potem pa še mravlje. Le malokatera ji je ušla.

Ko so mravlje eosodnih mravljišč izvedele to strašno novico, so se zgrozile: »Jo, kaj bo z našo zalogo in zalogo? Vse nam bo požrošna ptica uničila!«

In se je začelo pravcato preseljevanje narodov. Mravlje so kar v procesijah nosile svojo zalogo iz mravljišč. Kam? Tja, kamor ne sega oblast požrešne žolne.

Toda stara žolna je bila zvita ptica. Po svojih mladih žolnah je razposlala oklice na vsa mravljišča: »Jaz, žolna, jamčim za vašo zalogo. Svobodno boste vlagale in dvigale svoje zaloge, ničesar ne boste izgubile.«

In glej — neumne mravlje so verjele prekanjeni ptici. Začele so nositi svojo zalogo v mravljišče, ki ga je bila do kraja izpraznila stara žolna. Iz vseh drugih mravljišč so znosile svoje premoženje v glavno mravljišče. Kmalu so bila vsa druga mravljišča prazna.

In kaj je storila požrešna in zvita žolna? Zadaž za mravljiščem je skrivaj napravila vhod in tam zobala zalogo nič hudega slutetič mravelj. Nikoli niso tega opazile, ker je bila zaloga epreddaj zmerom polna. Tako so nosile svoje premoženje nenasitni ptici naravnost v žrelo. Prej tako zapuščeno mravljišče je oživel, vsa druga mravljišča naokoli pa so izumrla. Po čigavi krivdi? Po krivdi neumnih mravelj.

Dresirana mačka

Nemški učenjak von Donk je začel svojo mačko igrati za lov. To je bilo kaj težko delo. Zahtevalo je mnogo truda in potrpljenja.

Ko se je mačka naučila vseh spretnosti, ki so potrebne za lov, je postala zvest spremljevalec svojemu gospodarju. Čudovito hitro je znala izvolati divjad, najbolj pa se je izkazala v lovu na ptice. Vsako ptico je svojemu gospodarju prinesla živo. To pač ni kar si bodi, če pomislite, kakšne skušnjave so jo morale obhajati, ko je držala med zobmi okusno pečenkico.

Najstarejši zid na svetu

Najstarejši zid na svetu je kitajski zid. Izgovorjen je bil približno 200 let pred Kristusovim rojstvom. Več tisoč delavcev ga je gradilo 150 let. Zgrajen je bil na ukaz kitajskega cesarja Si-Hoang-Hija, ki je bil mogočen in bogat vladar. Na njegovo pobudo je bilo zgrajeno tudi gledališče za 11.000 gledalcev.

Premeteni hlapec

Pri nekem gospodarju je služil hlapec, ki je bil zelo priden. Nekaj pa je ni bilo všeč gospodarju: da hlapec ne mara fiziolo. Vselej, kadar je vedel, da bo gospodinja skuhala fižol za kosilo, je hlapec prisedel k mizi navadno šele tedaj, ko so že vse pojedli.

Gospodinja je ta hlapčeva izbirljenost hudo jezila. Premišljeval je, kako bi mu zagodel. Poslušal se je majhne zvijače. Vedel je, da hlapec rad je ribe.

Nekega dne, ko se je hlapec spet prav počasi spravil k mizi, ga je poklical:

»Janez, hitro pojdi, danes so ribe!«

In Janez je res hitro planil k mizi. Ko pa je pogledal v skledo, je napravil tako kisel obraz, kakor da bi požrl limono. V skledi namreč ni bilo drugega kot fižol. Nejevoljno je začel godrnjati.

Gospodar mu je reeno ukazal:

»Reči, da so ribe, drugače ti pri prič izročim poseleko knjižico in te odpustim!«

Janez, ki je bil že dolgo pri hiši, je sprevidel, da bi bilo nespametno, če bi zaradi nedolžne šale sredi mize zapustil službo. Povesil je glavo, žalostno pogledal v skledo, kjer je bil fižol in rekel:

»Ribe so že, ribe, samo bolj majhne so!«

Minila je zima in za njo pomlad. Prišlo je vroče poletje in z njim težko delo na polju. Pri kmetu, kjer je bil hlapec v službi, so imeli želez. Družina je spravljala snope pod streho. Gospodar je bil na skednju, hlapec pa je vozil snope z njive. Med vožnjo se je hlapec kar na lepem spomnil, kako ga je pozimi, ko je bilo malo dela pri hiši, gospodar povlekel za nos zaradi fiziolo. »Čakaj, zdaj ti bom vrnil mlo za drago!« si je na tihem rekel in začel klicati gospodarja s skednja:

»Hej, hej, hitro pojdite dol! Na strehi sedi velik medved!«

Gospodar je res takoj prisopihal s skednja. Še prej se je oborožil z vilami. Ko pa je pogledal na streho, je videl samo domačega muca, ki je miroljubno dremal in predel: dr, dr, drrr.

Kmet je spoznal, da ga je hlapec potegnil. Vse razkašen je začel kričati nad njim. A kaj je storil hlapec? Mogočno se je postavil pred gospodarja in oblastno rekel:

»Rečite, da je medved, drugače še danes zapustim službo in odidem drugam!«

Kmet se je ozrl po polju. Videl je široke njive, polne zlatorumene pšenice, ki so čakale pridnih rok. Spomnil se je tudi zimske šale o ribah. Široko se je nasmešnil in veselo rekel:

»Medved je že, medved, samo bolj majhen je!«

Hlapec se je zadovoljno vrnil po nov voz snopja, in poslej mu je tudi fižol bolj teknil. Gospodar pa se ni več norčeval iz pridnega hlapca.

Ce babica slabo slisi

Ko se je bližal Tončkov god, mu je mama svetovala:

»Tonček, lepo molli k Bogu in mu povej, kaj si želiš za god.«

In Tonček je šel in molil.

Molil je čedalje glasneje. Nazadnje je že kar kričal:

»Ljubi Bog, želim si konjčka! In potem železnico! In aeroplan! In velik škarnicelj sladkorčkov!«

Mama je prihitela v sobo in vzkliknila:

»Za božjo voljo, Tonček, zakaj pa tako kričiš? Saj Bog ni gluha.«

Tonček se je zvito nasmešnil in se odrezal:

»Bog seveda ne, ampak stara mama v solednji sobi slabo slisi!«

Trije pinči

Kupit Janezku igračo stricek Blaže roma v mesto, kuža Karo za petami mu sledi kot varuh zvesto.

Dve igrački — psička črna — v trgovini tam zagleda. K njima skoči vrli Karo in si misli: To bo zmeda!

Ko se stricek Blaže obrne, čudi se na vse pretege: trije pinči tam sedijo, kdo je pravi? Joj, zadregel!

Pa je stricek zvite glave. Zamrmra: Ne boš ti mnen! Pomoli klobaso — Karo k njemu se kot blisk zažene...

Rekorderji hitrosti med živalmi

»Svetovni rekorder« v hitrosti med živalskim svetom je drobna, komaj za oko zaznatna žuželka, ki jo imenujejo prirodoopisci Cephonomya. Ta žuželka preleti v eni sekundi 400 metrov, kar bi dalo na uro bajno hitrost 1140 kilometrov. Cephonomya potrebuje takšno hitrost, da neopažena prispe v gostance srn in jelenov, kjer odlaga svoja jajčeca.

Žuželka je pri tej ogromni hitrosti skoraj nevidna. Ako bi letela mimo nas, bi jedva opazili v zraku lahno, sila tenko črtico, na kateri pa ne bi mogli razločiti niti barve. Njeno hitrost so mogli

prirodoopisci izmeriti šele s pomočjo finih in natančnih fotografskih aparatov.

S hitrostjo 400 metrov na sekundo lete skozi zrak topovske granate. Najhitrejša letalo na svetu pa je doslej doseglo komaj polovico te bajne hitrosti. Ako bi sedli v letalo, ki bi letelo s hitrostjo 400 metrov na sekundo, bi v 17 urah prileteli okrog zemlje.

Kot druga najhitrejša vrsta v živalskem kraljestvu pridejo na vrsto ptice. Eden najhitrejših ptičev je pač hudournik, o katerem so priznani prirodoopisci ugotovili, da pri svojem lovu na žu-

želke doseže hitrost nad 100 kilometrov na uro. Nekateri učenjaki so namerili pri hudournikih celo hitrost 160 kilometrov na uro. Tudi lastavice lete zelo hitro. Neka lastavica je preletela razdaljo od mesta Roubaix (v Franciji) do Pariza. Za 257 kilometrov dolgo pot je porabila 90 minut, kar pomeni hitrost 170 kilometrov na uro.

Neko letalo je nekoč sledilo jastrebu, ki je pri poletu navzdol dosegel hitrost 176 kilometrov na uro. Tudi v vodoravnem letu dosežejo roparske ptice veliko hitrost. Slavni naravoslovec Roy Chapman Andrews, ravnatelj velikega ameriškega prirodoopisnega muzeja, poroča, da je ugotovil pri planinskih orlih hitrost 190 kilometrov na uro, pri močvirski kanji pa celo hitrost 260 do 290 kilometrov na uro.

Ustavimo še slednjič še pri štirinožcih! Med najhitrejša štirinožce spada tišah (neke vrste leopard), čigar telo je tako prožno razvito, da doseže na kratke proge hitrost 70 km na uro. Malokatera žival, ki si jo je izbral za plen, mu more uiti. — V srednje azijski puščavi Gobi žive posebne vrste gazele, ki razvijajo brzino okrog 95 kilometrov na uro. Ta njihova lastnost jim kaj dobro služi, kadar beže pred puščavskimi volkovi, ki morejo divjati le s hitrostjo 60 kilometrov na uro. — Mongolski divji osel spada tudi med brze štirinožce. Doseže hitrost 65 kilometrov na uro. Naši krotki oslički so lahko ponosni na tega svojega sorodnika.

In človek? Z ogromnim tehničnim napredkom se je šele v zadnjem času približal »rekorderjem« med živalstvom. S tehničnimi izumi se je približal, pravimo, to je z železnico, avtomobili in letali, sam s svojimi telesnimi silami pa je nasproti »rekorderjem« med živalmi neobgljen revček. Najhitrejši športniki-tekači, ki so se urili leta in leta, potrebujejo za 100 metrov nekaj nad 10 sekund, kar bi dalo na uro hitrost samo okrog 35 kilometrov. Uren kuža bi jih z lahkoto posekati!

Dobrosrčna predica

Jezus in sv. Peter sta nevidna in neslišna potovala po svetu in opazovala, kaj delajo ljudje.

Nekega dne sta priomala v majhno vas. Na koncu vasi je stala revna kočja. Na pragu je sedela mlada mati, ki je marljivo predla. Vmes pa je z žalostnim glasom pela uspavanko otroku, ki jo ležal v zibki zraven nje.

V trenutku, ko je otrok hotel zaspati, je izza ogla pristorkljaj sključen starec. Dve veliki posodi mleka je nosil na hrbtu. Ko je počasi pristorkljaj do mlade matere, ji je potožil:

»Star sem in slaboten, komaj še premikam noge. Ne morem dalje. Bog se me usmili!«

Žena ni odgovorila besede. Odložila je kodeljo, ki jo je bila pravkar začela presti, in si naprtila obe posodi z mlekom na rame.

»Pojdiva!« je rekla starcu.

In sta odšla.

Otrok v zibki je odprl oči in ko je videl, da matere ni, je mlo zajokal.

Sv. Peter se je razsrdil:

»Nesposobna žena! Zaradi enega samega človeka, ki zaide semkaj, ti zapusti hišo, otroka in delo. Zenske so res nerazumna bitja.«

Jezus pa se je zadovoljno nasmešnil in rekel:

»Siroti je pomagala človeku, ki je še bolj reven od nje — čuj blagoslov zaslužil!«

To rekoč je sedel h kolovratu in začel presti. Vmes je z zvonkim glasom zapel isto uspavanko, ki jo je bila prej pela mlada mati. Otrok je kmalu sladko zaspal.

Čez nekaj časa je mlada mati vsa zasopla in zasrbljena prihitela iz gozda. Jezus in Sv. Peter sta izginila.

Lahko si mislite, kako presenečena je bila žena, ko je našla kodeljo lepo spredeno do kraja in je videla, kako se otrok v sanjah blaženo smehlja. Dolgo je premišljevala in se čudila — a nikoli ni izvedela, kdo je bil neznanec, ki je tako poplačal njeno dobro delo.

Konj in osel

Osel je po strmem klanecu težko nosil svoj tovor. Komaj je premikal noge. Bridko je vzdihoval:

»Ne morem več, ne morem več!«

Pred njim je gibko skakljaj mlad konj. Veter mu je veselo mršil gosto grivo.

»Pomagaj mi!« ga je zaprosil osel.

»Ali misliš, da sem nor? Naj kar vsak sam nosi svoj tovor!« ga je zavrnil konj.

Osel je napel zadnje sile in se vlekel po klanecu navzgor. Nenadoma mu je zmanjkalo moči in zgrudil se je mrtev na tla.

Prihitel je gospodar. Snel je oslu tovor in ga naložil konju na hrbet. Konj se je pod težkim bremenom kmalu začel znajiti od napa.

»Nisem hotel pomagati oslu, zdaj moram pa njegov tovor nositi in še vest me peče, ker sem kriv njegove smrti!« je žalostno potarnal.

Boji se prahu

Teta: »Micka, le bolj krepko udari po preprogi, kaj jo samo gledaš in božaš!«

Micka: »Saj sem poskusila, pa ne gre.«

Teta: »Zakaj pa ne?«

Micka: »Čim bolj točim po njem, tem bolj se praši!«

Virko Kundlić:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

Z Voričevim Froncem v Blaščevi jami

(Dalje.)

»V zagato smo zašli!« je Maks iz Metne vasi aevšečno pribil. In je s takšno jezo zasekal oči v skalnato zagodo, kakor bi jo hotel zdrobiti v prah. A robate skale se niso ganile. Z nadčloveško močjo zagrizene druga v drugo, so ležale tam — vsemu svetu kljubujoče, uporno in izživljalno predrznim jamarjem nasproti zroče.

Maksu iz Metne vasi je življenje do dobra pregnetlo voljo in izklesalo pogum. Stoterim oviram in nevarnostim je že pretipal obisti — pa bi pred to oviro kar klonil glavó? Nakl Puščavnik Sabljica je veroval v čudovito moč svoje

sabljičice, ki jo je pod Radeckijem sukal. Maks iz Metne vasi pa se zanaša samo na moč in spretnost svojih rok. Mišičaste in žuljave so, brezdelja in mehkužnosti ne poznajo. Kakor divja mačka se je zagnal med kamenite klade v prelomnici podzemeljskega hodnika.

»Ježeš no, Maks, glej, da te kakšna kača ne piči!« je Kajžnikova Minka v ljudomilem strahu zavriščala. Tam neke v obsevu kamenitih skladov visoko nad njim je čepela, pisano nadičkana in nadičkana kot pikapolonica.

»Kač se ne bojim, pik tvojega jezika pa bi mi utegnili zastrupiti kri!« ji jo je zarobil Maks iz Metne vasi. Grčavi mož pač ni vajen delati poklonov.

»Ježeš, ježeš, kakšne se iznebi! Ali te ni sram?« je Kajžnikova Minka, naše gore cvet.

ogorčeno priostrila svoj nežni glasek. »S takšnim robavsem pa že ne bom po jami lazila!« je še užaljeno pristavila in jo popihala iz jame, kakor bi jo kraška burja nesla. Niti v ogledalce se spotoma ni utegnla pogledati, da bi videla, kako zal je njen obrazek v ognju svete jeze — s takšno naglico je Blaščevi tami pokazala hrbet.

»Pa smo ee je odkrižali, hvala, Bogu!« se je zarežal Maks iz Metne vasi. »Same sitnosti in preglavice bi imeli z njo. Še na ramah bi jo morali iz jame nositi, stvarco skrnobno!«

Sredi skalnate zagate je bistro oko Skrabljevega Janeza iztaknilo ozko odprtino. Posvetil je skozenjo in zmagoslavno zakričal:

»Lejte, kako daleč navzdol se še vidi! Rajnki oča, Bog jim daj dobro, se niso lagali!«

Maks iz Metne vasi je neutegoma pomolil glavo v zijajoče žrelo, potlej pa še desno ramo in rokó. Leva rama je hotela desni rami tovariško slediti, pa je bilo za dobro pest preveč. Kakor jegulja se je Maks zvijal in krotovičil, a tesni odprtini ni bil kos. Z vso močjo se je oprl ob vrhnejo skalo, da bi jo prevlekl in si tako utrl pot naprej. Vse zastoj!

»Menda jo sam zlodej od druge strani tišči!« se je čeljustil Kajžnikov Andrej, ki se je ves ta čas podjeto okoli Maksa motovlil in mu z glasnim horukanjem vžigal voljo in pogum.

Medtem, ko so si neustrašni jamarji. Maks

iz Metne vasi, Skrabljejev Janez in Kajžnikov Andrej, z naskokom hoteli osvojiti skalnato barikado, je pravljicar Brskač pasel svojo radovednost po zgornjem koncu jame. Kakor kuščar je lazil po kamenitih odkrkkih, ki jih je zo časa vsevprek nakopičil. Njegov trud je obrodil nekaj piškavkih sadov. Našel je kup starih kosti, ki jih ni vedel kam uvrstiti.

»Nemara so od jamskega medveda?« mu je šinilo v glavo. Pa je to misel kar koj zavrgel, ko je na njegov klic prihitel Skrabljejev Janez in si kosti strokovnjaško ogledal od vseh strani.

»Od medveda ne bodo, toliko je kot pribito!« je učeno ugetavljaj. »Od gamsov in srnjakov pa utegnejo biti. Jim je že kakšna lisica bedro odtrgala in se z njimi v jamo zavlekla, da bi se založila za slabo vreme in lačne dni. Da se v Blaščevo jamo lisice rade zatekajo, so že moj rajnki oča. Bog jim daj dobro, pravili. V starih časih pa so se kakopak tudi volecje in medvedi tod okoli gonili. Prav mogoče je, da so v osrčju jame tudi kosti jamskega medveda — a kako priti do njih, je druga reč! In še marsikaj drugega bi v jami utegnili najti, če bi mogli vse te skale prevalliti: stare puške iz francoskih časov, zarjavele nože in drugo takšno šaro. Nemara, nič se ne ve, bi bilo celo kakšno človeško okostje vmes!«

(Dalje prih. nedeljo)

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16				17							18			
19			20				21					22		
23		24		25		26		27			28	29		
30	31		32		33				34	35			36	
37				38				39	40					41
42			43				44	45					46	
47		48	49			50	51	52			53	54		
55					56	57					58			
59				60	61					62				63
64	65		66	67				68	69		70		71	
72		73	74				75	76				77		
78				79							80			
81						82				83				

V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede se začnejo pri številkah, nehalo pri debelejših črticah kraj pomenijo:

Vodoravno: 1. natančno določena pesniška oblika, 6. tuja beseda za šolske reče, 11. kmečki delavec, 16. tuja beseda za pripovedno delo v verzih, 17. država v Združenih državah Severne Amerike, 18. kraj pri Litiji, 19. sodobna slovenska znanstvena revija, 20. starogrško božanstvo ljubezni, 21. čistilna potrebščina, 22. vrsta loščila, 23. otroška beseda za očeta, 25. manjši kraj na Francoskem, 27. druga beseda za zagovor (obratnica), 28. naslovna oseba iz Svensonovih mladinskih povesti, 30. slovenska beseda za etiketo, 33. tuja beseda za evropsko državo, 34. izraz iz tehnike, 37. nekdanji prebivalec severnega dela Balkanskega polotoka, 38. naslovna moška oseba iz Shakespeareove tragedije, 39. zgodovinsko pomemben kraj v Srbiji, 42. preprosta strelna priprava, 43. tuja beseda za sprejemno listino, 44. druga beseda za blago, 46. druga beseda za vrsto, 47. levi pritok Donave v Romuniji, 49. čebelje orožje, 51. prebivalec Nemčije, 54. nemško moško krstno ime, 55. ženska oseba iz Cankarjevih povesti, 57. tuja beseda za železov kršec, 58. vrsta eksotičnega dreva, 59. tuja beseda za oddelek pohoda, 61. druga beseda za soseda, 62. umrli slovenski pesnik in cerkveni govornik, 64. pristaniško mesto v zahodnem obrežju Kaspijskega morja, 67. tuja beseda za gorski izlet, 68. kaznivo dejanje, 70. mohamedanski bog, 72. slavnostna poveljujoča pesem, 74. živalska usta, 76. del vojskovanja, 77. voznikov vzklík, 78. druga beseda za mesec, 79. prebivalec evropske države, 80. moška oseba iz svetopisemskih zgodb, 81. prvotni prevod svetlega pisma v latinščino, 82. del duhovniške obleke, 83. naslov Chateaubriandove romantične povesti.

Navpično: 1. druga beseda za februar, 2. predstojnik nekaterih samostanov, 3. del obraza, 4. obravnava v leposlovni obliki, 5. naslovna moška oseba Gogolovega romana, 6. kemična prvina, 7. del glave, 8. pristaniško mesto na zahodnem obrežju Finske, 9. smrt iz obupa, 10. madžarsko moško krstno ime, 11. druga beseda za model, 12. tuje moško krstno ime, 13. kuhinjska začimba, 14. tuja beseda za zagon, 15. star zlat denar, 24. tuja beseda za pripovednega pesnika, 26. pristaniško mesto na meji med Afriko in Azijo, 27. tuja beseda za naselbino, 29. štajerska beseda za del njive, 31. tuja beseda za najnižjo duhovniško stopnjo, 32. skrajšano tuje žensko krstno ime, 33. tuja beseda za slog, 35. strupena žuželka, 36. druga beseda za omot, 37. rojstni kraj Slomškov, 38. domača žival, 40. druga beseda za obljubo, 41. tuja beseda za dobri zraka, 45. mesto v Dalmaciji, 48. druga beseda za cestišče, 49. del obleke, 50. tuja beseda za spevoigro z lažjo vsebino, 52. tuja beseda za državno blaginjo, 53. sadjarski izraz, 54. starogrška denarna enota, 56. tuja beseda za svetinjo, 59. ženska oseba iz Schillerjeve drame Don Carlos, 60. divji poglavar Hunov, 62. vrsta vretenčarjev, 63. pokrajina v nekdanji Grčiji, 65. izraz pri kartanju, 66. gorovje na meji med Ev-

ropo in Azijo, 69. turško moško ime, 70. tuja beseda za vrsto naglasa, 71. največji junak izpred Troje, 73. ženska oseba iz svetopisemskih zgodb, 75. hrib na Notranjskem, 76. desni pritok Save na Hrvaškem, 77. tuja beseda za časovno razdobje.

Rešitev križanke z dne 4. junija

Vodoravno: 1. junij, 6. Arosa, 11. petek, 16. urok, 17. Ero, 18. mana, 19. Voda, 20. laž, 21. Azija, 22. Sara, 23. pir, 24. Ina, 26. maj, 27. Aho, 29. lat, 31. Ala, 32. jata, 34. Paračin, 36. adut, 38. enota, 39. polip, 42. atoli, 44. ras, 45. iguman, 47. Ida, 48. Nov, 49. Oto, 51. Lom, 52. Azazel, 54. Ema, 55. sosed, 56. arena, 58. Jalen, 59. smeh, 60. anemona, 64. Baku, 66. rak, 68. Abo, 70. pas, 71. Ana, 73. nos, 75. Ems, 77. Sava, 79. rebel, 82. Ivo, 83. Dole, 84. žaga, 85. Rož, 86. oder, 87. Atala, 88. karat, 89. Atena.

Navpično: 1. julij, 2. ura, 3. noč, 4. Ika, 5. jeza, 6. arija, 7. roj, 8. Omaha, 9. Sas, 10. anali, 11. para, 12. Eva, 13. top, 14. edil, 15. karat, 25. Atos, 26. Mati, 27. aroma, 28. oči, 30. Tata, 31. Adon, 33. anelom, 43. pagoda, 45. nadeja, 37. ulomek, 38. Eros, 39. puma, 40. Laze, 41. Piza, 43. Ivan, 46. Nanos, 50. Osek, 51. elah, 53. Laha, 54. elan, 57. rep, 59. sredi, 61. Novak, 62. Murat, 63. nabor, 65. Usora, 67. omot, 69. baža, 72. Neža, 74. oven, 76. sla, 77. sel, 78. aga, 80. era, 81. Lol, 82. ido.

Leposlovna zlogovnica

Iz naslednjih 33 zlogov: a — cel — ein — čič — er — ger — gi — ha — hi ja — ja — kar — lit — me — men — nar — ni — pa — pat — po — pri — ra — rav — ser — eor — ster — sve telj — tli — va — val — vec — ži — sestavi enajst trizložnih imen iz slovenske slovesne zgodovine:

1. slovenski slovničar (1650—1722), 2. zgodovinar, numizmatik in nabozen pisatelj (1838 do 1879), 3. slovenski pesnik (1814—1881), 4. nemški šolnik, lingvist in polihistor (1554—1619), 5. katoliški cerkveni pesnik (1676—1741), 6. nemško-latinski zgodovinar (1641—1693), 7. prirodopisec, potopisec in pripovednik (1834—1887), 8. slovestni zgodovinar in prevajalec 1875—1937), 9. oče slovenske proze (1776—1845), 10. literat in mecen (1779—1845), 11. pisatelj (1838—1912).

Ce si dobil imena pravih književnikov, ti njihove tretje črke, brane od zgornj navzdol, povedo ime in priimek sodobnega slovenskega pisatelja.

Zlogovnica

Izmajlov, Appendini, svečnica, Indijaneec, Gregorčič.

Iz vsake besede vzemi po dve zaporedni črki, da dobiš pregovor.

Celjski šahovski klub prvak Slovenije

Celje, 6. junija.

Vsi šahovski klubi v Sloveniji so morali igrati izločilne medmestne tekme. Po semifinlni zmagi nad Mariborom 9 in pol proti 8 in pol je prišel Celjski šahovski klub do finalne tekme z dolgoletnim državnim prvacom Ljubljanskim šahovskim klubom. Po prvi neodločni tekmi v Celju se je CSK odzval povabilu LSK. Celjane je sprejel g. univ. prof. Kasal, predsednik LSK. CSK je podaril dragocen spominski album akademskega slikarja M. Gasparija, poln umetniških posnetkov gosp. Kasala ml. Pri finalni tekmi je Celje zmagalo z 4 in pol proti 3 in pol. Ljubljana je morala naslov prvaka, ki ga je branila od obstoja LSK, oddati Celju vsaj za eno leto. Celjskemu šahovskemu klubu iskreno čestitamo!

Najagilnejši zagrebški šahovski klub, »Amaterski šahovski klub« bo slavil letos 10-letnico svojega obstoja. V avgustu bo v zvezi s to proslavo v Zagrebu več šahovskih prireditvev. Glavna prireditev bo amaterski turnir za naslov mojstra, ki bo po obsegu presegal vse dosedanje. Predvideni sta dve skupini udeležencev pa 14 igralcev, v katerih bo turnir v vsaki zase. Prvi in drugi iz vsakega turnirja bodo igrali med seboj dvokrožni turnir, katerega prvak bo dobil naslov mojstra. Poleg tega turnirja je v programu turnir jugoslovanskih šahistinj za prvenstvo države in turnir v reševanju problemov. Dobra izvedba tega obširnega programa bo vsekakor zelo lepa proslava.

V revanžnem turnirju na Holandskem se je izborno držal Landau, najboljši holandski mojster za dr. Euwejem. Po 5. kolu je imel 3 in pol točke, Euwe 3 in 1 nekončano, Cortlever 3, Flohr 2 in pol in eno nekončano, Szabo 2 in Fontein nič. Prekinjena partija med Euwejem in Flohrom bo končala najbrž remis, tako da bosta delila 1. in 2. mesto dr. Euwe in Flor, čim bo po rezultatu obeh turnirjev prvi Euwe.

Na binkošti so igrali angleški in holandski šahisti prijateljsko meddržavno tekmo. Prvi dan so zmagali Angličji z 1 točko naskoka, drugi dan pa so se jim Holanci revanžirali, tako da je bil končni rezultat 10:10. Na prvi deski je igral za Holandsko dr. Euwe z angleškim mojstrom Alexandrom. V prvi partiji je Euwe izgubil, v drugi je pa remiziral. — Prvo partijo prinašamo danes.

Dr. Euwe : Alexander

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. e2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Lf8—b4, 4. Dd1—c2, Sb8—c6 (Njemčovičeva obramba ima nebroj variant. Na tem mestu smatramo za najboljšo d7—d5, dočim je po teoriji e7—c5 in poteza, katero igra črni, nekoliko slabša); 5. Sg1—f3, d7—d6; 6. Lc1—g5, h7—h6; 7. Lg5—b4, g7—g5 (to energično nadaljevanje je še najzgodnejše, ker postane igra sedaj zelo dvorezna); 8. Lh4—g3, g5—g4; 9. Sf3—h4, Se6—d4; 10. De2—d3, e6—e5; 11. 0—0—0, Sd4—e6; 12. Sc3—b1 (Euwe igra sedaj globokoumno, toda preveč zamudno manevrirati. Pozicija mu očitno ni po-

sebno všeč) Lb4—a5; 13. Dd3—a3, La5—b6; 14. Lg3×e5 (to kombinacija črni lepo ovzre) Sf6—e4! (žrtve kvalitete je korektna, ker so bele figure zelo slabo postavljene in beli sploh ne more začeti kake nevarne akcije); 15. Le5×h8, Dd8×h4; 16. e4—c5 (Euwe vidi, da je pozicija zelo kritična in skuša igro še bolj zapletiti) Dh4—g5+; 17. Sb1—d2, Se6×c5 (Sb6×c5 seveda ne gre zaradi Da3—a4+); 18. h2—h4 (beli ne more obdržati kvalitete in skuša razviti vsaj kraljevo krilo) g4×h3; 19. g2×h3, Se4×f2; 20. Th1—h2, Sf2×d1; 21. Th2—g2, Dg5×e3 (s tem izsilil črni menjavo dam in preide v končnico z dvema kmetoma več); 22. Tg2—g8+, Ke8—e7; 23. Ke1×d1, De3×a3; 24. b2×a3, Se5—e6; 25. h3—h4, Lb6—f2; 26. h4—h5, d6—d5; 27. Lf1—h3, b7—b6; 28. Lh3×e6, Ke7×e6; 29. Tg8—e8+, Ke6—d7; 30. Te8—e5 (beli ni mogel na zadnji liniji ničesar opraviti in je moral dovoliti črnemu, da razvije svoje figure. Igra je za belega sedaj seveda brezupna) Le8—b7; 31. Lh—g7?, Lf2—d4 in beli se je vdal, ker na Te5—f5 pride Rd7—e6.

Za vse je svet dovolj bogat!

(Lajež, vzdih in vzklík)

Zalajal nad raztrgancem
je pes izpred gosposkih vrat —
naprej zapodil ga, renčel:
Za vse je svet dovolj bogat!

Z bridkostjo v srcu in v očeh
je stopal starček preko trat —
sam sebi pripovedoval:
»Za vse je svet dovolj bogat!«

V prekrasni vili bogatin
denar poteška v roki zlat —
ga spravi v skrinjo, govoreč:
»Za vse je svet dovolj bogat!«

Marija Brenčič

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena
dela izvršuje po nizkih cenah
kamnoseško kiparsko podjetje
FRANJO KUNOVAR
pokopališče Sv. Križ-Ljubljana
telefon 49-09

Novi HOTEL „MALIN“
MALINSKA na otoku Krku

(s parnikom 1 1/2 ure od Sušaka). Čisto zraven
kopališča. Izvrstna kuhinja in vina. Penzion
52— do Din 63— dnevno. Zahtevajte prospekt.

Obiščite naša domača letovišča, zdravilišča in planinske postojanke,

našli boste zdravje, odlih in razvedrilo. Spoznavajte lepote svoje domovine.

Maribor

gostoljubna in vesela metropola severne Slovenije na vznožju zelenega Pohorja, sredi prijaznih vinogradov in sadovnjakov, vabi na prijeten odlih. Milo podnebje, Lepa okolica. Edinstveno kopališče na Mariborskem otoku. Nova avtomobilska cesta na Pohorje. Prvorazni hoteli in penzioni. Zmerne cene. Informacije: Mestni turistični odbor in »Putnike« v Mariboru.

Ptuj

znamenito zgodovinsko mesto, obdano od ljubkih Slovenskih gor in Haloz. — Lep park. Kopališče ob Dravi. Lepo urejeni hoteli in gostilne. Prvorazna domača vina. Zmerne cene. Prijazna letovišča v najbližji okolici. Informacije: Mestni turistični odbor in »Putnike« Ptuj.

Restavracija „Pri pošti“, J. A. Berliž, Ptuj

Prijazna kuhinja, najboljša domača vina, zmerne cene.

Dobrna pri Celju

Je prirodno eno najlepših in najmodernejših urejenih kopališč Jugoslavije. 400 m nad morjem. v sredi gozdov, brez prahu in dima. Odlični uspehi pri zdravljenju živcev, srca in ženskih bolezni. Celokupno 20 dnevno zdravljenje din 1100.— do 1650.—. Zahtevajte prospekt! Uprava zdravilišča.

Rimske Toplice pri Celju

Oglikovo termalno kopališče 37° C. Indikacije: živčne in ženske bolezni, revma, giht, ledvinske težave. Cenene pavšalne kure za 10 dni od din 650.— naprej. — Termalno kopališče na prostem. — Informacije in prospekti: Uprava zdravilišča Rimske Toplice.

Koča pod Kopo Na Pungartu 1877 m

Idealno letovišče. Kraska lega. Vse leto oskrbovana. Tekna voda. 22 postelj. Polna dnevna oskrba din 35.— do 47.—. Informacije: Podružnica SPD Slovenjgradec.

Koča na Kremžarjevem vrhu 1161 m

Oskrbovana vse leto. Kraska razgledna točka. 10 postelj. Polna oskrba din 35.— do 47.—. Informacije: Podružnica SPD, Slovenjgradec.

Planinski dom na Plešivcu (Uršlji gori), 196 m

Oskrbovan od 15. V. do 30. IX. Diven razgled. Letovišče. 37 postelj. Polna dnevna oskrba din 35.— do 47.—. Informacije: Podružnica SPD, Slovenjgradec.

Bled

najmodernejša letovišča in alpsko kopališče.

Park Hotel, Bled

ob jezeru 300 postelj. Dnevni penzion s vsemi takami in potrebami od 1. VII. do 1. IX. din 70.— do 100.—

Hotel „Union“, Bled

Garaže. — Vrt. — Prvorazredna kuhinja. — Dnevni penzion din 60.— do 90.—.

Žirovnica pri Bledu

600 m nad morjem. Zeleniška postaja, pošta, penzioni, gostilne. Cela oskrba din 35.— do 70.—. Informacije: Tujskoprometno društvo, Žirovnica.

Kranjska gora

810 m, z okolice, PODKOREN, 847 m, GOZD. MARTULJEK, 752 m, najlepša slovenska letovišča in klimatične postojanke za zdravljenje.

Hotel Slavec Kranjska gora

18 postelj. Sodobni komfort. Točna postrežba. Zmerne cene.

Penzion Kresnica Kranjska gora

25 postelj. Sodobni komfort. Točna postrežba. Zmerne cene. Tel 8 f.

Hotel A. Černe Kranjska gora

25 postelj. Komfortni penzion. Zelo priljubljen. Zmerne cene.

Radovljica

521 m nad morjem. Slikovito ležeče ob robu gorenske planote, zdravo, sončno letovišče. Lepi sprehodi s krasnim razgledom. Nov, udoben hotel z vsem komfortom. Moderno kopališče, teniški igrišči. Izohodišče za Karavanke in Jelovec — Informacije: Tujskoprometno društvo v Radovljici.

Šmarješke Toplice

radiotermalni vrelci 27° R. 10 dnevna penzija v predsezoni din 400.—, v glavni sezoni din 450.—. Uprava kopališča, Novo mesto.

Čas na potovanju

(Za počitniške dni)

V kakšnem razmerju je čas s potovanjem? Kovčeg je oddan, ali je pri tebi v vagonu, rutica frfota v slovo, kolodvor se odmika v ozadje, vlak drda — in če nas pelje v nov, čim bolj nepoznan kotiček naše domovine, ali pa kam v tuje kraje — se začne za nas novo štetje časa. Prvi počitniški dan — ali ni neskončno dolg? Resnično, da je; svet je naš, koliko stane svet? In oproščeni vsakdanjega dela v svobodi od vseh svojih navad, se razvijajo ure in so zdaj popolnoma naše.

V hribe smo namenjeni, a v velikem mestu, kjer moramo prestopiti, ostanemo nekaj časa. Popolnoma naš je ta čas, lahko ga zapravimo, kakor ga hočemo. Potikamo se po cestah, usedemo se na kako klopi, slišimo glasne tuje govornice, zabavamo se s poslušanjem, in če nas je volja, lahko zamudimo vlak. — Ali pa se hočemo peljati z ladjo; še imamo priliko, da opoldne kosimo, pogled nam zadrme preko obzidja starega dela mesta. Kavoj — ali kakaj ne bi smotke? V redu! Sladoled? Zakaj ne. Od jutri dalje pa nastopi varčevanje. — Ali pa smo pri morju; do smrti ustrijeni smo izstopili iz počitniškega vlaka, kovičugi sfrčijo v kol, človek bi rad zaspal, a preden bi spal, greš še na obrežje, stikaš za školjkami, segaš s prsti v mehki pesek, gledaš, gledaš na morje — in polagoma zadremleš.

Tako minejo trije, štiri dnevi. Svet je ves prenovljen, navade so izpuhtele, vsakdanjost je pozabljena, doživljaš resnične pravilke; še nekaj dni pozabljaš na čas. V trenutku pa, ko se ga

spet zaveš, se oglasi tudi že vsakdanjost, počitniška vsakdanjost.

Vendar, brez pomena je, da bi storili kot ptič noj. Čas poteka, vsak dan se iznova odtrga nov listič s koledarja. Potem pa se začenja doba velike umetnosti (in ali ni to sploh umetnost življenja?): da drzno gledamo njegovi Visokosti, času, v oči in mu jemljemo, čeprav s silo, toliko, kolikor si sploh dá vzeti! Iako moramo ravnati v življenju sploh, zakaj ne bi tako ravnali v počitnicah in na počitniškem potovanju?

Se enkrat, in sicer proti koncu počitnic, minevajo ure in dnevi bolj počasi. In pride trenutek, ko se mora človek s silo pognati naprej. Odrasel človek, saj — zakaj smo pa sploh odrasli? — pobeli časih te minute — z beležem pozabljenja in stori tako, kakor da bi jih ne bilo. Tedaj se pogreznemo v tiste otroške dni, ko smo še poslednji dan poslednjikrat stekli na grčič in si še ogledali dolino in to in ono drevo, in si s solzami v očeh utrgali nekaj rožic prav s te in te trate...

Zivljenjepisi, avtobiografije, spadajo k knjigam, ki nas najbolj zanimajo. In v marsikakih avtobiografijah iz poslednjih let — in kako naj bi bilo drugače? — se pripeti, da marsikdo dvakrat popisuje svoje življenje: prvikrat iz svoje vsakdanjosti, drugič pa s potovanja in s počitnic, in brez dvoma ni samo slučaj, da zavzemajo ti opisi spričo celotne knjige, prav velik oddelek knjige. Zakaj, ti opisi izvirajo iz doživljenja časa, ki nas ne prevzema zmeraj z isto silo!

Ce pa to stori, potem je življenje — navzlic vsemu — že vredno, da ga živimo.

Naročajte in širite »Slovenski dom«!

Naš domači zdravnik

M. I. — Po obrazu Vam rastejo vedno bolj goste in dolge dlake, zlasti po bradi. V letih mene ste. — Menim, da je nadloga, ki Vas vznemirja, v zvezi z meno. Jajčniki so žleze, ki izločajo posebne snovi naravnost v kri. Vodi jo in uravnava pojav čišče in nosečnosti, poleg tega vplivajo pa tudi na ostalo telo. Z meno pa njihovo delovanje ugaša dokler popolnoma ne ugasne. Posledica tega je, da nastopijo različni pojavi, katere opažamo že na zunanji, pa tudi taki, ki jih občutijo ženske same in niso vidni na zunanji. Med drugim nastopijo znaki, ki so sicer značilni za moške (brada začne pogostje, glas postaja bolj nizek itd.). Te, za ženske tako neprijetne nadloge skušamo odpraviti z umetnim dovajanjem snovi, ki jih zaradi prenehanja delovanja jajčnikov primanjkuje. Te snovi so v zdravilih, ki so umetno pripravljene iz jajčnikov. Obrnite se na zdravnika, ki Vam jih bo predpisal. Šele če s tem ne bo uspeha, sežete lahko po radikalnejših zdravilih, katere Vi mislite.

J. R. L. — Tri mesece čutite v mišicah okoli trtice bolečine, ki se širijo navzdol v noge, zlasti v levo. Bolečine sicer niso hude, a vendar dokaj nadležne. Čutite jih posebno pri sedenju, dočim pri daljši hoji ali pa pri ležanju popolnoma prenehajo. Včasih čutite samo neko vročino, včasih pa, kakor bi Vas trgalo. Bolezni, ki povzročajo take znake, je več. Iskati jih moramo v hrbtnici, pa tudi v mehkih delih. Zaradi tega je brez preiskave nemogoče točno povedati. Večkrat leži kotičke boleznih daleč proč od mesta, kjer se nadloga pojavi. Svetujem, da se obrnete na zdravnika. Potrebna bi bila rentgenološka slika hrbtnice, oziroma medenice.

M. A., D. M. S. — Pet let starega fantka imate, ki je sicer normalno razvit in zdrav, le lobjanja ni enakomerno oblikovana. Prvi mesec po rojstvu je ležal znak. Od drugega meseca dalje pa je spal le z glavo, na levo stran obrnjeno. Opazili ste, da je glava na levi strani bolj ploščata. Skušali ste mu postlati tako, da bi ležal tudi na desni, pa ni vse nič pomagalo. Vedno se je obračal tako, da je našel svojo priljubljeno lego na levi in šele tako zaspal. To je trajalo vse do petega meseca, ko se je le navadil spati tudi na desni. Glava se je nekoliko popravila, pa vendar še ne popolnoma. Rekli so Vam, da se bo to s časom samo po sebi popravilo in glava pravilno izoblikovala. Otrok pa je star že pet let, a ima še vedno desno temensko kost bolj izbočeno. — Menim, da se tu ne bo dalo veliko popraviti, pa tudi potrebno ni. Možno pa je, da bi se bo še glava sama po sebi bolj izoblikovala. Pojav, ki ga opisujete, ni tako redek gost. Vzrok nadlogi pa je tale: Kost, v kateri tičijo zobne, gine. Prav tako pa so tudi mehki deli okoli kosti (zobno dlesno). Zobovju zmanjkuje trdne opore, zaradi tega se podaljšuje, maje in izpada. Zakaj pa gine kost, danes še ne vemo. Nekateri menijo, da zaradi tega, ker primanjkuje vitaminov v hrani. Priporočajo predvsem surovo rastlinsko hrano, bogato z vitamini. Vidite, da pri Vas to ne bo. Je pa to eden izmed najhujših orehov za zobozdravnike. Uspehi so prav malo zadovoljivi kljub masiranju z različnimi mazili in pastami, injekcijami itd. Upanja Vam, žal, ne morem dati veliko. Svetujem pa Vam, da se nujno in brez odlašanja obrnete na strokovnjaka zobozdravnika.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkvalitetneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček. račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66, Ned Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

A. P., S. p. S. v. — 23 let ste stari, zdravi in močni. Kadar imate čišče, Vas močno boli v trebuhu. Bolečine trajajo po tri do štiri ure in so tako močne, da se kar zvijate. Ker se bolečine ne pojavljajo redno ob vsaki čišči, temveč na daljše presledke, mislite, da se takrat pač prehladite. Večkrat Vas pa boli tudi na desni strani trebuha, kjer leži slepič. Vprašujete, če Vam ne povzroča vseh teh bolečin vnet slepič. — Bolečine, ki jih imate v času čišče, so v zvezi z njo. Le prav majhno število žensk je, ki jim čišča ne povzroča nobenih težav. Vse ostale pa trpijo več ali manj. So ženske, ki sicer dolgo časa nimajo nobenih bolečin. Kar naenkrat pa se pojavijo bolečine, in sicer prav močne. Te bolečine povzročajo po navadi telesni napor, kakor dolge vožnje, ples itd., duševni pretresi, spolno razburjenje itd. Če teh bolečin ne spremljajo še drugi znaki (n. pr. močno krvavitve, vročina itd.), ni, da bi jih smatrali že za bolezen. Minejo same po sebi in jih ob drugi čišči ni več. To mislim, bo tudi pri Vas vzrok. Izogibajte se torej vsega tega, kar sem prej našel. Druge vrste težav pri čišči pa povzročajo spremembe na rodilih! Vnetje maternice, obmaterničnih vezl, jajčnikov, bule, spremembe v legi maternice itd. Te pa se stalno ponavljajo ob vsaki čišči. Zdravil, ki lajšajo bolečine, je na ducate. Vendar pa ni, da bi brez razsodnosti segali po njih. Pri težavah, pri katerih ne najdemo nobenih bolezenskih sprememb na rodilih, zadostuje že

ležanje, toplota, lahka hrana, vroče kopeli za noge in redno iztrebljanje. Težave pa, ki nastopajo v času čišče v zvezi z bolezenskimi spremembami na rodilih, pa preženemo le s tem, če smo odpravili glavne vzroke. — Bolečine, ki jih čutite na desni, kjer leži slepič, so lahko v zvezi z njim. Pa tudi boleznimi žolčnika, desnih ledvic in desnega jajčnika jih lahko povzročajo. To more po vestni preiskavi ugotoviti le zdravnik.

Želje. — O nadlogi, ki Vas mori, sem že večkrat razpravljali. Tri stvari so potrebne: prvič volja, drugi volja in tretjič volja. Hoteti morate, pa boste dosegli vse. Težko je res, če tičite v tem že leta in leta. Razumljivo, da ne gre kar čez noč. Slabo razviti organi, ki povzročajo tudi pomankljivo delovanje žlez, so večkrat prirojeni. Največkrat v primerih, če pri pronicanju mod skozi trebušno steno zaostanejo moda v dimljah. V zvezi s pomankljivim delovanjem žlez pa je tudi pojav, ki ga opažate na sebi, namreč golota, neporačnost. Včasih pa se ti pojavi pokažejo šele v poznejših letih. Največkrat je vzrok temu tuberkuloza mod. Zbolijo pa tudi lahko posamezni deli možgan, ki so tem žlezam nekako predpostavljeni. Menim, da bo v Vašem primeru prvo, prirojeni slabo razviti organi. So zdravila, s ka-

Pravni nasveti

Odpoved stanovanja. H. L. — Če mislite da se stanika na navadno ustno odpoved ne bo hotela izseliti ob poteku roka, boste morali stranki odpovedati stanovanje pač sodnijsko y dogovorjenem odpovednem roku. Na temelju pravomočne sodne odpovedi boste mogli predlagati pri sodišču izpraznitev stanovanja po iztekle roku.

Potni list. G. N. Ze. — Potni list izdaja okrajno načelnost in se tja obrnite.

Prisvojitvev pota. S. T. P. — Sosed ima služnostno pravico pota preko vaše košene na njivo. Če je sedaj to njivo zaenkrat opuštel v ledino, zato si pa doseđanji travnik tik njive preoral v štem obsegu v njivo kot je bila opuščena, mu vožnje za to njivo ne morete prepovedati. Saj je obseg eđandij vožen ostal isti kot prej.

»Trojane«. Za škodo, ki je nastala otrokom na premoženju po krivdi njihovega zakonitega zastopnika ali varuha, slednji odgovarja. Seveda morate to škodo dokazati. Sama domneva je premalo. Za morebitno težbo bo varstveno sodišče postavilo otrokom kolizijskega skrbnika.

Posledice pretepa. V. I. S. — Pred 5 leti je bilo več fantov obsojenih, da so nekoga poškodovali in je bila vsem naložena odškodnina v nerazdelno plačilo. Če se sedaj eden izmed fantov keša, da ni povedal takrat pravega storilca in ga poškodovanec rubi za odškodnino, se bo mogel nadaljnemu plačevanju uspešno upreti le, če bo predlagal obnovu kazenskega postopanja ter bo v obnovljenem kazenskem postopanju pravi krivec obsojen, ostali bodo pa oproščeni.

Brezbržni mož in oče. K. A. D. — Če se je posestnik podal v tujino in namenu, da bo kaj zaslužil in s tem odplačeval dolg na posestvu, iz tujine pa kljub zaslužku ne pošlje nobenega prihranka domov, niti za dolg, niti za ženo in otroke, nimamo nobenih priselinskih sredstev, da bi moža v tujini prisilili na izpolnitev njegovih dolžnosti doma. Žena bi ga pač mogla tožiti na ločitev zakona, predlagati bi mogla, da se mu vzame ačestovska oblast nad otroci, vendar je vprašljivo, če bi ga s tem prisilila, da bo začel skrbeti za dom.

Znižana voznina na železnici. P. A. Vprašate, ali ima pogodbeni otrok, ki je v službi pri banovini, pravico do popusta 50% redne voznine na železnicah. — Le oni državni in banovski uslužbenci, aktivni in pogodbeni, imajo na železnicah in ladjah v državni eksploataciji pravico do polovične vozne cene, ki so postavljeni po zakonu o uradniških, zakonu o banški upravi, zakonu o ustroju vojske in mornarice, zakonu o ustroju civilne hiše Nj. Vel. kralja, zakonu o orožništvu, zakonu o državnih policijskih uslužbencih, zakonu o obmejni črti, pravilniku o organizaciji službe in o uslužbencih senata kraljevine Jugoslavije in pravilniku o organizaciji službe v narodni skupščini in o skupščinskih uslužbencih. Če ste torej postavljeni po zakonu o banovinskih uslužbencih, imate pravico do polovične voznine.

Uživanje pokojnine v inozemstvu. O. A. Praviloma ne sme nihče brez odobritve finančnega ministra prejemati pokojnino, dokler biva v inozemstvu. Upokojencem, ki jim odobri finančni minister prejemanje pokojnine za čas, dokler biva v inozemstvu, se zmanjšajo skupni pokojninski prejemki za 20%. To ne velja za tiste upokojence, ki se mude v inozemstvu manj kot dva meseca, ki so prestopili 60 let starosti in ki žive skupno s svojimi otroci, katerih domicil je v inozemstvu.

Zaščita poroka. C. B. V letu 1934 ste podpisali jamstvo za posojilo, ki ga je dolžnik najel 1. 1928. Upnik se je vknjižil na vaše posestvo in se bojuje, da boste morali ves dolg plačati. Vprašate, ali uživate zaščito. Po uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov odgovarjata porok ali solidarni dolžnik za obveznosti kakor glavni dolžnik-kmet. Uredba pa se nanaša le na dolgove, ki so nastali pred 20. aprilom 1932. Ker je pa vaša obveznost nastala v letu 1934, je po našem mnenju vaša pravica do zaščite zelo sporna in vam jo najbrž sodišče ne bo priznalo.

Podpora za mladoletnika. J. C. V rejo ste vzeli mladoletno otro, ki je zanjo Bratovska skladnica plačevala mesečno podporo. Vi ste predlagali, naj se podpora plačuje varuhu, ki naj naloži denar v hranilnico. Kako bi zvedeli, ali varuh res nalaga denar v hranilnico. — Najbolje bo, da varuha samega vprašate. Če pa to ne morete storiti, se obrnite na varstvenega sodnika. Glede ostalega vprašanja pa se obrnite na Bratovsko skladnico.

Dedič. Z. F. S. Sorodnica je zapustila dedičem hranilno vlogo. Vprašali ste v hranilnici kako visoka je vloga zapustnice, pa vam niso povedali. Tudi vam niso ničesar izplačali, ampak so vam dali le hranilno knjižico, ki se glasi na določen znesek. Vprašate, ali morete zahtevati, da vam hranilnica pove koliko znaša vva zapustčina in da vam jo izplača v gotovini. — Iz zapustniškega spisa, ki ga lahko vlogodate pri zapustniškem sodišču, je razvidno koliko znaša zapustčina. Saj je hranilnica morala sodišču javiti, kakšno vlogo je imela pri njej vaša umrla sorodnica. Sodišče je v priložni listini tudi ugotovilo, kakšen znesek pripada posameznemu dediču. Na tisti znesek se glasi tudi hranilna knjižica, ki vam jo je izročila hranilnica. Če hranilnica ni zaščitena, vam mora na vašo odpoved izplačati vso vlogo, sicer je pa dolžna izplačevati vlogo le po odobrenem izplačilnem načrtu.

Če koki delajo škodo. J. D. M. Sosedove koki hodijo na vaš travnik in njive ter vam delajo škodo. Dali ste že javno oklicati, da boste koki, ki zahajajo na vaše zemljišče, postrelili, in ete nato

terimi moremo doseči prav zadovoljive uspehe. Obrnite se na strokovnjaka.

I. K. K. — Če je kolesarjenje otrokom priporočljivo, vprašujete. — Nekateri kolesarjenje kot otroški sport popolnoma zamerjajo. Utemeljujejo pa takole: že sedenje samo je za telesni razvoj slabo, še slabše je sedenje na kolesu, ker je hrbtnica vedno skrivljena. Je pa še nekaj, kar je zelo važno, mladi ljudje zelo radi pretiravajo. Gredo za rekordi in ne za zdravjem. Še ne dorasli tekmujejo in dirjajo brezglavo čez drh in strn. Posledica tega je, da so že pri 18 letih invalidi.

P. K. J. N. G. — Tudi smrčanju sem že posvetil veliko besed. Vendar bom Vašim gorečim prošnjam ustregel, ker sicer grozi Vašemu prijetnemu domu polom. — Navadno smrčajo ljudje, ki spijo globoko in dihajo skozi odprta usta. Pri globokem spanju omahne vse telo. Pri globokem vdihavanju in izdihavanju zraka skozi odprta usta se stresa jezikček in nebo. Tako nastane šum, ki mu prvimo smrčanje in ki Vas spravlja v obup. Če imamo v spanju zaprta usta in dihamo skozi nos, onemogočimo tresenje mehkih tknin v grlu. Smrčanje pa je memento za smrčnega samega, da nekaj v njegovem nosu ni v redu in da je treba temu zlasti odprti. Polipi, bule, zadebeljenje hrustanca, vnetje kostnih duplin itd., vse to prihaja v poštev. Svetujem, da vzamete Vašega moža pod roko in ga peljete k zdravniku, da bo zopet veselje v hiši.

tudi res eno ustrelili. Vse pa nič ne pomaga in je vedno polno tuje perutnine na vašem svetu. Kaj bi ukrenili? — Za škodo, ki jo delajo tuje koki na vašem zemljišču, so odgovorni njihovi lastniki, ki jih lahko tudi s tožbo prisilite, da vam plačajo odškodnino. Nikakor pa ne emete tujih koki, ki jih zalotite na svojem zemljišču, pobijati. Smete jih s primerno silo prepoditi in pa toliko vjeti, kolikor jih zadostuje za kritje odškodnine. Vendar se morate v tem primeru v 8 dneh pogoditi z lastnikom zaradi odškodnine, ali v tem času vložiti tožbo, sicer ste dolžni vjete koki vrniti. Vrniti jih morate tudi tedaj, če da lastnik primerno odškodnino.

Odškodnina za učenje. Č. F. S. Sin se uči rokodelske obrti. Že tri leta morate mojstru plačevati odškodnino, sinu pa dajati hrano, stanovanje in obleko. Tudi šolnino ste plačevali sami. Prosilili ste mojstra, da sina pred potekom učne dobe pristopi k izpitu in ga oprosti nadaljnega učenja. Mojster pa o temu noče ničesar slišati. Vprašate, ali lahko sin zahteva kakšno plačo ali nagrado in ali lahko zahteva, da ga mojster oprosti učenja. — Po obrtnem zakonu učni čas ne sme biti krajši od dveh let in ne daljši od štirih let. Vajenec se bo moral pač učiti, dokler mu ne poteče dogovorjena učna doba, ki pa ne sme biti daljša od štirih let. Mojster sme zahtevati odškodnino za učenje le za prvo leto, ker mora dajati po enem dovršenem letu vajencu odškodnino za delo. Čisto protipostavna ste plačevali mojstru odškodnino za drugo in tretje leto učenja.

Fidejkomisarična substitucija. A. S. S. — Po moževi smrti, ki je oporočno namenil svoje posestvo eni hčerki, drugi pa doto, vendar šele po vaši smrti, se gospodarili na posestvu in se čez nekaj let poročili ter imeli v drugem zakonu tudi otroke. Sedanji mož vas je po 10 letih zapustil, posestvo se je zadolževalo in bo sedaj prodano. Vprašate, kdo bo prejel preostanek izkupička po poplačilu dolgov. — Pravico do tega preostanka bo imela hčerka iz prvega zakona, toda šele po vaši smrti. Vi boste pa uživali obresti od tega denarja. Vašemu možu in otrokom iz drugega zakona pa ne gre nič.

Ponesrečen pri delu. J. Z. Z. — Podjetje vas je zavarovalo kot delavca pri OUZD. Zaradi neresne vam gredo le dajatve, ki so predvidene po zakonu o zavarovanju delavcev in vam jih mora plačevati OUZD. Za časa boleznj ne morete zato zahtevati od podjetja nobenih doklad. Le če je delodajalec ali njegov uslužbenec, za čigar postopek je delodajalec odgovoren, s kazensko obsojdo spoznan za krivca nastale nezgode, je tak delodajalec dolžan dati polno odškodnino zavarovaneu. To morate uveljaviti pri rednem sodišču.

Zena pijanca. A. A. Vaše doseđanje trpljenje pri takem možu je opravičen vzrok, da ste ga zapustili. Če je njegovo obnašanje in govorjenje pohujljivo za otroke, potem predlagajte pri sodišču, da se otroci odvajajo očetu in prepustijo vam, očetu pa naloži plačilo preživnine. Če zapravlja denar prekomerno za alkohol, lahko predlagate, da sodišče moža prekliče in možu postavi pomočnika.

Dediščina. R. A. — Zapustnik je imel adoptiranega sina, ki ga je v oporoki postavil za univerzalnega dediča. Adoptirani sin se je smrtno ponesrečil, njegov adoptivni oče ga je za pol leta preživel in umrl, ne da bi napravil novo oporoko. Ker je domnevni dedič — zapustnikov posinovljenec umrl pred zapustnikom, ni mogel prenesti

Naš živinozdravnik

Mehurčki v gobčku ribe. V. D. Lj. — Na vaših ribicah v akvariju ste opazili pred 14 dnevi belo kožico (mehurčke?) okoli ust. Zdi se vam, da usta gnijejo. Tri ribice so vam že poginile. Radi bi vedeli za vzrok bolezni in način zdravljenja. — Belo kožico ali pravilneje mehurčke navadno povzročajo pri ribah različne plesni, ki bodo najbrž tudi v vašem primeru vzrok opisanih pojavov. Plesni na ribicah boste najlažje zatrli s kopeljo v hypermanganovi raztopini. Kopelj pripravite tako, da v navadni vodi, ki jo sicer dolivate v akvarij, raztopite hypermangan v razmerju 1:100.000 ali 1 gram na 100 l vode. Ko se je ves hypermangan že razstopil, spustite v raztopino ribice ter jih pustite pol ure v kopeli. Posoda naj bo odprta in na zravnem prostoru ter skrbite, da se ribice ne bodo vznemirjale po nepotrebnem. Po preteku pol ure denite ribice zopet v čisto vodo. — Dobro bi bilo, da ribice dobijo včasih tudi naravno živo hrano, če jih hranite samo z umetno hrano.

Práški slabo napredujejo. A. P. S. p. S. — Kupili ste 4 práške, ki kljub temu, da radi jedo nič ne napredujejo. Često se drgnejo z zadnjim koncem telesa, da jim je koža vsa odrgnjena. Slišali ste, da bi to mogla biti rja. Kako bi jo odpravili? — Rja po navadi ni samostojna bolezen, temveč samo spremljajoči znak. Je navadno posledica nepravilnega hranjenja, nečistih hlevov, črevesnih zajedalcev in slinčnega. V vašem primeru bo zaostalost práškov najbrž v vzročni zvezi s črevesnimi zajedalci ali pa s kako prebello boleznijo mladih práškov. Za primer, da imajo práški gljede, jim dajte česnovne vode med mlekom: boljše in sigurnejše bi deloval Kalomel, ki bi vam ga predpisal veterinar. Práškom dajte čim več zelenjave. Zelo koristen dodatek hrani bi bilo Težakovo olje za živino,

M. DRENIK

Kongresni trg št. 7

in zavijačke

zlate niti, luskinice, rožnati trakovi i. t. d.

še ne dobljene dedne pravice na svoje dediče. Kot mati posinovelca nimate nobene dedne pravice, do dediščine, ki bi pripadala sinu; imate pa pravico do volila, ki vam ga je v tej ali oni obliki veljavno lahko namenil zapustnik. O tem bo odločalo zapuščinsko sodišče in tja se obrnite.

Odklonitev sodnika. D. I. V. — Sodnik v pravi odloča, katere priče smatra za potrebne ali ne in jih potem zasliši. Saj ima vsaka stranka možnost, da v prizivu graja pomanjkljivost postopanja, če smatra, da važne priče niso bile zaslišane. Ni pa razlog za odklonitev sodnika, če v prejšnji pravi ni zaslišal od vseh vas predlaganih priči niti to, da je na predlog zahtevajoče stranke dovolil prisilno dražbo vašega posestva.

Oškodovani upniki. K. R. Č. — Če je taša slaboumna in zaradi tega omejeno preklcana, potem mora prodajo njene nepremičnine odobriti varuh in sodišče. Svetujemo vam, da vprašate pri sodnem predstojniku, če je sploh bila veljavna nenadna prodaja s prikritim namenom, da so prikrajšani nevknjiženi upniki. — Če je sodišče na vaš predlog zarubilo terjatev, ki jo ima vaš dolžnik dobiti od svojega dolžnika in je o tem slednji po sodišču tudi obveščen, potem ne sme več dolga plačati svojem upniku, ampak vam. Če pa kljub sodni prepovedi plačuje prvemu upniku, ga lahko tožite in bo iste zneske moral še enkrat plačati vam.

Lesi. I. J. J. — Čez sosedov vrst imate kolovoz do svoje parcele. Sosed je opravičen, da vrt ogradi in tudi pri kolovozu sme napraviti lesi s ključavnico. Dolžan je pa dati vsem upravičencem ključ od te ključavnice. Ne morete pa zahtevati, da odstrani lesi.

Kmetijski nasveti

Saditev pese po strnišču. M. S. S. — Slišali ste, da sadijo na Tirolekem po strnišču poleg repe tudi peso. Sedaj ste jo posejali na vrt. Strnišče nameravate pognojiti in preorati ter krepke pesne sadike posaditi na ta prostor. Zelite vedeti, če ta saditev ne bo za peso prepozna. — Res je, da na Tirolekem sadi peso po strnišču, toda le na Južnem Tirolekem, kjer je še ugodnejše vinsko podnebje kot pri našem Mariboru. Tudi na Goriškem in na ostalem Primorskem to delajo, tam, kjer imajo dolgo, toplo jesen. Dvomimo pa, da bo to uspelo pri vas v hladni pohorski dolini. Pesa raste in se debeli do pozne jeseni, do konca novembra, če so noči dovolj tople. Če pa začne hladno, deževno vreme, tedaj bo pač pridelek pičel. Poskusite enkrat v malem, da ne boste razočarani.

Vraža trava, falajdra, ali rogoviček. M. S. S. Na vaših njivah je polno plevela, ki ga nazivate vraža trava ali falajdra. Čitali ste, da neoljeni apneni dušik uniči to travo. Zelite vedeti, če je priporočljivo ob euhem vremenu potrositi to gnojilo po koruzi in krompirju med vrstami. Seveda bi napravili to skrbno, da bi dušik ne prišel na koruzo ali krompir, ampak samo na plevel. — Vraža trava ali ameriški rogoviček je nadležen plevel, ki se težko da zatreti tam, kjer se je enkrat ugnedel. Njegova slaba lastnost tiči v tem, ker začne kmalu potem, ko odžene, cvetati in delati seme, ki hitro dozori, odpade in v zemlji hitro skali. Zato se tako hitro razmnoži in preplete svojo njivo. Najbolhotnejše se razvija poleti proti jeseni. Njegov razvoj preprečimo s tem, da že spomladi izrumimo vsako rastlino, še preden gre v cvetje. Zatiramo jo tudi, če posejemo deteljo ali kako drugo gsto rastočo rastlino, ki jo zadusi. Tudi globoko oranje precej zaleže, ker spravimo s tem seme v globino. — Trosenje z neoljenim apnenim dušikom bi imelo uspeh le tedaj, če bi ga potrosili na mlade rastline, preden so nastavile seme. Paziti pa je, da s njim ne osmordimo koruze ali krompirja. Posredno bi pa apneni dušik koristil tema rastlinama s tem, ker jim bo dovodil potrebne dušika, zaradi česar se bodo krepkeje razvile in plevelu lažje odloile.

Mandanje — trebljenje zelenih poganjkov trt. F. R. N. — Zelite vedeti, kaj je bolj pravilno: ali močno trebljenje trtnih poganjkov spomladi, ali pa le bolj površno, kakor to delajo nekateri vinogradniki. — Ne prvo, ne drugo ni pravilno. Ravnanje se morate po tem načelu: Pustite trti toliko rodnih poganjkov, da bo pridelek zadovoljiv, in toliko mladice, da bo za prihodnje leto dovolj rodne lega. Odstraniti pa morate poganjke, ki so se pojavili na starejših delih trsa. Puščene mladice morajo imeti za svoj razvoj dovolj prostora, zraka in svetlobe, pa tudi iz zemlje dovolj hrane. Mlade trte trebimo močneje kot stare, ker krepkeje poganjajo. Razne trtne sorte zahtevajo različna trebljenje. Izkušnja vas bo v tem najbolje poučila.

ODREZITE

„SLOVENEČ SVETOVALEČ“

odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek.

„Slovenec“ 11. junija 1939

V avgustu bodo deževali zvezdni utrinki

Zemlja bo prišla v rep komete „Hassel“

Letos v prvih dneh marca je gluhonemi norveški kmet Olaf Hassel odkril na nebu novo zvezdo repatiko ali komet, okrog katerega se od tedaj sude ves znanstveni zvezdoslovni svet. Komet je po njem dobil ime »Komet Hassel« in je v resnici veličastna prikazen na zvezdnatem nebu — ko bi le ne bil tako neznansko daleč, da bi si ga mogli ogledati tudi tisti, ki nimajo kot top velikih daljnogledov. Prostim očem je že zdavnaj izginil, čeprav je silno velik. Srečni Hassel ga je prvič videl dne 2. marca zvečer, takrat je komet prvič šel preko steze zemlje, potem pa se je po nekaj dneh spet začel približevati soncu. Za njim pa pride njegov drugi del — rep, ki tem nebesnim telesom v našem jeziku daje ime »zvezda repatice«.

Za vsako repatiko, tudi za tistimi, ki se po prvem pojavu brez sledu izgube v neskončnem

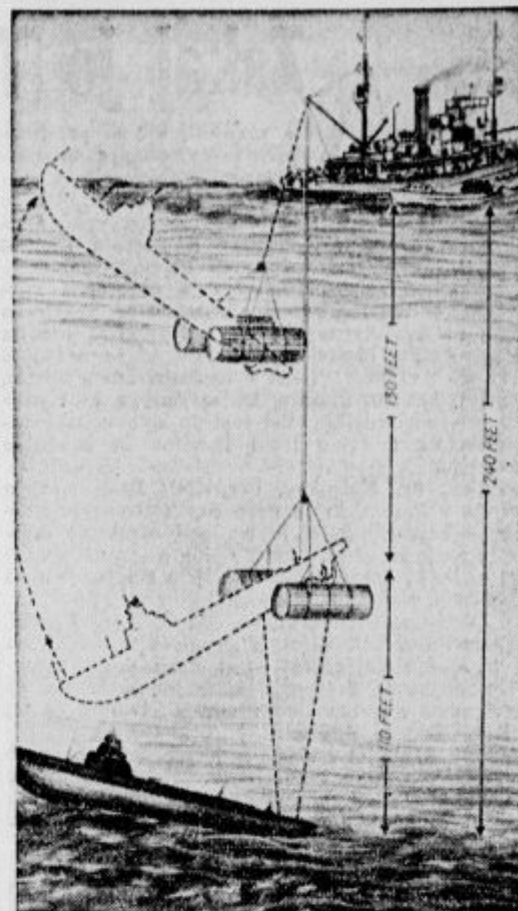
likanske, več ton težke kepe kovin, ki iz silnih dalj žareče telebijo na človekovo zemljo.

Največji doslej znani meteor je padel leta 1908 nekeje v sibirski tajgi. Potniki, ki so takrat potovali s sibirsko železnico iz evropske Rusije proti Vzhodu, so imeli redko priliko, da so opazovali ta zvezdni utrinek, ki se je nekeje izpod zvezdnatega neba v slepečem blisku zavihtel preko njihovega obzorja in se je končal s temo in potresnim sunkom. Videli so svetlo kroglo, nekako tako veliko kot sonce, ki je žvignila po nebu in izginila za severnim obzorjem. Trenutek nato so zaslišali strašen pok in zemlja pod njimi se je stresla. Je moralo že biti nekaj izrednega, če je strojevodja ustavljal brzovlak z vsemi zavornami, ker je mislil, da je v kakem vozu zadaj eksplozija. Aparati potresomerskih postaj so ta trenutek zabeležili kot potresni sunek in to po vsej Evropi in Severni Ameriki.

Kakšno razdejnanje je meteor povzročil v pokrajini sami, kamor je priletel na tla, ni bilo nikdar znano, ker so to mesto našli šele veliko pozneje. Bila je cela vrsta nekih lijakov, 10 do 50 m širokih, približno 4 m globokih, ki pa so vsi bili že močno zaraščeni. Vsa okolica pa je bila, kot da jo je nekdo požel. Najbližje drevje je bilo poruvano in posmojeno, oddaljeneje je

bilo golo, ker je silni zračni pritisk posmukal vse veje. Vpliv tega padca se je poznal 1200 km² na široko, in potovalci pravijo, da si narava še do danes ni povsem opomogla od tega nenadnega sunka iz vseмира.

Toda ta dogodek ne sme biti povod, da bi se 4. avgusta bali: vsako leto pade na zemljo okrog 10.000 meteorjev. Vsak si sam lahko predstavi ta lepi dež izpod zvezdnatega neba, če v jasnih nočeh opazuje svetle loke, ki se v tako veličastni tišini prižigajo po nebu in ugašajo. Večina teh meteorjev ni večja kot oreh ali jagoda in le malo kateri še v trdni obliki pade na zemljo, največ se jih že prej razblini v ogelje in prah. Tisti redki, ki padejo na tla, pa se tako razgube po zemeljski površini, da jih učenjaki iščejo s celimi pomožnimi četami mesece in mesece. Zato smemo upati, da nas v avgustu rep Hasselovega komete ne bo oplazil prahu in da bomo videli le goste zvezdne utrinke, ki bodo tako tonili v neznano kot v dosedanjih nočeh. Verjetno pa je, da se bodo k temu pojavu pridružili še drugi pojavi, kot močnejše v magnetnih napravah, žarenje v ozračju ob robovih oblakov, močne bliskavice in druge take spremljajoče prikazni, ki nam bodo razodevale veličino stvarstva. — Tako napovedujejo zvezdoslovci in pričakujemo, da se ne bodo ušeli, saj se niti pri sončnih mrkih ne.

Strokovnjaki so se zedinili, da bodo takole dvignili potopljeno podmornico »Squalus«, ki leži na morskem dnu okrog 70 m globoko. S pomočjo posebnih cevi, ki so jih potapljači pritrdili na obod, so v prednji del načrpali stisnjeni zrak, ki pa sam še ne more podmornico dvigniti. Zato hočejo na njen zadnji del — spet težko delo za potapljače — navezati težke pontone, s pomočjo katerih hočejo podmornico dvigniti do globine kakih 30 m. Tu bi prišla že do izraza vzdigovalna moč v notranjosti stisnjenega zraka, ki bi podmornico toliko dvignil, da bi s kljunom pogledala iznad morja.

Nova moda — ura na klobuku — se je pokazala pri dirkalnih tekmah v Williamstownu (Avstralija). Sedaj pa res verjamemo, da imajo nekateri ljudje kolesca v glavi — če se le vsa prav sučejo!

vsemiru, vlečejo za seboj na milijone in milijone kilometrov dolg rep, v katerem so sami kosci razdrobljenih zvezd, ki jih nenadni potovalec po vsemiru pritegne k sebi. Ta rek se po vsej poti vleče za kometom in opisuje njegov pot, včasih v tako strnjenem pasu, da opiše na nebo vso pot komete. Dokler se komet sveti na nebu, je za človeško oko vsa ta jata meteoritov — kakor tem drobec ozvezdij znanstveno pravijo — nevidna. Šele, kadar zemlja zaide med nje in jih zajame zemeljsko ozračje, se zaradi trenja razžare in postanejo vidni v obliki zvezdnih utrinkov, ki jih jasne noči nudijo v znanih veličastnih oblikah. Kadar zemlja zaide na pot, ki jo je prej preletel kak velik komet, in ozračje razžari množico meteoritov, začne na zemljo padati pravi dež zvezdnih utrinkov (ki pa se seveda ne vidi v vseh krajih enako).

Zadnji tak večji dež zvezdnih utrinkov je bil za naše kraje dne 9. oktobra 1933. Takrat je zemljo oplazil rep komete, ki so ga zvezdoslovci imenovali po svojem kolegu Giacobiniju in ki je bil tako majhen, da ga je bilo mogoče videti z daljnogledom in ki je bil takrat od zemlje že oddaljen več milijonov kilometrov.

Letos 4. avgusta pa bo zemlja prifrčala na stezo, po kateri je spomladi šel komet Hassel. Tako bo nenadoma s plastjo svojega ozračja presenetila goste in dolgo čredo meteoritov, ki zdaj še nemoteno in nevidno hite za svojim kometom, ki jih je tavajoče po vsemiru zbral v veličasten rep. S tem se bodo vsi ti meteoriti razžarili in — vsi zvezdoslovci nam tako obetajo — na zemljo bo začel padati gost dež zvezdnih utrinkov. Kjer pa bo kak tak utrinek padel na zemljo, bodo dejali, da je padel — meteor.

Kaj je vzrok tega večnega razpadanja po vseмирskih daljah, je še spravljen in shranjeno v tistih besedah svetega pisma, po katerih je Bog Oče ločil nebo in zemljo in po nebu zasejal zvezde in sonca in vse vselovje pognal v ta veličastni tek, ki ga ne zmoti nobena konferenca diplomatov. Majhen pojem o tem dogajanju pa nam dajejo meteorji, ki tako padejo na zemljo, da jih človek najde in jih more opazovati. To so neznansko majhni kovinski koščki, ki jih je mogoče videti samo pod drobnogledom, in tudi ve-

Kumare — njihova slavna preteklost in vsakdanja sedanjost

Na trg so že prišle prve kumare. Kdo bi si mislil, da je ta sadež človeštvu znan že iz pradednih časov! Danes so kumare že tako vsakdanja jed, da pridejo na sleherni mizo. Vsa njih slava se je izgubila in so postale — kumare.

Sadež je prišel iz Vzhodne Indije. Poznali so ga že stari Grki in Rimljani, ki so kumare gojili na svojih vrtovih. Da pa bi ohranile svežost in vonj, so jih sadili navadno med rožami, grozdem ali brekvami. V starem svetu so kumare sploh bile nekaj posebnega. Pri Rimljanih je veljalo za posebno odlikovanje, če je gostitelj gostu podaril kumaro; med Perzijci in Arabci so uživale neko posebno prednost in so smele priti samo na mizo plemenitnikov. Ko so v Smyrni trgali prve kumare, je vse mesto praznovalo in se veselilo. Ko je suženj odtrgal prvi plemeniti sad, so ta dogodek naznanili z rogom in trobentami. O znamenem perzijskem tiranu Timur-Lengu so ohranjene pripovedke, da se je omeščal le tedaj, če je dobil v dar kumare. Ko je — v začetku 15. stoletja — umrl, mu je »hvaležno ljudstvo« postavilo na grob košaro kumar, ki naj bi ga ustavile, da ne bi hodil nazaj med ljudi. Toda kumare so bile takrat še taka dragocenost, da so jih roparji kljub stražam naslednji dan že ukradli.

Ko je sultan Mohamed II. zavzel Carigrad (l. 1453) in ga povzdignil v glavno mesto svoje države, je priredil veliki pomeni, katere višek je bil v tem, da so na mize prišli tudi krožniki s kumarami. Sultan pa je kumare prej prešel in ko jih je na mizah drugič štel, je opazil, da sta dve izginili. Razsrdil se je in takoj ukazal vse osebe v kuhinji pomoriti. Le velikim prošnjam gostov se je posrečilo, da so bili kuharji in njih pomočniki kaznovani samo z biči.

Zgodovina tudi pripoveduje, da bi kumare nekoč skoraj preložile usmrtilcev zločinca na poznejši čas. To je bilo v Frankfurtu, kjer je bil na smrt obsojen neki Peter Schwenger. Po tedanji navadi si je smel zločinec zadnje kosilo pred usmrtiljivo sam izbrati in temu je prišlo na misel, da si je požel — kumare. Krvnik pa je bil v veliki zadregi; on je moral namreč poskrbeti, da se na smrt obsojenemu izpolni zadnja želja. Kumare pa so bile takrat še zelo redke in drage, poleg tega je bilo to zadnje kosilo cela pojedina, udeležili so se ga poleg zločinca še krvnik, vsi sodniki in duhovnik. Krvnik je obletal vse mesto in že je kazalo, da smrtno obsodbe ne bo mogoče izvršiti ob napovedanem času, ko je slednjič na nekem gradu je dobil toliko kumar, da jih je mogel postaviti na mizo. Zelo se je oddahnil, ko je po vseh izpolnjenih formalnostih mogel reči: »Pravici je zadoščeno.«

Navada, da se kumare vlagajo v kis, pa izvira

Botrice - botri!

Birmanska darila najceneje v veliki izbiri pri stari trdki

Jos. EBERLE

(švicarske ure, zlatnina, srebrnina itd.)

Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

iz Rusije, kjer so kumare že od nekdaj ljudska hrana. Danes je to vlaganje kumaric že cela stroka in gospodinje poznajo celo vrsto najrazličnejših imen. — Tako bomo odslej kumare jedli z večjim spoštovanjem in z večjim občutkom sreče. Kar mi lahko uživamo dan za dnem, po tem so morda naši predniki hrepeli, pa se jim ni uresničilo — razen onemu na zadnjo uro.

Dežnik zelo moti vsako parado — včasih pa le ne gre brez njega. Ko sta angleški kralj in kraljica na svojem potu po Kanadi prišla v Winnipeg, je bil tak deževen naliv, da sta se morala poslužiti dežnika

Največja angleška podmornica „Thetis“ leži na morskem dnu

V njej 97 mrtvih - Rešeni pripovedujejo:

Med tednom smo že poročali, da se je potopila angleška podmornica »Thetis«, ki je bila še popolnoma nova in se še ni nikoli potopila pod morje. Pri prvem potapljanju pa je padla na morsko dno, kjer je obšla. V njej je bil 101 mož, od katerih so se rešili samo štirje, 97 jih je v podmornici našlo svoj grob. Nesreča se je zgodila v liverpoolskem zalivu, med Anglijo in Irsko. Rešeni pripovedujejo, kako se je nesreča dogodila in kako so potekali mučni trenutki v podmornici, preden so se oni rešili. Edini civilist, ki se je rešil, je inž. Frank Shaw, ki se je potapljanja udeležil kot zastopnik ladjedelnice »Cammel Laird«, ki je podmornico zgradila. Ta o nesreči pripoveduje:

»Ko se je podmornica jela potapljati, mi je bilo kmalu jasno, da nekaj ni v redu. Nekaj mož je iz prednjega dela pridrvelo v notranjost. Cutili smo, da se je prednji konec nagnil in da je udaril na morsko dno. Zmede med moštvom ni bilo, vsak je ostal na svojem mestu in se je pokoraval ukazom poveljnika. Zrak je bil vedno bolj zadušljiv. Nobenega šuma ni bilo, iz katerega bi mogli posneti, da so nas reševalne ladje opazile. Po posvetovanju je bilo sklenjeno, da bosta kapitan Oram in poročnik Woods prva poskusila zapustiti podmornico. Ker smo morali računati z možnostjo, da ne bosta prišla živa na površje, smo jima dali s seboj v posebnih, vododržnih zavikih poročilo o naši nesreči, da je namreč v dva prednja dela podmornice vdrla voda. Treba je bilo že dokaj poguma, da sta prva poskusila. Po kolenih in rokah sta se Oram in Woods splazila v prostor, odkoder bi z Davisovim aparatom mogla v morje in na vrh. Pri opazovalnih aparatih smo opazovali, kaj se godi v reševalni celici.

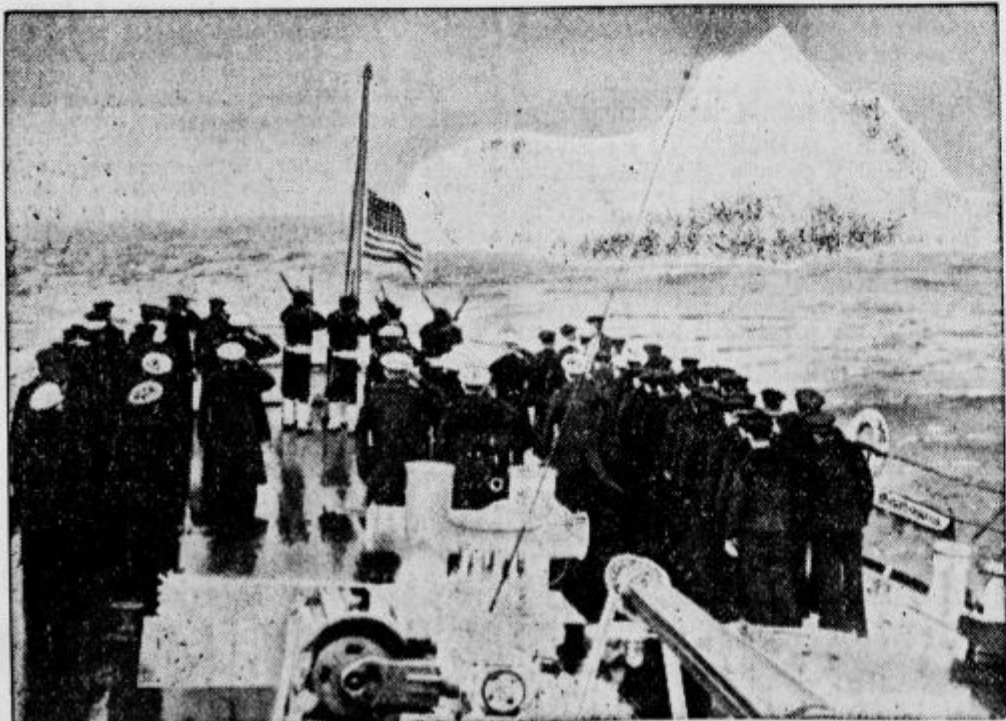
Ko sta oba zapustila to celico, smo stali že z Davisovimi aparati in čakali, čeprav je bilo dihanje že silno težko. Dva naslednja sta prišla na vrsto. Spet smo stopili k opazovalnim odprtinam. Poskus se ni posrečil, potegniti smo ju morali nazaj, oba sta utonila. Isto se je zgodilo z obema naslednjima. Enega smo še živega potegnili nazaj, pa tudi ta je kmalu nato umrl. Strašno je bilo gledati svoje tovariše, ki so tako umirali pred našimi očmi, in vedeli, da enaka usoda čaka nas. Čez nekaj časa sva se kurjač Arnold (katerega pripovedovanje smo objavili v

četrtku) in jaz prostovoljno javila, da poskusiva. Vedel sem namreč, da pri tem pomanjkanju zraka v podmornici ne bom vzdržal dalj kot še pol ure. Oba sva bila že zelo slaba in le z največjo težavo sva se splazila v rešilno celico. Večina tovarišev pa je bila že povsem brez volje in niso nič več govorili. Neskončno počasi se je celica polnila z vodo. Nato sva se odgnala v morje in ni minulo trideset sekund, ko sva že bila na površini.«

Ta dva sta bila zadnja, ki sta prišla na površje. Za njima ni bilo nobenega več, vsi so umrli v jeklenem trupu podmornice, 40 m pod vodo.

Tu na dnu počiva večno spanje 97 mož! Mesto, kjer leži potopljena »Thetis«, so označili s plavalno bojo z napisom »wreck« (kar pomeni: razvaline ladje). V pripravi poncni prižgo luč, ki žalostno razsvetljuje morskno gladino — luč na velikem grobu!

Ladja, ki nadzira ledene gore in njih gibanje v Atlantskem oceanu, ob srečanju z veliko ledeno goro. Moštvo je oddalo častno salvo v spomin tistim ponesrečencem, ki so utonili l. 1912, ko je tedaj najbolj razkošna ladja »Titanic« zadel na ledeno goro in se potopila. Ta nesreča je dala povod, da se je ustanovila mednarodna atlantska straža, ki po morju išče ledene gore in potniške ladje opozarja na nevarnost.

Zakaj je Turek Zaro Aga dočakal 138 let?

Hitri razvoj raznih znanosti, kot n. pr. fiziološke kemije, fiziologije, fiziopatologije in bakteriologije je povzročil pravzaprav revolucijo v medicini. Vse te znanstvene revolucije in evolucije so spremenile do tedaj veljavne zakone, vendar pa je poleg novjših ugotovitev upoštevala znanost večkrat tudi še stare kulturne pridobitve.

Posebno važno revolucijo je povzročila mlečarska bakteriologija. Znanost se je zagrizeno vrgla na preiskovanje mleka in pri tem odkrila še nepoznane bacile in bakterije, ki se nahajajo prav tako v surovem kot v pasteuriziranem mleku, jogurtu, kefiru, kumisu, kislem mleku in v drugih mlečnih izdelkih. Pri tem je zelo važna ugotovitev, da moramo ločiti koristne in škodljive bakterije.

Prof. dr. Mečnikov, upravitelj Pasteurjevega zavoda v Parizu, ki je eden prvih pionirjev mlečarske bakteriologije, je ugotovil zdravilno delovanje jogurta, to je, jogurt vsebuje same koristne bakterije, ki preprečujejo razvoj in delovanje vseh škodljivih gnilobnih bakterij.

Znanstveniki Mečnikov, Mc Collum, Nencki, Sieber, Rosenthal, Klotz in drugi so ugotovili, da so si ljudje največkrat sami krivi svoje nepravilne prebave. Prebivalstvo večjih mest pa ne greši samo za nepravilno prehrano, temveč se tej pridružujejo še druge napake, kakor na pr. nepravilni način življenja, naporno delo, premalo gibanja, večkratno razburjenje, infekcije itd. Vse to povzroča hitro staranje, pa tudi nastop raznih bolezni (poopnitev žil, obolenje ledvic, jeter, črev in tako dalje).

Ze pred štiridesetimi leti je opozarjal dr. Mečnikov, naj se polaga večja pažnja prehrani. Za hrano, katero uživamo, ni važna toliko količina, kakor tudi ne njena enostranska kakovost (n. pr. zelo visoki odstotek beljakovin, tošče), temveč le pravilna kemična sestava.

Zivimo v časih, ko ljudje uživajo preveč mesa, četudi so n. pr. jogurt in druge mlečne pijače cenejše in imajo velik zdravilni učinek. Prekomerno uživanje mesa ima veliko napako za naše telo, ker se one beljakovine, ki se ne prebavijo, v debelem črevesu dalekosežno razkrajajo. To razkrajanje povzroča gnilobne bakterije, ki se nahajajo v debelem črevesu. Pri tem se razvijajo razne strupene snovi, kakor n. pr. toksini, ptomaini, fenol, indol, levkomaini itd. Če pridejo ti strupi v kri, povzročajo samostojno zastrupljenje (autointarikacija). Sicer je naloga ledvic in jeter, da zadržijo omenjene strupe, in so tako nekake čistilnice, če pa slučajno uidejo ledvicam, se lahko napravijo neškodljive samo z antitoksičnimi žlezami, ki se izločajo v notranjosti.

Sodobna znanost je ugotovila, da zelo ovirajo epitelne stanice črevesnih žlez v zdravem organizmu, kakor tudi izločki v želodcu in črevih (želodčna sola, kislina, črevesni izločki) razmnožitev črevesnih bakterij. Vendar je to delovanje omejeno samo do konca tankega črevesa.

Četudi se v debelem črevesu uniči z lastno zastrupitvijo mnogo gnilobnih bakterij, jih ostane še vedno ogromno število živih. Kadar pa je temperatura za njih ugodna in dobijo tudi primerno hrano, se neverjetno hitro razmnožijo, ker ostanki hrane (blato) zastaja dalje časa v debelem črevesu. Hrana potrebuje dve in pol do tri ure, da preide skozi tanko črevo, ki je dolgo pet do sedem metrov, nasprotno pa potrebujejo ostanki hrane dvanajst do dvajset ur, da zapustijo debelo črevo, ki je dolgo komaj en in pol metra.

Po mišljenju prof. dr. Mečnikova bi bilo najradikalnejše sredstvo za odstranjevanje gnilobnih

bakterij iz debelega črevesa, če bi se dalo debelo črevo operativno odstraniti. Znanstvenik dr. Mečnikov je tudi ugotovil, da dosežejo ptice, n. pr. papagaji, kljub razmeroma težko prebavljivi hrani, katero jim polagoma, veliko starost, ker nimajo debelega črevesa. Ker pa se pri človeku seveda ne sme odstraniti debelo črevo (smrt), moramo uživati le tako hrano, ki je čim manj primerna za gnilobne bakterije. Taka hrana bi bila tudi jogurt.

Jogurt pa ne samo da ovira gnilobne bakterije v razvoju, temveč jih tudi uničuje in odstranjuje iz debelega črevesa.

Jogurt, ki vsebuje sledeče koristne bakterije: *thermobacterium bulgaricum*, *thermobacterium* jogurt in *streptococcus thermophilus*, je zelo odporen proti kislinam in raznim mikrohom. Radi tega se ne uniči pri prehodu iz želodca v tanko in debelo črevo. Znanost je dalje ugotovila, da se nahajajo v blatu še žive jogurtove bakterije, če uživamo jogurt dalj časa.

Cisto napačno pa je mišljenje, da ima domače kislo mleko iste lastnosti kot jogurt. Razlike med jogurtom in domačim kislim mlekom so sledeče:

a) V domačem kislem mleku ni že omenjenih bakterij jogurta.
b) Nima uničevalne in odstranjevalne moči za gnilobne bakterije iz debelega črevesa.
c) Nima iste zdravilne moči kot jogurt.
d) Kislo mleko je lahko tudi nevarno, ker večkrat vsebuje razen koristnih bakterij tudi še škodljive bakterije.

Jogurt je naravna gosta mlečna pijača, ki jo pripravljajo iz kravjega, ovčjega, kozjega ali

bivoljega mleka. Je lahko prebavljiva mlečna hrana. Zdravniki predpisujejo jogurt kot zdravilo proti akutni toksikosi, driski, arteriooklerozni, dalje bolnikom, ki bolehalo na ledvicah, jetrih, črevesu, želodcu, na sladkorni bolezni, pri endo in ekogenem zastrupljenju in pri kronični zapeki (opetipaciji).

Znanstvenika Rosenthal in Liefmann sta ugotovila, da osebe, ki so imele v svojem telesu kili raznih nalezljivih bolezni (kolera, tifus, griža, paratifus itd.), niso več izločale v blatu po deset do štirinajst dnevnem uživanju jogurta bacile teh kužnih bolezni.

Po statistiki »Združene gorenjske mlečarske zadruge« v Naklem pri Kranjcu, podružnica Ljubljana, Maistrova 10, se je prodalo v Ljubljani leta 1936 31.700 kg, leta 1937 36.000 kg in leta 1938 63.000 kg jogurta. Iz tega je razvidno, da poraba jogurta v Ljubljani naglo raste.

Če pregledamo statistiko mesta Carigrada (Stambul), prejšnjega glavnega mesta Turčije, vidimo, da je bila poraba jogurta v letu 1938 tri in pol milijona kilogramov. Tu uživajo jogurt vsak dan, mladi in stari, bogati in revni.

Če bi hotela Ljubljana doseči v porabi jogurta Carigrad, bi morala porabiti vsaj petkrat večjo količino kot do sedaj.

Jogurt, ki ga izdeluje ljubljanska podružnica Združene gorenjske mlečarske zadruge v Naklem, je izvrstne kakovosti, je tudi poceni in pod stalno kontrolo.

In skrivnostno »Zaro-Agovega« dolgega življenja je samo v tem, da je vse svoje življenje užival jogurt, kar je tudi izjavil nekaj pred svojo smrtjo poročevalcu časopisa »Akšam«.

ŠPORT

Olimpijski dan 18. junija

V Ljubljani je za olimpijski dan določen sledeči spored:

Ob 10 Start za kolesarsko dirko Ljubljana-Ig-Lavercia-Ljubljana izpred Narodnega doma. Dirkači vozijo strnjeno po Bleiweisovi, Askerčevi, Čojzovi cesti, po nabrežju do Prul in ob Gruberjevem prekopu na Dolenjski most, od kjer prične dirka. Cilj pol 11 pred Narodnim domom. Tekmujejo juniorji in seniorji. Na igriščih Ilirije tenis turnir. Na Stadionu: nastop mednarodne vrste ZFO.

Ob 10.30 na športnem prostoru ISK ob Ljubljani: start enojk in dvojik kajakov za klubsko prvenstvo kajak kluba v tekmi na 5 km.

Ob 11 Cilj kolesarske dirke pred Narodnim domom.

Ob 11.30 bo startalo jadralno letalo za polet nad mestom.

Ob 12 krst novega jadralnega letala pred Narodnim domom.

Ob 14.30 na stadionu: ženski atletski meeting v izvedbi SK Planine in olimpijski meeting najboljših atletov Slovenije v izvedbi LJ. atletske podzveze.

V ponedeljek ob 20 v kopališču Ilirije: plavalna tekma SK Ilirije in sabljaški turnir.

Istega dne bodo izvedene prireditve za olimpijski dan v Celju, v Kamniku in Novem mestu, spored bomo objavili.

Lahkoatletske tekme na olimpijski dan

Atletska podzveza v Ljubljani priredi 18. junija ob priliki Olimpijskega dneva na Stadionu v Ljubljani z začetkom ob 15

propagandno atletsko tekmovanje

v sledečih disciplinah: 100 m, 300 m, 1000 m, 1500 m, 3000 m, skok v višino, skok ob palici, met kopja, diska in ključa ter štafeta 4 x 100 m.

Pravilo do nastopa imajo vsi atleti v okvirju pravil in pravilnikov JAZ-a. Prijave na meču, pol ure pred začetkom tekmovanja. Tekalščice je dolgo 401.75 m. Tekmovanje bo po pravilih in pravilnikih JAZ-e.

Olimpijska propagandna vožnja motoristov

Pod okriljem Jugosl. turing kluba v Mariboru bo v soboto, dne 17. in v nedeljo, 18. junija olimpijska propaganda vožnja motoristov in kolesarjev iz Maribora v Mursko Soboto na Prekmurjski teden. Teh propagandnih voženj se udeležijo tudi člani Jugosl. turing kluba iz Ljubljane. Proga propagandnih voženj pelje skozi najlepše in najbolj zanimive predele naših Slovenskih gor in Prekmurja. Olimpijske vožnje na Prekmurjski teden bodo velikega propagandnega in tudi nacionalnega pomena za naše Prekmurje, in je pričakovati, da se bo teh voženj udeležilo veliko številno avtomobilistov, motociklistov in kolesarjev, pa tudi ostalih izletnikov, za katere so predvidene vožnje z avtokari.

Telovadne organizacije na češkem in Moravskem

Vse češke telovadne organizacije: Orel, Sokol in Delavska telovadna jednota obstojajo tudi v sedanji Češki in delujejo brez sprememb. Splošna prepoved prirejanja javnih prireditev velja sicer tudi za telovadne organizacije, vendar pa tekme in telovadni večeri s tem niso prizadeti.

V začetku druge republike je skušala Beranova vlada združiti vse telovadne organizacije. Na intervencijo vodilnih katoliških krogov so odložili nasilno likvidacijo Orla. Mislili na združitve in enotno ureditev telesne vzgoje pa še vedno niso opustili; Orel naj bi vršil le še versko kulturno in vzgojno delo.

Po priključitvi k Nemčiji in padcu Beranove vlade so začeli zopet govoriti o združitvi telovadnih organizacij. Radio je celo že poročal, da se je Delavska telovadna jednota prostovoljno razšla in da so njeni člani prestopili v Sokola. Z Orlom, da se vodijo pogajanja o razpustu in prestopu članstva v Sokola, ki bi tako postal monopolna organizacija za telesno vzgojo. Pridružili bi se mu kot poseben odtok tudi Junaki, ki so nastali lanske jesen po združitvi skavtskih in podobnih mladinskih organizacij. To radijsko poročilo je bilo izmišljeno in je imelo namen, preizkusiti razpoloženje med ljudstvom. V resnici se Delavska telovad-

na jednota ni razšla. Orel je proti poročilu protestiral in izjavil, da je popolnoma izmišljeno.

Vse stare češke telovadne organizacije so torej danes samostojne, članstvo nasprotuje vsaki prostovoljni ali nasilni združitvi. Kakšen bo nadaljnji razvoj, se bo odločilo v letošnjem oktobru.

Lepi uspehi naših tenis-igralcev v Parizu

Na mednarodnem teniškem turnirju, katerega se udeležujejo tudi naši igralci, so bili doseženi tihi rezultati: Mitit je premagal znanega francoskega igralca Boletija z rezultatom 1:6, 6:3, 7:5, 6:1. Palada je premagal v treh setih Francoza Lecindreja z rezultatom 6:1, 6:1, 6:3. Kukuljevič je premagal Francoza Rimea z rezultatom 6:2, 6:1, 6:4. Punčec pa je dobil svojo igro par forfait, ker njegov nasprotnik ni nastopil. Pri ženskah pa je naša Kovačeva izgubila proti Madžarki Somogyjevi in je s tem izključena od nadaljnega tekmovanja za francosko teniško prvenstvo žensk.

Borba motoristov

Pripravljajo se — eni javno, drugi tiho — toda vsak z edino željo, da doseže lepe nagrade, ki jih je pripravil Moto-Hermes za podušitno krožno dirko, ki bo v nedeljo 18. t. m. ob pol 3 s startom in ciljem pred meščanskim šolo v Dravljah. Zanimivo je čuti, da namerava Fantini z malim 100 ccm »brencljem« iti tudi med 250 ccm vozače. Agilni vozač je posevil malemu stroju mnogo pažnje in je res verjetno, da bo tudi med težjimi stroji prišel do veljave. Klub je dal nalog tudi Stariću, da mora startati ter na vsej 7,5 km dolgi progi pokazati, kaj se da napraviti s strojem, ki sicer spada le v ograeno dirkališče. Torej tudi Staričev JAP 500 ccm s 45 KS bo svignil mimo občinstva, ki se zaveda, da narod brez motoristov nima bodočnosti.

Videli bomo Zagrebčane, Mariborčane, Gorenjski moto-klub in domače kvalitetne vozače. Vzdrževanju reda bo pomagal priljubljeni vod kolesarskega bataljona.

Grafika : Disk

Danes prvenstvena tekma na igrišču SK Ilirije za Kolinsko tovarno. Pričetek ob 17.

Celjski šport

Člani okrožnih odborov in sodniki iz Celja in Maribora se bodo pomerili danes popoldne v prijateljski nogometni tekmi na Glaziji. Tekma se bo pričela ob pol 6 in bo gotovo zelo zanimiva, saj so na obeh straneh stari in preizkušeni igralci.

Olimpijski dan v Celju. V soboto, dne 17. junija ob 8 zvečer štafetni tek po mestnih ulicah. Ob istem času promenadni koncert pred kolodvorom. V nedeljo ob 9 na Glaziji atletsko tekmovanje v peterboju za prvenstvo Celja in za pokal A. Misleja. Ob 9 na teniški v parku teniški turnir, istočasno v okoliški šoli teble tenis turnir. Ob 3 popoldne kolesarska dirka s startom in ciljem na Glaziji, kjer bo tudi nogometni turnir vseh celjskih klubov. Prodajali bodo znake, ki naj jih nihče ne odkloni.

Najboljše jugoslovanske lahkoatletinje

V preteklem letu so bile najboljše jugoslovanske lahkoatletinje v glavnem članice belgrajske Jugoslavije. V spodnji lestvici, ki jo zaradi točnega pregleda navajamo, so vse atletinje članice SK Jugoslavije (Belgrad) razen onih, za katere je označena klubska pripadnost. Lista najboljših jugoslovanskih atletinj izgleda torej takole:

Tek na 60 m: 1. Hofmann 7.9, 2. Selesković 8.1, 3. Krajnović 8.2, 4. Milošević 8.3, 5. Stanojević 8.5.

Tek na 100 m: 1. Hofmann 13.0, 2. Krajnović 13.2, 3. Milošević 13.3, 4. Selesković 13.6, 5. Stanojević 14.1.

Metanje krogla 4 kg: 1. Neferović (Hašk) 11.26, 2. Gorgjević 9.70, 3. Mihok (Marath) 8.54, 4. Rakić 7.92, 5. Bojčić 6.97.

Metanje kopja 600 g: 1. Neferović (Hašk) 31.80, 2. Dundjerski 28.30, 3. Jerković 25.00, 4. Matić 24.55, 5. Radovanović 23.85.

Skok v daljavo: 1. Krajnović 5.01, 2. Stelesković 4.75, 3. Milošević 4.71, 4. Banuševac 4.35, 5. Kunadi 1.12.

Tek na 80 m preko zaprek: 1. Krajnović 13.0, 2. Radjoković 16.3, 3. Grujić 16.4, 4. Letić 17.0, 5. Radovanović 17.0.

Štafeta 4 x 60 m: 1. SK Jugoslavija I 32.5, 3. SK Jugoslavija II.

Metanje diska 1 kg: 1. Neferović (Hašk) 37.25, 2. Banuševac 34.21, 3. Mihok (Marath) 28.83, 4. Sušek (Hašk) 28.65, 5. Rakić 28.42.

Skok v višino: 1. Krajnović 1.45, 2. Stefan 1.36, 3. Kunadi 1.33, 4. Stanojević 1.31, 5. Neferović (Hašk) 1.31.

Po športnem svetu

Nov evropski boksarski prvak v peresni teži — Romun Popesco.

V Bukarešti se je bila pretekli teden borba v peresni teži za naslov evropskega boksarskega prvaka. Gledalcev je bilo 5000. Belgijec Dolhem, ki si je svoječasno izvojeval naslov prvaka proti Švicarju Duboisu, je bil nepričakovano premagan od Romuna Popesca. V četrti rundi je moral dvakrat na tla in se je potem držal še 12 rund, tako da je bil premagan po točkah.

Finec Baerlund v USA zopet v borbi.

Kakor poročajo iz Amerike, se bo finski prvak težke kategorije Gunnar Baerlund meseca junija boril v Ameriki. Baerlund bo imel to pot za nasprotnika Tony Musto (Chicago), ki je — kakor pravijo — nevaren nasprotnik druge linije.

Louis-Galento gotova stvar.

Preteklo soboto so podpisali v Newyorku pogodbo za boksarsko borbo za svetovno prvenstvo v težki kategoriji med Joe Louisom in Tony Galento. Spoprijela se bosta dne 28. junija.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Grafika. Danes naj bodo na igrišču Ilirije ob pol 17 sledeči igralci: Bačak, Tomažič, Martinčič, Jankovič, Ušenik, Zagar, Gestrin, Lado, Kolarič, Rone, Bončar, Potrato, Drašler in Marn. — Prosim točno!

Odbor atletskih sodnikov v Ljubljani. Za tekmovanje, ki bo v nedeljo 11. junija ob 16.30 na igrišču SK Ilirije, Ljubljana, za Kolinsko tovarno, odrajam sledeče sodnike: Climperman Maka, Cuderman Vilko, Grünfeld Franjo, Gorjane Jakob, Kuhelj dr. Mirko, Pavlek Mirko, Premelj Ivan, Stanič Lavoslav, Stapišnik Mirko, Stropnik Franc, Vidic Ciril in Kalan August. — Imenovani so nasprotni, da sigurno pridejo zaradi priznanja event. rekordov. — Predsednik Gorjane J.

Velika dražba pohištva

in raznovrstnih drugih predmetov bo 15. junija 1939 ob 13 v skladišču v Mariboru, Meljska cesta 29. Dražbeni predmeti so letotam dva dni poprej javno na ogled.

ZFO

'Tekmovalci in tekmovalke pozor!

Vse tekmovalce in tekmovalke, člane, mladce, članice in mladenke, ki tekmujejo pri letošnjih zveznihih tekmah v Mariboru v času od 29. junija do 2. julija, opozarjamo, da je zadnji rok za prijavo 20. junij t. l. Odseki in krožki morajo poslati prijavnice za tekme, katere so svoječasno prejeli, najkasneje do 20. junija t. l. Zvezi fantovskih odsekov (dekliških krožkov) s prijavnico, ki jo predvideva tekmovalni red. Opozarjamo vse odseke in krožke, da se je brezopogovno držati prijavnega roka, ker mora ZFO na podlagi prijav šele sestaviti startno listo.

Ponovno naročamo vsem edinicam in posameznim tekmovalcem, da točno proučijo zadnje številke »Dopisov«, kjer je točno naveden razpis tekem in kjer določa vse potrebne zaradi mariborskih tekem. Samo ob sebi se razume, da je ponovno in točno preštudirati tekmovalni red, katerega se je pri tekmah točno držati.

Konjenica na mariborskem taboru

Pozivamo vse ljubljanske in okoliške člane ZFO, ki so dobri jahači in bodo šli na mariborski tabor, da se takoj prijavijo ZFO. Vsi ti jahači bodo imeli eno ali dve vaji v jahanju. Vsak jahač mora imeti predpisano opremo: škornje, ostroge, bele rokavice. Konje in drugo opremo dobimo v Mariboru. Jahači, prijavite se takoj!

Telovadni in športni znak — izpiti

Vsem kandidatom, članom FO, ki so se prijavili za telovadni in športni znak, sporočamo da bo tekmovanje, odnosno preizkušnja za ta znak v nedeljo, dne 18. junija ob 8 zjutraj na Stadionu v Ljubljani. Tekmovanje se bo vršilo po vsej priliki ves dan in ob vsakem vremenu. Brate, ki so se prijavili, prosimo, da se javijo točno ob 8 zjutraj na Stadionu pri komisiji.

Danes obhaja Prosvetno društvo pri Sv. Jakobu ob Savi 30letnico svojega dela. Ob 9 bo slavnostni spreved, ob 10 sv. maša v Soteski, po sv. maši zborovanje, ob pol 12 pa štafeta za prehodni pokal zasavskega okrožja ZFO. Popoldne ob 3 pop. bo javen telovaden nastop zasavskega okrožja ZFO in ZDK v Soteski pri g. Zajcu (po domače Baču).

Iz Ljubljane vozi avtobus ob 8, 12.30, 13.30 in 14.30. Lahko pa se udeleženci poslužijo kamniškega vlaka, kjer imajo od postaje Podboršt komaj pol ure pešhoje do Soteske.

Vabimo prijatelje naše mladine, da se polnoštevilno udeležijo tega slavlja.

Mladinski tabor novomeškega okrožja ZFO s sodelovanjem Dekliških krožkov bo v nedeljo, dne 18. t. m. v Vavi vasi. Dopoldne ob 9 spreved, nato sv. maša v župni cerkvi in prosvetni tabor pred župniščem. Popoldne ob 2 litanije, ob 3 telovadni nastop. Dokažimo s svojo udeležbo, da čutimo z našo mladino!

RAZPRODAJA

nabožnih, pokrajinskih in umetniških slik od 9. do 30. junija 1939 v trgovini

H. NIČMAN, LJUBLJANA

Kopitarjeva ulica 2

Ne zamudite ugodne prilike, ker bomo razprodajali krasne slike po neverjetno nizkih cenah!

Ruše pri Mariboru

Umetniška razstava se odpira danes v Rušah. Razstavlja domača umetnika F. Golob in L. Sušmerlj. Golob razstavlja 9 lesorezov ter dve olji. Bogatejša je izbira pri Sušmerlju: 8 olj, 6 grafik, 9 akvarelov ter dve ekici iz mavca. Sušmerljeva dela so vsa iz ruške in seliške okolice, kar jih dela še posebno zanimiva. Obiski razstave toplo priporočamo.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; iznosenje oglaševanja 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka polna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
mlad, izvešan v specijalno službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9497. (a)

19 let star fant
kmečki, želi kjerkoli zaposlitve. — Položi lahko kaviro. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9533. (a)

Služkinjo
pridno in pošteno, vajeno hišnih del in nekoliko kuhe, sprejemem. — Škofja Loka, Mestni trg 20. (a)

Fant
vaje vseh kmečkih del, išče službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9604. (a)

Dekle
vajena meščanske kuhe, želi službo pri majhni družini. Ponudbe v podr. »Slov.« v Trbovljah pod št. 9574. (a)

Enomesčno plačo
želi, kdor mi preskrbi stalno službo inkasanta ali podobno. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor pod št. 9666. (a)

Plačilna natakara
v kaviro išče stalno mesto ali sezonsko, grev. tudi kot serviska. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Solidna« 9638. (a)

Maserka
29 letna, s izpitom s pravim uspehom — išče mesto za sezono ali privatno. Ponudbe v upravi »Slov.« pod »Prav dobro« št. 9530. (a)

Kontoristinja
v manjem slovenskem in nemškem jeziku, išče službo, event. tudi samo dopoldne ali popoldne. Ponudbe poslati v upr. »Slov.« pod »Dobra pisarniška moč«. (a)

Trgovski pomočnik
prvovrstni aranžer in prodajalec mešane stroke, vojašine prost, želi prenesti mesto v Ljubljano ali okolico. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9607. (a)

Šofer
vojašine prost, izkušen ključavničar — zmožen vseh popravil, išče službo k tovrstnemu avtomobilu. Naslov v upravi »Slovenca« št. 880/9654. (a)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Kupimo
otroški voziček, globok, dobro ohranjen, kupim. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9171. (a)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Cunje
krojaška odrezka, star papir, tekstilne odpadke ter evro volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množico Arbetter, Maribor, Dravska 15. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone
kupujem po najvišjih cenah A. KAJFEŽ trgovina s urami in slatino precizna delavnica za popravila vsakovrstnih ur Ljubljana, Miklošičeva 14

Absolvent
ekonomsko komercialne visoke šole ali tudi trgovske akademije, se sprejme na korespondenčno mesto pri veleindustriji. Ponudbe s vsemi običajnimi podatki na upravo »Slovenca« pod št. 8971. (a)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Službo dobe

2 kotlarska pomočnika
sprejemem. Oskrba v hiši. Mala vas 55, Jezica. (b)

Več pletilj
tako sprejemem. Franja Fefer, strojno pletilstvo, Vrhnika. (b)

Dva žagarja
za električno žago sprejemem. Hlep, Zg. Sv. Kungota. (b)

Umetno-kamnoseške
profesionalisti teraserje sprejme takoj »Gradivo« Maribor, Koroščeva 39. (b)

Več spretnih šivilj
za damske obleke sprejemem. Gorliar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. (b)

Manufakturstka
agilna, čedna, dobi takoj stalno službo. Sattler & Lesjak, Jesenice. (b)

Hišnika
s dobrimi priporočili — takoj sprejemem. Pojasni, hišnik, Križevniška 14 čez dvorišče. (b)

Pošteno dekle
po možnosti s kaviro, ki ima veselje za gostilno, takoj sprejemem. Naslov v podr. »Slovenca« v Trbovljah pod št. 9284. (a)

Moški,
vojašine prost, neoznjen, pošten, s nekaj denarja, se sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zgovoren in trezen« št. 9626. (b)

Trgovskega pomočnika
začetnika, za specijalno trgovino na deželi, takoj sprejemem. Ponudbe s natančnimi podatki poslati upravi »Slovenca« pod »Pošten« 9496. (b)

Hlapca
tako sprejemem za stalno za vsa hišna dela in pomoč pri obrti s hrano in stanovanjem, plača po dogovoru. Pavel Kresal, slikarstvo, Ljubljana — Predjamska 14. (b)

Prodajalko
pošteno in pridno, iščem za trgovino s papirjem za takojšnji nastop. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pomoč v gospodinjstvu« 9570. (b)

Šafarja
kmetijskega stanu, samostojnega, oženjenega, brez otrok, veččnega kmetijstva, sadjarstva in živinoreje, sprejemem takoj. Ponudbe s navedbo zahtevkov v upravo »Slov.« pod »Šafar« št. 9550. (b)

Trgovskega pomočnika
dobrega avtovozača, poznavalca deželnih pridelkov, mlajša moč, takoj sprejemem. Sprejemem tudi učenca s dvorazred. meščanske šole. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« št. 9557. (b)

Več vestnih mehanikov
ki morajo biti dobro izurjeni v popravilih Diesl motorjev, sprejemem za avto-mehanično delavnico. Plača po dogovoru. Ponudbe na Avto-montaza d. d., Ljubljana, Pražakova 13. (b)

Strokovnega poslovdjo
za pohištvo z dovršeno strokovno šolo za opravila ali s tečajem risanja, s strok. razumevanjem in strok. potrebujemo. — Ponudbe je poslati na »Visung«, A. D. Beograd, Karadjordjeva 81. (b)

Strojne ključavničarja
izurjenega — z daljšo prakso, sprejemem. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ključavničar« št. 9636. (b)

Zobotehnika
za Maribor, izurjenega v delu za kaviro in zlato, sprejemem. Ponudbe za zatev plače upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Tako št. 878« št. 9653. (b)

Trgovska pomočnica
ki je popolnoma zmožna samostojno voditi trgovino s galanterijskim blagom, dobi službo. Kavcija 12—15.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tako št. 878« 9576. (b)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Pletilje in vajenke

Več šiviljskih pomočnic
začetnic, za izdelavo — sprejme takoj »ateljea« Bazzanella« Gajeva 2. (b)

Dva mizarska pomočnika
za splošna dela, sprejemem. Franc Zupan, mizarstvo, Radovljica. (b)

Vrtnarskega pomočnika
zanesljivega, sprejme takoj vrtnarstvo Vavovac pri šempetrskem mostu. (b)

Sprejemem pletiljo
Hlede, Železnikarjeva ulica, — zadruga »Mali dom«. (b)

Lesni manipulant
dobi službo. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Agilne« št. 9588. (b)

Več mizar. pomočnikov.
za fino pohištvo, sprejme Trebar Anton, Zadruga, pošta Križe. (b)

Služkinjo
vajeno boljših hišnih opravil, sprejemem takoj. Novak, Meljska 86, Maribor. (b)

Trgovski sotrudnik
manufakturstki, ki je spreten aranžer, se sprejme. Ponudbe na F. I. Gorliar, Ljubljana. (b)

2 čevljarska pomočnika
za boljše damsko delo, in pri krojevalca, sprejemem takoj. Ivan Krnalc, Bleiweisova c. 48. (b)

Manufakturst
izvešan, samostojen v vseh ozirih, se sprejme s julijem ali avgustom. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stalno« št. 9583. (b)

Pomočnika
lončarskega in pečarskega, za postavljane štendlinikov sprejme pečarsko podjetje Rajsp, Tržaška cesta 63, Maribor. (b)

Služkinjo
mlado, pošteno, pridno, takoj sprejemem za vsa hišna dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Začetnica«. (b)

Kontoristinja
perfektna in strojeplavna in nemščini, voljna vsakega dela, starejša moč — se takoj sprejme. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9536. (b)

Prodajalko
za mešano trgovino, takoj sprejemem. Ponudbe z opisom dosedanjih služb in navedbo plače poslati v upravo »Slovenca« pod št. 9543. (b)

Zastopnike
za prodajo poljedelskih strojev iščem za večje kraje. Izvežani naj pošljejo ponudbe v upravo »Slov.« pod »Začetnik« št. 8486. (b)

Strojne ključavničarja
izurjenega — z daljšo prakso, sprejemem. Nastop takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ključavničar« št. 9636. (b)

Zobotehnika
za Maribor, izurjenega v delu za kaviro in zlato, sprejemem. Ponudbe za zatev plače upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Tako št. 878« št. 9653. (b)

Trgovska pomočnica
ki je popolnoma zmožna samostojno voditi trgovino s galanterijskim blagom, dobi službo. Kavcija 12—15.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tako št. 878« 9576. (b)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Trgovski pomočnik
vojašine prost, star 24 let, zmožen vodstva podružnice, dela v pisarni, z 2. razr. gimnazije, vesten, točen, išče službo. Ima veselje do potovanja. Nastopi takoj. Ivan Šeferko — Sv. Jurij ob Ščavnici. (a)

Vajenci

Učenko
za trgovino s papirjem, sprejemem v Kranju. Ponudbe v upravo »Slov.« (b)

Pekovski vajenec
krepak, dobro vzgojen — se sprejme v pekarno Albin Ribisel v Ptuj. (v)

Mizarskega vajenca
in pomočnika, sprejme Franc Kernjak, Viš — Tržaška cesta 92. (v)

Fant
pošten, star 16 let, bi se rad izučil za mehanika. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9458. (v)

Vajenca
za pekarsko obrt, poštenih staršev, sprejme s vso oskrbo v hiši Todor Drag Dobnikar, Škofja Loka (v)

Vajenke
dve za šiviljsko stroko, eno za modno manufakturo, sprejemem takoj. — Sattler & Lesjak, Jesenice. (v)

VIBRAPHON nov pomočnik za sluh, praktično neviden, neelektričen, nobene žice, brez baterije, nikake pritlikline. Zdravniško preizkušen in priporočen.

Predvajanje v Ljubljani
v Grand hotelu UNION, dne 13. in 14. jun. REPRESENTANTEM FME VIBRAPHON celodnevno od 9 ure jutraj do 6 ure zvečer

Ako ne morete priti osebno, zahtevajte brezplačno prospekte in pogoje za 30-dnevno preizkušnjo

APARATI VIBRAPHON
(Dep. II. R.) Zagreb, Boškovičeva 3

Fotografskega vajenca
ali vajenke sprejme takoj fototelegraf Weiss, Jesenice. (v)

Učenko
za strojno pletenje in šiviljo sprejme »Mila« — Mestni trg 17. (b)

Učenec
za trgovino s mešanim blagom in buffet se išče za Ljubljano. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Avgust« št. 9620. (v)

Objave
Gospoda (Gorenjca)
poznana ki sta imela motorja spravljena od srede na četrtke v shrambi pri »Figovcu«, se naprosata, da se tam nujno javita. (o)

Gospodična
poznana, ki se je poslavljala v četrtke ob 5 jutraj na »Figovcem« dvorišču od 4 gospodov, naj se nujno javi v shrambi pri »Figovcu«. (o)

Javna dražba
bo v sredo, 14. junija ob 14 pop. Prodajali se bodo: pisalni stroj, krojaški in krznarski stroji in potrebščine, gostilniške mize, stoli in drugi inventar, razno pohištvo, porcelan in nekatere druge uporabnih predmetov. — ABC, Ljubljana, Medvedova ulica 8 (poleg kolodvora šiška). (o)

V upravi »Slovenca« naj dvignejo inserenti sledeče ponudbe:
Avgust, št. 8783
Izvežbana, takoj, 8816
Marljiva, 8893
Pridna, 8623
Rentabilno podjetje
Stalna služba
Tako, 8942
Velik promet
Vestna, 8830
Zaželjen
Zmožen, 8677

Posestva
Lepa hiša
3/4 orala zemlje, ugodno napredaj pri postaji Sv. Lovrenca na Drav. polju. (p)

Takoj prodam hišo
ono ali dvodružinsko. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9494. (p)

Napredaj hiša
s malim vrtom, v trnovskem predmestju za din 40.000. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9630. (p)

Hišo z gostilno
in velikim vrtom v sredini mesta prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8635. (p)

Dvostanovanjsko hišo
vsako stanovanje s tremi sobami, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9528. (p)

Posestva

Lepa hiša
3/4 orala zemlje, ugodno napredaj pri postaji Sv. Lovrenca na Drav. polju. (p)

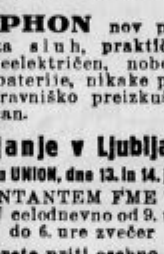
Takoj prodam hišo
ono ali dvodružinsko. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9494. (p)

Napredaj hiša
s malim vrtom, v trnovskem predmestju za din 40.000. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9630. (p)

Hišo z gostilno
in velikim vrtom v sredini mesta prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8635. (p)

Dvostanovanjsko hišo
vsako stanovanje s tremi sobami, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9528. (p)

Če kupite
ali prodate hišo, parcelo, posestvo, obrnite se na priznane solidno in kulantno realiteto pisarno Franjo Pristavec — Ljubljana, Erjavčeva cesta 4a. — Vse informacije so brezplačne. (v)

VIBRAPHON nov pomočnik za sluh, praktično neviden, neelektričen, nobene žice, brez baterije, nikake pritlikline. Zdravniško preizkušen in priporočen.

Predvajanje v Ljubljani
v Grand hotelu UNION, dne 13. in 14. jun. REPRESENTANTEM FME VIBRAPHON celodnevno od 9 ure jutraj do 6 ure zvečer

Ako ne morete priti osebno, zahtevajte brezplačno prospekte in pogoje za 30-dnevno preizkušnjo

APARATI VIBRAPHON
(Dep. II. R.) Zagreb, Boškovičeva 3

Hišo z gostilno
ter vsem inventarjem in gospodarskim poslopjem, blizu Ljubljane, pri farni cerkvi, prodam zaradi preselitve. Dobrunje 28. (v)

Planinska hiša
v bližini Celja, nova, dve sobi, kuhinja, za 5 oravov lepega mladega gozda, zdrava, krasna lega, napredaj. Cena 16.000 din. — Kirbiš, Celje. (p)

V Dravljah
je napredaj po ugodni ceni travnik in njiva, pripravno za vsako podjetje. Istotam napredaj dobro ohranjen kozolec (dvojni). — Vprašati: Marija Plestenjak, Dravljice. (p)

Posestvo
v ravlini v okraju Dravograd, 62 oravov, polovico v gozdu, drugo obdelano. Posloplje primerne za gostilno ali trgovino. Prodaj za 75.000 din. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 9610. (p)

Izredna prilika
za varno naložitev denarja je, ako kupite parcelo na prometnem kraju v izmeri 2000—5000 m², ob državni cesti, s vodovodom in elektriko, po ugodni ceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Vižmarje 62. (p)

Hišo
z dobro vpeljano in znano trgovino, ob tramvajski progi v Ljubljani, sadni in zelenjadni vrt v najboljšem stanju in okvirjen z novo ograjo — prodam. Samo resne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zelo prometna cesta« št. 9525. (p)

Posestvo
na Dolenjskem, 1 uro od kolodvora, posloplje v dobrem stanju, s opoko kremo, njive, travniki, ob cesti ležeh smrekov gozd, iz katerega se lahko takoj izseka 800—1000 m³ smrek, redi se lahko 8 glav živine, napredaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9489. (p)

Hišo
z dobro vpeljano in znano trgovino, ob tramvajski progi v Ljubljani, sadni in zelenjadni vrt v najboljšem stanju in okvirjen z novo ograjo — prodam. Samo resne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zelo prometna cesta« št. 9525. (p)

Posestvo
na Dolenjskem, 1 uro od kolodvora, posloplje v dobrem stanju, s opoko kremo, njive, travniki, ob cesti ležeh smrekov gozd, iz katerega se lahko takoj izseka 800—1000 m³ smrek, redi se lahko 8 glav živine, napredaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9489. (p)

Hišo
z dobro vpeljano in znano trgovino, ob tramvajski progi v Ljubljani, sadni in zelenjadni vrt v najboljšem stanju in okvirjen z novo ograjo — prodam. Samo resne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zelo prometna cesta« št. 9525. (p)

Posestvo
na Dolenjskem, 1 uro od kolodvora, posloplje v dobrem stanju, s opoko kremo, njive, travniki, ob cesti ležeh smrekov gozd, iz katerega se lahko takoj izseka 800—1000 m³ smrek, redi se lahko 8 glav živine, napredaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9489. (p)

Hišo
z dobro vpeljano in znano trgovino, ob tramvajski progi v Ljubljani, sadni in zelenjadni vrt v najboljšem stanju in okvirjen z novo ograjo — prodam. Samo resne ponudbe v upravo »Slov.« pod »Zelo prometna cesta« št. 9525. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno nadobrazni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje številce parcel, kompleksov, posostev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. — Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Gozdna parcela
v Sv. Juriju, 5 jehov, nasajenih 30.000 smrek, krasna lega, napredaj. Cena 10.000 din. Kirbiš, Celje. (p)

Hiša v Košnici
Celje, 2 sobi, kuhinja in klet, napredaj. Cena 40.000 din. Prodaj tudi posamezne parcele. Kirbiš, Celje. (p)

Parcele za vile
v bližini Kranja, zraven same avtostrade, prodam. Križnar Janez, Pivka, Naklo. (p)

Posestvo
srednje ali manjše, kupim. Natančen popis osebnosti. Kobilar Janez, Martini vrh, Železniki. (p)

Enonadstropno hišo
z dobrim donosom, štiri-stanovanjsko, na Šmarski cesti, nasproti šole, prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9524. (p)

Prodaj gostilno
v sredi Ljubljane, dobro vpeljano, z vsem inventarjem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodno« št. 9618. (p)

Tristanovanjsko hišo
z vrtom, solidno zidano, sončno, davka prosto, v Ljubljani prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« 9498. (p)

Hišo s trgovino
gostilno in mesarijo prodam v lesno industrijskem kraju. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodna prilika« 9491. p

V Laškem je napredaj
obiteljska hiša: 7 sob, z vrtom, inventarjem ali brez. Pogledati: Laško, Krekova št. 29. Pismena vprašanja: Zagreb, Predradovičeva 24, Schmidlin

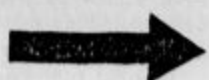
Lepe stavbne parcele
od 500 m² naprej, v lepi legi, vodovod in elektrika zraven, prodam, tudi na mesečne obroke. Poizve se pri škrbincu — Vižmarje — pod Klančcem. (p)

Hišo
pripravno za vsako obrt, ob državni cesti, elektrika, vodovod v hiši, lepa sončna lega — prodam. — Sušteršič Avgust, Vižmarje 63, št. Vid nad Ljubljano. (p)

Novo hišo
dvodružinsko, 20 minut od centra Celja, zaradi odpotovanja prodaj za 48.000 din. — Informacije daje Črepiček — hotel »Zvezda«, Celje, Glavni trg. (p)

Večja restavracija
starorenomirana, s celotnim kvalitativnim obiskom in turističnim prometom, v večjem industrijskem kraju in

S pneumatiko

Continental

dosežete najbolj ekonomično vožnjo, ker je dobro preizkušena tudi na slabih cestah, pri hitri vožnji in pod velikimi bremenami.

Zastopstvo: **A. GOREC**, d. z. o. z., poleg nebotičnika

Prodamo

Najugodnejši nakup
moških oblek nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana. (1)

Omare za led
proda A.B.C. Ljubljana,
Medvedova ul. 8 (poleg
kolodvora Šiška. (1)

Opalograf
malo rabljen, dobro ohranjen,
v vel. 50 x 60 cm -
ugodno napredaj. Naslov
v upravi »Slovenca« pod
št. 9164. (1)

Prima jabolčnik
večja količina, napredaj.
Ugodne cene. Ponudbe v
upravo »Slov.« v Mariboru
pod »Takojanja do-
bava« št. 9520. (1)

Poročne prstane
ura, veržice, uhane, ka-
kar tudi očala - kupite
zelo ugodno pri Josipu
Janku, urarju v Kamni-
ku, Sutna, nasproti far-
ne cerkve. Podružnica v
Mariboru, Jurčičeva 8.

Vojno brodovje
podmornice, križarke, ru-
šilci s topovi, zelo lepo
in masovno izdelani, po
ameriškem načrtu, so za-
kasniši prevoz v Ameri-
ko ter se bodo prodali na
ljubljskem velesej-
mu, in sicer na veseli-
nem prostoru po smešno
nizki ceni 10 din komad.
Razveselite otroke s to
lepo in trajno igračo.

svile

v krasnih, pestrih
mednih barvah naj-
novejši vzorci za
obleke in bluze,
velika izbira

R. MIRLAUC

»PRI ŠKOFU«

LJUBLJANA

Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo 3

Oleandri
napredaj. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 9581. (1)

Motorni čoln
dobro ohranjen, prodam
po ugodni ceni. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Čoln« št. 9460. (1)

Prvovrstno belo vino
letnik 1938, 18 polovnja-
kov — prodaja po najnižji
ceni inž. Mosdorfer, po-
šta Sv. Vid pri Ptuj —
Haloze. (1)

ŽAGE
original Domicus
Remscheid
izberite najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

Orehova jedra
zdrava in lepa po 20 din,
in orehe po 6 din - nudi
Sever & Komp., Ljublja-
na. (1)

Slijudo (Glimmer)
za fasade, vsako množino
dobavljamo ugodno. An-
ton in M. Urbič, Zagreb,
Maksimirska 114.

Brennabor
kolesa
svetovno znana, odlična
kakovost, tudi na obroke
pri Kleindienst & Posch,
Maribor, Aleksandrova 44

Gostilno
v industrijskem kraju, na
najprometnejši točki, s vsem
inventarjem takoj ugodno
prodam. Založne kleti v
skali, primerne za vinsko
trgovino. Delno plačljivo s
hranilnimi knjižicami. Na-
slov v upravi »Slovenca«
št. 9331. (1)

Košnja
sena in otava s travnikov
Oražnove dijaške usta-
nove, pod dolenskim ko-
lodvorom in nad »Zele-
nim hribom«, oddamo. —
Pogodi so na vpogled pri
hišniku v Wolfovi ul. 12
in Dolenski cesti 23. (1)

Tovarna perila, klobukov
Prezvamem v komisijko
prodajo moško perilo,
klobuke in razne druge
artikle. Uspeh sižen.
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod šifro »Dobra prodaja«
št. 9580. (1)

Parfumerije!
Za tri sezonske mesece
vzamem v velik letovi-
ški kraj s približno 2300
tujci, v komisijko pro-
dajo razne kozmetične
potreščine. — Ponudbe v
upravo »Sl.« pod »Uspeh«
št. 9579. (1)

Železnina STABIL

Ljubljana, Celovška cesta 72
nudi po nizkih cenah vse
vrste gradbenega materi-
jala, pohištveno in stav-
beno okovje, orodje za vse
obrti; nakup starih kovin.

Lep špecerijski inventar
prodam. Tyrševa c. 124.

Deteljo lucerno
prodam. Boltežar, Hre-
nova 16. (1)

Deteljo
v košnji prodam. Miševlj
— Ljubljanska 37. (1)

Napredaj gnoj!
Vprašati Ljubljana, Stre-
liška 26. (1)

Športno kolo
prvovrstno, napredaj —
Jager, Hrenova ul. 16.

Prima kolesa
tudi na obroke. Dam ga-
rancijsko Kmetič Ciril, Dob
pri Domžalah. (1)

Šivalni stroj »Singer«
ženski, pogrezljiv, čev-
ljarski, levo-ročni in kro-
jaški 2000 din napredaj.
Rečna št. 4, Krakovo.

Košnja
sena in otava se proda
danes ob 3 popoldne na
Orlovi cesti 11, pri do-
lenjski mitnici. Belčič.

**PFAFFovi, več SINGER-
jevih in drugih šivalnih
strojev s 20-letno ga-
rancijsko poceni pri »Pro-
met« v Ljubljani, na-
sproti križevniški cerkvi**

Več otroških vozičkov
športnih in globokih, po-
ceni napredaj pri »Pro-
met« v Ljubljani, na-
sproti križevniški cerkvi.
Stare jemljemo v račun.

Anker šivalne stroje
s tovarniško garancijsko
in druge znamke, rab-
ljene krojaške in čev-
ljarske od 300 din na-
prej prodaja »Triglav«,
Resljeva cesta 16.

Partija koles
prvovrstnih znamk, dam-
skih in moških, poceni
napredaj pri »Promet« v
Ljubljani, nasproti kri-
ževniški cerkvi. — Stare
jemljemo v račun. (1)

Vodna kolesa
prodam po ugodni ceni
5 vodnih koles premer
3.80 m za mlinski ka-
men, kolesje je še v prav
dobrem stanju. Prodajam
zaradi preureditve mil-
na. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 9592. (1)

Kolesa
res prvovrstnih znamk -
kupite najugodnejše le pri
»Tehnik« Banjal, Ljub-
ljana, Miklošičeva 20, (1)

la sveže češnje
za vkuhanje, črne in
rdeče kg 4 in 4.50 din,
sveže hruške špingle ko-
šarice 45 kg franko voz-
nina razpošilja G. Drech-
sler, Tuzla. (1)

KAPPEL
pisalni stroji v kovčkih
razne vrste, tudi na
ugodne obroke pri
Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Auto-motor
Motor Miele
95 cm, dobro ohranjen,
prodam. Galjevič 198.

Poltovorni avto »DKW«
novejši tip, brezhiben —
malo vožen, ugodno pro-
dam ali zamenjam za
luksuzni. Kovačič, Ciga-
letova 11. (1)

Avto-limuzina
85 KS, vožena le 20 tisoč
kilometrov, v prvovrstnem
stanju, zelo poceni napre-
daj! Posebno pripravna za
gasilski ali reševalni voz.
Informacije daje »Radio«,
družba z o. z. v Ljubljani,
Miklošičeva 7. (1)

Mali tovorni avtomobili
tri in štirikolesni, nosilnost
750 in 1000 kg, izredno
ekonomični in ceneni pri-
speli iz Hamburga.

Zastopstvo »LUSTRA«
V. LAZNIK
LJUBLJANA, Gosposvetska 8.

STROJI
Več motorjev
220 Voltov od 1 do 50 konj-
skih sil — kupim, Ivan Pre-
šern, tovarnar, Kranj. (1)

Specijalna delavnica
za pre-
vi-
janje
elektromotorjev in dinam.
Izvršujem instalacije na
pogon in luč, na skladšču
ves elektromaterijal ter
motorji za pogon in di-
name za luč.

Fr. Perčinič
elektropodjetje, Ljubljana
Gosposvetska c. 16, telefon 23-71

LETOVIŠČA

Pension
Melanije Džordžević na
Golniku - napredaj. Po-
jasnila daje lastnica. (1)

Opremljeno sobo
poleg gozda in vode, za
počitnice, oddam. Jenko,
Senčica 16, Medvode. (1)

Priporočila se
letovišče in kopališče Ivo
Šerli, Gorenja vas, Po-
ljanska dolina. (1)

Mirno letovanje
na Gorenjskem lažem čez
počitnice. Ponudbe s ceno
upravi »Slovenca« Maribor
pod »Gorenjsko« 867
št. 9510. (1)

Poceni letovišče
v dravski banovini! —
Zdrav kraj, krasna lega
600 m nad morjem. Pro-
spekti so na razpolago
v vseh poslovalnicah
Putnika. Pension Konšek
— Trojane. (1)

Krasen razgled na Bled
vam nudi seziško stanova-
nje, t. j. 2 opremljeni sobi,
kuhinja in balkon. Cena
nizka. Natančnejše poizved-
be dobite pri Jožetu Pristo-
vu, trgovcu v Zg. Gorjah
pri Bledu. (1)

Letovišče Luče
v Gornji Savinjski dolini,
oddaljeno 15 km od Lo-
garske doline, iglasti go-
zdovi, prijetne kopeli —
dvakrat dnevno avtobus-
na zveza s postajo in
Celjem. Penzija od 35 do
45 din. Dobra kuhinja. —
Naslov: Gostilna Raduha
Luče. (1)

Zivali

4 leta staro kobilu
za vsako vožnjo, prodam.
Beričevo 4, p. Dol. (1)

Molžno kozo
prodam. — Šmartno pod
Šmartno goro 10. (1)

Nemške ovčarje
10 tednov stare iz psar-
ne Rožnik, prodam. Teo-
dor Drenig, Ljubljana
I, Cesta v Rožno dolino
št. 36. (1)

Čisti poltežki konji
za težko delo in spedi-
cijo — se dobe poceni; prav
tako tudi Nonius-konji,
5-6 let stari, 160-170
cm visoki, zdravi, garan-
tirani. Naslov: Hoffmann
Julio, Čakovce. — Kupim
stare konje za meso po
najvišji ceni. (1)

NAJBOLJ RAZŠIRJENI DNEVNIK

Glasba
Gramofonske plošče
v veliki izbiri, radioaparati
— najugodnejše dobite pri
»Tehnik« Banjal, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 20. (1)

Trije klavirji
so napredaj v Glasbeni
Matiji Ljubljanski. Po-
drobnosti v pisarni Gl.
Matice, Gosposka št. 8,
nakar je vložiti pismeno
ponudbo. (1)

Klavir
(Stüdzflegel), lepi glas,
črn, politiran, križane
strune, železna konstruk-
cija, se za nizko ceno
prodaja. Pove: Kacin, Ko-
menskega ulica 26. Ljub-
ljana. (1)

Ženitbe

Ženite se srečno
in bogato, dekleta, tudi
v Ameriko po »Oglasni-
ku«, Zagreb, Tomičeva 7.

Posestnik in gostilničar
pri Ljubljani, poročil de-
kle z 60-80.000 din. Ponu-
dube v upravo »Slov.«
pod »Dobra gospodinja«
št. 9555. (2)

Vdovec
57 let star, s 1000 din
mes. pokojnine in 25.000
din premoženja — bi se
rad priženil na boljše
posestvo ali obrt. Ponu-
dube upravi »Slovenca« pod
št. 9146. (2)

Zahvala

Vsem, ki ste izkazali ljubezen in spoštovanje naši
nepozabni, prerano umrli mami, gospo

Apoloniji Pirš
roj. Ježek

s tem, da ste molili zanjo in ji lajšali trpljenje v
težki bolezni, ji poklonili toliko cvetja in jo spre-
mili na njeni zadnji poti, ter vsem za izraženo so-
čustvovanje — se iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, Zgor. Šiška, dne 10. junija 1939.

Družine Piršev in Buričev
s ostalim sorodstvom.

[Pohištvo]

Lepo sobno kredenco
marmor plošče, poceni
prodam. Mestni trg 13-11.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najce-
neje Alojz Andlovic, Gre-
gorčičeva ulica št. 5 (pri
Gradišču). (1)

Modroce

vrhne in spodnje,
mreže, posteljne odeje in
perje puh - najceneje
v veliki izbiri prodaja
SEVER, Marijin trg 2
nasproti
franciškanske cerkve.

Spalnica

dobro ohranjena, in ne-
kaj salonske opreme, na-
predaj. Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 9132. (8)

KUPUJTE PRI NASIH

Pohištvo
dobro ohranjeno, poceni
prodam zaradi odpotova-
nja. Naslov v upravi
»Slovenca« št. 9645. (8)

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetirane
izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

Tapetnik - Mestni trg 12

Ugoden nakup morske
trave, žime in cvilha
za modroce ter blaga za
prevleke pohištva.

Razno

Popravilo in obnova
otroških vozičkov. Bogo-
mir Divjak, Maribor —
Ključavničarska 1. (1)

Mizar

vzame več peči in štedil-
nikov v zameno za nove
opreme. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 9523.

MODROCE

otomane
kruče itd.
dobite po-
ceni in so-
lidno pri

Ivan Habič-u
tapetnik
Kopitarjeva ulica 1
nasproti »Ničmanu«

Denar

Kompanjon (-ka)
z vlogo 20 do 30.000 din,
se išče. Zasluge meseč-
no 3000 din. »Oglasnik«,
Zagreb, Tomičeva 7. (2)

Družabnica

trgovsko pomočnica s ka-
pitalom 25-40.000 din —
iščem. Prosim cenj, po-
nudbe upravi »Slovenca«
pod »Poštena« št. 9609.

Posojila

različna, preskrbim hitro
in brez kakave predplačila

Hranilne knjižice

vnovčujem proti takojšnji
gotovini.

Rudolf Zere

Ljubljana, Gledališka 13
Znamka 8 din

Razno

Popravilo in obnova
otroških vozičkov. Bogo-
mir Divjak, Maribor —
Ključavničarska 1. (1)

Mizar

vzame več peči in štedil-
nikov v zameno za nove
opreme. Naslov v upravi
»Slovenca« pod št. 9523.

Aleksij Pelipenko:

Ukrajina joka ...

Komar je poklical še nekoliko svojih ljudi, ki so ležali na jasi. Pograbili so Dunjo, ki je obupno kričala.
»Strahopetna si tudi. Slecite jo in jo oblecite v žensko obleko, ki smo jo s seboj prinesli. Naj se razločno vidi, da imajo Rusi med seboj tudi ženske, ki so še večji krvosesi kot možiki!«

Cez nekaj dni je dobil gubernijski komisar v Vinici pismo s priloženo fotografijo. Komisar je bral:

»S tem pismom prejmete sliko slavne in junaške čestitke Dunje z vsemi njenimi pomagači. Prosim vas, tovariš komisar, da bi priloženo sliko poslali čestiti centrali v Moskvo in ji sporočili, da je čestitkinja Dunja zvesto izpolnila svojo proletarsko prisego. Prisegla je, da me bo prišla z lastnimi rokami. To je storila. Ni me le prišla, temveč me je držala z rokami in nogami.

Vorona dubina, 15. decembra 1922.

Stefan Komar.

Hrabri Pampuška

Zima je minila in prišla je pomlad. Pojavila se je v svoji polni lepoti. Polja in travnike je pokrila z zelenim pregrinjalom in okoli vasi so cveteli sadovnjaki. Steherno, tudi najmanjše bitje je zaživelo novo življenje. Brezskrbno so hrošči in muhe brenčali od cvetlice do cvetlice, od lista do lista. Ptici so s sladkim petjem polnili ozračje. Vse je bilo pomlajeno, vse je bilo lepo, vse se je veselilo življenja.

Nekoč spomladi je Stefan Komar sedel v Vranjem gozdu na hrastovem panju. Bilo je pred sončnim vzhodom.

Štefan Komar je zvedel hude vesti. Pravkar je bila pri njem neka volovodivška deklica, ki mu je prinesla živeža. Pripovedovala mu je, da so vse vasi okoli Vranjega gozda polne rdečega vojaštva, ki na tihem straži sleherno hišo. Ko ga srečajo brez posebne legitimacije zunaj vasi, ga primejo in sodijo zaradi podpiranja Komarja.

Dekle mu je prineslo tudi lepak, ki ga je odtrgala raz cerkvenih vrat. Pisano je bilo, da sta Stefan Komar in njegov namestnik Pampuška postavljena izven zakona in sleherni, ki ju kjerkoli sreča, ju sme ubiti. Na obe glavi je bila razpisana visoka nagrada. Sama je prišla težko mimo rdečih straž in mu prinesla živeža. S solzami v očeh ga je prosila, naj zbeži, ker je rdeča četa na pohodu, da ga ujame.

»Prijeti te bodo, Stefan, in te potem odpeljali ter umorili in vsa volovodivška dekleta bodo zelo žalostna.«
»Neumnost! Pojdi mirno domov, golobčica. Štefana Komarja ne bodo tako lahko ujeli.«

Dekle je odšlo, Komar pa je bil zelo žalosten.

»Sedaj se morajo ubogi kmetje pokoriti,« je mislil, »da so mi pomagali. Vem, kaj pomeni, ako so v vseh vojaki. Kmetom vse požro, uropajo vsak kos kruha in zadnje zrno žita. Saj jim bodo iztisnili zadnje srage krvi.«

Komar je začel jesti, toda ni mu dišalo. Misli je na četo rdečih vojakov, ki je na potu, da bi ga ujela. Zelo se je ujezil. Jim bo že poplačal, da jim ne bo prišlo več na misel, da bi izstradali kmetje!

Urno je splezal na visok hrast, s katerega se je videlo daleč proti vasi, in je kmalu ugledal, kako se četa približuje. Tudi deklico je opazil, kako hiti po skritih bližnjicah v vas.

Potem je splezal s hrasta zopet na tla, zažvižgal poseben napev, nakar so prišli Pampuška in nekaj njegovih tovarišev. Ukazal je postaviti na jaso dve strojni, potem je šel rdečim vojakom naproti. Čakal jih je skrit na robu gozda. Ko so prišli bliže, je začel klicati s spačnim glasom: Stefan Komar!

Zdelo se je, kot da kliče v gozdu eden upornikov in rdeči vojaki so poslušali. Od daleč se je slišal odgovor: Halo, halo! In klici ter odgovori so se večkrat ponovili.

S strastjo so se rdeči vojaki zapodili v gozd in Komar jih je s klicanjem vabil tja, kjer jih je hotel imeti. Dospeli so na jaso. Bila je ista, kjer je bila obešena čestitkinja Dunja s svojimi petdesetimi Tunguzi.

Ko so v dolgi krilni vrsti stopili rdeči vojaki na jaso, jih je sprejel divji strojnični ogenj. Kmalu so bili uničeni skoraj do zadnjega moža, ki je na vso moč tekel v Volovodivko in javil, da je Vranji gozd na gosto zaseden z uporniki. V resnici pa so bili le Komar, njegov prijatelj Pampuška in okoli deset njegovih tovarišev.

Sedaj se je Komar pomiril.

»Se preden se popolnoma zjasni, bomo zapustili Vranji gozd in šli v Plosko dubino, ker nas bodo prišli sedaj iskati.«

Šli so v Plosko dubino, v gozd, kjer je bil skrit njihov vojni zaklad. V istem skrivališču je bil tudi Komarjev kovčeg s perilom in knjigami.

V težkih urah, kadar se mu je stiskalo srce, je Komar rad vzel knjigo v roke. Najljubša knjiga mu je bilo Sveto Pismo. Dopadlo se mu je in najbolj ono mesto iz knjige Sodnikov, kjer so popisana Samsonova junaštva. Ponovno je premišljal, kako je slepi Samson zagrabil s močno roko stebre in opornike v palači Filistov ter jih stresel, da se je zrušila cela stavba in pokopala pod seboj njega in njegove sovražnike.

Pampuška je šel na izvide, da bi videl, kaj delajo v Volovodivki rdeči vojaki in se je sedaj vrnil.

»Ošli so proti Vranjemu gozdu in vas je gotovo prazna. Zelo rad bi šel z nekaterimi našimi v vas po živež, ker ga nam že zmanjkuje.«

**Gospodinje,
uradi, zavodi,
podjetja!**

Lepa, suha drva, najboljši premog,
in vse druge vrste kuriva dobavlja

IV. SCHUMI
Ljubljana, Dolenjska cesta

Prispela je nova
pošiljka
**ARDIE in
HOREX
motorjev**
model 1939/40

Ogleda in nabavi se jih pri trvdki

J. PRAPROTIK, Domžale

Isti modeli so razstavljeni tudi na ljubljanskem
velesejmu v paviljonu G. Ne zamudite si jih ogledati!

Ako želite »najpopolnejše
harmonike sveta«, vedite,
da vodi strokovno zastop-
ništvo in edina specialna
trgovina
RUDOLF HROVAT
Zagreb, Ilica 49
vsekako najboljša harmonika!

Razglas

Dne 26. junija t. l. se bo vršila ob 8 zjutraj
v Tržišču na licu mesta

prodaja posestva

ki je oddaljeno od železnice in banovinske ceste
1 km. — Informacije se dobe v občinski pisarni
Tržišče na Dolenjskem.

Občina Tržišče, dne 7. junija 1939.

Gornjeradgona občinska podjetja v G. Radgoni
odsek za elektriko

razpisuje

mesto elektroinženirja ali tehnika

po možnosti s koncesijo in s večletno prakso za
upravljanje 35.000 V transformatorja in za vsa v
to stroko spadajoča tehnična in komercialna dela.
Pismene ponudbe in prepise spraveval je po-
slati na gornji naslov do 15. junija 1939 z navedbo
plače in ostalih službenih prejemkov.
Službo je nastopiti takoj, najkasneje pa dne
15. julija t. l.

Veliko Industrijsko podjetje

potrebuje za pogon mladega

elektroinženirja

Ponudbe poslati na Publicitas d. d.,
Zagreb, Ilica 9, pod št. 3574.

Otroški kotiček.

Konč. Ahačič

Nosan in Zalika

Kar hitro se spravi Taci na pospravljanje.
Prvi, ki ga pobere, je Nosan. Taci ogleda
grdega pajaca in reče: »Mari se bi tebi nos
odbil, bi vsaj malo lepši bil!« Potem pa skle-
ne: »Čeprav še nisi potr, si vendar tako grd,
da te ne maram več. Te bom kar vrgla preč.«

Taci prime Nosana in Zaliko in pritiska
na zvonec. Bumček, Gagica in Iskri gledajo
njeno početje in si mislijo: »Hm! Taci je pri-
zvoncu, kraljevska slava pa pri koncu. Če se
pride Luna v vas, razbije morda tudi nas.
Ojoj-jo-jo, kako je to hudo!«

Čevljarji!

Zastopnik - strokovnjak

dolga leta v tej stroki, dobro poznavajoč jugoslo-
vansko tržišče — prevzame uspešno prodajo Vaših
izdelkov. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca«
pod št. 500/9538.

DARUVAR

mineralno in blatno kopališče

Radioaktivni termalni vrelci 38—50° C. Zdravljenje
revmatizma, išiasa in ženskih bolezni. Vse leto
odprto! Glavna sezona od 15. jun. do 31. avgusta.
Izven sezone znatni popusti ob pavšalni ceni. Vse
informacije daje

»VELEBIT«

otroški vozički
ZAGREB,
Ilica št. 55

voz in emot neračunani. Cenik s slikami brezplačno.
Izrežite oglas zaradi naslova.

„SLOVENE“

na 10 straneh je največji,
najboljši in najbolj razšir-
jeni slovenski dnevnik!

Vsaki osebi, družini
nudimo stalni zasluzek
doma. Pišite: Anos, Ma-
ribor. (r)

Podaljšaj si življenje!

življenje moremo podaljšati, bolečine preprečiti,
bolezni oskrbeti, slabotne ojačiti, nestalne mo-
remo uvrstiti in nesrečne napraviti srečne!
Kaj je vzrok vsake bolezni?
Oslabljenost živcev, potrtost, izguba dobrih
prijeteljev ali svojih bližnjih, razočaranje,
strah pred boleznijo, slab način življenja in
množica drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo
dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te
s novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo še more
vsakdo, ki zahteva, dobiti takoj in **popovem brezplačno!**

V tej mali priročni knjižici je razloženo, kako moreš v kratkem
času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, trudnost,
odpraviš slabo razpoloženje, raztresenost, oslabiljenje spomina,
nerazpoloženje za delo in mnoge drugih bolezenskih pojavov. Zabe-
vaj to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

ERNEST PASTERNAK, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 123.

Denar

Državni uslužbenec

išče posojilo 1200 din, ki
bi jih vračal mesečno po
150 din z obrestmi. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Hvaležen do smrti«
št. 9526. (d)

Halol

Kdor hoče svoj denar varno
vložiti, naj se pridruži no-
vemu brezkonkurenčnemu
podjetju. Ponudbe na upra-
vo »Slovenca« pod »Sigurno«
št. 9307. (d)

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO. KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

Pozor!

Ze 10.000 din si lahko
zastigurate brezskrbno
življenje, ako pristopite
k novemu podjetju. Po-
nudbe v upravo »Slov.«
pod »Laboratoren« 9557.

Posojilo ali udeležba

Svoje prilhanke 20 do
25.000 din varno naložite
v zdravem, snujočem se
obratu. Tudi kot posojilo.
Ponudbe v upravo »Sl.«
pod »Popolna varnost za-
jamčena« št. 9527. (d)

Ureditev premoženja

Poravnave, konkurzne za-
deve, odkup in inkaso
terijatev, (tudi kmetskih!)
nabavo posojil in družbe-
nikov, dobičkanosno in
varno naložitev kapitala,
ureditev uprave in knji-
govodstva, bilance, kal-
kulacije, upravo nepre-
mišnin, nadzorovanje so-
udeležb, — sploh vse
trgovsko-obrtniške zadeve
poverite zaupno strokovni
pisarni

ZAJC LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

„TRIBUNA“ F. BATJEL

dvokolesa

motorji, pre-
vozniki triekli,
silvinski stroji,
skiroji, triekli-
li, otroški in
igračni vozički, gugalnice, avtomobilski itd.

Engro Ljubljana, Karlovska 4. Detali
Podružnica Maribor, Aleksandrova c. 26. Ceniki franko

**Gnojnične črpalke
brzoparilniki
štedilniki**

GAMA

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabl,
10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje
Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

SODE

vinske in od žganja

dobro ohranjene, v vseh velikostih, kupi
F. S. Lukas, Celje

Razglas

Krajevni šolski odbor v Toplicah pri Zagorju
ob Savi razpisuje oddajo raznih del pri predelavi
in dozdavi šolskih prostorov na Lokah pri Za-
gorju v skrajšanem roku 14 dni. Krajevni šolski
odbor si pridržuje pravico, oddati dela komurkoli,
ne oziiraje se na najnižjega ponudnika. Dela se
bodo oddala, če se prav ne zgodi dovoljno št. vilo
ponudnikov. Podatki in vpogled v načrte se dobi
brezplačno pri šolskem upravitelju v Toplicah, in
je proračune istotam predložiti v zaprti kuverti
do 12. ure dne 25. junija 1939.

Toplice pri Zagorju ob Savi, 10. junija 1939.

Krajevni šolski odbor
v Toplicah pri Zagorju ob Savi.

Epohalni uspeh domačega človeka

Kolosalni preobrat! Konec plešavosti!

Vsi plešasti ljudje, ki so zgubili na katerikoli na-
čin svoje lase, imajo sedaj priliko, da si iste obnovijo
v roku enega in pol do dva meseca z uporabo naj-
novejšega uspešnega preparata, ki po trajni uporabi
oživi staničevje lasicevja, pri katerem bo viden uspeh
že v nekaj tednih. Ta preparat se je preizkusilo na
40 let stari pleši 70-letnega človeka, kateremu so že
po enomesečni uporabi poganjali povsem novi vitki
blond lasje, čeprav je star že 70 let. — Natančno na-
vodilo uporabe bo priloženo naročilu. Uspeh zjamčen!

»RAKIL«, poštni predal, Litija.

Zahvala

Vsem, ki so nam izkazali svoje sočutje in izrazili svoje
sožalje ob izgubi naše nepozabne

Kristine Pavletič

so najiskreneje zahvaljujemo. Posebna zahvala primariju g. dr.
Eisenstädterju v Zagrebu, primariju dr. Lutmanu v Mariboru,
šč. sestram v bolnišnici za njihov trud, šk. duhovščini, pevskim
društvom »Jadranc« in »Nanos«, policijskemu nadsvetniku g. Pe-
stevšku ter vsem osebam predstojništvu mestne policije v Mari-
boru, vsem znancem in prijateljem, ki so pokojnico spremlili
na zadnji poti.

Zaluzjoči estali,

Zahvala

Vsem, ki so v naši neizrečni žalosti za našim bratom in stricem, gospodom

Matejem Tomazinom

sočustvovali z nami, naša iskrena zahvala. Posebno hvaležnost smo še dolžni prevz.
škofu g. dr. Rožmanu za pomoč v zadnjih urah, g. dr. Marčiču za njegovo skrb, gosp.
kanoniku dr. Šimenču za krasne besede v cerkvi in za vodstvo pogreba, kakor tudi
vsej častiti duhovščini, g. senatorju dr. Kulovcu in ostalim gg. govornikom za krasne
poslovilne govore. Najlepša zahvala g. ministru dr. Kreku, vsem zastopnikom oblasti,
organizacij in šol, pevskega zboru z g. dr. Dolinarjem na čelu, darovalcem vencev in
vsem drugim, ki so pokojnika spremlili na zadnji poti.

Naklo, dne 10. junija 1939.

Sorodniki

Umrl nam je nad vse ljubljani in nenadomestljivi edini sin, brat, nečak
in vnuk, zlati naš

Srečko

Na zadnji poti ga bomo spremlili v nedeljo, 11. junija ob pol 16 popoldne
iz mrtvaške veže splošne bolnišnice v Ljubljani.
V Ljubljani, dne 10. junija 1939.

Pepca Bekš roj. Gruntar, mati; Jože Bekš, oče; Anica por. Gombač, sestra
in užaloščene rodbine: Gruntar, Habbe, Lutman, Gombač.

Magirus-Deutz-Diesel

tovorni avtomobili in avtobusi

z jeklenimi patentiranimi karoserijami

AVTOMONTAŽA
LJUBLJANA

Pisarna: Pražakova ulica 13

Tovarna: Kamniška ulica 25

Parkele, trstje, bakulo, strešno lepenko, bitumenluto, lesni cement, karbolin, strešni lak, kotran, JUGOLIT-plošče za predele stene in izolacijo

in razna sredstva za izoliranje dobite najceneje pri

JOS. R. PUH, Ljubljana
Gradaška ulica 22 Telefon št. 25-13

Damske in otroške jopice

po 12 dinarjev dobite pri TRPINU, Vetrinjska ulica št. 15 — Maribor.

Pedikiranje

odstranjevanje kurjih oči brez krvavenja in bolečin, zdravljenje nohtov in masaža nog bo odelej dalje v kopališču hotela »Slon« v novem lokalu izvrševal g. Dekanič, odlični strokovnjak, za 9 din

Obrt

Mreže

za postelje najceneje pri Andlovic, zaloga pohištva, Komenskega ulica 34. (1)

Franc Jager
tapetništvo

Ljubljana, Sv. Petra c. 17
telefon 20-43

Velika zaloga vseh vrst šimnic, otoman, najmodernejših couch-zof. V zalogi vedno vseh vrst žima, gradl za modroce, blago za prevleko pohištva itd. — Solidno delo!

Točna postrežba!

Konkurenčne cene!

SLABE VOLJE STE?

Vedite, da britje lahko postane prijetno opravilo, če uporabljate WILLIAMS kremo za britje, a po tem osvežite kožo z nekaj kapljicami 'AQUA VELVA'. Dobiva se v vseh boljših strokovnih trgovinah.

Za britje

WILLIAMS

Razprodaja

nabožnih, pokrajinskih in umetniških slik

od 9. do 30. junija 1939

v trgovini H. Ničman — Ljubljana
Kopitarjeva ulica 2

Ne zamudite ugodne prilike, ker bomo razprodajali krasne slike po neverjetno nizkih cenah.

WANDERER

motorna kolesa in kolesa so nenadkriljiva v elegantni opremljeni in znani kvaliteti

WANDERER

tovarna dobavlja motorna kolesa z motorji SACHS, A-U in ILO

Motorna kolesa

WANDERER

se dobe v vseh strokovnih trgovinah in pri glavnem zastopstvu

R. PRPIČ, ZAGREB

Vrhovčeva ulica 13

Vsak kupec dobi tovarniško garancijo

Trgovci in mehaniki zahtevajte obširne in brezplačne cenike

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, strica itd., gospoda

Cirila Tomšiča

se vsem za vsa sočustva iskreno zahvaljujemo. — Posebno se še zahvaljujemo g. prof. dr. Mezetu in g. dr. Savinšku, dalje pevskemu društvu »Grafika« ter vsem, ki so dragemu rajniku spremili k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 11. junija 1939.

Zalujoča soproga, otroci in ostalo sorodstvo.

Prodamo

Prima češnje

sveže, trde, črne, rdeče, kg po 4 in 4.50 din franko dovoz, razpošilja v košarah po 45 kg trdka G. Drechsler, Tuzla. (1)

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI - Ljubljana, nasproti »Nebo-tičnika«.

VINA

za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

KOLESA

kupite dobro in poceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER

Brezobremen ogled!

Ljubljana

Aleksandrova 4.

Čudovita narava!

Hotel »Madeira«, Vrboška (na otoku Hvaru), je zgrajen na kraju, ki nudi ob največji pripeki udobno svežost zaradi vetriča in nenadkriljivi užitek. — Peščenih plaž in borovih gozdov je v izobilju. — Cene pensionu od 48—53 din dnevno, s kopališčo, banovinsko in občinsko takso vred. Dne 15. septembra bo vprito gostov žrebanje za 15 dnevno brezplačno bivanje v hotelu za sezono v letu 1940. (Velja samo za tosezone goste.)

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Tvrševa cesta

(palača Poštni dom)

ALEKSANDROVO

na otoku Krku je znano in priljubljeno kopališče domačega in tujega občinstva, ki išče sonca, morja in miru. Peščeno kopališče je zelo primerno za otroke in neplavalce. Ljubitelji ribolova in jadrnanja imajo dnevno priliko za lepo zabavo. Prijetni so sprehodi po obrežnih potih okoli zalivov. V hotelih popolna oskrba z vsemi taksami in postrežbo vred Din 45 do 55.

Informacije daje turistični odbor.

HOTEL FRANKOPAN vodilno poslojce v mestu. Dunajska kuhinja. Oskrba taksami in postrežbo vred 55— din v sezoni. Prospekte zastoj!

Weekend stanovanjsko hišico

Vam zgradi od din 30.000— dalje, preskrbi: načrte, gradbeno dovoljenje, nakup parcel: Sv. Križ, Dovje-Mojstrana, Gozd-Martuljek, Kranjska Gora, Podkoren, Rateče-Planica, Bled in vsa Bohinj, okolica

Priporoča se za vsa v stroko spadajoča dela

Informacije:

Petkoš Ivan,
Jesenice-Fužine

Počrnite brez opeklin v 3 dneh

Ambre Solaire je novo sredstvo za sončenje — ono propuša koristne žarke, od katerih koža počrni ter zadržuje škodljive, ki kožo pečejo

AMBRE SOLAIRE
OLJE, KI FILTRIRA

V petek, dne 9. junija je nenadoma umrl gospod

MIHAEL MAROVIČ

posestnik in podnačelnik naše posojilnice

Pogreb neumornega zadružnega delavca bo v nedeljo, dne 11. junija ob 10 dopoldne v Braslovčah. Naj počiva v Bogu!

Braslovče, dne 9. junija 1939.

LJUDSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA V BRASLOVČAH

Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš nad vse ljubljani sin in brat, gospod

Ciril Belič

dijak VII. razreda klasične gimnazije

Pogreb nepozabnega bo v nedeljo, 11. junija ob pol 6 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 10. junija 1939.

Zalujoči ostali